

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
İSLAMİ İLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL İSLAM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

TABERÂNÎ'NİN *EL-MU'CEMÜ'L-KEBİR*İNDE SAHÂBE BİLGİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

İbrahim AKTÜRK

DENİZLİ, 2024

BEYAN

Bu tezin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırmalarının yapılması ve bulgularının analizlerinde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini; bu çalışmanın doğrudan birincil ürünü olmayan bulguların, verilerin ve materyallerin bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini ve alıntı yapılan çalışmalara atıfta bulunulduğunu beyan ederim.

İbrahim AKTÜRK
07.08.2024

ÖNSÖZ

İslam dininin ilk muhatapları olmaları, yaşamları boyunca vahyin gölgesi altında bulunup, Hz. Peygamber'in eğitiminden geçmeleri dolayısıyla sahâbe neslinin İslam dininde çok önemli bir konumu vardır. Dinin doğru bir şekilde anlaşılıp sonraki nesle aktarılmasında sahâbe kilit rol oynamaktadır. Hz. Peygamber'in tebliğ etmiş olduğu Kur'an-ı Kerim'in ve onun tefsiri niteliğindeki hadislerin tespiti için de sahâbe neslinin bilinmesi oldukça önem arz etmektedir.

Bu çalışmada Taberânî'nin *el-Mu'cemü'l-kebîr*'inde sahâbe bilgisi ele alınmış, ilgili eserde yer alan sahâbe, muhadram ve sahâbe olmayan kimselerin İbn Hacer'in *el-İsâbe* adlı eseri esas alınarak tespiti yapılmaya çalışılmıştır. Ayrıca sahâbîlerin hadis rivâyetlerinin bulunup bulunmaması açısından dipnot özelinde Ahmed b. Hanbel'in *Müsned*'i ile de bir mukayesesi yapılmıştır.

Hem ders döneminde hem de tez konumun tespitinden teslimine kadar tüm süreçte tavsiye, eleştiri, tecrübe ve ilmi birikiminden istifade ettiğim tez danışmanım Doç. Dr. Mahmut YAZICI hocama bir teşekkürden fazlasını borçlu olduğumu ifade etmeliyim. Jüri üyesi olarak tez savunmasına katılan tenkit ve öneri mahiyetindeki görüşleriyle çalışmanın daha iyi bir noktaya gelmesinde önemli katkıları bulunan Dr. Öğr. Üyesi İbrahim SAİNKAPLAN ve Dr. Öğr. Üyesi Yahya MAABDEH hocalarıma en içten duygularla teşekkür ediyorum. Ayrıca ilmi gelişimimde ayrı bir yeri olan başta Öğr. Gör. Dr. Abdulhamid RAMAZANOĞLU olmak üzere Daru'l-Ulûm'da üzerimde emeği bulunan tüm hocalarıma, ilim yolculuğumda tecrübelerinden istifade ettiğim isimlerini zikredemediğim tüm hocalarıma, eğitim hayatım boyunca bana daima dualarıyla güç veren anne ve babama her daim duacıyım. Son olarak tüm çalışmalarımnda en büyük destekçim kıymetli eşime en samimi duygularıyla teşekkür ediyorum.

Gayret bizden, tevfik Allah'tandır.

İbrahim AKTÜRK

Denizli 2024

ÖZET

Pamukkale Üniversitesi İslami İlimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tez Özeti

Tezin Başlığı: Taberânî'nin <i>el-Mu'cemü'l-Kebîr</i> 'inde Sahâbe Bilgisi	
Tezin Yazarı: İbrahim AKTÜRK	Danışmanı: Doç. Dr. Mahmut YAZICI
Kabul Tarihi: 7 Ağustos 2024	Sayfa Sayısı: viii (ön kısım) + 147 (tez)
Anabilim Dalı: Temel İslam Bilimleri	Bilim Dalı: Hadis
Bu çalışmada, mütekaddimûn dönemi muhaddislerinden mu'cemleriyle tanınan Taberânî'nin (ö. 360/971) sahâbe râvîlerini esas alarak alfabetik olarak yazdığı <i>el-Mu'cemü'l-kebîr</i> adlı eseri sahâbe bilgisi açısından tetkik edilmiştir. Giriş ve iki bölümden oluşan çalışmanın birinci bölümünde müellifin nesebi, ailesi, ilmi şahsiyeti, eserleri, kaynakları ve kendinden sonra yazılan sahâbe kaynaklarına etkisi konu edildikten sonra sahâbe kavramı açıklanmıştır. İkinci bölümde ise kitapta yer alan rivâyet ve bilgiler sahâbe bilgisi bakımından incelenip Taberânî'nin sahâbeyi tespit metodu, sahâbe bilgisinin muhtevâsı, ve tespit edilen sahâbiler ortaya konulmaya çalışılmıştır. <i>el-Mu'cemü'l-kebîr</i>'de yer alan sahâbiler İbn Hacer'in <i>el-İsâbe</i> adlı eseriyle mukayese edilerek İbn Hacer'in taksimine göre sahâbe olanlar, Hz. Peygamber'in vefatında henüz temyiz çağına erişmemiş olanlar, muhadramlar ve yanlışlıkla sahâbe arasında zikredilen kimseler listelenmiş ve eserde yer alan erkek ve hanım sahâbe sayısı tespit edilmiştir. Özellikle İbn Hacer'de bulunmayıp Taberânî'de yer alan sahâbenin de tespiti yapılmıştır. Araştırma konumuz olan eserde hadis rivâyeti bulunan sahâbilerin tespiti amacıyla Ahmed b. Hanbel'in <i>Müsned</i>'i ile de bir karşılaştırma yapılmış elde edilen bulgulara dipnotlarda işaret edilmiştir. <i>el-Mu'cemü'l-kebîr</i>'de Taberânî'nin tercemesini zikrettiği kişi sayısı 1593 olarak tespit edilmiştir. Tercemesi zikredilen bu kişilerin 1276'sı erkek, 231'i kadın sahâbî olmak üzere toplam 1507'dir. 16 sahâbinin ise sadece Taberânî'de yer aldığı İbn Hacer'in <i>el-İsabe</i>'sinde bulunmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca Ahmed b. Hanbel'in <i>Müsned</i>'i ile yapmış olduğumuz karşılaştırma neticesinde tespit edilen sahâbenin yaklaşık 1/3'ünün yani 1507 sahâbenin 558'inin Ahmed b. Hanbel'in <i>Müsned</i>'inde hadis rivâyetinin bulunduğu geriye kalanların ise bir kısmının <i>el-Mu'cemü'l-kebîr</i>'de hadis rivâyeti olmasına rağmen <i>Müsned</i>'de rivâyetinin yer almadığı görülmüştür. Hadis rivâyeti bulunmayan sahâbilerin ise siyer ve meğâzî kaynakları başta olmak üzere farklı kaynaklardan alındığı bir kısmının da Taberânî'nin yalnızca kendi eserinde yer verdiği kimseler olduğu anlaşılmıştır.	
Anahtar Kelimeler: Hadis, Taberânî, <i>Mu'cemü'l-kebîr</i> , Sahâbe Bilgisi, Sahâbe	

ABSTRACT

Pamukkale University Institute of Islamic Sciences Abstract of Master Thesis

Title of the Thesis: Information Pertaining to the Companions in <i>al-Mu‘jam al-Kabīr</i> by al-Ṭabarānī	
Author: İbrahim AKTÜRK Supervisor: Assoc. Prof. Mahmut YAZICI	
Date: 7 August 2024	Nu. of pages: viii (introductory text) + 147 (main text)
Department: The Basic Islamic Sciences Subfield: Ḥadīth	
In this study, the work <i>al-Mu‘jam al-Kabīr</i> by al-Ṭabarānī (d. 360/971), one of the early period ḥadīth scholars (muḥaddiths) known for his mu‘jams, is examined in terms of Ṣaḥābah (Companions) knowledge, focusing on the Ṣaḥābah narrators and organized alphabetically. The study consists of an introduction and two chapters. In the first chapter, after discussing the author's lineage, family, scholarly personality, works, sources, and his influence on subsequent Ṣaḥābah sources, the concept of Ṣaḥābah is explained. The second chapter analyzes the narrations and information in the book concerning the Ṣaḥābah, focusing on al-Ṭabarānī's method of identifying the Ṣaḥābah, the content of Ṣaḥābah knowledge, and the Ṣaḥābah identified in the work. The Ṣaḥābah mentioned in <i>al-Mu‘jam al-Kabīr</i> are compared with those listed in Ibn Ḥajar's <i>al-Iṣābah</i>. The Ṣaḥābah are categorized according to Ibn Ḥajar's classifications, including those who are Ṣaḥābah according to his criteria, those who had not reached the age of discernment at the time of the Prophet's passing, the muḥaḍramūn (those who lived during both the pre-Islamic and Islamic periods without meeting the Prophet), and those mistakenly listed among the Ṣaḥābah. The number of male and female Ṣaḥābah in the work is also identified. Notably, Ṣaḥābah mentioned in al-Ṭabarānī's work but not in Ibn Ḥajar's are specifically highlighted. To identify the Ṣaḥābah who narrated ḥadīths, a comparison with Aḥmad b. Ḥanbal's <i>Musnad</i> is conducted as part of this study. As a result, the Ṣaḥābah who transmitted ḥadīths are identified. Additionally, it is noted that al-Ṭabarānī mentioned a total of 1,593 individuals in <i>al-Mu‘jam al-Kabīr</i>. According to the classification based on Ibn Ḥajar's <i>al-Iṣābah</i>, 1,276 of these individuals are male Ṣaḥābah, 231 are female Ṣaḥābah, making a total of 1,507 Ṣaḥābah. Furthermore, 16 Ṣaḥābah are found to be mentioned only in al-Ṭabarānī's work. Moreover, the comparison with Aḥmad b. Ḥanbal's <i>Musnad</i> reveals that approximately one-third of the identified Ṣaḥābah, or 558 out of 1,507 Ṣaḥābah, have ḥadīth narrations in the <i>Musnad</i>. It is also observed that some Ṣaḥābah have ḥadīth narrations in <i>al-Mu‘jam al-Kabīr</i> but not in the <i>Musnad</i>, and those without ḥadīth narrations were identified from other sources, including sīrah (biography of the Prophet) and maghāzī (military campaigns) literature, or are unique to al-Ṭabarānī's work.	
Keywords: Ḥadīth, Ṭabarānī, <i>al-Mu‘jam al-Kabīr</i> , Ṣaḥābah knowledge, Ṣaḥābah	

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER	v
KISALTMALAR.....	viii
GİRİŞ.....	1
I. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ VE KONUSU.....	1
II. ARAŞTIRMANIN AMACI	2
III. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ VE KAYNAKLARI	3

BİRİNCİ BÖLÜM

TABERÂNÎ'NİN HAYATI, ESERLERİ VE SAHÂBE KAVRAMI

I. HAYATI.....	4
A. İSMİ VE NESEBİ.....	4
B. DOĞUMU VE AİLESİ	4
C. İLMİ ŞAHSİYETİ.....	5
II. ESERLERİ.....	10
III. SAHÂBE BİLGİLERİNDE <i>MU'CEMÜ'L-KEBÎR</i> 'İN KAYNAKLARI	13
IV. KENDİSİNDEN SONRA YAZILAN SAHÂBE KİTAPLARINA ETKİSİ	14
A. Ebû Nuaym el-İsfahânî (ö. 430/1038), <i>Ma'rifetü's-sahâbe</i>	14
B. İzzüddîn İbnü'l-Esîr (ö. 630/1232), <i>Üsdü'l-gâbe fî ma'rifeti's-sahâbe</i>	15
C. Ru'aynî (ö. 632/1234), <i>el-Câmi' li-mâ fî'l-musannefâti'l-cevâmi'</i>	16
D. İbn Hacer (ö. 852/1448), <i>el-İsâbe fî temyîzi's-sahâbe</i>	17
V. SAHÂBE KAVRAMI	19
A. LÜGAT ANLAMİ	19
B. İSTİLAH ANLAMİ.....	19

İKİNCİ BÖLÜM

MU'CEMÜ'L-KEBÎR DE SAHÂBE BİLGİSİ

I. SAHÂBEYİ TESPİT YÖNTEMİ.....	23
A. RASÛLULLAH'IN (s.a.s.) AKRABASI OLMA	23
1. Rasûlullah'ın (s.a.s.) Hanımı, Nişanlısı ya da Nikahlandığı Kadınlardan Olma	23
2. Rasûlullah'ın (s.a.s.) Çocukları ve Torunlarından Olma	24

3. Rasûlullah'ın (s.a.s.) Yakın Akraba ve Hısımlarından Olma.....	24
4. Rasûlullah'ın (s.a.s.) Mevlâsı ve Hizmetçisi olma.....	25
B. HZ. PEYGAMBER'LE YAKIN İLİŞKİDE BULUNMA.....	25
1. Rasûlullah (s.a.s.) ile Oturma, Konuşma ve Yanında Bulunma.....	25
2. Hz. Peygamberi Görme, İşitme ve Dokunma.....	26
3. Rasûlullah'ın (s.a.s.) Emir, Nehiy ve Tavsiyesine Muhatap Olma.....	27
4. Rasûlullah (s.a.s.) ile Namaz Kılma	28
5. Rasûlullah'ın (s.a.s.) İsim Verdiği ya da İsmi Değiştirdiği Kimselerden Olma.....	28
6. Rasûlullah (s.a.s.) ile Yolculuk Yapma.....	29
7. Rasûlullah'ın (s.a.s.) İsim Zikretmesi.....	30
8. Rasûlullah'a (s.a.s.) Hediye Bulunma.....	30
9. Rasûlullah'ın (s.a.s.) Dua Ettiği Kimselerden Olma	31
10. Rasûlullah'a (s.a.s.) Biat Edenlerden Olma	32
11. Ziyarete Bulunma.....	32
C. HZ. PEYGAMBER DÖNEMİNDEKİ OLAYLAR İÇİNDE BULUNMA	34
1. Rasûlullah'a (s.a.s.) Biat Etme	34
2. Hicret Edenler Arasında Bulunma	35
3. Rasûlullah (s.a.s.) ile Hac veya Umre yapma.....	36
4. Gazve veya Seriyeye katılma.....	37
D. HZ. PEYGAMBER DÖNEMİNDEKİ BAZI GRUPLAR İÇİNDE BULUNMA.....	40
1. Aşere-i Mübeşşere'den olma	40
2. Nakib Olarak Görevlendirilme	40
3. Rasûlullah'ın (s.a.s.) Muâhât Akdi Kurduğu Kimselerden Olma	41
4. Müellefe-i Kulûb'dan Olma.....	42
5. Ensardan Olma.....	42
E. HZ. PEYGAMBER TARAFINDAN GÖREVLENDİRİLENLERDEN OLMA.....	43
1. Rasûlullah'ın (s.a.s.) Âmillerinden Olma	43
2. Rasûlullah'ın (s.a.s.) Elçilerinden Olma.....	44
3. Rasûlullah'ın (s.a.s.) Müezzinlerinden Olma.....	45
4. Rasûlullah'ın (s.a.s.) Kâtiplerinden Olma.....	45
5. Rasûlullah'ın (s.a.s.) Komutanlarından Olma.....	46
F. "SOHBET" KAVRAMINI KULLANMA	46
G. HZ. PEYGAMBER'İN DAVETİNE İCABET EDEN CİNLERDEN OLMA.....	47

II. SAHÂBE BİLGİSİNİN MUHTEVASI	48
A. NESEP, KÜNYE VE LAKAB BİLGİSİ.....	48
B. DOĞUM VE VEFAT BİLGİSİ	50
C. İKAMET BİLGİSİ	51
D. AKRABALIK BİLGİSİ	52
E. KABİLE BİLGİSİ	53
F. FİZİKSEL ÖZELLİK.....	54
G. İSLAMİYET’İ KABUL ETME TARİHİ.....	55
H. HADİS RİVAYETİ BİLGİSİ	56
III. <i>el-MU‘CEMÜ’L KEBİR</i>’DE YER ALAN SAHÂBÎLER.....	57
A. ERKEK SAHÂBÎLER	58
1. Aşere-i Mübeşşere	58
2. İsimleriyle Bilinenler	58
3. Künyeleri ile Meşhur Olanlar	122
B. HANIM SAHÂBÎLER	129
1. Hz. Peygamberin Kızları.....	129
2. Hz. Peygamberin Hanımları.....	129
3. İsimleriyle Bilinen Hanım Sahâbîler	130
4. Künyeleriyle Bilinen Hanım Sahâbîler.....	138
5. Mübhem Hanım Sahâbîler	141
C. TABERÂNÎ’NİN MUHADRAM OLARAK KABUL ETTİĞİ KİMSELER.....	142
D. TABERÂNÎ’DE ZİKİRİ GEÇEN ANCAK İBN HACER’DE TESPİT EDİLEMİYEN SAHÂBÎLER.....	143
E. İBN HACER’İN İKİNCİ KISIMDA YER VERDİĞİ KİMSELER.....	143
F. İBN HACER’İN ÜÇÜNCÜ KISIMDA YER VERDİĞİ KİMSELER	144
G. İBN HACER’İN DÖRDÜNCÜ KISIMDA YER VERDİĞİ KİMSELER	145
SONUÇ	148
KAYNAKÇA	150

KISALTMALAR

a.s.	: Aleyhisselâm
b.	: bin, ibn (Oğlu)
bk.	: Bakınız
c.c.	: Celle celâluh
çev.	: Çeviren
ed.	: Editör
H.	: Hicrî
H.z.	: Hazreti
M.	: Milâdî
nşr.	: Neşreden
ö.	: Ölüm Tarihi
r.a.	: Radıyallâhu anh
r.anhâ	: Radıyallâhu anhâ
s.	: Sayfa
s.a.s.	: Sallallâhü aleyhi ve sellem
TDV	: Türkiye Diyanet Vakfı
thk.	: Tahkik eden
vb.	: ve benzeri
v. dğr.	: ve diğerleri
y.y	: Yayıncı Yok

GİRİŞ

I. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ VE KONUSU

Vahyin nüzûlüne şahitlik eden, Hz. Peygamber'i (s.a.s.) görme ve onunla sohbet etme bahtiyarlığına erişen, İslam'ın emir ve yasaklarını bizzat membaından alma şerefine nail olan nesil, sahâbe neslidir. İslam dininin doğru bir şekilde anlaşılması ve yaşanabilmesi için vahiy ikliminde yetişen sahâbe tabakasının da doğru anlaşılması elzemdir. Bu sebeple aynı zamanda günümüze ulaşan hadislerin ilk halkasını oluşturan sahâbenin tespiti de ayrıca önem arz etmektedir.

Sahâbe'ye dair bilgiler yazılı olarak ilk Hz. Peygamber döneminde kaydedilmeye başlanmıştır.¹ Rivâyet asrı olarak tabir edilen ilk dört asırda sahâbeye dair bilgilerin tespiti sahâbe asrında sahâbenin kendisinin bilgi vermesi veya bir başkasının görerek bilgi vermesi şeklinde olmuştur. Sahâbe asrından sonraki dönemde ise müelliflerin sahâbenin akrabalarına, neslinden gelenlere yahut sahâbe bilgisi alanında uzman kişilere sorular sorarak bilgi topladıkları görülmektedir.² Bu dönemden sonraki kaynaklarda ise sahâbe bilgisi ilk dönemde yazılan Siyer, Megâzi, Ensab, Tabakât, Fütuhât, Rical tarihleri ve Şehir tarihlerini içeren kitaplardaki bilgilere veya hadis rivâyetlerinde sohbete taalluk eden bilgilere dayanılarak sahâbe bilgisi tespit edilmiştir.³ Daha sonraki dönemi ise İbn Abdilber'in ve ondan sonraki müelliflerin sahâbenin hayatı hakkında daha fazla bilgiye yer verdiği müteahhir dönem oluşturmaktadır.⁴

Günümüzde sahâbe bilgisine dair yapılan çalışmalar artış kaydetmiştir. Sahâbe bilgisiyle alakalı en kapsamlı ve modern çalışma Mahmut Yazıcı tarafından doktora tezi olarak kaleme alınan *Sahâbe Bilgisinin Tespiti* adlı eserdir.⁵ Bu çalışma sahâbe bilgisini Hz. Peygamber döneminden başlayıp müteahhir dönemi kapsayacak şekilde keyfiyet bakımından ele almıştır. Ancak adı geçen bu çalışma sahâbe bilgisi hakkında genel teorik çerçeveyi konu edindiği için Taberânî'nin *Mu'cem*'i hakkında yüzeysel bilgi vermekte, mezkur eserde yer alan sahâbe bilgisine dair ayrıntılı bilgi

¹ Mahmut Yazıcı, *Sahâbe Bilgisinin Tespiti* (İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2015), 88-91.

² Yazıcı, *Sahâbe Bilgisinin Tespiti*, 59.

³ Yazıcı, *Sahâbe Bilgisinin Tespiti*, 200-242.

⁴ Yazıcı, *Sahâbe Bilgisinin Tespiti*, 301.

⁵ Bk. Yazıcı, *Sahâbe Bilgisinin Tespiti*.

vermemektedir.

Sahâbe bilgisine dair *İbn Hişâm'ın es-Sîretü'n-Nebeviyye'sinde Sahâbe Bilgisi*,⁶ *İbn Sa'd'ın Et-Tabakâtü'l-Kübra'sında Sahâbe Bilgisi*,⁷ *İbn Ebî Hayseme'de Sahabe Bilgisi*,⁸ *Halîfe b. Hayyât'ta Sahâbe Bilgisi*,⁹ *İbn Asâkir'in Târîhu Medîneti Dımaşk'ında Sahâbe Bilgisi (Başlangıçtan “Şın” Harfine Kadar)*,¹⁰ *İbnü'l-Esîr'in Üsdü'l-Gâbe İsimli Eseri Bağlamında Sahâbe Bilgisi*¹¹ isimli yüksek lisans çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalar ise belli eserler özelinde yapıldığı için sahâbe bilgisini ilgili eserlerdeki mahiyeti açısından ele almaktadır. Elinizdeki çalışma, adı geçen çalışmalarla yakından ilgili olmakla birlikte konu malum eserler üzerinden ele alındığı için bizim çalışmamızdan ayrılmaktadırlar.

Yapacağımız bu çalışma Taberânî'nin *el-Mu'cemü 'l-kebîr* adlı eserinde yer vermiş olduğu sahâbîlerin sayısını, sahâbîlerle ilgili olarak ne tür bilgilere yer verildiğini, Taberânî'nin bu eserinde yer alan sahâbe'nin İbn Hacer'le olan karşılaştırmasını ve bu karşılaştırma sonucu ortaya çıkan farklılıkları konu edinmektedir. Ayrıca *el-Mu'cemü 'l-kebîr* adlı bu eserin Ahmed b. Hanbel'in *Müsned* adlı eseriyle sahâbe râvîlerini esas alarak hadis rivâyetlerine yer vermesi bakımından bir benzerlik bulunmaktadır. Bu benzerliği de göz önünde bulundurarak Taberânî'de yer alan râvîlerin Ahmed b. Hanbel'in bu eserinde bulunup bulunmadığını da konu edindik.

II. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışma, Taberânî'nin *el-Mu'cemü 'l-kebîr* adlı eserinde sahâbe bilgisini tespit yöntemini, sahâbe hakkında vermiş olduğu bilgileri ve kitabındaki sahâbenin sayısının tespit edilip bu bilgilerin tasnif edilmesini amaçlamaktadır. Bununla birlikte sahâbenin tespitinde hangi kaynaklardan yararlandığı ve kendisinden sonra yazılan eserlere etkisi tespit edilecektir.

⁶ İbrahim Sainkaplan, *İbn hişâm'ın es-sîretü'n-nebeviyye'sinde sahâbe bilgisi* (Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2007).

⁷ Mehmet Zeki Bakırcıoğlu, *İbn Sa'd'ın Et-Tabakâtü'l-Kübra'sında sahâbe bilgisi* (Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2007).

⁸ Aziz Gökçe, *İbn Ebî Hayseme'de sahabe bilgisi* (Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2011).

⁹ Adem Karaaslan, *Halîfe b. Hayyât'ta Sahâbe Bilgisi* (Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018).

¹⁰ Fatih Uysal, *İbn Asâkir'in Târîhu Medîneti Dımaşk'ında Sahâbe Bilgisi (Başlangıçtan “Şın” Harfine Kadar)* (Denizli: Pamukkale Üniversitesi, İslami İlimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2022).

¹¹ Feyza Sağdıç, *İbnü'l-Esîr'in Üsdü'l-Gâbe isimli eseri bağlamında sahâbe bilgisi* (Malatya: İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2023).

Muhtevasında yer alan sahâbe sayısı ve güvenilirliği ile en kapsamlı eser olan İbn Hacer'in *el-İsâbe* adlı eseriyle bir karşılaştırma sunmayı ve bu karşılaştırma sonucunda İbn Hacer'in tanımına göre sahâbe olarak kabul edilen ve edilmeyen kimselerin tespitinin yapılması hedeflenmektedir. Böylece İbn Hacerin *el-İsabe*'sinde bulunmayıp *el-Mu'cemu'l-kebîr*'de bulunan sahâbîler tespit edilerek iki eserin birbirinden ayrıştığı isimler ortaya çıkarılmış olacaktır. Bu farklılığın muhtemel sebepleri ise farklı çalışmalara ilham olabilecek mahiyettedir.

Ayrıca çalışmanın amaçlarından bir tanesi de araştırma konumuz olan eserde yer alan sahâbenin Ahmed b. Hanbel'in *Müsned* adlı eserinde rivâyetinin yer alıp almadığını tespit etmek ve genel olarak hadis rivâyeti olan sahâbîleri belirlemektir.

III. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ VE KAYNAKLARI

Araştırmanın Birinci Bölümünde Taberânî'nin hayatından bahsedildikten sonra meşhur üç mu'ceminden ve günümüze ulaşan eserlerinin bir kısmından bahsedilmiştir. Ayrıca genel bir sahâbe tanımı yapıldıktan sonra çalışmamızda esas alacağımız sahâbe tanımı ele alınmıştır.

Çalışmamızın İkinci Bölümü tezimizin ana omurgasını oluşturmaktadır. Bu bölümde çalışma konumuz olan *el-Mu'cemü'l-kebîr* adlı eserde yer alan sahâbîler teker teker incelenmiş ve sahâbî olarak kabul edilmelerinde temel teşkil eden ifadeler tespit edilmiştir. Tespit edilen ifadeler tasnif edilerek belirli başlıklar altında ele alınmıştır. Ayrıca bu bölümde sahâbe bilgisinin muhtevası da ele alınarak sahâbeye dair bilgilerin de değerlendirilmesi hedeflenmiştir.

Taberânî'nin eserinde yer verdiği sahâbîler, elimizdeki en kapsamlı sahabe ansiklopedisi olan İbn Hacer'in *el-İsâbe* adlı eserindeki kayıtlarla karşılaştırılmış ve varsa farklı değerlendirmelere işaret edilmiştir. Ayrıca sahâbî adı esas alınarak hazırlanmış "müsned" türü eserlerin en geniş olan Ahmed b. Hanbel'in *Müsned* adlı eserinde rivayeti bulunan sahabilerle Taberânî'nin *Mucem*'inde yer verdiği sahâbîler de eşleştirilerek hadis rivayeti bulunan sahabiler bakımından iki eser birbiriyle karşılaştırılmıştır.

Çalışmaya konu olan *el-Mu'cemü'l-kebîr* adlı eserin 13 ve 14. ciltleri el yazması nüshalardan tahkik edilip daha sonra yayımlanmıştır. Ancak bu iki cildin asıl nüsha olup olmadığı şüphelidir. Hala eksik kısımlarının olabileceği tahmin edilmektedir. 15 ve 16. ciltler ise henüz bulunamamıştır. 21. cilt de 13 ve 14. ciltler gibidir.

BİRİNCİ BÖLÜM

TABERÂNÎ'NİN HAYATI, ESERLERİ VE SAHÂBE KAVRAMI

I. HAYATI

A. İSMİ VE NESEBİ

Taberânî'nin tam adı Süleyman b. Ahmed b. Eyyûb b. Mutayr'dır.¹² Mutayr, مطر/matar kelimesinin ism-i tasgîridir.¹³ Künyesi Ebü'l-Kâsım'dır. Lahmî, Şâmî ve Taberânî nisbeleriyle tanınır. Lahmî nisbesini Yemen, Şam ve Taberiyye bölgelerine yerleşen Lahm kabilesinden almaktadır.¹⁴ Şâmî nisbesi ise Taberiyye şehrinin Şam bölgesinde yer almasından kaynaklanmaktadır. Taberiyye ise günümüzde Ürdün'de el-Gûr bölgesinde yer alan bir şehirdir.¹⁵

B. DOĞUMU VE AİLESİ

Taberânî, 260/874 yılının Safer ayında Ürdün'ün Taberiyye kasabasında dünyaya gelmiştir. Bazı kaynaklarda Akka şehrinde doğduğu da ifade edilmektedir.¹⁶ Bunun muhtemel sebebi Akka ve Taberiye'nin birbirine yakın yerler olmasıdır.

Taberânî'nin annesi Akkalıdır.¹⁷ Babasının Duhaym'ın¹⁸ ashabından olduğu

¹² Ebû Nuaym Ahmed b. Abdullah b. Ahmed b. İshâk b. Mûsâ b. Mihrân el-İsfahânî, *Târihu İsfahân*, thk. Seyyid Kisrevî Hasan (Beyrut: Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1410/1990), 1/393.

¹³ Ebü'l-Abbâs Şemsüddîn Ahmed b. Muhammed b. İbrahim b. Ebî Bekir el-Bermekî el-İrbilî İbn Hallikân, *Vefeyâtü'l-A'yân ve Ebnâu Ebnâi'z-Zamân*. thk. İhsân Abbâs (Beyrut: Dâru Sâdır, 1994), 2/407.

¹⁴ Ebu'l-Ferec Cemâlüddîn Abdurrahmân b. Alî b. Muhammed İbnü'l-Cevzî, *el Muntazam fî Târihi'l-Mülûk ve'l-Ümem*, thk. Muhammed Abdülkâdir 'Atâ - Mustafa Abdülkâdir 'Atâ (Beyrut: Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1412/1992), 14/206.

¹⁵ Ebû Sa'd Abdülkerîm b. Muhammed b. Mansûr et-Temîmî es-Sem'ânî, *el-Ensâb*. thk. Abdurrahmân b. Yahyâ el-Muallimî el-Yemânî – Ebû Bekr Muhammed el-Hâşimî – Muhammed Elâtî Hüseyin (Haydarâbâd: Meclisü Dâirati'l-Maârifî'l-Osmâniyye, 1382/1962), 9/33; Taberiye, Filistin'de yer alan kadim bir yerleşim yeridir. Şürahbîl b. Hasene tarafın fethedilmiştir. Bu fethin akabinde Eş'ar ve Lahm gibi bazı kabileler bölgeye yerleşmişlerdir. Bk. Cengiz Tomar, "Taberiye", *TDV İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2010), 39/323.

¹⁶ Taberiye'de doğduğuna dair geniş bilgi için bk. Şihâbuddîn Ebû Abdillâh Yâkût b. Abdillâh er-Rûmî el-Hamevî Yâkût, *Mu'cemu'l-Buldân*, (Beyrût: Dâru Sadır, 1995), 4/19; Akka'da doğduğuna dair bilgi için bk. Zehebî, Şemsüddîn Ebû Abdullah Muhammed b. Ahmed b. Osman Zehebî, *Tezkiretü'l-Huffâz*, (Beyrut: Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1419/1998), 3/85.

¹⁷ Zehebî, Şemsüddîn Ebû Abdullah Muhammed b. Ahmed b. Osman Zehebî, *Siyeru a'lâmi'n-nübelâ*, 16/119.

¹⁸ Muhaddis, kadı ve fakih olarak bilinmektedir. Kendisinden Buhârî ve Müslim başta olmak üzere çok sayıda güvenilir kişi hadis dinlemiştir. Cerh ve ta'dil alimleri onu sika olarak kabul etmişlerdir. Bk. Ebü'l-Fazl Ahmed b. Alî b. Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-tehzîb*, thk. Halil Memûn Şeyhâ – Ömer es-Selâmî – Alî b. Mesûd (Beyrut: Dâru'l-Marife, 1417/1996), 3/316-317.

söylenmektedir. Bu bilgiye göre babası Ahmed b. Eyyûb'un da hadis ilmiyle meşgul olduğu anlaşılmaktadır. Babası daha küçük yaşta Taberânî'yi hadis dinlemeye teşvik etmiş ve bu konuda üzerine düşmüştür. Taberânî henüz 13 yaşındayken hadis dinlemeye başlamıştır.¹⁹

290/903 yılında İsfahân'a gelen Taberânî bir süre sonra farklı beldelere yolculuklar yapmış ve tekrar İsfahân'a dönmüştür. Dönüşünün ardından 60 sene burada ikamet etmiş ve tam bir asır yaşamıştır. Taberânî'nin künyesi Ebû Zer olan Muhammed adında bir oğlu ve Fâtıma adında da bir kızı olduğu bilinmektedir.²⁰ 360/971 yılında Zilkade ayının bitmesine son iki gün kala cumartesi günü vefat etmiştir. Cenazesi bir gün sonra Hz. Peygamberin ashabından olan Hameme ed-Devsî'nin²¹ kabrinin yanı başına defnedilmiştir.²² Öğrencisi olan meşhur sûfi ve muhaddis Ebû Nuaym el-İsfahânî²³ hocasının cenazesinde hazır bulunduğunu ifade etmektedir.²⁴

C. İLMİ ŞAHSİYETİ

Taberânî'nin hadis ilmi ile tanışması doğmuş olduğu Taberiyye topraklarında başlamıştır. Bu dönemde özellikle hadisçilerin hadis dinlemek, âlî isnad elde etmek, muhaddislerle görüşmek gibi maksatlarla yapmış oldukları rihle adı verilen yolculuklar yaygındı.²⁵ Taberânî ilk yolculuğunu babasıyla birlikte hicri 275/889 yılında yapmıştır. Farklı beldelere yolculuklar yapan Taberânî'nin bu yolculukları yaklaşık 16 yıl sürmüştür. 290/903 senesinde İsfahân'a gelmiş daha sonra tekrar ilim yolculuğuna çıkmıştır. İsfahân'a ikinci dönüşünde artık muhaddis olarak dönmüştür.²⁶

Taberânî zamanının ilim merkezleri olan Dimaşk, Mısır, Yemen ve Irak başta olmak üzere birçok yere yolculuk yapmıştır. Kendisine nispet edilen rahhâl ve cevval gibi sıfatlar onun ilim yolunda ne kadar çok yer gezdiğinin bir göstergesidir.²⁷ İbn Hallikân, eserinde Taberânî'nin hadis uğrunda yapmış olduğu yolculukları ve yazmış

¹⁹ Zehebî, *Siyeru a'lâmi'n-nübelâ*, 16/119.

²⁰ Mehmet Görmez, "Taberânî", TDV İslâm Ansiklopedisi (İstanbul: TDV Yayınları, 2010), "Taberânî", 39/310.

²¹ Ebû'l-Fazl Ahmed b. Alî b. Muhammed b. Ahmed b. Hacer el-Askalânî, *el-İsâbe fi temyîzi's-sahâbe*, thk. Âdil Ahmed Abdülmevcûd – Ali Muhammed Muavviz (Beyrut: Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1415/1994), 2/108.

²² Ebû'l-Kâsım Alî b. el-Hasen b. Hibetillâh b. Abdillâh eş-Şâfiî İbn Asâkir, *Târîhu medîneti Dimaşk*, thk. Muhibbuddîn Ebû Saîd Ömer b. Ğarâme el-Amravî (Beyrut: Dâru'l-Fikr, 1415/1995), 22/163-170.

²³ Osman Türer, "Ebû Nuaym el-İsfahânî", TDV İslâm Ansiklopedisi (İstanbul: TDV Yayınları, 1994), 10/202.

²⁴ Ebû Nuaym, *Târîhu İsfahân*, 1/393.

²⁵ İbrahim Hatiboğlu, "Rihle", TDV İslâm Ansiklopedisi (İstanbul: TDV Yayınları, 2008), 35/106.

²⁶ Zehebî, *Siyeru a'lâmi'n-nübelâ*, 16/122.

²⁷ Zehebî, *Siyeru a'lâmi'n-nübelâ*, 16/119.

olduğu eserleri göz önünde bulundurarak zamanının hâfızı²⁸ olduğunu söylemiştir.²⁹ Taberânî bazen hocalarının beldelerini ve dinlediği tarihleri de kayıt altına almıştır. Taberânî'nin ilim yolculuğunda gittiği yerler kronolojik olarak aşağıda zikredilecektir.

Dımaşk bölgesi, Taberânî'nin hadis elde etmek için çıkmış olduğu yolculuğun ilk durağını oluşturmaktadır. Yaklaşık olarak 280/894 yılına kadar Dımaşk'ta yer alan ilim merkezlerindeki hocalardan hadis dinlemiştir. 273/887 yılında Taberiyye'de hadis aldığı Hâşim b. Mersed ilk hocası olarak kabul edilebilir.³⁰ Hicri 274 senesinde Ahmed b. Mes'ûd el-Makdisî'den Beytü'l-Makdis'te,³¹ aynı yıl içinde Ubeydullah b. Habîb'den de Ramâde'de hadis almıştır.³² 275 yılında Akkâ'da Ahmed b. Abdullah'ı³³ ve Kaysâriye'de İbrahim b. Süfyân el-Kayserânî'yi³⁴ dinlemiştir. 277 yılında doğduğu yer olan Taberiyye'de Ubeydullah b. Muhammed'den hadis almıştır.³⁵ 278 senesinde Hıms'da Mûsâ b. Îsâ b. el-Münzir'den rivâyette bulunmuştur.³⁶ Daha sonra buradan ayrılan Taberânî 278 senesinde Dımaşk'ta Abdurrahman b. el-Müsenna'yi,³⁷ Tarasûs'da Muhammed b. İbrahim er-Râzî'yi,³⁸ Halep'de Ahmed b. Hâlid el-Halebî'yi,³⁹ Missîsa'da Ebû Zühl Müverri' b. Abdillâh'ı,⁴⁰ Sincâr'da Nasr b. Abdilmelik es-Sincârî'yi⁴¹ dinlemiştir. 279 yılında Cebele şehrinde Ahmed b. Abdilvehhâb'dan⁴² ve Dımaşk şehrinde ise Ebû Abdilmelik Ahmed b. İbrahim'den,⁴³ Ebû Zür'a Abdurrahmân b. Amr b. Abdillâh ed-Dımaşkî'den⁴⁴ hadis rivâyet etmiştir. Bu şehirler dışında Şam Bölgesi'nde yer alan Sûr, Rakka, Akka, Gazze gibi şehirlere

²⁸ Hâfız, muhaddisler tarafından farklı tanımlar yapılsada genel olarak hadis ilmini meslek edinen, hadis elde etmek için yolculuklar yapan, hadisin sahîhini sakîminden ayıran cerh-tadil lafızlarını bilen, hadisin gizli kusurlarını bulan, her tabakada bildikleri bilmediklerinden fazla olan kimseye denir. Bk. Mücteba Uğur, *Ansiklopedik Hadis Terimleri Sözlüğü* (Ankara: TDV Yayınları, 2021), 116-117.

²⁹ İbn Hallikân, *Vefeyâtü'l-A'yân ve Ebnâu Ebnâi'z-Zamân*, 2/407.

³⁰ Ebû'l-Kâsım Süleyman b. Ahmed b. Eyyûb b. Mutayr el-Lahmî eş-Şâmî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, thk. Muhammed Şekûr Mahmûd el-Hâcî Emiryâr (Beyrut: el-Mektebetü'l-İslâmî, 1405/1985), 2/255.

³¹ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 1/25.

³² Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 1/394.

³³ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 1/77.

³⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 1/138.

³⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 1/393.

³⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 2/227.

³⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 2/7.

³⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 2/173.

³⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 1/33.

⁴⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 2/244.

⁴¹ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 2/245.

⁴² Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 1/23.

⁴³ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 1/25.

⁴⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 2/3.

de yolculuk yapıp hadis dinlemiştir.

280/893 yılında Mısır'a giden Taberânî burada Muhammed b. Süleyman es-Sûfî'yi⁴⁵ ve Dimyât şehrinde Muhammed b. Ca'fer'i⁴⁶ dinlemiştir. 285/298 senesinde de bu şehirde Muhammed b. Zeydân el-Kûfî'den⁴⁷ hadis almıştır. Bir süre sonra Mısır'dan ayrılan Taberânî buradan Yemen'e geçmiş ve 282/895 yılında, Şibâm şehrinde İbrahim Süveyd eş-Şibâmî'den,⁴⁸ Zebîd şehrinde Muhammed b. Şuayb'dan⁴⁹ hadis rivâyet etmiştir. Buradan 283 senesinde Hicaz bölgesine yolculuk yapmıştır. Bölgenin en önemli iki ilim merkezi olan Mekke'de Ahmed b. Muhammed el-Herevî,⁵⁰ Ebû Müslim İbrahim b. Abdillâh el-Keccî⁵¹ ve Medine'de Abdullah b. Ca'fer,⁵² Mus'ab b. İbrahim b. Hamza⁵³ gibi hadisçilerden rivâyetlerde bulunmuştur. Taberânî buradan tekrar Yemen'e dönmüş ve 284/897 yılında San'a'da İbrahim b. Ma'mer es-San'ânî ve İbrahim b. Muhammed es-San'ânî'den⁵⁴ hadis almıştır. Taberânî'nin Yemen ve hicaz yolculuğu yaklaşık 5 yıl sürmüş ve tekrar Mısır'a dönmüştür.

Gençlik yıllarının çoğunu Dimaşk bölgesindeki ilim merkezlerindeki hocalardan hadis toplayarak geçiren Taberânî, 27 yaşında tekrar Hicaz bölgesine gelmiş ve Abdân b. Muhammed el-Mervezî'den⁵⁵ hadis rivâyetinde bulunmuştur. Akabinde hayatının büyük kısmını geçireceği Irak diyarına yolculuk yapmıştır. Bu bölgenin meşhur ilim merkezlerini dolaşarak hadis toplamıştır. 287/900 yılında Bağdat'a gelen Taberânî burada Ahmed b. Yahyâ b. Ebi'l-Abbâs,⁵⁶ Kays b. Müslim el-Buhârî⁵⁷ gibi hadis râvîlerinden rivâyetlerde bulunmuştur.

Taberânî'nin İsfahân'a ilk gelişi 290/902 yılına rastlamaktadır. Bu sene içinde Ahmed b. İbrahim b. Abdillâh el-İsfahânî'den⁵⁸ rivâyette bulunmuştur. 295/907 yılında

⁴⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 2/258.

⁴⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 2/195.

⁴⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 2/193.

⁴⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 1/140.

⁴⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 1/149.

⁵⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 1/79.

⁵¹ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 1/142.

⁵² Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 1/389.

⁵³ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 2/243.

⁵⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 1/139.

⁵⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 1/390.

⁵⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 1/58.

⁵⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 2/51.

⁵⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 1/119.

ise Muhammed b. Esed el-İsfahânî'den⁵⁹ hadis dinlemiştir. Taberânî burada yaklaşık 5 yıl kaldıktan sonra İsfahân'dan ayrılmış ve Basra'da Ebû Talha Ahmed b. Amr,⁶⁰ Kûfe'de İshâk b. Muhammed el-Kûfî,⁶¹ Şiraz'da Muhammed b. Abdirrahman el-Mahzûmî,⁶² Enbâr'da Yûsuf b. Hâlid el-Basrî⁶³ gibi hocalardan hadis almıştır.

Harita 1: Taberânî'nin *el-Mu'cemü's-sagîr* adlı eserinden hareketle yapmış olduğu ilim yolculukları

Taberânî, beş yıl sonra tekrar İsfahân'a dönünce burayı vatan edinmiş ve 60 yıl boyunca vefat edene kadar burada öğretim ve telif faaliyetlerini sürdürmüştür. Yapmış olduğu ilim yolculukları sayesinde çok sayıda hadisçiyle karşılaşmış, bunlardan hadis

⁵⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 2/133.

⁶⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 1/101.

⁶¹ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 1/176.

⁶² Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 2/90.

⁶³ Taberânî, *el-Mu'cemü's-Sagîr*, 2/272.

yazmış ve bu konuda iyice tecrübe kazanmıştır. Hadis konusunda ustalaştıktan sonra hadis öğrenmek için farklı bölgelerden kendisine çok sayıda öğrenci gelmiştir.⁶⁴

Erken yaşta hadis talebi için yola çıkan Taberânî uzun bir hayat yaşaması sebebiyle çok sayıda hadis elde etmiş ve bunları İsfahân'a yerleşmesinin ardından bir muhaddis olarak kendisinden hadis almak için gelen talebelere rivâyette bulunmuştur. Öğrencileri arasında Ebû Halîfe el-Fadl b. el-Hubâb, Ebü'l-Abbâs b. Ukde, Ahmed b. Muhammed es-Sahhâf (ö. 334/946), Ebû Bekir b. Merdeveyh (ö. 410/1020), Nîsabur fakihî Ebû Amr Muhammed b. el-Hüseyn el-Bestâmî (ö. 408/1018), el-Hüseyn b. Ahmed b. el-Merzubân (ö. 366/977), Ebû Bekir b. Ebî Alî ez-Zekvânî (ö. 419/1028), Ebü'l-Fadl Ahmed b. Muhammed el-Cârûdî (ö. 413/1022), Ebû Nuaym (ö. 430/1039) ve daha nice kimseler Taberânî'den hadis rivâyetinde bulunmuşlardır. Ebû Bekir b. Rîze (ö. 440/1049) semâ yolu ile Abdurrahman b. Ebî Bekir ez-Zekvânî ise icâzet ile Taberânî'den hadis alan en son öğrencileridir.⁶⁵

Taberânî çok hadis rivâyet edip yazmakla ön plana çıkmaktaydı. Bir gün kendisine bu kadar çok hadisi nerden bildiği soruldu. 30 yıl boyunca hasır üstünde yatarak bu kadar hadisi topladığını söyledi.⁶⁶ İlim tahsil yolculuğu için bulunmuş olduğu yerler ve tarihler göz önünde bulundurulduğunda Taberânî'nin yaklaşık 30 yılının hadis rivâyet etmek için yollarda geçtiğini görmekteyiz. İbnü'l-Cevzî, Taberânî'nin dindar ve hafızasının kuvvetli olduğunu ifade etmiştir.⁶⁷ Rivâyet edilir ki bir gün vezîr İbnü'l-Amîd'in huzurunda Bağdat'ın meşhur âlimlerinden olan İbnü'l-Ciâbî ile Taberânî arasında ilmi bir tartışma başladı. Taberânî ezberinin çokluğu ile galebe çalıyordu. İbnü'l-Ciâbî ise zekasıyla öne geçiyordu. Hal böyleyken tartışma sesleri epeyce yükseldi. İbnü'l-Ciâbî dedi ki: Bende bir hadis var ki dünyada başka kimsede yok. O hadisi bana Ebû Halîfe, O'na da Süleyman b. Eyyûb rivâyet etti, dedi. Bunun üzerine Taberânî, Süleyman b. Eyyûb benim, Ebû Halîfe o hadisi benden işitmişti, benden o hadisi âlî olarak dinle dedi. Böylece Taberânî, İbnü'l-Ciâbî'yi ilmi müzakerede yendi ve onu mahcup etti.⁶⁸ Uzun bir hayat yaşaması sebebiyle Taberânî, dedelerle torunların aynı kaynaktan hadis almalarına vesile olmuştur. Böylece âlî

⁶⁴ İbn Asâkir, *Târîhu medîneti Dimaşk*, 22/165; Zehebî, *Siyeru a'âlemi'n-nübelâ*, 16/119-120.

⁶⁵ Şemsüddîn Ebû Abdullah Muhammed b. Ahmed b. Osman ez-Zehebî, *Târîhu'l-İslâm*, thk. Ömer Abdüsselam Tedmürî (Beyrut: Dâru'l- Kitâbi'l-Arabî, 1413/1993), 26/204.

⁶⁶ İbn Asâkir, *Târîhu medîneti Dimaşk*, 22/165.

⁶⁷ İbnü'l-Cevzî, *el Muntazam fî Târîhi'l-Mülûk ve'l-Ümem*, 14/206.

⁶⁸ Ebü'l-Fadl Celâleddin Abdurrahman b. Ebî Bekr es-Suyûtî. *Tabakâtü'l-Huffâz*, (Beyrut: Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, 1403/1982), 374.

isnadların oluşmasına aracı olmuştur.⁶⁹ Ebü'l-Abbâs eş-Şirazi Taberânî'den 300.000 hadis yazdığını ve onun sika olduğunu ifade etmektedir.⁷⁰

II. ESERLERİ

Taberânî yapmış olduğu yolculuklar ve yaşamış olduğu uzun ömür neticesinde birçok eser telif etmiştir. Bunlardan bir kısmı günümüze kadar ulaşmış ve tahkik edilmiş ya da yazma nüsha olarak bulunmaktadır. Günümüze ulaşamayan fakat isimlerini kaynaklardan bildiğimiz eserleri de mevcuttur. İbn Mende, Taberânî'ye ait 106 eserin ismini zikreder.⁷¹ Zehebî ise İbn Mende'yi, Taberânî'nin telifatının çoğundan haberi olmamakla itham etmiştir. Bununla birlikte Zehebî de Taberânî'nin 76 civarında telifatına değinmektedir.⁷² Bu da göstermektedir ki, Taberânî'nin eserlerinin Zehebî'nin mübalağa ettiği kadar çok sayıda olmadığı izlenimi vermektedir. Müellifin eserlerinden bazıları şunlardır:

1. *el-Mu'cemü'l-Kebîr*

Mu'cem türü eserlerin özelliği hadislerin sahâbe isimlerine, müellifin hocalarına veya râvîlerin bulundukları beldelere göre alfabetik olarak yazılmış olmasıdır.⁷³ Ayrıca bir muhaddisin hadis aldığı hocalarının, talebelerinin ya da ilim halkasında bulunan arkadaşlarının da yer aldığı eserlere aynı isim verilir.⁷⁴

Mu'cemü'l-kebîr, Taberânî'nin yazmış olduğu eserlerin içinde en hacimli olarak bilinmektedir. Zehebî bu eserin 200 cüz' olduğunu belirtmektedir.⁷⁵ Cüz' ifadesinin alimler arasında kaç sahifeye denk geldiği ihtilaf konusu olmuştur. Genel kabule göre Kur'ân-ı Kerîm'in her 20 sayfası için bir cüz ifadesi kullanılmaktadır. 20 sayfanın da 10 varağa tekabül edeceği söylenebilir.⁷⁶

1994 yılında Hamdî b. Abdilmecîd es-Silefî tarafından yapılan tüm araştırmalara rağmen bulunamayan (13, 14, 15, 16, 21) ciltleri olmadan 25 cilt halinde tahkik edilip

⁶⁹ Görmez, "Taberânî", 39/310.

⁷⁰ Suyûtî, *Tabakâtü'l-Huffâz*, 374.

⁷¹ Ebû Zekeriyâ Yahyâ b. Abdilvehhâb b. Muhammed el-Abdî el-İsfahânî ibn Mende, *Cüz' fîhi zikru Ebi'l-Kâsım et-Taberânî*, thk. Hamdî b. Abdilmecîd es-Silefî (Musul: Mektebetü'l-Ulûm ve'l-Hikem, 1404/1983), 359-365.

⁷² Zehebî, *Tezkiretü'l-Huffâz*, 3/86.

⁷³ Ebû Abdillâh Muhammed b. Cafer b. İdris el-Kettânî, *er-Risâletü'l-müstetrafe li beyâni meşhûri kütübi's-sünneti'l-müşerrefe*, thk Muhammed el-Muntasır b. Muhammed ez-Zemzemî (Beyrut: Dâru'l-Beşâiri'l-İslâmiyye, 1421/2000), 135.

⁷⁴ İbrahim Hatiboğlu, "Mu'cem", TDV İslâm Ansiklopedisi (İstanbul: TDV Yayınları, 2020), 30/343.

⁷⁵ Zehebî, *Tezkiretü'l-Huffâz*, 3/85-86.

⁷⁶ M. Yaşar Kandemir, "Cüz", TDV İslâm Ansiklopedisi (İstanbul: TDV Yayınları, 1993), 8/147.

basılmıştır. Daha sonra 13 ve 14. Ciltlerin el yazma nüshaları bulunmuştur. Bu el yazması birkaç farklı nüsha karşılaştırılarak ciltler tamamlanmaya çalışılmıştır. Ancak kesin olarak bu iki cildin tamamlandığını söylemek mümkün değildir.⁷⁷ Ayrıca Paris Kütüphanesi'nde eserin 21. cildini oluşturan Nu'mân b. Beşîr'in müsnedinin de bulunduğu bir bölüm el yazması olarak bulunmuş ve tahkik edilmiştir. Ancak 21. cilt de 13 ve 14. ciltler gibi tam olarak tamamlanamamıştır.⁷⁸

Taberânî kitabının mukaddimesinde, yazım esnasında izlediği metodu belirtmektedir. Hz. Peygamberden rivâyette bulunan kadın ve erkek sahâbeyi alfabetik olarak (ألف، ب، ت، ث) sıraladığını ancak aşere-i mübeşşere'nin önüne kimseyi geçirmek istemediği için onları öne aldığını ifade eder. Ayrıca eserinde zikrettiği sahâbîlerin rivâyetlerinin az veya çok olmasına göre bir, iki, üç bazen de daha fazla rivâyetine yer vermiştir. Şayet birkaç hadis rivâyet eden mukillûndan⁷⁹ ise tüm hadislerini kitabına almıştır. Rasûlullah'dan (s.a.s.) hiç rivâyeti bulunmayan sahâbîleri ise megâzî veya târih kitaplarından tespit etmiştir.⁸⁰

İbn Balabân bu kitaptaki hadisleri konularına göre tasnif etmiştir. Bu kitabın Kütüb-i Sitte üzerine yapılan zevâidleri Heysemî'nin *Mecma'u'z-zevâid* adlı eserinde yer almaktadır.⁸¹ Ayrıca bu eser üzerine yüksek lisans tezi de yapılmıştır.⁸²

2. el-Mu'cemü'l-evsaf

Taberânî'nin hakkında "Bu kitap benim ruhumdur"⁸³ dediği bu eseri, mu'cem tarzında kaleme alınmıştır. Bu eserde, kendisinden hadis dinlemiş olduğu hocalarını alfabetik sıraya göre zikretmiştir. Her hocadan belli bir sayı gözetmeksizin çoğunlukla garîb ve ferd rivâyetleri almıştır. Dârekutnî'nin *el-Efrâd* adlı eserine benzetilen bu kitap aziz ve münker rivâyetleri de barındırmaktadır. Hocalarının sayısının 2000 olduğu söylenip 30.000 hadis içerdiği iddia edilse de eserin tahkik edilmiş nüshalarında

⁷⁷ Ebü'l-Kâsım Süleyman b. Ahmed b. Eyyüb b. Mutayr el-Lahmî eş-Şâmî et-Taberânî, *el-Mu'cemü'l-Kebîr*, thk. Sa'd b. Abdullah el-Hamîd - Hâlid b. Abdurrahman el-Cureysî, 13/5-7.

⁷⁸ Ebü'l-Kâsım Süleyman b. Ahmed b. Eyyüb b. Mutayr el-Lahmî eş-Şâmî et-Taberânî, *el-Mu'cemü'l-Kebîr*, thk. Sa'd b. Abdullah el-Hamîd - Hâlid b. Abdurrahman el-Cureysî, (1427/2006), 21/5.

⁷⁹ Abdullah Aydın, *Hadis İstılahları Sözlüğü* (İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2013), 207.

⁸⁰ Ebü'l-Kâsım Süleyman b. Ahmed b. Eyyüb b. Mutayr el-Lahmî eş-Şâmî, Taberânî, *el-Mu'cemü'l-Kebîr*, thk. Hamdî b. Abdilmecîd es-Silefî, (Kâhire: Mektebetü İbn Teymiyye, 1415/1994), 1/51.

⁸¹ Görmez, "Taberânî", 39/311; Bk. Ebü'l-Hasen Nûreddîn Alî b. Ebî Bekr b. Süleymân el-Heysemî, *Mecma'u'z-zevâ'id ve Menbau'l-Fevâ'id*, thk. Hüsâmeddîn el-Kudsî (Kâhire: Mektebetü'l-Kudsî, 1414/1994), 1/7.

⁸² Bk. Şaban Soylu, *Taberani ve el-Mu'cemu'l-Kebir'i* (İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 1999).

⁸³ Zehebî, *Siyeru a'lâmi'n-nübelâ*, 16/124.

(Târik b. İvazullah neşrinde 9489⁸⁴ ve Mahmûd et-Tahhân neşrinde 9485) bu kadar hadis bulunmamaktadır.⁸⁵

3. *el-Mu‘cemü’s-sagîr*

Taberânî, bu eserinde hadis dinlemiş olduğu 1161 hocasının birer ikişer rivâyetine yer vermiştir.⁸⁶ Bunun yanında hadisin sened kısmında dinlemiş olduğu hocalarıyla ilgili bazen şehir ve tarih bilgisi de vermiştir.⁸⁷ Ayrıca hadis metinlerinin akabinde o hadisin farklı tarihlerine⁸⁸ ve bazen de râvîler ile ilgili değerlendirmelere⁸⁹ yer vermiştir. Eser çok sayıda farklı yayın evleri tarafından basılmıştır. 1311/1894 yılında Hindistan’da, 1403/1983 yılında Beyrut: Daru’l-Kütübi’l-İlmiyye’de 1418/1997’de Medine’de Abdurrahman Muhammed b. Osman tahkikiyle, 1405/1985 Beyrut’ta Mektebetü’l-İslâmiyye’de Muhammed Şekûr ve Mahmûd el-Hâcî Emiryâr’ın tahkiki ile basılmıştır.

Seyyid Tâlib Hüseyin ve Abdülcebbâr Zeydî *el-Mu‘cemü’s-sagîr*’in tahkik ve tahrîcini doktora tezi olarak çalışmıştır. Sâlih Saîd Muhammed Zehrânî ise yüksek lisans tezi olarak bir kısmının tahkik ve tahrîcini yapmıştır.⁹⁰ Başka bir yüksek lisans da Mahmut Taşkın’a aittir.⁹¹

4. *Müsnedü’s-Şâmiyyîn*

Taberânî’nin sahâbe isimlerini esas alarak yazmış olduğu bir eserdir. Hamdî b. Abdilmecîd es-Selefi tarafından 4 cilt olarak tahkik edilen eserde 3637 hadis rivâyeti bulunmaktadır. Bu hadislerin tamamı müsned olarak rivâyet edilmiştir.⁹²

5. *el-Evâil*

Çeşitli konularda İnsanlık tarihi boyunca ilk olarak yapılan şeylerle alakalı her

⁸⁴ Bk. Ebû’l-Kâsım Süleyman b. Ahmed b. Eyyûb b. Mutayr el-Lahmî eş-Şâmî, *el-Mu‘cemü’l-Evsat*, thk. Ebû Muâz Târik b. İvazullah b. Muhammed – Ebû’l-Fadl Abdülmuhsin b. İbrahim (Kâhire: Dâru’l-Harameyn. 1415/1995).

⁸⁵ Görmez, "Taberânî", 39/311.

⁸⁶ Görmez, "Taberânî", 39/311.

⁸⁷ Konuyla ilgili örnekler için bk. Taberânî, *el-Mu‘cemü’s-Sagîr*, 1/23; 1/33; 1/139; 1/183; 1/231; 2/16; 2/51; 2/133; 2/158; 2/173.

⁸⁸ Konuyla ilgili örnekler için bk. Taberânî, *el-Mu‘cemü’s-Sagîr*, 1/32; 1/59; 1/138; 1/142; 1/181; 1/214; 1/221.

⁸⁹ Konuyla ilgili örnekler için bk. Taberânî, *el-Mu‘cemü’s-Sagîr*, 1/140; 1/183; 1/184; 2/13; 2/100; 2/261; 2/265.

⁹⁰ Görmez, "Taberânî", 39/311.

⁹¹ Bk. Mahmut Taşkın, *Meşyeha Türü Eserlerin Ortaya Çıkışı ve Taberânî’nin el-Mu‘cem’üs-Sagîr’i* (İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2003).

⁹² Süleyman b. Ahmed b. Eyyûb b. Mutayr el-Lahmî eş-Şâmî et-Taberânî, *Müsnedü’s-Şâmiyyîn*, thk. Hamdî b. Abdilmecîd es-Selefi (Beyrut: Müessesetü’r-Risâle, 1405/1984).

konudan bir hadis nakledilmek suretiyle 88 rivâyetten müteşekkil Taberânî'nin yazmış olduğu eserdir. Muhammed Şekûr b. Mahmûd el-Hâcî tarafından tahkik edilmiştir.⁹³ Emine İşiker tarafından *Taberânî ve Kitâbü'l-Evâ'il adlı eseri* adıyla yüksek lisans çalışması da yapılmıştır.⁹⁴

III. SAHÂBE BİLGİLERİNDE MU'CEMÜ'L-KEBÎRİN KAYNAKLARI

Taberânî, araştırmamıza konu olan bu eserini yazarken her râvîden hadisnin sayısına göre bir, iki veya daha fazla hadis nakletmiştir. Kitabındaki bilgilerin büyük kısmını genellikle ders almış olduğu hocalardan sened zinciriyle aktarmaktadır. Bazen de sahâbenin isminin zikredilmiş olduğu bab başlığında senedsiz bir şekilde ikamet ve akrabalık gibi bilgiler yer almaktadır. Rivâyeti olmayan ancak Hz. Peygamberin ashâbı olan kimselerin de tam olarak tespit edilebilmesi için megâzi ve tarih kitaplarından yararlanmıştır. Ancak kitabında herhangi bir eser adından bahsetmemiştir. Taberânî'nin bu kitabında istifade etmiş olduğu eser ya da şahsiyetlerden bir kısmı şunlardır: Siyer, megâzi ve neseb konularında Urve b. ez-Zübeyr (ö.94/712),⁹⁵ Âsım b. Ömer b. Katâde (ö.120/737),⁹⁶ İbn Şihâb ez-Zühri (ö.124/742),⁹⁷ Abdullah b. Ebî Bekr b. Muhammed (ö.135/752),⁹⁸ Mûsâ b. Ukbe (ö.141/758),⁹⁹ Muhammed b. İshâk (ö.151/768),¹⁰⁰ Muhammed b. Ömer el-Vâkîdî'den (ö.207/822)¹⁰¹ herhangi bir kitaptan bahsetmeden ilk kaynağa kadar sened ile bu bilgileri eserine almıştır. Yukarıda ismi geçen şahsiyetler özellikle siyer, megâzi ve sahâbe'nin nesebi konusunda bilgiler aktarıp eser yazan kimselerdir. Aynı zamanda sahâbeyle ilgili birçok konuda da uzman olan şahsiyetlerdir.¹⁰²

Taberânî'nin siyer ve megâzi eserleri dışında kitaplarından yararlanmış

⁹³ Ebû'l-Kâsım Süleyman b. Ahmed b. Eyyûb b. Mutayr el-Lahmî eş-Şâmî et- Taberânî, *el-Evâ'il*, thk. Muhammed Şekûr b. Mahmûd el-Hâcî (Beyrut: Müessesetü'r-Risâle, 1403/1982); Mehmet Görmez tarafından yazılan '*Taberânî*' maddesinde 86 rivâyet bulunduğu ifade edilmiş olsa da Muhammed Şekûr'un numaralandırmasında 88 rivâyet tespit edilmiştir. Bk. Görmez, "Taberânî", 39/311.

⁹⁴ Çalışmanın üçüncü bölümünde Taberânî'nin bu eserinin tercümesi de sunulmuştur. Ayrıntılı bilgi için bk. Emine İşiker, *Taberânî ve Kitâbü'l-Evâ'il adlı eseri* (Şanlıurfa: Harran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019).

⁹⁵ Misaller için bk. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/95, 118; 2/88, 104; 3/191, 246; 4/45, 54; 5/122, 243.

⁹⁶ Misaller için bk. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/271; 4/249, 253; 5/34; 6/222; 19/12; 20/155.

⁹⁷ Misaller için bk. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/117, 131; 3/113, 128; 4/107, 145; 5/30, 49; 6/19, 32.

⁹⁸ Misaller için bk. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/52, 74; 2/136, 270; 3/260; 5/66, 232; 6/44; 7/142.

⁹⁹ Misaller için bk. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/54, 149; 2/28, 34; 3/137, 183; 4/10, 256; 5/73, 136.

¹⁰⁰ Misaller için bk. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/71, 131; 2/79, 275; 3/141, 226; 4/118, 250; 5/20.

¹⁰¹ Misaller için bk. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/94, 111; 2/139, 180; 3/165; 4/240, 279; 6/86, 128.

¹⁰² Ayrıntılı bilgi için bk. Yazıcı, *Sahâbe Bilgisinin Tespiti*, 141-175.

olabileceği kimseler arasında Abdürrezzâk b. Hemmâm (ö.211/826-27),¹⁰³ Ahmed b. Hanbel (ö.241/855),¹⁰⁴ Yahyâ b. Maîn'den (ö.233/847),¹⁰⁵ Ebû Zûr'a ed-Dımaşkî (ö.281/894),¹⁰⁶ Ebû Müslim el-Keşşî (ö.292/904),¹⁰⁷ Mutayyen lakabıyla tanınan Muhammed b. Abdillâh el-Hadramî (ö.297/909-10),¹⁰⁸ Nesâî (ö.303/915),¹⁰⁹ Ebû Ya'lâ el-Mevsilî (ö.307/919),¹¹⁰ İbnü'l-Cârûd en-Nîsâbü'rî (ö.307/919-20)¹¹¹ ve Begavî (ö.317/929)¹¹² zikredilebilir.

IV. KENDİSİNDEN SONRA YAZILAN SAHÂBE KİTAPLARINA ETKİSİ

İlk dönemde yazılan hadis eserleri arasında yer alan Taberânî'nin *el-Mu'cemü'l-kebîr* adlı eseri sonraki dönemde sahâbenin tespitiyle alakalı yazılan kitaplarda başvuru kaynağı olarak kabul edilmiştir. *el-Mu'cemü'l-kebîr*'i kaynak olarak kullanan bazı müellif ve eserleri şunlardır:

A. Ebû Nuaym el-İsfahânî (ö. 430/1038), *Ma'rifetü's-sahâbe*

Müstakil sahâbe kitapları arasında zikredilen bu eser müteahhir döneme geçiş eseri olarak kabul edilebilir. Çünkü Ebû Nuaym, sahâbe tercemelerinde genellikle hadisleri kullanmış ve hadis tahlillerinde de bulunmuştur. Bununla birlikte terceme sayısı ve vermiş olduğu kimlik bilgisi cihetinden müteahhir dönem özelliği taşımaktadır.¹¹³

Süleyman b. Ahmed et-Taberânî'nin öğrencilerinden olan Ebû Nuaym, sahâbeyi tespit etmek amacıyla yazmış olduğu *Ma'rifetü's-sahâbe* adlı eserinde Taberânî'den en çok atıfta bulunduğu eseri *el-Mu'cem* diyerek isimlendirdiği kitaptır. Bazı yerlerde Taberânî'nin *el-Vuhdân*¹¹⁴ ve *el-Mu'cemü'l-evsat*¹¹⁵ adlı kitaplarına da işaret etmiştir.

¹⁰³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/182, 191.

¹⁰⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/272, 316; 2/105.

¹⁰⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/121; 2/66.

¹⁰⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/252; 7/90.

¹⁰⁷ Ebû Müslim el-Keşşî, kendi döneminde önemli muhaddislerdendir. Zehebî, ondan asrın şeyhi diyerek bahsetmiştir. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/72, 84, 108.

¹⁰⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/186, 202.

¹⁰⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/25, 125, 298.

¹¹⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 11/223; 18/115.

¹¹¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 23/41, 183.

¹¹² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/75, 1/292.

¹¹³ Yazıcı, *Sahâbe Bilgisinin Tespiti*, 260.

¹¹⁴ Ahmed b. Abdillâh b. Ahmed b. İshâk b. Mûsâ b. Mihrân, Ebû Nuaym el-İsfahânî, *Ma'rifetü's-sahâbe*, thk. Âdil b. Yûsuf el-Azêzî, (Riyad: Dârü'l-Vatan, 1419/1998), 5/2648, 2650, 2796, 2954; 6/3416.

¹¹⁵ Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-sahâbe*, 1/250; 3/1182,1636.

Bir yerde de *el-Fevâid*¹¹⁶ adlı eserini zikretmiştir.

Ebû Nuaym'ın adını tam olarak zikretmediği bu mu'cemin Taberânî'nin *el-Mu'cemü'l-kebîr* adlı kitabının olma ihtimali yüksektir. Birinci sebep, mu'cem'in ismini zikrettiği sahâbe tercemelerindeki rivâyetler *el-Mu'cemü'l-kebîr*'de ki rivâyetlerle örtüşmektedir. İkinci sebep ise *Ma'rifetü's-sahâbe*'nin tertibinin *el-Mu'cemü'l-kebîr*'in tertibine benzemesidir. İkisi de Aşere-i mübeşşereyi öne alarak başlamış ve sahâbeyi alfabetik olarak zikretmiştir. Ancak Ebû Nuaym ismi Muhammed olanları Aşere-i mübeşşereden sonra öncelikli olarak vermiştir. İkisi de rivâyeti bulunan sahâbîlerin bir, iki ya da hadis sayısına göre daha fazla rivâyetlerini tercemelerde senedleriyle zikretmiştir. İkisi de Hanım sahâbîler kısmında önce Hz. Peygamber'in kızlarını daha sonra eşlerini zikretmiştir. İki eserin birbirine benzer yönlerine daha fazla misal verilebilir.

Ebû Nuaym, hocası Taberânî'den çok sayıda hadis rivâyetini senedleriyle birlikte sahâbe tercemelerinde zikretmiştir.¹¹⁷ Bazen bab başlıklarında Taberânî'in ilgili kimseyi mu'ceminde sahâbe olarak¹¹⁸ ya da herhangi bir kayıt koymadan zikrettiğini¹¹⁹ ifade etmektedir. Konuyla ilgili misaller şunlardır:

“Ebû Nuaym, Afîf b. el-Hâris'in tercemesinde, Süleyman b. Ahmed et-Taberânî'nin mu'ceminde onu sahâbe olarak zikrettiğini söyledikten sonra Taberânî'den rivâyet etmiş olduğu bir hadisi de senediyle birlikte vermiştir.”¹²⁰

“Ebû Nuaym, Umeyr el-Müzenî'nin tercemesinde, Süleyman'ın onu zikrettiğini ancak hadis tahrir edilmediğini ifade etmiştir.”¹²¹

“Ebû Nuaym, İyâz b. Mersed'in tercemesinde, sohbetinde ihtilaf edilmiştir, Süleyman b. Ahmed mu'cem'de onu zikretmiştir, dedikten sonra Süleyman b. Ahmed'den rivâyet etmiş olduğu hadisi sened zinciriyle birlikte eserine almıştır.”¹²²

B. İzzüddîn İbnü'l-Esîr (ö. 630/1232), *Üsdü'l-gâbe fî ma'rifetü's-sahâbe*

İbnü'l-Esîr'in kaleme almış olduğu *Üsdü'l-Gâbe* kendi dönemine kadar yazılan ma'rifetü's-sahâbe kanusundaki en kapsamlı eserdir. İbnü'l-Esîr, kitabını yazarken

¹¹⁶ Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-sahâbe*, 4/2348.

¹¹⁷ Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-sahâbe*, 1/14, 15, 24, 26, 31, 41, 46, 60, 67, 96, 135, 170, 219, 252, 311, 349, 387, 442, 505; 2/565, 534, 585, 652; 3/1149, 1176, 1618; 4/1776, 1819, 1907.

¹¹⁸ Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-sahâbe*, 4/1964, 4/2035, 2219.

¹¹⁹ Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-sahâbe*, 4/2042, 4/2044, 2045, 2064, 2067, 2069, 2169.

¹²⁰ Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-sahâbe*, 4/2219.

¹²¹ Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-sahâbe*, 4/2100.

¹²² Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-sahâbe*, 4/2170.

özellikle İbn Mende, Ebû Nuaym, İbn Abdilberr ve Ebû Mûsâ'nın kitaplarındaki bilgileri cem' etmeyi hedeflemiştir. Bununla birlikte sahâbe bilgisi içeren birçok kaynağa da başvurmuştur.¹²³ Bu kaynaklardan biri de Taberânî'nin *Mu'cemü'l-kebîr* adlı eseridir.

Üsdü'l-Gâbe adlı eserin terceme kısımlarında Taberânî, bazen nisbesiyle bazen de *Mu'cem*¹²⁴ adlı eseriyle birlikte zikredilmektedir. Senet kısmında Ebü'l-Kâsım Süleyman b. Ahmed ismiyle¹²⁵ yer almaktadır.

İbnü'l-Esîr, bazı sahâbîlerin tercemelerinde Taberânî'de yer alan hadis rivâyetlerine senedleriyle birlikte yer vermiştir.¹²⁶ Bazen de senetsiz olarak doğrudan hadisin Taberânî'de yer aldığını ifade etmiştir.¹²⁷ Genellikle hadisleri çeşitli tariklerle Ebû Mûsâ kanalıyla eserine aldığı görülmektedir.¹²⁸ Eserde sahâbenin tespitinde Taberânî'nin görüşlerinin önemli bir yer tuttuğu anlaşılmaktadır. Konuyla ilgili misaller şunlardır:

“İbnü'l-Esîr, Ebû Haneş Mu'temir'in tercemesinde yalnızca Taberânî'nin görüşünü zikrederek onun sahâbî olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca Taberânî'de geçen hadisini Ebû Mûsâ kanalıyla eserine almıştır.¹²⁹

“İbnü'l-Esîr, Ebû Talha Zer'in tercemesinde Taberânî'nin onu eserinde zikredip sohbetinde ihtilaf edildiğini söyledikten sonra *el-Mu'cemü'l-kebîr*'de geçen rivâyetini zikretmiştir.¹³⁰

“İbnü'l-Esîr, Zeyd b. İshâk'ın tercemesinde Taberânî'nin onu eserinde zikrettiğini ve Mısır'da ikamet ettiğini ifade etmektedir. Ayrıca Taberânî'de geçen hadisini de Ebû Mûsâ tarikiyle eserine almıştır.”¹³¹

C. Ru'aynî (ö. 632/1234), *el-Câmi' li-mâ fi'l-musannefâtü'l-cevâmi'*

Ru'aynî, sahâbe bilgisi içeren 19 eserden meydana getirdiği *el-Câmi' limâ fi'l-musannefâtü'l-cevâmi'* min *esmâi's-sahâbeti'l-a'lâm uli'l-fazli ve'l-ahlâm* adlı

¹²³ YAZICI, *Sahâbe Bilgisinin Tespiti*, 314.

¹²⁴ Ebü'l-Hasen İzzüddîn Alî b. Ebi'l-Kerem Muhammed b. Muhammed b. Abdilkerîm eş-Şeybânî el-Cezerî, İbnü'l-Esîr, *Üsdü'l-gâbe fî ma'rifeti's-sahâbe*, thk. Alî Muhammed Muavvîd – Âdil Ahmed Abdülmevcûd, (Beyrut: Dârü'l-Kütübü'l-İlmiyye, 1415/1994), 4/317.

¹²⁵ İbnü'l-Esîr, *Üsdü'l-gâbe*, 4/423.

¹²⁶ İbnü'l-Esîr, *Üsdü'l-gâbe*, 1/503; 2/72, 374; 3/136, 381; 4/53.

¹²⁷ İbnü'l-Esîr, *Üsdü'l-gâbe*, 4/229.

¹²⁸ İbnü'l-Esîr, *Üsdü'l-gâbe*, 3/216; 4/317, 423; 6/281, 308, 318

¹²⁹ İbnü'l-Esîr, *Üsdü'l-gâbe*, 5/217.

¹³⁰ İbnü'l-Esîr, *Üsdü'l-gâbe*, 2/209.

¹³¹ İbnü'l-Esîr, *Üsdü'l-gâbe*, 2/344.

serindeki kaynaklardan birisi de Taberânî'nin kitabıdır. Ru'aynî bu eserinde 6599 erkek sahâbe ile 940 hanım sahâbîden oluşan 7539 tercemeye yer vermiştir. Müellif eserine almış olduğu tercemeleri göstermek için rumuz kullanmıştır. Taberânî'nin *el-Mu'cemü'l-kebîr* adlı eseri için de “ط” rumuzunu kullanmıştır.¹³²

Ru'aynî'nin sahâbe tercemelerinden müteşekkil bu eserinde Taberânî'ye geniş ölçüde yer verdiği görülmektedir. Bazı tercemelerde sahâbînin isminin yalnızca Taberânî'de bulunduğunu zikredip varsa *el-Mu'cemü'l-kebîr*'de geçen hadis rivâyeti onu eserine almış¹³³ hadis rivâyeti bulunmuyorsa da Taberânî'de geçtiğini ifade edip o kimseden herhangi bir hadis rivâyet etmediğini ifade etmiştir.¹³⁴

Ru'aynî, bazen Taberânî'nin ilgili sahâbînin isminin doğru yazımıyla ilgili ya da başka konudaki görüşünü de zikretmiştir.¹³⁵ Bununla birlikte bir sahâbî, birden fazla kaynakta geçmiş olsa dahi bazen yalnızca Taberânî'de geçen rivâyeti verip diğerlerinden ayrıca bahsetmemiştir.¹³⁶ Bazen de Taberânî'yi zikredip Ebû Nuaym ve Ebû Mûsâ'nın onu takip ettiğini belirtmiştir.¹³⁷ Konuyla ilgili bazı misaller şunlardır:

“Ru'aynî, Sâbit b. Amr'ın tercemesinde, Taberânî'nin Urve'den yapmış olduğu rivâyet sebebiyle Bedir ehlinden olduğu ve nisbesinin de Sâbit b. Amr b. Zeyd b. Adiy olarak tespit edildiğini ifade etmektedir.”¹³⁸

“Ru'aynî, Saîd b. İyâs'ın tercemesinde, Taberânî'nin aynı isimle kitabında zikredip Muhadram olduğunu ifade ettiğini belirtmektedir.”¹³⁹

“Ru'aynî, Sahr b. el-Ehmasî'nin tercemesinde, Kays b. Ebî Hâzim'in babası olduğunu ve Taberânî'nin onu ismi Sahr olanların arasında zikrettiğini diğerlerinin ise isminin Avf b. el-Hâris olduğunu söylediklerini ifade etmiştir.”¹⁴⁰

D. İbn Hacer (ö. 852/1448), *el-İsâbe fî temyîzi's-sahâbe*

İbn Hacer, sahâbeden olanlarla, olmayanları ayırt etmek amacıyla yazmış olduğu *el-İsâbe fî temyîzi's-sahâbe* adlı eserinde 940'tan fazla kaynaktan faydalanmıştır. İbn

¹³² YAZICI, *Sahâbe Bilgisinin Tespiti*, 327-328.

¹³³ Ebû Mûsâ er-Ru'aynî İsâ b. Süleymân el-Endülüsî el-Mâlikî er-Ru'aynî, *el-Câmi' limâ fî'l-musannefâti'l-cevâmi'*, thk. Mustafa Bâhû (Kahire: el-Mektebetü'l-İslâmîyye, 1430/2009), 2/26, 75, 211; 3/40; 5/23.

¹³⁴ Ru'aynî, *el-Câmi' limâ fî'l-musannefâti'l-cevâmi'*, 2/508; 3/306; 5/60.

¹³⁵ Ru'aynî, *el-Câmi' limâ fî'l-musannefâti'l-cevâmi'*, 2/94; 4/89; 5/476; 6/185, 251.

¹³⁶ Ru'aynî, *el-Câmi' limâ fî'l-musannefâti'l-cevâmi'*, 6/392, 436, 484, 515.

¹³⁷ Ru'aynî, *el-Câmi' limâ fî'l-musannefâti'l-cevâmi'*, 6/74, 120, 312, 382.

¹³⁸ Ru'aynî, *el-Câmi' limâ fî'l-musannefâti'l-cevâmi'*, 1/390.

¹³⁹ Ru'aynî, *el-Câmi' limâ fî'l-musannefâti'l-cevâmi'*, 3/4.

¹⁴⁰ Ru'aynî, *el-Câmi' limâ fî'l-musannefâti'l-cevâmi'*, 3/204.

Hacer'in yazmış olduğu bu eser sahâbeyi kapsayıcılık bakımından o güne kadar yazılanların en genişini oluşturmaktaydı.¹⁴¹ Bu kaynaklar arasında Taberânî'nin *Tehzîbü'l-âsâr*,¹⁴² *Müsnedü's-şâmiyyîn*,¹⁴³ *Mu'cemü's-sagîr*,¹⁴⁴ *Mu'cemü'l-evsat*¹⁴⁵ ve *Mu'cemü'l-kebîr* gibi bazı eserleri de yer almaktadır. Ancak Taberânî'nin bu eserleri arasında en çok atıfta bulunduğu kitap *Mu'cemü'l-kebîr*'dir.

İbn Hacer'in bu kitabında Taberânî, çoğunlukla nisbesiyle bazen de kitabıyla birlikte zikredilerek atıfta bulunulduğu görölmektedir.¹⁴⁶ İbn Hacer'in Taberânî'nin diğeri eserlerinden ve *Mu'cemü'l-kebîr*'den oldukça faydalandığı tespit edilmiştir. Özellikle Taberânî'nin mu'cemlerini oluştururken her sahâbe tercemesinin altında sahâbî'nin ya da bir başkasının onun hakkında rivâyet etmiş olduğu hadisi vermiş olması İbn Hacer'in en çok faydalandığı noktayı oluşturmaktadır. İbn Hacer ilgili sahâbînin tercemesinde, Taberânî'nin bu kimseyi eserinde sened zincirini verip hadisini genel olarak zikrederek,¹⁴⁷ rivâyet ettiğini ya da isnad zincirini vermeden doğrudan kitabında sahâbe olarak zikrettiğini¹⁴⁸ ifade etmektedir. Bazı sahâbîlerin tercemesinde ise yalnızca Taberânî'nin eserinde zikredildiğini herhangi bir hadis tahrir edilmediğini ifade etmektedir.¹⁴⁹ Yalnızca Taberânî'nin ismini zikrettiğini söyleyip başka bir bilgi vermediğini belirttiği kimseyi İbn Hacer'in sahâbe olarak kabul etmesi Taberânî'ye olan itimadını göstermesi açısından önemli bir konudur.

İbn Hacer, bir sahâbînin vefat ettiğı yer bilgisinde,¹⁵⁰ isimleri birbirine benzeyen kimselerin isimlerinin ayırımında,¹⁵¹ sahâbînin farklı isimlerinin zikredilmesinde¹⁵² ya da sahâbeyle ilgili farklı bilgilerde¹⁵³ bazen Taberânî'nin görüşlerini de eserine almıştır.

İbn Hacer, bazı sahâbe tercemelerinde Taberânî'de bulunan ismini zikrettikten

¹⁴¹ Yazıcı, *Sahâbe Bilgisinin Tespiti*, 340.

¹⁴² İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/111.

¹⁴³ İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/29.

¹⁴⁴ İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/531.

¹⁴⁵ İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/174.

¹⁴⁶ Taberânî'nin bu kitabı bazen *el-Kebîr* bazen de *el-Mu'cemü'l-Kebîr* olarak zikredilmektedir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/382,386.

¹⁴⁷ İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/553, 558, 579, 581, 598, 628; 2/36, 143, 186.

¹⁴⁸ İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/395; 2/143; 4/54, 384, 607

¹⁴⁹ İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/90, 513.

¹⁵⁰ İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/290.

¹⁵¹ İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/393; 2/222; 6/540; 8/117.

¹⁵² İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/294; 4/323.

¹⁵³ İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/555; 2/76, 140 240; 5/6; 7/194; 8/327, 480.

sonra doğrusu şu şekildedir, diyerek tashih ettiği isimler olmuştur.¹⁵⁴ Bazen de ilgili sahâbînin tercemesinde Taberânî'nin zayıf senedle rivâyette bulunduğunu ifade etmektedir.¹⁵⁵ Konuyla ilgili misaller şunlardır:

“İbn Hacer, Şihâb b. el-Mecnûn'un tercemesinde, ‘Taberânî, onun ismine Şihâb, Şebîb ya da Şüteyr denildiğini zikretti.’ diyerek Taberânî'nin görüşüne yer vermiştir.”¹⁵⁶

“İbn Hacer, Süfyân b. Ebî'l-Avcâ'nın tercemesinde, ‘Taberânî, onu *Mu‘cemü'l-kebîr*'inde sahâbe olarak zikretti. Fakat o Ebû Leylâ el-Ensârî'yi, Abdurrahman'ın babası zannetti.’ diyerek eleştiri yöneltmiştir.”¹⁵⁷

V. SAHÂBE KAVRAMI

A. LÜGAT ANLAMİ

Arapçada sahâbe/صحابه kavramı، صَحْبٌ-يُصْحَبُ-صُحْبَةٌ-صَحَابَةٌ şeklinde dördüncü baktan türemiş bir mastardır. Bu kelimenin ism-i fâili olan صَاحِب kelimesinin çoğulu ise صُحُب olarak kullanılmaktadır. Ayrıca cem‘u'l-cem‘i de أَصْحَاب şeklindedir.¹⁵⁸ Sahâbe kelimesi ise bu fiilin ism-i mensubu olan sahâbî'nin çoğuludur.¹⁵⁹

Sahâbe kelimesi, lügatte bir arada bulunmak, sohbet ve arkadaş olmak anlamlarına gelmektedir. Sahâbe sözcüğü hadis edebiyatında müfred olarak sâhibu'r-Resûl ve sahâbî olarak kullanılırken cem‘i si de ashâbu'r-Resûl ve sahâbe şeklinde kullanılmaktadır.¹⁶⁰ Bununla birlikte sahâbe, Rasûlullah'ın arkadaşları için kullanılması hasebiyle onlara has bir isim olmuştur. Sözlük anlamı itibariyle bu kelime az olsun çok olsun arkadaşlık etmek anlamına gelmektedir. Örfî kullanımda ise birlikteliğin çok olması esas alınmaktadır.¹⁶¹

B. ISTILAH ANLAMİ

Sahâbe kavramı, önemine binâen ıstılahi manası itibariyle İslam alimleri

¹⁵⁴ İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/165, 170.

¹⁵⁵ İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/608, 664; 3/71.

¹⁵⁶ İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/294.

¹⁵⁷ İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/106.

¹⁵⁸ Muhammed b. Mükerrrem b. Alî Ebû'l-Fazl Cemâlüddîn İbn Manzûr el-Ensârî, *Lisânü'l-'Arab*, (Beyrut: Dâru Sâdır, 1414), “S-h-b”, 1/519.

¹⁵⁹ Uğur, *Ansiklopedik Hadis Terimleri Sözlüğü*, 334.

¹⁶⁰ Uğur, *Ansiklopedik Hadis Terimleri Sözlüğü*, 334.

¹⁶¹ YAZICI, *Sahâbe Bilgisinin Tespiti*, 41.

tarafından farklı şekillerde tanımlanmıştır. Bu farkın ise sahâbenin tanımı yapılırken hadisçilerin kelimenin sözlük anlamını, bazı usulcülerin ise örfi kullanımı esas almasından kaynaklandığı anlaşılmaktadır.¹⁶²

Muhaddislerin sahâbe kavramı ile ilgili yapmış oldukları tarifler, sahâbîlik için Rasûlullah ile uzun süre bir beraberliği ilzam etmemektedir. Hz. Peygamber'i Veda hutbesinde olduğu gibi yalnızca uzaktan görme ya da sohbet olsun veya olmasın kısa bir birliktelik hadisçilere göre bir kimsenin sahâbî sayılması için yeterlidir. Konuyla ilgili muhaddislerin yapmış olduğu tanımlardan bazıları şunlardır:

Tâbiînin önde gelen alimlerinden Saîd b. Müseyyeb'e (ö. 94/713) göre, "Rasûlullah ile birlikte bir ya da iki yıl ikamet eden veya onunla bir ya da iki gazveye iştirak eden kimselerin dışındakileri sahâbî kabul etmezdik."¹⁶³

Megâzi müellifi Vâkıdî (ö. 207/823), ilim ehlinin sahâbî tarifini "Büluğ çağına erişip müslüman olarak Hz. Peygamber'i gören ve dinin emirlerini kavrayan kimse onunla bir saat bile olsa sohbeti varsa bize göre sahâbîdir." şeklinde yaptıklarını ifade etmektedir. Ancak İbn Hacer yapılan bu tarifi tüm sahâbiyi kapsamadığını çünkü Abdullah b. Abbas, Hasan ve Hüseyin gibi bazı sahâbîleri sahâbe tanımının dışında bıraktığını söylemektedir.¹⁶⁴

İbnü'l-Medînî'ye (ö. 234/848) göre, "Hz. Peygamber ile sohbet eden ya da günün bir saatinde dahi onu gören kimseler, onun ashâbındandır."¹⁶⁵

Ahmed b. Hanbel'e (ö. 241/855) göre, "Rasûlullah ile bir yıl, bir ay, bir gün, bir saat arkadaşlık eden, hatta onu bir an dahi gören kimseler sohbetleri ölçüsünde onun ashâbındandır."¹⁶⁶

Buhârî'ye (ö. 256/870) göre, "Müslüman olanlardan Rasûlullah ile sohbeti olan yahut onu gören kimseler onun ashâbındandır."¹⁶⁷

Sahâbe konusunda yapılan tanımlar içinde en kapsayıcı olanlardan biri de Hafız İbn Hacer'in yapmış olduğu sahâbe tanımıdır. İbn Hacer'e göre, "Hz. Peygamber ile hayatında müslüman olarak görüşen ve İslam üzere vefat eden kimse sahâbîdir."¹⁶⁸ İbn

¹⁶² Yazıcı, *Sahâbe Bilgisinin Tespiti*, 45.

¹⁶³ Ebû Bekir Ahmed b. Alî b. Sâbit el-Hatîb el-Bağdâdî, *el-Kifâye fî İlmi'r-rivâye*, thk. Ebû Abdullah es-Sevrakî - İbrahim Hamdî el-Medenî (Medine: el-Mektebetü'l-İlmiyye), 50.

¹⁶⁴ İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/8.

¹⁶⁵ Ahmed b. Alî b. İbn Hacer el-Askalânî, *Fethu'l-bârî bi-şerhi Sahîhi'l-Buhârî* thk. Muhammed Fuâd Abdulbâkî - Muhibbuddîn el-Hatîb. (Mısır: el-Mektebetü's-Selefiyye, 1380/1960), 7/5.

¹⁶⁶ Hatîb el-Bağdâdî, *el-Kifâye*, 51.

¹⁶⁷ Hatîb el-Bağdâdî, *el-Kifâye*, 51.

¹⁶⁸ İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/8.

Hacer, yapmış olduğu bu tanımları şerh ederek bazı açıklamalarda bulunmuştur:

1. Hz. Peygamber ile karşılaşmak: Rasûlullah, vefat etmeden önce ona mülâki olan kimseleri kapsar. Ancak Onun vefatından sonra defnedilmeden önce gören kimseleri kapsamaz.

2. Müslüman olarak: Tanımda geçen bu kayıt Hz. Peygamber'i kafir olarak gören lakin vefatından sonra müslüman olan kimseleri tanım içine almaz.

3. İslam üzere vefat etmek: Müslüman olduktan sonra inkâr eden ve kafir olarak ölen kimseleri sahâbe tanımının dışına çıkarır. Bununla birlikte Hz. Peygamber'in vefatından sonra irtidat edip de tekrar müslüman olan kimselerin durumu ise tartışmalıdır.¹⁶⁹

Usulcüler ise sahâbe kavramının tarifi konusunda ihtilafa düşmüş ve bunun neticesinde de dört gruba ayrılmışlardır: Birinci grup sahâbeyi sözlük anlamına göre tanımlayan Ebû Ya'lâ el-Ferrâ (ö. 458/1065), Gazzâlî (ö. 505/1111), Sübkî (ö. 771/1369) ve Şevkânî gibi usulcülerden oluşmaktadır. Bunlara göre sahâbe; Hz. Peygamberi hadis rivâyet etmese de kısa bir süre gören kimselerdir. İkinci grup sahâbeyi örfî anlamına göre tanımlayanlardır. Bunlara göre sahâbe; Hadis rivâyet etmese de Hz. Peygamberle arkadaş sayılabilecek kadar sohbeti olan kimselerdir. Üçüncü grup sahâbeyi örfî anlamında kabul etmekle birlikte Hz. Peygamberden ilim almış olmayı da şart koşmuşlardır. Dördüncü grup ise örfî anlamın yanında Hz. Peygamber'den rivâyette bulunmayı sahâbî olmak için şart koşarlar.¹⁷⁰

Netice itibariyle hadisçilerin ve usulcülerin yapmış oldukları sahâbe tanımına göre sahâbenin tanımı gibi sayısı da farklılık göstermektedir. Hadisçiler sahâbe kelimesinin sözlük anlamını esas aldıklarından dolayı sahâbenin sayısı da onlara göre oldukça fazladır. Ancak kitaplarda bahsi geçen hakkında bilgi sahibi olduğumuz sahâbe sayısı ise buna kıyasla hayli azdır. Ebû Zur'a er-Râzî'ye (ö. 264/878) göre Rasûlullah vefat ettiğinde, onu dinleyip rivâyette bulunanların sayısı 114.000 kişiydi. Kendisine, bu kadar kişinin Hz. Peygamber'i nerede işittiği sorulduğunda, Mekke ve Medine halkının, bu şehirler arasında kalan kimselerin, bedevilerin ve Vedâ haccına katılan kimselerin bu sayıyı oluşturduğunu ifade etmiştir.¹⁷¹ Sahâbe tercemelerinden bahseden kitaplarda sahâbenin sayısı 8.000 civarındadır. Hadis rivâyet eden sahâbenin

¹⁶⁹ İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/9.

¹⁷⁰ Yazıcı, *Sahâbe Bilgisinin Tespiti*, 48-51.

¹⁷¹ Abdurrahman b. Ebî Bekr Celâlüddîn Suyûtî, *Tedribü'r-Râvî fî şerhi takribü'n-Nevevî*, thk. Ebû Kuteybe Nazar Muhammed el-Fâryâbî (nşr.: Dâru Taybe), 2/680.

sayısı ise 1.008 ile 1.300 arasında değişmektedir.¹⁷² Usulcülere göre ise günümüze biyografisi ulaşan sahâbe sayısı daha da azdır.

¹⁷² Bünyamin Erul, *Sahâbenin Sünnet Anlayışı*, (Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2016), 8.

İKİNCİ BÖLÜM

el-MU‘CEMÜ’L-KEBİR’DE SAHÂBE BİLGİSİ

I. SAHÂBEYİ TESPİT YÖNTEMİ

A. RASÛLULLAH’IN (s.a.s.) AKRABASI OLMA

1. Rasûlullah’ın (s.a.s.) Hanımı, Nişanlısı ya da Nikahlandığı Kadınlardan Olma

Genellikle hanım sahâbîlerin yer aldığı kitaplarda Hz. Peygamber’in hanımları, nikahlanıp sonradan boşandığı kadınlar ve sadece nişan aşamasında kalan kadınlar hakkında müstakil başlıklar bulunmaktadır.¹⁷³

a. Hanımları

Taberânî, kitabının son kısmında Hz. Peygamber’in hanımlarına özel bir bab başlığına yer vermektedir. Bazı hanım sahâbîler Rasûlullah’ın eşi olması sebebiyle tespit edilmişlerdir. Konuyla ilgili şu misal verilebilir.

Sehl b. Huneyf anlatıyor: “Rasûlullah (s.a.s.) Mekke’de Hatice b. Huveylid ile evlendi... Sonra yine Mekke’de Âişe ile evlendi... Sonra Medine’de Hafsa bint Ömer ile evlendi... Sonra Sevrde bint Zem’a ile evlendi... Sonra Ümmü Habîbe bint Ebî Süfyân ile evlendi... Sonra Ümmü Seleme bint Ebî Ümeyye ile evlendi... Sonra Zeyneb bint Cahş ile evlendi... Sonra Meymûne binti’l-Hâris ile evlendi...”¹⁷⁴

b. Nikahlanıp ya da Nişanlanıp Boşandığı Kadınlar

Taberânî, Rasûlullah’ın nikahlanıp veya nişanlanıp daha sonra farklı sebeplerle boşadığı kadınlar hakkında müstakil bir başlık açmamıştır. Bu kimseleri diğer hanım sahâbîlerle birlikte zikretmiştir. Konuyla ilgili şu misal verilebilir:

“Şerâf bint Halîfe; Dihye b. Halîfe’nin kız kardeşidir. Rasûlullah onunla evlendi. Ancak zifafa girmedi.”¹⁷⁵

Sehl b. Huneyf anlatıyor: “...Hz. Peygamber, Âliye bint Zübeyn’ı boşadı. Âliye, daha sonra -Allah, Peygamber’in hanımlarını haram kılmadan evvel- amcasının oğlu

¹⁷³ Yazıcı, *Sahâbe Bilgisinin Tespiti*, 278-279.

¹⁷⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr* 6/85.

¹⁷⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr* 24/318.

ile evlendi.”¹⁷⁶

2. Rasûlullah’ın (s.a.s.) Çocukları ve Torunlarından Olma

Taberânî, kitabının sonunda kadın sahâbîlere ayırdığı bölümde Hz. Peygamber’in kızlarına dair ayrı bir başlık açmıştır.¹⁷⁷ Konuyla ilgili tespit edilen bazı sahâbîler şunlardır:

Muhammed b. Alî anlatıyor: “Fâtıma bint Rasûlullah, ‘Ümmü Ebîhâ’ olarak künyelenirdi. Rasûlullah’ın Hatice’den olma en küçük çocuğu olduğu söylenmektedir...”¹⁷⁸

Ebû Katâde anlatıyor: “Hz. Peygamber namaz kılarken Rasûlullah’ın kızı olan Zeyneb ve Ebi’l-Âs’ın kızları Ümâme, onun omuzuna çıkardı...”¹⁷⁹

3. Rasûlullah’ın (s.a.s.) Yakın Akraba ve Hısımlarından Olma

Sahâbe’den bazısı, Hz. Peygamber ile amca, teyze, sütanne, sütkardeş gibi yakın akraba olarak, bazısı da hısımlık cihetiyle tespit edilmiştir. Konuyla ilgili bazı misaller şunlardır:

İbn Abbâs anlatıyor: “Hamza, Hz. Peygamber’in (s.a.s.) amcasıdır. Rasûlullah, Zeyd b. Harise ile onu kardeş kıldı.”¹⁸⁰

Abdullah b. Abbâs anlatıyor: “Hz. Peygamber’in yanına uğradım. Yanında Dihye b. Halife suretinde Cebrail vardı. Ancak ben Cebrail olduğunu bilmiyorum. Cebrail, Rasûlullah’a bu kim diye sordu? Rasûlullah da ‘*Bu amcamın oğludur.*’ buyurdu...”¹⁸¹

Zübeyr b. Bekkâr anlatıyor: “Ebû’l-Âs b. er-Rebî‘; Hz. Peygamberin damadıdır. Annesi Hz. Hatice’nin kız kardeşi Hâle bint Huveylid’dir...”¹⁸²

“Abdullah b. Ebî Ümeyye’nin annesi Âtike b. Abdilmuttalib’dir. O da Rasûlullah’ın (s.a.s.) halasıdır...”¹⁸³

Yezîd b. Hayyân anlatıyor: “Zeyd b. Erkam’a Hz. Muhammed’in akrabalarını sordum, şöyle cevap verdi: Ali’nin, Abbas’ın, Ca’fer’in ve Akîl’in ailesi Hz.

¹⁷⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr* 6/85.

¹⁷⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr* 22/396-437.

¹⁷⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr* 22/397.

¹⁷⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr* 22/438.

¹⁸⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr* 5/85.

¹⁸¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 10/237.

¹⁸² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/201.

¹⁸³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 13/131.

Peygamberin akrabalarıdır.¹⁸⁴

“Muhammed b. Abdillâh b. Cahş; ninesi (babasının annesi) Ümeyme bint Abdilmuttalib’dir ve Rasûlullah’ın (s.a.s.) da halasıdır.”¹⁸⁵

“Şeymâ bint el-Hâris; Rasûlullah’ın süt emme yoluyla kız kardeşidir.”¹⁸⁶

4. Rasûlullah’ın (s.a.s.) Mevlâsı ve Hizmetçisi olma

Sahâbîlerden bazıları Hz. Peygamberin mevlâsı ve hizmetçisi olmaları yönüyle tespit edilmişlerdir.¹⁸⁷ Konuya ilişkin şu misaller verilebilir:

Ebû Müsebbah anlatıyor: “Hz. Peygamber’in ashâbından bir toplulukla birlikte oturdum. Onların içinde Şeddâd b. Evs ve Rasûlullah’ın mevlâsı Sevbân da bulunmaktaydı...”¹⁸⁸

Rebâa b. Ka’b anlatıyor: “Gündüzleri Rasûlullah’a (s.a.s.) hizmet ediyordum. Gece olunca onun kapısında geceyi geçirdim. Onun tesbih seslerini işitiyordum...”¹⁸⁹

“Selmâ; Hz. Peygamber’in mevlâsı Ebû Râfi’nin hanımıdır. O’nun da Rasûlullah’ın hizmetçisi olduğu söylenmektedir. Safiyye bint Abdilmüttalib’in hizmetçisi de olabilir.”¹⁹⁰

B. HZ. PEYGAMBER’LE YAKIN İLİŞKİDE BULUNMA

Sahâbîlerden bir kısmı Hz. Peygamberle aynı ortamda bulunup onunla yakın temasta bulunma fırsatı yakalamışlardır. Yakın temasta bulunduklarını gösteren oturma, konuşma, görme, işitme, Rasûlullah’ın kendisine dokunması veya o kimsenin Hz. Peygambere dokunması, bizzat emir ve nehye muhatap olma, birlikte namaz kılma, yolculuk yapma, Rasûlullah’ın konuşurken hakkında konuştuğu kişinin ismini zikretmesi, Hz. Peygamber’e hediye getirmesi, alış-verişte bulunma, Rasûlullah’ın duasına mahzar olma ve O’nun ziyaret ettiği kimselerden olma gibi ifadelerden bu kimselerin sahâbî oldukları tespit edilmiştir.

1. Rasûlullah (s.a.s.) ile Oturma, Konuşma ve Yanında Bulunma

Sahâbîlerin bir kısmı Hz. Peygamber’le oturma, konuşma ve aynı mecliste

¹⁸⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/182.

¹⁸⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/245.

¹⁸⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr* 24/318.

¹⁸⁷ Hz. Peygamber’in mevlâsı ya da hizmetçisi olan kimseler مَوْلَا رَسُولِ اللَّهِ، كُنْتُ أَخْدُمُ رَسُولَ اللَّهِ، مَوْلَى رَسُولِ اللَّهِ gibi ifadelerle tespit edilmektedir.

¹⁸⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr* 7/288.

¹⁸⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr* 5/57.

¹⁹⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr* 24/297.

bulunma şerefine nâil olmuşlardır. Bu şekilde konuşmaya ve oturmaya delalet eden lafızlarla bu kimselerin sahâbî oldukları tespit edilmektedir. Konuyla ilgili olarak şu örnekler verilebilir:

Ebu'l-Kunûd anlatıyor: "... Nebî'yi (s.a.s.) Bilâl, Ammâr b. Yâsir, Suheyb ve Habbâb b. el-Eret ile birlikte otururken buldular..."¹⁹¹

Hureym b. Evs b. Hârise anlatıyor: "Abbas b. Abdilmuttalib ile Rasûlullah'ın (s.a.s.) yanındaydık. Abbas, ben sizi övmek istiyorum ey Allah'ın Rasûlü (s.a.s.) dedi ve şiir okumaya başladı..."¹⁹²

Talk b. Ali anlatıyor: "Beş kişi Hanîfe oğullarından bir kişi de Dab'a oğullarından olmak üzere heyet olarak Rasûlullah'ın (s.a.s.) yanına geldik ve namaz kıldık..."¹⁹³

Amr b. Hârice anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.s.) devesinin üzerinde bize hutbe okuyordu. Ben de devenin boynundan tutuyordum..."¹⁹⁴

Sahâbeden bazılarının sohbeti ise Hz. Peygamber ile yapmış oldukları alış-veriş neticesinde tespit edilmiştir.

Husayl b. Hârice anlatıyor: "Satmak için aldığım mallarla birlikte Medine'ye geldim. Rasûlullah (s.a.s.) benim yanıma gelip '*Ashâbıma hayber yolunu göstermen karşılığında sana 20 sa'y hurma vereceğim.*' buyurdu. Ben de Hayber yolunu gösterdim. Hz. Peygamber, Hayber'e gelip orayı fethettiği zaman yanına geldim. 20 sa'y hurmamı verdi. Sonra ben de Müslüman oldum"¹⁹⁵

2. Hz. Peygamber'i Görme, İşitme ve Dokunma

Hz. Peygamber'in ashâbından birçok kimse onu görmeye, işitmeye delalet eden lafızlarla tespit edilmişlerdir. Dokunmaya delâlet eden lafızlar ekseninde sahâbîliği tespit edilen kimseleri de bu başlık altında inceledik. Konuyla ilgili olarak şu misaller verilebilir:

Rabîa b. Ka'b el-Eslemî anlatıyor: "Rasûlullah'ın (s.a.s.) odasında uyuyordum. Gece namazına kalktığı anda onun okuduğu fatihayı ve tesbihatı işitiyordum..."¹⁹⁶

Sâib b. Yezîd anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.s.) Tebük gazvesinden Medine'ye

¹⁹¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/75.

¹⁹² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/213.

¹⁹³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/332.

¹⁹⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/33.

¹⁹⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/33.

¹⁹⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/56.

döndüğü zaman insanlar onu karşılamak için dışarı çıktılar. Kadınlar ve çocuklar da çıktı. Çocuklar ile birlikte Rasûlullah'ı karşılayanlar arasındaydım. Hz. Peygamber ile Seniyyetü'l-vedâ tepesinde karşılaştık.”¹⁹⁷

Câbir anlatıyor: “Hz. Peygamber'i Hac yaptığı esnada Arafat'ta 'Kasvâ' adı verilen devesinin üzerinde gördüm...”¹⁹⁸

Ebû Zeyd anlatıyor: “Hz. Peygamber'in yanına geldim. Yanına yaklaşıp sırtını ovalamamı istedi. Rasûlullah'ın sırtını ovalarken nübüvvet mührünü iki parmağımın arasına aldım...”¹⁹⁹

Muhammed b. Fedâle anlatıyor: “Hz. Peygamber Medine'ye geldiğinde ben iki haftalıkmişim. Ben onun kucağına verilmişim ve başımı okşayıp 'Benim ismim ile isimlendirin. Ancak benim künyemi vermeyin' buyurmuş.” Muhammed yaşlanıp saçları beyazladığı zaman Rasûlullah'ın dokunduğu yer beyazlamamış.²⁰⁰

3. Rasûlullah'ın (s.a.s.) Emir, Nehiy ve Tavsiyesine Muhatap Olma

Hz. Peygamber'in çeşitli vesilelerle ashâbına dini konularda emirler ve nehiyler verdiği görülmektedir. Ayrıca ashâbından bazı kimselere ise tavsiyede bulunmuştur. Sahâbîliği bu tarz ifadelerle tespit edilen kimselerle ilgili bazı misaller şunlardır:

Ebû Eyyûb el-Ensârî anlatıyor: “Rasûlullah (s.a.s.) bizi kibleye karşı küçük ya da büyük hacet gidermekten nehyetti...”²⁰¹

Rebîa el-Eslemî anlatıyor: “Hz. Peygamber'in hizmetinde bulunuyordum. Bir gün bana 'Ey Rebîa evlenmiyor musun?' diye sordu. Ben de 'Ey Allah'ın Rasûl'ü sana hizmet etmek bana daha sevimli geliyor.' dedim. Sonra tekrardan aynı soruyu sordu. Bende evlenmeyi düşünüyorum, dedim. Bunun üzerine 'Ensardan falancaya git. Kızlarından birini sana nikahlasınlar.' buyurdu.”²⁰²

Safvân b. Assel anlatıyor: “Rasûlullah (s.a.s.) ile birlikte yolculuk yaparken bize cenabet olmadığımız sürece mestlerimizi üç gün üç gece küçük ya da büyük hacet giderdikten sonra çıkarmamamızı emretti.”²⁰³

¹⁹⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/158.

¹⁹⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/66.

¹⁹⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/27.

²⁰⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/244.

²⁰¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/138.

²⁰² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/59.

²⁰³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/57.

Ebû Zerr anlatıyor: “Dostum (s.a.s.) bana yedi şeyi yapmamı salık verdi...”²⁰⁴

4. Rasûlullah (s.a.s.) ile Namaz Kılma

Sâhâbeden bir kısmı Hz. Peygamber ile namaz kıldığını ifade etmektedir. O’nun (s.a.s.) namazda hangi sureleri okuduğunu ve hangi vakti beraber kıldıklarını zikretmişlerdir. Ashaptan bazılarının sahâbîliği ise Rasûlullah ile birlikteliği ifade eden bu gibi rivâyetler vesilesiyle anlaşılmaktadır. Örneğin Peygamber Efendimiz ile birlikte namaz kıldığını aktaran ve bu yolla sahâbî olduğunu anladığımız isimlere dair misallerden bazıları şunlardır:

Ebû Ayyâş ez-Zürakî anlatıyor: “Rasûlullah bize Uşfân’da öğle namazını kıldırdı. Burada ‘salâtü’l-havf’ ayeti nazil oldu...”²⁰⁵

Enes anlatıyor: “Ebû Talha, evinde bir mescit yaptırdı. Hz. Peygamber’e haber gönderdi. Rasûlullah (s.a.s.) Bana, Ebû Talha’ya ve bizim arkamızda Ümmü Süleym’e namaz kıldırdı.”²⁰⁶

Semure b. Cündüb anlatıyor: “Rasûlullah (s.a.s.) bayram namazlarında A’lâ ve Gâşiye surelerini okurdu.”²⁰⁷

Suheyb b. Sinân anlatıyor: “Yatsı namazlarından birini Rasûlullah (s.a.s.) ile birlikte kıldım. Namazdan sonra Rasûlullah bize gülerek döndü. ‘Müslüman kulun hali ne güzeldir. Her işi hayırdır. Bu durum ancak Müslüman kula mahsustur.’ buyurdu.”²⁰⁸

Kutbe b. Mâlik anlatıyor: “Hz. Peygamberle sabah namazını kıldım. Birinci rekâta Kaf suresini okudu.”²⁰⁹

5. Rasûlullah’ın (s.a.s.) İsim Verdiği ya da İsmi Değiştirdiği Kimselerden Olma

Sahâbe, yeni doğan çocuklarını Hz. Peygamber’e teberrük maksadıyla götürüp ondan dua edip ad koymasını isterdi. Bunun yanında İslamiyet’e yeni girmiş olan bazı sahâbîlerin isimlerinin tevhide aykırı olması ya da kötü mana barındırması sebebiyle Rasûlullah tarafından değiştirildiği de vakidir. İsimleri Hz. Peygamber tarafından değiştirilen bu kimselerin de Rasûlullah ile olan likası sabit olduğundan, sahâbî olduklarına hükmedilmiştir. Konuyla ilgili bazı örnekler şunlardır:

²⁰⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/156.

²⁰⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/216.

²⁰⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/91.

²⁰⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/183.

²⁰⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 8/40.

²⁰⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/18.

Hakem b. Saîd anlatıyor: “Rasûlullah’a (s.a.s.) biat etmek için geldim ve ismimi sordu. Ben de el-Hakem olduğunu söyledim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.s.): ‘*Senin ismin Abdullah’dır.*’ buyurdu.”²¹⁰

Utbe b. Abd anlatıyor: “Rasûlullah (s.a.s.) beni yanına çağırdı. Ben o zaman genç bir oğlandım. İsmimi sordu. Ben de Atele b. Abd olduğunu söyledim. Bunun üzerine ‘*Sen Utbe b. Abd’sın.*’ buyurdu.”²¹¹

Îsâ b. Akîl anlatıyor: “Oğlumu Nebî’nin (s.a.s.) yanına getirdim. İsmi sordu. Ben de falanca olduğunu söyledim. Bunun üzerine ‘*Bilakis onun ismi Abdurrahman’dır.*’ buyurdu.”²¹²

Rasûlullah, ashâbında görmüş olduğu güzel hasletler sebebiyle bazılarına lakab vererek isimlendirmiştir.

Süfyân anlatıyor: “Talhâ, b. Ubeydullah’ın ailesi, Hz. Peygamber’in Talhâ’yı Feyyâz olarak isimlendirdiğini söylüyor.”²¹³

H. Peygamber’in bazen de sahâbîye künye verdiği tespit edilmiştir. Abdullah anlatıyor: “Rasûlullah (s.a.s.), Abdullah b. Mes’ûd’u Ebû Abdurrahman olarak künyelendirdi. Onun hiç çocuğu olmadı.”²¹⁴

6. Rasûlullah (s.a.s.) ile Yolculuk Yapma

Bazı sahâbîler Hz. Peygamber ile çeşitli yerlere yolculuklar yapmışlardır.²¹⁵ Rasûlullah, bazen sahâbîyi bineğinin tergisine bindirmiştir. Bu gibi Rasûlullah ile yolculuk yaptığı bilinen ve bu vesile ile sahâbî olduğu anlaşılan isimlerle ilgili misallerden bazıları şunlardır:

Zeyd b. Hârîse anlatıyor: “...Rasûlullah (s.a.s.) devesine bindi ve benim arkamda bulunuyordu. Sonra Mekke’nin en yüksek yerine vardık...”²¹⁶

Seleme b. el-Ekva‘ anlatıyor: “Rasûlullah (s.a.s.) Medine’ye varıncaya kadar beni devesinin tergisine bindirdi.”²¹⁷

Mâlik b. Rebî‘a anlatıyor: “Hz. Peygamber ile yolculuk yapıyorduk. Bir yerde

²¹⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/214.

²¹¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/122.

²¹² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/102.

²¹³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/111.

²¹⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 9/65.

²¹⁵ Rasûlullah (s.a.s.) ile birlikte yolculuk yapan sahâbîler أَرْدَفَنِي رَسُولُ كُنَّا مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي سَفَرٍ gibi cümlelerle tespit edilmiştir.

²¹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/86.

²¹⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/31.

konakladık. Bu esnada uykuya daldık ve uyandığımızda güneşin doğmuş olduğunu fark ettik. Rasûlullah kalktı ve Bilal'e ezan okumasını söyledi. Abdest aldık ve Hz. Peygamber bize namaz kıldırdı...”²¹⁸

7. Rasûlullah'ın (s.a.s.) İsim Zikretmesi

Rasûlullah (s.a.s.) bazı konuşmalarında müjdelemek, uyarıda bulunmak, muhatabın durumunu öğrenmek gibi çeşitli sebeplerle karşısında hazır bulunan kimsenin veya gıyaben hakkında konuştuğu kimselerin ismini zikretmiştir. Konuyla ilgili olarak aşağıdaki misaller zikredilebilir:

Hâlid b. el-Velîd rivâyet ediyor: “...‘*Rasûlullah (s.a.s.), kim Ammar’a buğzederse Allah da ona buğzeder, Kim de Ammar’a düşmanlık ederse Allah da ona düşmanlık eder.*’ buyurdu...”²¹⁹

“Rasûlullah (s.a.s.) cennet dört kişiye müştaktır” buyurdu: ‘*Ali b. Ebî Tâlib, Ammâr b. Yâsir, Selman el-Fârisî ve el-Mikdâd b. el-Esved.*’”²²⁰

Abdullah b. Amr anlatıyor: “...Rasûlullah'ı (s.a.s) ‘*Kur'an'ı şu dört kişiden okuyun: İbn Ümmü Abd, Übey b. Ka'b, Ebû Huzeyfe'nin mevlası Sâlim ve Muâz b. Cebel.*’ buyururken işittim.”²²¹

Atıyye b. Büsr anlatıyor: “Akkâf b. Vedâ'a, Hz. Peygamber'in yanına geldi. Rasûlullah (s.a.s.), ona ‘*Ey Akkâf! Eşin var mı?*’ diye sordu. O da yok dedi. ‘*Cariyen var mı?*’ diye sordu. O da yok dedi... ‘*Seni Kerîme bint Gülsüm ile evlendirdim.*’ buyurdu.”²²²

8. Rasûlullah'a (s.a.s.) Hediye Bulunma

Bazı sahâbîler Hz. Peygambere hediye ve sadaka niyetiyle bazı şeyler getirmişlerdir. Rasûlullah da hediyeleri kabul etmiş ve kendisine verilen sadakaları ise reddetmiştir.²²³ Sahâbîliği bu şekilde anlaşılan isimlere dair örneklerden bazıları şunlardır:

Sa'b b. Cessâme anlatıyor: “Ben Ebva'da bulunurken Rasûlullah (s.a.s.) benim yanıma uğradı. Ona yabani bir eşek hediye ettim. O da bunu reddetti. Yüzümdeki

²¹⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/274.

²¹⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/113.

²²⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/215.

²²¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 9/66.

²²² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/85.

²²³ Hz. Peygamber'e hediye sunan kimseler ...أَهْدَتْهُ إِلَى النَّبِيِّ، أَتَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ بِهَدِيَّةٍ، بَعَثْتُ إِلَى النَّبِيِّ ب... gibi cümlelerle tespit edilmektedir.

hoşlanmama ifadesini görünce ‘*O bize haram kılındı.*’ buyurdu.”²²⁴

Ümmü Sünbüle anlatıyor: “Hz. Peygamber’e bir hediye getirdim. Onu almak için hanımları çıktı ve dediler ki: Biz hediye kabul etmiyoruz. Bunun üzerine Hz. Peygamber geldi. Ümmü Sünbüle’nin hediyesini alın. O bizim çölde yaşayan ailemizdir. Biz de onun şehirde yaşayan ailesiyiz.’ buyurdu...”²²⁵

Ümmü Abdillah anlatıyor: “Gündüzlerin uzun ve havaların sıcak olduğu Hz. Peygamber’in de oruçlu olduğu bir gün ona bir bardak süt gönderdim. Ancak kabul etmedi. Sütün ve hayvanın nereden ve nasıl elde edildiğini sordu. Ertesi gün Rasûlullah’ın yanına vardım ve bunun sebebini sordum. ‘*Biz Peygamberler yalnızca salih amel işlemek ve temiz olan şeyleri yemekle emrolunduk.*’ buyurdu.”²²⁶

9. Rasûlullah’ın (s.a.s.) Dua Ettiği Kimselerden Olma

Hz. Peygamber, sahâbeden bazısına çeşitli vesilelerle duada bulunmuştur. Bazı sahâbîler de bizzat kendileri Rasûlullah’dan (s.a.s.) ya kendileri için ya da çocukları için dua etmesini talep etmişlerdir. Sahâbîlikleri bu şekilde tespit edilen kimselerle ilgili misaller şunlardır:

Âiz b. Saîd anlatıyor: “Hz. Peygamber’in yanına heyet olarak vardık ve Rasûlullah’dan (s.a.s.) -anam babam sana feda olsun- yüzümü meshetmesini ve bana bereket için duada bulunmasını istedim. Bunun üzerine yüzümü meshetti ve benim için bereket duasında bulundu.”²²⁷

Meymûn b. Mihrân anlatıyor: “Rasûlullah (s.a.s.) İbn Abbas’ın başına elini koydu ve ‘*Allahım! Ona hikmeti ver ve te’vîli öğret.*’ buyurdu. Daha sonra Rasûlullah, elini Abdullah’ın göğsüne koydu. Abdullah, serinliği sırtında hissetti. ‘*Allahım! Onun içini hüküm ve ilimle doldur.*’ diye dua etti. Abdullah vefat edene kadar bu ümmetin alimi olmaya devam etti.”²²⁸

Hamza bint Abdillah anlatıyor: “Babam beni Hz. Peygamber’in yanına götürdü. Ey Allah’ın Rasûl’ü bu kızıma bereket için Allah’a dua et, dedi. Rasûlullah beni kucağına aldı, elini başıma koyup bereket duası yaptı.”²²⁹

Hz. Peygamber yalnızca ashâbının şahsı için dua etmemiş bazen de onların

²²⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 8/83.

²²⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/163.

²²⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/174.

²²⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/21.

²²⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 10/237.

²²⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/209.

hayvanları için de dua etmiştir.

Ebû Kırşâfe anlatıyor: "...Hz. Peygamber bana koyunlarımı getirmemi söyledi. Ben de getirdim. Hz. Peygamber, onların sırtlarını ve memelerini sıvazlayıp bereket için dua etti. Koyunların yağları ve sütleri doldu. Yaşadığım bu olayı anneme ve teyzeme anlatınca bizi Peygamber'e götür dediler. İkisi de Müslüman olup Rasûlullah'a biat ettiler."²³⁰

10. Rasûlullah'a (s.a.s.) Biat Edenlerden Olma

Sahâbeden bazısının Akabe ve Rıdvan biatleri dışında Hz. Peygamber'e gelip biat ettikleri görülmektedir.²³¹ Erkek ve hanım sahâbîlerin Rasûlullah'a (s.a.s.) gelip yapmış oldukları biat muhteviyat bakımından farklılık göstermektedir. Erkek sahâbe, Namaz kılmak, Zekât vermek ve her Müslümana nasihat etmek gibi konularda Hz. Peygamber'e biat etmiştir.²³² Hanım sahâbîlerin biatı ise içerik olarak genelde Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmama, hırsızlık yapmama, zina yapmama, çocukları öldürmeme ve marufla alakalı konularda Hz. Peygamber'e karşı gelmemeyi kapsamaktadır.²³³ Sahâbe oldukları bu şekilde tespit edilen kimselerle ilgili misaller şunlardır:

Keden b. Abd anlatıyor: "Hz. Peygamber'e Yemen'den geldim, ona biat ettim ve Müslüman oldum."²³⁴

Abdullah b. ez-Zübeyr anlatıyor: "Rasûlullah'a (s.a.s.) iki veya üç kere biat ettim."²³⁵

Esmâ bint Yezîd anlatıyor: "Kadınların Rasûlullah'a biat ettiği gün ben de biat ettim. Biat etmek için Hz. Peygamber'e yaklaştım ve elimi uzattım. '*Ben kadınlarla musafaha yapmam. Onlardan söz ile biat alırım.*' buyurdu..."²³⁶

11. Ziyarete Bulunma

a. Rasûlullah'ın (s.a.s.) Ziyaret Ettiği Kimselerden Olma

Hz. Peygamber sahâbeden bazısına misafir olarak ya da hasta olduklarında onları

²³⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/17.

²³¹ Hz. Peygamber'e biat eden kimseler *بَايَعْتُ رَسُولَ اللَّهِ*, *بَايَعْتُ رَسُولَ اللَّهِ يَوْمَ بَايَعَ النَّسَاءَ*, *هِيَ مِنَ الْمُبَايَعَاتِ* gibi ifadelerle tespit edilmektedir.

²³² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/298, 322, 350.

²³³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/188, 343.

²³⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/197.

²³⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 13/104.

²³⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/182.

ziyaret etmiştir.²³⁷ Sahâbe oldukları bu şekilde tespit edilen kimselerle ilgili misaller şunlardır:

Havvât b. Cübeyr şöyle anlatıyor: “Bir defasında hastalandım. Rasûlullah (s.a.s.) ziyaretime geldi...”²³⁸

Fürey’a bint Mâlik anlatıyor: “Rasûlullah, Ebû Saîd el-Hudrî’ye ziyarete geldi. Koyunun bir bacağına ikram ettik ve yedi. Namaz vakti gelince ağzını çalkaladı ve abdest almadan namaz kıldı.”²³⁹

b. Rasûlullah’ı (s.a.s.) Ziyaret Eden Kimselerden Olma

Sahâbeden bir kısmı, Hz. Peygamber’in yanına soru sormak, iman etmek, herhangi bir konuda bilgi vermek gibi sebepli ya da sebepsiz bir şekilde gelmişlerdir.²⁴⁰ Sahâbe oldukları bu şekilde tespit edilen kimselerin misalleri şunlardır:

Safvân b. Assâl anlatıyor: “Rasûlullah’ın yanına mestlerin üzerine mesh konusunu sormak için geldim...”²⁴¹

Abdullah b. Üneys anlatıyor: “Rasulullah’ın yanına geldim. Namaz kılıyordu. Ben de sol tarafına namaza durdum. Beni tutup sağ tarafına geçirdi...”²⁴²

Ebû Akîl anlatıyor: “Rasûlullah’ın yanına geldim. O’na iman edip tasdik ettim. Bana sevik²⁴³ ikram etti. Önce Hz. Peygamber içti. Sonra da ben içtim...”²⁴⁴

Bazı kimseler de Mekke’nin fethi ve Huneyn zaferinden sonra İslamiyet’i öğrenmek ve Peygamber’i tanımak maksadıyla genelde hicretin 9. senesinde heyet ya da elçi olarak Rasûlullah’ın yanına gelmişlerdir.²⁴⁵

Osman b. Ebi’l-Âs anlatıyor: “Hz. Peygamber’e gelen Sakîf heyetinin içinde ben de vardım. İçlerinde en genç olanı bendim. Benimle gelen heyet Rasûlullah’ın huzurundan çıktıktan sonra ben girdim ve bana dua etmesini istedim. Hz. Peygamber,

²³⁷ Hz. Peygamber’in ziyaret ettiği kimseler *أَنَّ النَّبِيَّ دَخَلَ عَلَيْهَا فِي مَرَضِهَا، جَاءَ رَسُولُ اللَّهِ عَائِدًا، مَرَضْتُ فَعَادَنِي النَّبِيُّ*, *أَنَّ النَّبِيَّ دَخَلَ عَلَيْهَا فِي مَرَضِهَا* gibi ifadelerle tespit edilmektedir.

²³⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/204.

²³⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/445.

²⁴⁰ Hz. Peygamber’i ziyaret eden kimseler *جِئْتُ أَشْأَلُكَ عَنْ وُضُوءِ رَسُولِ اللَّهِ، أَتَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ أَشْأَلُهُ عَنْ...* gibi ifadelerle tespit edilmiştir.

²⁴¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 8/63.

²⁴² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 13/141.

²⁴³ Sevik, kavrulmuş unun su veya süt ile karıştırılması sonucu ortaya çıkan çorbaya verilen isimdir.

²⁴⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/386.

²⁴⁵ Mustafa Fayda, "*Senetü’l-vüfûd*", TDV İslâm Ansiklopedisi (İstanbul: TDV Yayınları, 2009), 36/520.

beni kavmime emir tayin etti...²⁴⁶

C. HZ. PEYGAMBER DÖNEMİNDEKİ OLAYLAR İÇİNDE BULUNMA

1. Rasûlullah'a (s.a.s.) Biat Etme

a. Akabe Biatlerinde Bulunma

Akabe biatları, Kabe'ye yaklaşık 3 km mesafede yer alan etrafı tepelerle çevrili, gözden uzak, sakin bir vadide yapılmıştır.²⁴⁷ Birinci Akabe biatına 12 kişi katılmıştır. Bu biat savaş farz kılınmadan önce olup savaşla ilgili hüküm içermediği için kadınlar biati olarak da bilinmektedir.²⁴⁸ İkincisine ise ikisi kadın olmak üzere 70'den fazla kişi katılmıştır.²⁴⁹ Taberânî, sahâbenin bazısını akabe biatlerine katılmış olma cihetiyle tespit etmiştir. Ayrıca Akabe ashâbının isimleri diyerek bir bab başlığı koyduğu da görülmektedir.²⁵⁰ Konuyla ilgili misaller şunlardır:

Urve anlatıyor: “Ebû Hâlid Hâris b. Kays, Ensar'dan olup Zurayk oğullarındandır. Akabe ashâbındandır.”²⁵¹

Ka'b b. Mâlik anlatıyor: “Akabe gecesi Rasûlullah'a İslam üzere biat edenlerden biri de bendim...”²⁵²

İbn İshâk anlatıyor: “Ümmü Umâre Lübeyse bint Ka'b, akabeye katılan kadınlardan biriydi.”²⁵³

b. Rıdvan Biatinde Bulunma

Bu biat hicretin 6. senesinde vuku bulmuştur. Rasûlullah umre yapma maksadıyla ashâbıyla birlikte Medine'den Mekke'ye hareket etti. Mekke'ye 17 km mesafede bulunan Hudeybiye kuyusu civarında konaklamışlardır. Mekkeliler'e niyetlerinin umre olduğunu bildirmek üzere Hz. Osman'ı elçi olarak göndermişlerdi. Müşrikler umre yapılmasına izin vermemişler ve Hz. Osman'ı göz hapsine almışlardı. Bu haber Müslümanlara Hz. Osman'ın öldürüldüğü şeklinde ulaşmıştır. Bunun

²⁴⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 9/50.

²⁴⁷ Ahmet Önkâl, “Akabe biatları”. Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi (İstanbul: TDV Yayınları, 1989), 2/211.

²⁴⁸ İbn Hişâm, *es-Sîretü'n-nebeviyye*, 1/431.

²⁴⁹ Ebû Abdillâh Muhammed b. Sa'd b. Menî' el-Hâşimî el-Basrî el-Bağdâdî, İbn Sa'd, *et-Tabakâtü'l-kübrâ*. thk. Muhammed Abdülkâdir Atâ, (Beyrut: Dârü'l-Kütübü'l-İlmiyye, 1410/1990), 1/170-172.

²⁵⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/165.

²⁵¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/269.

²⁵² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/57.

²⁵³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/30.

Üzerine Hz. Peygamber ashâbından ölüm üzerine ya da savaştan kaçmamak üzere²⁵⁴ biat almıştır. Bu biat “Bey‘atü’r-rıdvân” ve “Bey‘atü’ş-şecere” isimleriyle bilinmektedir. Biat eden ashâba “Ashâbü’ş-şecere” denilmiş, altında biatın yapıldığı ağaca da “Şeceretü’r-rıdvân” denilmiştir.²⁵⁵ Kur‘an-ı Kerim’de bu zümreden övgüyle bahsedilmektedir.²⁵⁶ Bazı sahâbîler bu biate katılmış olmaları sebebiyle tespit edilmişlerdir. Konuyla ilgili misaller şunlardır:

Nâfi‘ b. Hâlid anlatıyor: “Babam Hâlid el-Huzâî, Ashâbü’ş-şecere’deni...”²⁵⁷

Muâviye b. Kurra anlatıyor: “Âiz b. Amr, ağacın altında Hz. Peygamber’e biat edenlerdendir...”²⁵⁸

2. Hicret Edenler Arasında Bulunma

a. Habeşistan’a Hicret Eden Kişilerden Olma

Nübüvvetin beşinci yılında Müslümanların çoğalıp İslamiyet’in yayılmaya başlaması sebebiyle müşrikler Müslümanları dinlerinden döndürmek için eziyet ve hapis hayatıyla cezalandırmışlardır. Bunun üzerine Hz. Peygamber onlara Habeşistan’a hicret etmelerini söylemiştir. Birinci seferde 11 erkek 4 kadın Habeşistan’a hicret etmişlerdir.²⁵⁹ İkinci Habeşistan hicretinde ise 83 erkek ve 11 de Kureyşli kadın bulunmaktaydı.²⁶⁰ Sahâbe bilgisinin tespitinde Habeşistan’a hicret etmiş olmak da ayırıcı bir vasfı olmuştur. Taberânî’nin bu şekilde tespit etmiş olduğu sahâbe isimleriyle ilgili misaller şunlardır:

Urve anlatıyor: “Ebû Seleme ve Hanımı Ümmü Seleme birinci Habeşistan hicretine katılanlardandır. Ümmü Seleme, Ömer b. Ebî Selme’yi Habeşistan’da dünyaya getirmiştir.”²⁶¹

Zeyd b. Sâbit anlatıyor: “Rasûlullah (s.a.s.), Osman ve Rukayye ile Lût arasında hiçbir muhacir yoktur, buyurmuştur.” Taberânî hadisin sonunda ikisinin Habeş topraklarına ilk hicret eden kimseler olduğu açıklamasını yapmıştır.²⁶²

²⁵⁴ Ebû Muhammed Cemâlüddîn Abdülmelik b. Hişâm b. Eyyûb el-Himyerî el-Meâfirî, İbn Hişâm, *es-Sîretü’n-nebeviyye*, thk. Mustafa es-Sekâ vd. (Mısır: Şeriketü Mektebe ve Matba‘atu Mustafa el-Halebî ve evlâdühû, 1375/1955), 2/315.

²⁵⁵ Mustafa Fayda, “*Bey‘atürrıdvân*”, TDV İslâm Ansiklopedisi (İstanbul: TDV Yayınları, 1992) 6/39.

²⁵⁶ el-Fetih 48/18.

²⁵⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/192.

²⁵⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/16.

²⁵⁹ İbn Sa‘d, *et-Tabakâtü’l-kübrâ*, 1/159.

²⁶⁰ İbn Sa‘d, *et-Tabakâtü’l-kübrâ*, 1/162.

²⁶¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 9/21.

²⁶² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/139.

b. Medine'ye Hicret Eden Kişilerden Olma

Müşriklerin Müslümanlara yapmış oldukları işkenceler hala devam ediyordu. İkinci Akabe biatının üzerinden biraz zaman geçtikten sonra Müslümanlar müşriklerin yapmış olduğu eziyetleri Hz. Peygamber'e bildirdiler. Rasûlullah, Yüce Allah'ın bildirmesiyle hicret yurdunun Yesrib (Medine) olduğunu ashâbına haber vermiştir.²⁶³ İslam tarihi için milat kabul edilecek bu olay Mekke'deki Müslümanların tamamını etkilemiştir. Mekke'den Medine'ye göç eden Müslümalara "Muhâcir" ismi verilmiştir. Taberânî sahâbenin tespitinde Medine'ye hicret etmiş olmayı da bir esas kabul etmiştir. Konuyla ilgili misaller şunlardır:

İbn Ömer anlatıyor: "Ebû Huzeyfe'nin mevlâsı Sâlim, Kuba Mescidi'nde ensara ve ilk muhacirlere imamlik yapıyordu. Onların içinde Ebû Bekir, Ömer, Ebû Seleme, Zeyd ve Âmir b. Rebî'a vardı."²⁶⁴

Ebû Mes'ûd anlatıyor: "Muhâcirler içinden Medine'ye ilk gelen Mus'ab b. Umeyr'dir. Kendisi Hz. Peygamber Medine'ye gelmeden önce cuma günü insanları toplayıp namaz kıldırان ilk kişidir."²⁶⁵

3. Rasûlullah (s.a.s.) ile Hac veya Umre yapma

H. Peygamber hayatı boyunca bir defa hac yapmıştır. Bu hacca "Veda Haccı" denilmektedir. Veda haccında yapmış olduğu umre de dahil olmak üzere dört kere de umre yapmıştır.²⁶⁶ Veda haccına katılan sahâbenin sayısı net bir şekilde belli olmasa da 40 bin küsur sahâbîye²⁶⁷ hitap ettiği ifade edilmektedir. Taberânî, bazı sahâbîlerin tespitinde Hz. Peygamber ile hac veya umre yapmış olmayı esas almıştır. Konuyla ilgili misaller şunlardır:

Sehl b. Huneyf anlatıyor: "Rasûlullah ile birlikte Medine'den hac niyetiyle tehlib getirerek çıktık. Mekke'ye vardığımızda bize umre yapmamızı emretti."²⁶⁸

Abdullah b. Ebî Bekr anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.s.) umre için Mekke'ye

²⁶³ İbn Sa'd, *et-Tabakâtü'l-kübrâ*, 1/175; İbn Hişâm, *es-Sîretü'n-nebeviyye*, 1/468.

²⁶⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/59.

²⁶⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/267.

²⁶⁶ Bkz. Ebû Abdullah Muhammed b. İsmail, *el-Buhârî*, *el-Câmiu's-Sahîh*, thk. Mustafa Dîb el-Buğâ (Dimaşk: Dâru İbn Kesîr, 1414/1993), "Ebvâbu'l-Umre", 3 (No:1685); Ebu'l-Hasan Müslim b. el-Haccâc el-Kuşeyrî, *Sahîhu Müslim*, thk. Muhammed Fuâd Abdalbâkî (Beyrut: Dâru İhyâi't-Türâsi'l-Arabî), "Kitâbu'l-Hac", 15 (No:1253).

²⁶⁷ Bkz. Ebu'l-Fidâ İsmail b. Ömer b. Kesîr el-Kuraşî, İbn Kesîr, *el-Fusûl fi's-Sîre*, thk. Muhammed el-İd el-Hatrâvî (Müessesetü Ulûmi'l-Kur'ân, 1982), 218; Ebu'l-Ferec Ali b. İbrahim b. Ahmed el-Halebî, *es-Sîratü'l-Halebiyye-İnsânü'l-uyûn fi sîrati'l-emîni'l-me'mûn*, (Beyrut: Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, 2006), 3/361.

²⁶⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/93.

girdiğinde Abdullah b. Revâha da onun devesinin yularını tutarak girdi.”²⁶⁹

Fadl b. Abbâs anlatıyor: “Rasûlullah’ın (s.a.s.) bineğinin arkasındaydım, Akabe cemresini taşılayana kadar Hz. Peygamber’in telbiye sesini işitmeye devam ettim. Taşladıktan sonra telbiye getirmeyi bıraktı.”²⁷⁰

4. Gazve veya Seriiye’ye katılma

İslamiyet’in yayılma sürecinde buna engel olmak isteyenlerle birçok savaş yapılmıştır. Bu savaşların bir kısmına Rasûlullah (s.a.s.) bizzat ashâbıyla birlikte katılmıştır, kendisinin katılamadığı savaşlara ise komutan tayin etmiştir. Genel kabule göre asker sayısı fark etmeksizin çatışma olsa da olmasa da Rasûlullah’ın komutasındaki seferlere “gazve” sahâbenin komutasındaki seferlere ise “seriiye” adı verilmiştir.²⁷¹ İbn Sa’d, Rasûlullah zamanında 27gazve ve 47 seriiyenin vuku bulunduğunu ifade etmiştir.²⁷² Hatta bu sayının 29 gazve ve 91 seriiye olmak üzere toplam 120 olduğu da söylenmektedir.²⁷³ Bazı kimselerin sohbeti de katılmış oldukları askeri faaliyet sonucu tespit edilmiştir. Herhangi bir özürlü olmayanlar dışında ashâb genel olarak savaşlara iştirak etmiştir. Eserinin mukaddimesinde de belirttiği üzere²⁷⁴ Taberânî bu bilgilerin çoğunu Megâzî kitaplarından almıştır.

a. Bedir gazvesine katılma

Bedir Gazvesi, hicretin ikinci yılında müslümanlarla Medine’li müşrikler arasında vuku bulmuştur. Müslümanlar savaşa Ensar ve Muhacir toplam da 314 kişi katılmıştır.²⁷⁵ Müşriklerden 70 kişi esir alınmış ve 70 kişi de öldürülmüştür. Müslümanlardan ise bu savaşta 14 kişi şehit olmuştur.²⁷⁶ Hz. Peygamber ile Bedir savaşına katılmış olmak bir kimsenin sahâbe olarak kabul edilmesi için yeterli olarak kabul edilmiştir. Konuyla ilgili misaller şunlardır:

Abdullah b. Mes’ûd anlatıyor: “Bedir günü Rasûlullah’ın (s.a.s.) yanına geldim ve Ebû Cehil’i öldürdüğümü söyledim...”²⁷⁷

²⁶⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 13/173.

²⁷⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/269.

²⁷¹ Hüseyin Algül, “Gazve”, TDV İslâm Ansiklopedisi (İstanbul: TDV Yayınları, 1996), 13/488.

²⁷² İbn Sa’d, *et-Tabakâtü’l-kübrâ*, 2/3.

²⁷³ Yavuz Köktaş, *Tüm Yönleriyle Ahlak Hadisleri I*, (Ankara: STS Yayınları, 2001), 152, 153.

²⁷⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/51.

²⁷⁵ İbn Hişâm, *es-Sîretü’n-nebeviyye*, 1/706.

²⁷⁶ Ebû Abdillâh Muhammed b. Ömer b. Vâkıd el-Vâkıdî, *Kitâbü’l-Megâzî*, thk. Marsden Jones, (Beyrut: Dâru’l-Alemî, 1409/1989), 1/144-145.

²⁷⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 9/82.

Râfi‘ anlatıyor: “...Bedir savaşında okla vuruldum ve gözüm çıktı. Rasûlullah benim için dua etti. Hiçbir acı hissetmedim.”²⁷⁸

b. Uhud gazvesine katılma

Uhud Gazvesi, hicretin üçüncü yılında gerçekleşmiştir. Müşrikler Bedir’de almış oldukları yenilginin intikamını almak için 3000 kişilik bir ordu hazırladılar.²⁷⁹ Buna karşılık müslümanlar 700 kişiden oluşmaktaydı. Müslümanlardan bu savaşta 70 kişi şehit olmuştur.²⁸⁰ Konuyla ilgili misaller şunlardır:

Urve anlatıyor: “Sa‘lebe b. Sâide, ensardandır. Uhud savaşında şehit olmuştur.”²⁸¹

İbn Şihâb anlatıyor: “Ebû Dücâne, ensardan olup Sâide oğullarındandır. Uhud savaşında Rasûlullah’ın kılıcıyla savaşmıştır.”²⁸²

c. Hendek gazvesine katılma

Hendek Gazvesi, hicretin 5. Senesinde 3.000 kişiden oluşan müslüman ordusu ile çok sayıda müşrik ve Yahudi kabilelerinin ittifakından oluşan yaklaşık 12.000 kişilik ordu arasında gerçekleşmiştir. Bu savaş Medine’de müslümanların şehrin etrafına hendek kazarak savunma yapması şeklinde gerçekleşmiştir. Ebû Süfyân savaşın uzayıp havalarda soğuması ve Hac mevsiminin de yaklaşması sebebiyle kuşatmayı kaldırmıştır. Bu kuşatmada büyük çaplı bir çatışma olmadığı için iki tarafın da can kaybı azdır. Müslümanlardan 6 kişi şehit olmuştur. Ahzab ordusundan ise 8 kişi öldürülmüştür.²⁸³ Konuyla ilgili misaller şunlardır:

Yahya b. Bükeyr anlatıyor: “...Abdullah b. Ömer, 15 yaşındayken Rasûlullah (s.a.s.) ona Hendek savaşında savaşması için izin verdi...”²⁸⁴

Sehl b. Sa‘d anlatıyor: “Hendek günü Rasûlullah (s.a.s.) ile beraberdim...”²⁸⁵

d. Mekke’nin Fethine Katılmış Olma

İslam tarihinin en önemli olaylarından biri de hiç şüphesiz Mekke’nin fethedilmesidir. Hudeybiye antlaşması maddelerinden biri de antlaşma taraflarının

²⁷⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/42.

²⁷⁹ Vâkıdî, *Kitâbü’l-Megâzî*, 1/204.

²⁸⁰ Vâkıdî, *Kitâbü’l-Megâzî*, 1/300.

²⁸¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/88.

²⁸² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/103.

²⁸³ Muhammed Hamîdullah, “*Hendek Gazvesi*”, TDV İslâm Ansiklopedisi (İstanbul: TDV Yayınları, 1998), 17/194-195.

²⁸⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 12/257.

²⁸⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 6/128.

istedikleri kabilelerle ittifak kurabilmelerine olanak sağlayan maddedir. Kureyş kabilesi Beni Bekir kabilesi ile ittifak kurmuştu. Bu kabilenin müslümanların müttefikî olan Benî Huzaa kabilesine saldırması sonucu antlaşma bozulmuştur.²⁸⁶ Yaşanan bu olayın neticesinde Hz. Peygamber, sahâbeden yaklaşık 10.000 kişi ile Mekke'yi fethetmek üzere yola çıkmıştır.²⁸⁷ Hicri 8 yılının Ramazan ayında Mekke'nin fethi gerçekleşmiştir.²⁸⁸ Mekke'nin fethine katılmış olmak sahâbenin tespitinde önemli bir özelliktir. Konuya dair Taberânî'nin *Mucem*'inde çeşitli atıflar yer almaktadır. Örneğin; Amr b. Avf anlatıyor: "Mekke'nin fethinde Rasûlullah (s.a.s.) ile birlikte savaştık. Biz 1.000 kişiden fazlaydık. Allah bize Mekke'nin fethini nasip etti..."²⁸⁹ "Kurz b. Câbir; Kureyş kabilesinden olup Mekke'nin fethedildiği gün şehit edilmiştir."²⁹⁰

e. Diğer Gazvelere Katılmış Olma

Hz. Peygamber'in katılmış olduğu herhangi bir gazvede bulunmak kişinin sahâbi olduğunu tespit açısından yeterlidir. Taberânî'nin bu konuda eserinde yer vermiş olduğu misaller şunlardır:

Amr b. Avf anlatıyor: "Rasûlullah ile birlikte yaptığımız ilk gazve Ebvâ gazvesidir..."²⁹¹

Ebû İshâk anlatıyor: "...Zeyd b. Erkam'ın yanına varıp Rasûlullah'ın kaç gazve yaptığını sordum. 19 Gazve yaptığını söyledi. Kendisinin kaç gazveye katıldığını sordum. 17 gazveye katıldığını söyledi. Rasûlullah'ın yapmış olduğu ilk gazveyi sordum. Zü'l-'Uşeyre gazvesi olduğunu söyledi."²⁹²

Ruveyfî' b. Sâbit el-Ensârî anlatıyor: "... Ben yalnızca size Rasûlullah'ın (s.a.s.) Huneyn savaşında bize söylediğini söylüyorum..."²⁹³

Seleme b. el-Ekva' anlatıyor: "Hevâzin'de Rasûlullah (s.a.s.) ile birlikte savaştık..."²⁹⁴

Hamza b. Amr el-Eslemî anlatıyor; "Rasûlullah, Tebük gazvesine çıktı. Bu sefer

²⁸⁶ İbn Hişâm, *es-Sîretü'n-nebeviyye*, 2/390.

²⁸⁷ Vâkıdî, *Kitâbü'l-Megâzî*, 2/815.

²⁸⁸ İbn Hişâm, *es-Sîretü'n-nebeviyye*, 2/399.

²⁸⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/21.

²⁹⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/199.

²⁹¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/16.

²⁹² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/187.

²⁹³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/27.

²⁹⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/18.

süresince onun hizmetinde bulundum...”²⁹⁵

Âbü'l-Lahm'ın mevlası Umeyr anlatıyor: “Hayber günü Peygamber'in yanına geldim. Ben bir köleydim. Bana bir şey vermesini söyledim. Bana bir kılıç verdi ve bunu kuşan dedi. Aldım ve kuşandım...”²⁹⁶

İbn İshâk anlatıyor: “Saîd b. Saîd, Kureyş kabilesinin Ümeyye Oğulları koluna mensuptur. Tâif savaşında şehit edilmiştir.”²⁹⁷

Sinân b. Vebera anlatıyor: “Rasûlullah ile birlikte Müreysi' gazvesine katıldım...”²⁹⁸

D. HZ. PEYGAMBER DÖNEMİNDEKİ BAZI GRUPLAR İÇİNDE BULUNMA

1. Aşere-i Mübeşşereden olma

Aşere-i Mübeşşere terimi, Hz. Peygamber'in cennetle müjdelemiş olduğu on kişiyi ifade etmek için kullanılmıştır. Bu kimselerin kim oldukları bellidir. Yalnızca Ebû Ubeyde b. Cerrâh yerine bazı kaynaklarda Abdullah b. Mes'ûd'un ismi geçmektedir.²⁹⁹ Taberânî de Aşere-i Mübeşşere'yi faziletinden dolayı diğer sahâbeden önce müstakil bir bölümde zikretmiştir.³⁰⁰ Peygamber efendimizin aşere-i mübeşşere arasında zikretmiş olmaları, mezkûr isimlerin sahâbîliğinin delillerinden bir tanesi olarak sahâbe bilgisinin kaynakları arasında zikredilmelidir. Taberânî'nin konuya dair verdiği bilgilerden bir tanesi şu pasajda yer almaktadır:

Müminler'in Annesi Âişe anlatıyor: “Ebû Bekir, Peygamberin yanına uğradı. Peygamber ‘Kim cehennemden azat olmuş birine bakmak isterse Ebû Bekir’e baksın.’ buyurdu.”³⁰¹

2. Nakib Olarak Görevlendirilme

Nakib kavramının ilk olarak hicretten önce kullanıldığı bilinmektedir. Bu ifade Rasûlullah'a biat etmek için Medine'den gelen on iki kişi için kullanılmıştır. Bu kişilerin görevi Medine'deki insanları İslâm'a davet etmek, oradaki gelişmeleri Hz.

²⁹⁵ كُنْتُ عَلَى خِدْمَتِهِ ذَلِكَ السَّفَرِ Bk. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/159.

²⁹⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/67.

²⁹⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/68.

²⁹⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/101.

²⁹⁹ Abdullah Aydın – İsmail Lütfi Çakan, “Aşere-i Mübeşşere”, TDV İslâm Ansiklopedisi (İstanbul: TDV Yayınları, 1991), 3/547.

³⁰⁰ Ayrıntılı bilgi için bk. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/51-157.

³⁰¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/54.

Peygamber'e haber vermek ve İslamiyet'i kabul eden kimselerin sorunlarıyla ilgilenmekti.³⁰² Taberânî'nin, sahâbe'nin tespitinde nakib terimini de esas aldığı görülmektedir. Peygamber efendimiz tarafından doğrudan görevlendirilme anlamına geldiğinden nakib olarak anılmak da sahabe bilgisinin kaynakları arasındadır. Diğer bir ifadeyle kendisi hakkında nakip denilmesi kişinin Rasûlullah ile olan sohbetini gösteren bir alamet kabul edilmektedir. Konuyla ilgili şu misalleri zikretmek mümkündür:

Urve anlatıyor: "Ebû Talha Sehl b. Zeyd, Neccar oğullarından olup akabe ashabı içerisinde yer almaktadır. Kendisi nakibdir."³⁰³

Urve anlatıyor: "Ebü'l-Heysem b. et-Teyhân, Evs kabilesinden olup Abdü'l-Eşhel oğullarındandır. Kendisi nakîbdir. Akabe de Hz. Peygambere ilk biat eden kimsedir."³⁰⁴

İbn Şihâb anlatıyor: "Ebû Ümâme Es'ad b. Zürâre, ensar'dan olup Neccar oğullarındandır. Akabe biatına katılanlar arasındadır. Kendisi nakibdir."³⁰⁵

3. Rasûlullah'ın (s.a.s.) Muâhât Akdi Kurduğu Kimselerden Olma

Hz. Peygamber Mekke'den Medine'ye hicret ettikten sonra ashâbı arasından Medine'nin yerli halkı olan ensâr ile oraya hicret eden muhâcirler arasında muâhât akdi tesis etmiştir.³⁰⁶ Sahâbîlerin tespitinde kurulan bu akdin de etkili olduğu görülmektedir. Yani ismi bu akidde zikredilen kişilerin sahâbî olduklarına hükmedildiği anlaşılmaktadır. Konuyla alakalı olarak şu misaller verilebilir:

Enes anlatıyor: "Rasûlullah, muhâcirler ile ensâr arasında kardeşlik akdi kurmuştu. Sa'd b. er-Rabî' ile Abdurrahman b. Avf'ı kardeş ilan etti..."³⁰⁷

Enes anlatıyor: "Hz. Peygamber Ebû Ubeyde ile Ebû Talha arasında kardeşlik akdi kurdu."³⁰⁸

Ebû Ümâme anlatıyor: "Rasûlullah insanlar arasında kardeşlik kurdu. Ali'yi de kendisine kardeş olarak seçti."³⁰⁹

³⁰² Gülgün Uyar, "Nakib", TDV İslâm Ansiklopedisi (İstanbul: TDV Yayınları, 2006), 32/321.

³⁰³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/90.

³⁰⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/249.

³⁰⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/304.

³⁰⁶ Hz. Peygamber'in kardeş ilan ettiği kimseler kimseler için bk. İbn Hişâm, *es-Sîretü'n-nebeviyye*, 1/504-507.

³⁰⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/252.

³⁰⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/92.

³⁰⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/127.

4. Müellefe-i Kulûb'dan Olma

Hiz. Peygamber, bazı kimselerin gönüllerini İslâm'a ısındırmak, İslam dinini güçlendirmek ve zararlarından emin olmak maksadıyla zengin fakir gözetmeksizin maddî yardımda bulunmuştur.³¹⁰ Bu şekilde müslüman olan kimseler de bulunmaktadır. Taberânî, bazı kimselerin sahâbîliklerini bu bilgi çerçevesinde tespit etmiştir. Konuyla ilgili misaller şunlardır:

“Hakîm b. Hızâm; Mekke'nin fethedildiği gün müslüman olanlardandır. Müellefe-i kulûbdandı. Rasûlullah (s.a.s.) ona Huneyn ganimetlerinden 100 deve verdi.”³¹¹

“Şeybe b. Osman; Fetih günü müslüman olanlardandır. Huneyn günü müslüman olduğu da söylenmektedir. Müellefe-i kulûbdandı.”³¹²

Yahyâ b. Bükeyr anlatıyor: “Mahreme b. Nevfel, Ebû'l-Misver olarak künyelenmekte olup hicri 45 yılında 70 yaşında (115 de denilmiştir.) vefat etti. Fetih günü müslüman oldu. Kendisi Müellefe-i kulûbdandı.”³¹³

5. Ensardan Olma

Ensar kavramı, hicretle birlikte Peygamber'e ve muhâcirler ev sahipliği yapan, onlara yapılacak saldırıları kendilerine yapılmış kabul eden, muhâcirleri koruyup kollayan Medineli Evs ve Hazreç kabilelerine mensub müslümanları ifade etmek için kullanılmıştır.³¹⁴ Taberânî sahâbe'nin ensardan olup olmadığına dair bilgiyi genellikle Urve ve İbn Şihâb kanalıyla almıştır.³¹⁵ Bunlar ensar'a dair bilgilerde, siyer ve meğâzî konularında uzman olan kimselerdir.³¹⁶ Taberânî de sahâbe'nin büyük bir kısmını ensar'dan olması sebebiyle tespit etmiştir. Konuyla ilgili misaller şunlardır:

İbn Şihâb anlatıyor: “Râfî' b. 'Uncude, Evs kabilesinin Amr b. Avf oğulları koluna mensuptur. Ensar'dandır.”³¹⁷

Urve anlatıyor: “Dahhâk b. Hârise, Sa'lebe b. Ubeyd oğullarındandır. Ensar'dan

³¹⁰ Ebû Ca'fer Muhammed b. Cerîr b. Yezîd et-Taberî, *Câmi'u'l-beyân fî te'vili'l-Kur'ân*. thk., Ahmed Muhammed Şâkir (Beyrut: Müessesetü'r-Risâle, 1420/2000), 14/312-316; Hiz. Peygamber'in Müellefe-i kulûb olarak kimlere ne kadar verdiği dair ayrıntılı bilgi için bk. İbn Hişâm, *es-Sîretü'n-nebeviyye*, 2/492-493.

³¹¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/186.

³¹² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/297.

³¹³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 20/5.

³¹⁴ Hüseyin Algül, "Ensar", TDV İslâm Ansiklopedisi (İstanbul: TDV Yayınları, 1995), 11/251.

³¹⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/203, 210, 213, 231, 2/61, 77, 87, 270, 3/232, 253, 4/232, 5/20, 24, 48, 226.

³¹⁶ Bk. Yazıcı, *Sahâbe Bilgisinin Tespiti*, 142-145, 147-152.

³¹⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/24.

olup Akabe Biati'na katılmıştır.”³¹⁸

Ebû Mes'ûd anlatıyor: “Ensar'dan kendisine Ebû Şuayb denilen bir adam vardı. Bu adamın kasaplık yapan bir de oğlu vardı...”³¹⁹

E. HZ. PEYGAMBER TARAFINDAN GÖREVLENDİRİLENLERDEN OLMA

Hiz. Peygamber, sahâbîlerden bir kısmına idari alanda; seriyye ve gazvelerde ordu komutanlığı³²⁰, elçilik, dini alanda ise; vahiy kâtipliği, müezzinlik, gibi çeşitli görevler vermiştir. Rasûlullah (s.a.s.) bu görevleri sahâbîlere verirken bilgi, beceri ve o konudaki liyakatlerini dikkate almıştır. Hiz. Peygamber'in bu konulardaki görevlendirmelerine delalet eden lafızlar neticesinde bu kimselerin sahâbî oldukları tespit edilmektedir.

1. Rasûlullah'ın (s.a.s.) Âmillerinden Olma

Âmil ifadesi, Kur'an-ı Kerim'de zekât toplayan görevliler olarak kullanılmış,³²¹ hadislerde ise idareci, zekat ve ganimetlerin tahsil ve taksimini yapan kimseler olarak kullanılmaktadır. Bazı kimseler gittikleri yere göre daha geniş idari ve mali yetkilere sahip olmuştur. Hiz. Peygamber zamanında âmillerin devletin memurları konumunda oldukları görülmektedir.³²² Sahâbî oldukları bu şekilde tespit edilen³²³ kimselerin misalleri şunlardır:

“... Hiz. Peygamber, Hâris'in toplamış olduğu zekâtı alması için Velid b. Ukbe'yi gönderdi...”³²⁴

Urve anlatıyor: “Beşîr b. Abdilmünzir ve Hâris b. Hâtib, Rasûlullah ile birlikte Bedre doğru yola çıktıklarında ikisini yoldan geri çevirdi ve Ebû Lübâbe'yi Medine'ye emir tayin etti...”³²⁵

Abbas b. Abdilmuttalib anlatıyor: “...Rasûlullah (s.a.s.), ‘Mahmiye b. Cez'i bana çağırın’ buyurdu. O, Zübeyd oğullarından bir adamdı. Hiz. Peygamber onu humuslar

³¹⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/301.

³¹⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/198.

³²⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/84.

³²¹ et-Tevbe 9/60

³²² Mehmet Erkal, “Âmil”, TDV İslâm Ansiklopedisi (İstanbul: TDV Yayınları, 1991), 3/58-59.

³²³ Hiz. Peygamber'in âmil olarak görevlendirdiği sahâbîler, *بَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ، كَانَ رَسُولُ اللَّهِ اسْتَعْمَلَهُ عَلَى الْأَحْمَاسِ* gibi ifadelerle tespit edilmiştir.

³²⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/274.

³²⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/29.

konusunda görevlendirmişti...”.³²⁶

Zeyd b. Erkam anlatıyor: “Rasûlullah (s.a.s.), Ali’yi Yemen’e âmil olarak gönderdi. Kendisine bir hazine getirildi. Ondan humus aldı ve geri kalanını sahibine iade etti. Bu olayı Hz. Peygamber işitince hoşuna gitti.”³²⁷

Osman b. Ebi’l-Âs anlatıyor: “-Rasûlullah (s.a.s.), onu Tâif’e âmil olarak görevlendirmişti.- Rasûlullah’ın beni sorumlu tuttuğu en son şey, insanlara namazı hafif kıldırmam konusuydu.”³²⁸

2. Rasûlullah’ın (s.a.s.) Elçilerinden Olma

Hiz. Peygamber, Medine’ye hicretinin akabinde Medine vesikası ile birlikte İslam devletinin temellerini tesis etmiştir. Bu yeni oluşum Hiz. Peygamber’in çevrede bulunan kabileler ve devletlerle ilişkiler kurmasına sebep olmuştur. Civarda bulunan Arap ve Yahudi kabileleriyle askeri ittifak kurmak, müzakerelerde bulunmak ve onları İslam’a davet etmek maksadıyla diplomatik faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Bunun yanında çevrede bulunan devlet başkanlarına da İslam’a davet amacıyla elçiler gönderilmiştir.³²⁹ Hiz. Peygamber, sahâbeden elçilik konusunda yeteneğiyle öne çıkan bazı kimseleri diplomatik faaliyetlerde görevlendirmiştir.³³⁰ Bu şekilde tespit edilen sahâbîlerle ilgili misaller şunlardır:

Dihye el-Kelbî anlatıyor: “Rasûlullah (s.a.s.) beni Rum Kayseri’ne bir mektupla gönderdi...”³³¹

Muhammed b. İshâk anlatıyor: “Hudeybiye mütarekesinde Rasûlullah’ın yanına Rifâa b. Zeyd geldi ve Müslüman oldu. Hiz. Peygamber, Rifâa’nın kavmine onun aracılığı ile bir mektup yazdırdı. Mektubun içinde ‘*Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla. Bu mektup, Rasûlullah Muhammed’den Rifâa b. Zeyde’dir. Ben O’nu tüm kavmi için gönderdim...*’ yazmaktaydı. Rifâa, kavminin yanına gittiğinde onlar davete icabet edip müslüman oldular.”³³²

Urve anlatıyor: “İnsanlar hicretin 9. Senesinde hac farızasını ifa edip gelince

³²⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/54.

³²⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/174.

³²⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 9/47.

³²⁹ Mehmet İpşirli, “Elçi”, TDV İslâm Ansiklopedisi (İstanbul: TDV Yayınları, 1995), 11/3.

³³⁰ Elçi olarak sahâbelikleri tespit edilen kimseler için *رَسُولُ اللَّهِ* / Rasûlullah’ın elçisi, *بِعَظْمِي النَّبِيِّ بِكِتَابٍ* / Hiz. Peygamber beni bir mektupla gönderdi, *يَدْعُوهُمْ إِلَى الْإِسْلَامِ* ... *إِلَى* / Rasûlullah, İslam’a davet için gönderdi gibi ifadeler kullanılmıştır.

³³¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/225.

³³² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/52.

Urve b. Mes'ûd Müslüman olarak Rasûlullah'ın yanına geldi. Kendi kavmi olan Sakîf kabilesini İslam'a davet etmek için izin istedi. Rasûlullah izin verip gönderdi. Sakîf kabilesinden biri ok atarak onu şehit etti..."³³³

3. Rasûlullah'ın (s.a.s.) Müezzinlerinden Olma

Müslümanlar, Medine'de namaz vakti girdiği zaman bir münâdî tarafından namaza çağırılmaktaydı. Kiblenin Mescid-i Aksa'dan Kabe'ye çevrilmesinin ardından Hz. Peygamber ashâbıyla istişare etti. İstişare sonucu Abdullah b. Zeyd'in rüyasında görmüş olduğu sözlerden oluşan ezan ile müslümanların namaza çağırılması kararı alındı.³³⁴ Bu sebeple Hz. Peygamber ashâbından bazı kimseleri müezzin olarak görevlendirmiştir.³³⁵ Sahâbî oldukları bu şekilde tespit edilen kimselerle ilgili misaller şunlardır:

Zeyd b. Sâbit anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.s.), '*Bilal gece ezan okuduğu zaman yiyiniz içiniz. Ta ki İbn Ümmü Mektûm ezan okuyana kadar.*'" Buyurdu.³³⁶

Sa'd el-Karaz anlatıyor: "Rasûlullah Kuba'ya her geldiğinde insanlara haber vermek için Bilal ezan okurdu. Bir gün Rasûlullah geldi ama yanında Bilal yoktu. Ben de ezan okudum. Rasûlullah (s.a.s.) '*Benim yanımda Bilal'i görmezsen ezanı sen oku*' buyurdu..." Sa'd Hz. Peygamber'in hayatı boyunca 3 kere ezan okumuştur.³³⁷

Ebû Mahzûra anlatıyor: "Rasûlullah'ın (s.a.s.) buyruğu üzere sabah namazı için ezan okurdum..."³³⁸

4. Rasûlullah'ın (s.a.s.) Kâtiplerinden Olma

Hz. Peygamber, nâzil olan Kur'ân-ı Kerîm ayetlerini sahâbeden bazı kimselere yazdırmıştır. Bu kimseler vahiy kâtipleri olarak bilinmektedir. Ayrıca bu kâtipler Rasûlullah'ın devlet başkanlarına ve kabile reislerine gönderdiği İslam'a davet

³³³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/147.

³³⁴ İbn Sa'd, *et-Tabakâtü'l-kübrâ*, 1/189-190; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/40; Ebû Ömer Yûsuf b. Abdillâh b. Muhammed en-Nemerî, İbn Abdilberr, *el-İstî'âb fî ma'rifeti'l-ashâb*, thk. Alî Muhammed el-Becâvî, (Beyrut: Darü'l-Ceyl, 1412/1992), 3/913.

³³⁵ Hz. Peygamber zamanında ezan okuyan kimseler *كُنْتُ أَوْ ذُنُّ لِرَسُولِ اللَّهِ* gibi ifadelerle tespit edilmektedir.

³³⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/124.

³³⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/40.

³³⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/175.

mektupları³³⁹ ile yapmış olduğu anlaşma metinlerini de yazmışlardır.³⁴⁰ Hz. Peygamber'in kâtibi olarak tespit edilen sahâbîlere dair misaller şunlardır:

Muhammed b. Ca'fer anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.s.), Abdullah b. el-Erkam'ı kendisine yazıcı olarak tuttu. Abdullah, devlet başkanları için yazardı... Aynı şekilde Zeyd b. Sâbit'i de yazı işlerinde görevlendirdi. Zeyd, hem vahiy kâtibiydi hem de hükümdarlara mektup yazardı. Bu ikisi bulunmadığı zaman Rasûlullah'ın (s.a.s.) yazı işlerine Ömer b. el-Hattâb, Osman b. Affân, Ali b. Ebî Tâlib, Zeyd b. Sâbit, el-Muğîre b. Şu'be, Muâviye b. Ebî Süfyân, Halid b. Saîd b. el-Âs ve bunlardan başka bazı kimseler ilgilenmişlerdir.³⁴¹

"Hanzala el-Üseyyidî; Kendisi Rasûlullah'ın kâtibi olarak bilinirdi..."³⁴²

5. Rasûlullah'ın (s.a.s.) Komutanlarından Olma

Hz. Peygamber, seriyye veya gözcü birliği gönderdiği zaman mutlaka başlarına bir komutan tayin ederdi. Kendisinin katılmış olduğu gazvelerde ise ordunun bir bölümüne komutan atadığı görülmektedir. Sahâbeden bir kısmının tespiti çatışma olsun veya olmasın askeri birliğe yapmış oldukları liderlik ile belirlenmiştir.³⁴³ Konuyla ilgili misaller şunlardır:

Ebû Hureyre anlatıyor: "Hz. Peygamber 10 kişilik gözcü grubu gönderdi. Onlara da Âsım b. Sâbit el-Ensârîyi emir tayin etti."³⁴⁴

Abdullah b. Ömer anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.s.), Mute gazvesinde Zeyd b. Hârîse'yi emir tayin etti. 'Zeyd öldürülürse yerine Ca'fer geçsin, Ca'fer de öldürülürse yerine Abdullah b. Revâha geçsin' buyurdu."³⁴⁵

F. "S-H-B/صح" KAVRAMINI KULLANMA

Sahâbe'den bazısı, صح fiilinin türevleri kullanılarak tespit edilmiştir. Bu tür

³³⁹ Hz. Peygamber'in İslam'a davet mektuplarını kimlere gönderdiğine dair bk. İbn Sa'd, *et-Tabakâtü'l-kübrâ*, 1/198-221

³⁴⁰ Hz. Peygamber'e kâtiplik yapan kimseler *كَاتِبُ رَسُولِ اللَّهِ* / Rasûlullah'ın kâtibidir, *أَنَّ النَّبِيَّ اسْتَكْتَبَ* / Hz. Peygamber yazmasını istedi gibi terkiplerle tespit edilmektedir.

³⁴¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/108.

³⁴² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/12.

³⁴³ Askeri birliğe komutanlık yapan kimseler «بَعَثَ النَّبِيُّ وَأَمَرَ عَلَيْهِمْ» *أَمَرَ النَّبِيُّ فِي غَزْوَةٍ، أَنَّ النَّبِيَّ أَمَرَهُ عَلَى سَرِيَّةٍ، بَعَثَ النَّبِيُّ وَأَمَرَ عَلَيْهِمْ* gibi lafızlarla tespit edilmektedir.

³⁴⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/175.

³⁴⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/106.

ifadeler sahâbe tercemelerini içeren kitaplar başta olmak üzere siyer, meğâzi, tarih ve daha birçok alanda yazılan eserlerde bulunmaktadır.³⁴⁶ Konuyla ilgili şu misaller verilebilir:

“Sa’d b. Mes’ûd es-Sekafî; Sohbeti vardır(لَهُ صُحْبَةٌ).”³⁴⁷

Ebû Ümâme b. Sehl anlatıyor: “Rasûlullah’ın ashâbından (مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ), Duhâ namazını ilk defa Ebü’z-Zevâid diye künyelenen bir adam kıldı.”³⁴⁸

Atâ b. Yesâr anlatıyor: “Hz. Peygamber’in arkadaşı olan (صَاحِبِ النَّبِيِّ) Ebû Eyyûb el-Ensârî’ye sordum...”³⁴⁹

“Muâviye; Hz. Peygamber’e arkadaşlık etti (صَحِبَ النَّبِيِّ)...”³⁵⁰

G. HZ. PEYGAMBER’İN DAVETİNE İCABET EDEN CİNLERDEN OLMA

Hz. Peygamber insanlara tebliğde bulunduğu gibi cin taifesine de tebliğde bulunmuştur. Hz. Peygamber’in cinlerle görüşüp onları İslam’a davet ettiğine dair İbn Mes’ûd başta olmak üzere bir çok sahâbînin rivâyetine rastlamak mümkündür. Bu rivâyetler buluşmanın keyfiyetini, cinlerin sayısını, isimlerini ve mekanını içine almaktadır.³⁵¹

Taberânî de *el-Mu‘cemü’l-kebîr* adlı eserinde cin sahâbî olarak kabul edilen Amr el-Cinnî’nin tercemesine yer vermiştir. Taberânî, bu sahâbînin biyografisinde merfû olarak zikretmiş olduğu hadisten başka herhangi bir bilgiye yer vermemiştir.³⁵² Modern bir çalışmada bu konu derinlemesine ele alınıp Taberânî’nin cin sahâbîye kitabında müstakil bir terceme ayırmasının sebepleri arasında hocalarından etkilenmiş olabileceği ihtimali ve Taberânî’nin nadir rivayetlere ilgi duyabileceği üzerinde durulmaktadır. Taberânî, bu cin sahâbîye kitabında yer vermesiyle günümüze ulaşan sahâbe literatürüne dair müstakil eserler içerisinde ilk müellif olarak kabul edilebilir.

³⁴⁶ من أصحاب رسول الله\النبي /sohbeti vardır, له صحبة / fiilinin türevleri, صحب (Rasûlullah’ın arkadaşlarındandır), صاحب رسول الله\النبي (Rasûlullah’a arkadaşlık etti), صحب رسول الله\النبي (Rasûlullah’ın arkadaşıdır) Bk. Yazıcı, *Sahâbe Bilgisinin Tespiti*, 277-278.

³⁴⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 6/32.

³⁴⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/305.

³⁴⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/137.

³⁵⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 11/124.

³⁵¹ Mahmut Yazıcı, “Hz. Peygamber’in Cinlerle Görüşmesine Dair İhtilaflı Rivâyetlerin Değerlendirilmesi”, *Tasavvur / Tekirdağ İlahiyat Dergisi* 4/2 (Aralık 2018), 784-825.

³⁵² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/45.

Kendinden sonra gelen bazı müellifler de Taberânî'ye atıfta bulunmuşlardır.³⁵³

Cin sahâbîlerin sahâbe kitaplarında yer almasının sebepleri arasında talebenin hocasını örnek alması, daha önce yazılmış bir eserdeki uygulamayı örnek almak ve insî-cinnî tüm sahâbenin belirlenmek istenmesi zikredilebilir.³⁵⁴

II. SAHÂBE BİLGİSİNİN MUHTEVASI

Taberânî, sahâbeyle ilgili bilgi verirken tamamında aynı bilgilere yer vermemiştir. Çünkü sahâbeyle ilgili ulaşılan bilgiler farklılık göstermektedir. Genel olarak sahâbenin soy bilgisine, doğum ve vefat tarihlerine, akrabalarından sahâbe olanların bilgisine, hadis rivâyetine, yaşamış olduğu şehre, yapmış olduğu görevlere, iştirak etmiş olduğu savaşlara dair bilgilere yer vermiştir.

A. NESEP, KÜNYE VE LAKAB BİLGİSİ

Sahâbîlerin tespitinde isim, neseb,³⁵⁵ künye,³⁵⁶ ve lakab³⁵⁷ bilgilerinin oldukça önemli olduğu bilinmektedir. Nitekim bazı sahâbîler birbirine benzer gibi görünen ancak hakikatte birbirinden farklı olan isim, neseb ve künye gibi özelliklerinden dolayı karıştırılmıştır.³⁵⁸ Bunun neticesinde karışıklığın önüne geçmek için sahâbe tercemeleri yazan müellifler aynı sahâbînin farklı isim ve lakablarını da vermişlerdir. Bu konuyla ilgili sahâbe bilgisini içeren eserlerde çok sayıda örnek bulmak mümkündür.³⁵⁹ Netice itibarıyla azımsanmayacak sayıda sahâbînin birden fazla isim, nisbe, künye ve lakablarının oldukları yadsınamaz bir gerçektir. Sahâbîlerin doğru bir şekilde tespit edilmesinde bu bilgiler önem arz etmektedir.

³⁵³ Mahmut Yazıcı, *Cin Sahâbîler ve Rivâyetleri*, (Ankara: İlahiyat Yayınları, 2021), 65.

³⁵⁴ Yazıcı, *Cin Sahâbîler ve Rivâyetleri*, 68.

³⁵⁵ Neseb: "Soy" anlamına gelmektedir. Çoğulu ensâp'tır. Genel olarak baba tarafından bir kimsenin akrabalık bağıını ifade etse de bazen anne tarafından da akrabalık bağıını içermektedir. Ayrıca bir belde ya da bir kabileye aidiyeti de bildirmektedir. Bk. Mustafa Fayda, "*Ensâb*", TDV İslâm Ansiklopedisi (İstanbul: TDV Yayınları, 1995), 11/244-245.

³⁵⁶ Künye, farklı şekillerde kullanılmıştır. En çok kullanım tarzı bir kimsenin erkek ya da kız ilk doğan çocuğuna göre verilmesidir. Bazen de diğer çocuklarından biriyle ya da birden fazlasıyla künyelenenler olmuştur. Bunun yanında küçük çocukların ve çocuğu olmayan kimselerin de künyelendikleri bilinmektedir. Bk. Nebi Bozkurt, "*Künye*", TDV İslâm Ansiklopedisi (Ankara: TDV Yayınları, 2002), 26/558.

³⁵⁷ Bir kimseye fiziki veya ahlaki özelliklerinden dolayı toplum tarafından verilen, bazen kişi hakkında övgü bazen de kişiyi zemetmeye dair ifadeler içeren isim ve sıfatlardır. Bk. Bozkurt, "*Künye*", 27/67.

³⁵⁸ Kemal Sandıkçı, "*Mü'telif ve Muhtelif*", TDV İslâm Ansiklopedisi (İstanbul: TDV Yayınları, 2006), 32/191-192.

³⁵⁹ Konuyla ilgili örnekler için bk. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/80, 3/242, 5/29; Ebû Amr b. Halife eş-Şeybânî el-Basrî, Halîfe b. Hayyât, *Tabakatu Halîfe b. Hayyât*, thk. Süheyl Zekkar (Beyrut: Dâru'l-Fikr, 1414/1993), 97, 120, 476; Ebü'l-Kâsım Abdullâh b. Muhammed b. Abdilazîz, Begavî, *Mu'cemu's-sahâbe*. thk. Muhammed el-Emîn b. Muhammed el-Cekenî (Kuveyt: Mektebetu Dâri'l-Beyân, 1421/2000), 3/154, 265, 4/200; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/281, 5/499, 8/473.

Taberânî, sahâbelerle ilgili bilgi verirken yalnızca ilgili sahâbînin ismini zikretmekle yetinmemiştir. Ulaşabildiği soyunun tamamına yer vermiştir. Şayet künyesi bulunan sahâbe mevcutsa ona da yer vermiştir. Ayrıca bilinen bir lakabı varsa onu da belirtmiştir. Taberânî bu bilgileri genellikle hadisleri zikretmeden önce sahâbenin isimlerinden oluşan başlıklarda ifade etmiştir.

“Hâlid b. Velîd; Ebû Süleyman olarak künyelenir. O, Hâlid b. el-Velîd b. el-Muğîra b. Abdillâh b. Ömer b. Mahzûm b. Yakaza b. Murre b. Ka‘b b. Lüey b. Gâlib b. Fihr b. Mâlik’dir. Annesi Lübâbe bint el-Hâris b. Hazn b. Büceyr b. Ruveybe b. Abdillâh b. Hilâl b. Âmir b. Sa‘sa‘dır. Rasûlullah onu Allah’ın kılıçlarından bir kılıç olarak isimlendirmiştir.”³⁶⁰

“Amr b. Mürre; Ebû Bekir b. Ebî Meryem’in dedesidir. Ebû Meryem olarak künyelenir.”³⁶¹

“Câbir b. Abdillâh b. Amr b. Harâm b. Sa‘lebe el-Ensârî; Ebû Abdillâh olarak künyelenir. Ebû Abdurrahman’da denilmektedir.”³⁶²

“Rifâ‘a b. Abdi’l-Münzir; Künyesi Ebû Lübâbe el-Ensârî’dir. Amr b. Avf ve Ümeyye b. Zeyd oğullarındandır. İsmine Bişr b. Abdilmünzir ve Beşîr b. Abdilmünzir de denilmektedir.”³⁶³

“Sâbit b. Vedîa el-Ensârî; Sâbit b. Zeyd b. Vedîa b. Hizâm ve Sâbit b. Zeyd olarak da bilinmektedir. Ebû Sa‘d olarak da künyelenmektedir.”³⁶⁴

Vâkidî rivâyet ediyor: “Ebû Vâkid el-Leysi’nin ismi el-Hâris b. Mâlik’dir. Muhammed b. Sa‘d ve Hişâm el-Kelbî isminin el-Hâris b. Avf olduğunu söylemiştir. Bunların dışındakiler ise Avf b. el-Hâris olduğunu ifade etmişlerdir.”³⁶⁵

Hârîce b. Zeyd anlatıyor: “Zeyd b. Sâbit’e Ebû Saîd derlerdi.”³⁶⁶

“Şihâb b. el-Mecnûn isminde ihtilaf etmişlerdir. Bazıları isminin Şebîb olduğunu

³⁶⁰ خَالِدُ بْنُ الْوَلِيدِ الْمَخْزُومِيُّ «يُكْنَى أَبَا سُلَيْمَانَ وَهُوَ خَالِدُ بْنُ الْوَلِيدِ بْنِ الْمُغِيرَةِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ بْنِ مَخْزُومٍ بْنِ يَقْظَةَ بْنِ مُرَّةَ بْنِ كَعْبٍ Bk. Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/103.

³⁶¹ Amr b. Mürre’nin bir kızı olmuş ve Hz. Peygamber’e getirmiştir. Rasûlullah o gün Meryem suresinin nâzil olduğunu, ona Meryem ismini vermesini tavsiye etmiştir. Bk. Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/332.

³⁶² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/180.

³⁶³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/29.

³⁶⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/80.

³⁶⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/243.

³⁶⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/106.

söylemiştir. Bazıları da Şuteyr olduğunu söylemiştir.”³⁶⁷

Osman b. Maz‘ûn’un nisbesi; Osman b. Maz‘ûn b. Habîb b. Vehb b. Huzâfe b. Cumah b. Amr b. Husays b. Ka‘b’dır. Ebu’s-Sâib olarak künyelenmektedir.³⁶⁸

“Adiy b. Hâtim et-Tâî’nin nisbesi; Hâtim Tay b. Abdillâh b. Sa‘d b. el-Haşrac b. İmrii’l-Kays b. Adiy b. Ehram’dır.”³⁶⁹

B. DOĞUM VE VEFAT BİLGİSİ

Taberânî, sahâbîlerin bazılarının doğum ve vefat tarihlerine, defnedildikleri yerlere cenaze namazını kimin kıldıracağına dair bilgilere de yer vermiştir. Bu bilgiler sahâbîlerin doğru bir şekilde tespit edilmesi için önemlidir. İsim ve künyesi aynı veya benzer olan bazı sahâbîlerin ayrımında vefat bilgisinin bilinmesi ayırıcı vasıf olarak ortaya çıkmaktadır. Konuyla ilgili misaller şunlardır:

Enes b. Mâlik anlatıyor: “Ebû Talha bir deniz seferine çıktı ve gemide vefat etti. Gömecek yer bulunana kadar 6 gün gemide kaldı. Bu zaman zarfında bedeninde hiçbir değişme olmadı. 7. Gün defnedildi.”³⁷⁰

Zübeyr b. Bekkâr rivâyet ediyor: “Hüseyin b. Ali hicretin 4. yılında Şaban ayında doğdu. 61/681 yılında Muharrem ayında aşure günü olan Cuma günü öldürüldü...”³⁷¹

Muhammed b. Ömer el-Vâkidî rivâyet ediyor: “Câbir b. Abdillâh 78/698 yılında 94 yaşındayken vefat etti. Cenâze namazını Medine valisi Ebân b. Osman kıldırdı.”³⁷²

Ebû Bekr b. Hafs anlatıyor: “Sa‘d ve Hasan b. Ali Muâviye zamanında vefat etti.”³⁷³

“Osman b. Maz‘ûn; Ebü’s-Sâib olarak künyelenmekteydi. Rasûlullah döneminde hicretin ikinci yılında vefat etti.”³⁷⁴

Yahya b. Bükeyr anlatıyor: “Abdullah b. Mes‘ûd 60 küsür yaşında vefat etti. 32 yılını Medîne’de geçirdi. Cenâze namazını kıldırması için Zübeyr b. Avvâma vasiyet etti ve Bakî‘ mezarlığına defnedildi.”³⁷⁵

Yahya b. Bükeyr anlatıyor: “Abdullah b. Abbas Tâif’te hicri 68 yılında 72

³⁶⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/313.

³⁶⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 9/33.

³⁶⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/68.

³⁷⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/92.

³⁷¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/117.

³⁷² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/180.

³⁷³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/71.

³⁷⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 9/33.

³⁷⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 9/65.

yaşında vefat etti. İbn Abbas, hicretten 3 yıl önce dünyaya geldiğini ve kendisi 13 yaşındayken Rasûlullah'ın (s.a.s.) vefat ettiğini söylemektedir.”³⁷⁶

Yahya b. Bükeyr anlatıyor: “Abdullah b. ez-Zübeyr hicretten 20 ay sonra Medîne’de doğdu. O el-Misver ve Mervan’dan dört ay yedi gün büyüktür.”³⁷⁷

Yahyâ b. Bükeyr anlatıyor: “Utbe b. Gazvân hicretin 17. yılında 57 yaşındayken Hz. Ömer’in âmilliğini yaptığı sırada Basra yolunda vefat etti...”³⁷⁸

Heysem b. Adiy anlatıyor: “el-Fadl b. Abbâs babasından dört yıl önce 28/649 yılında vefat etti...”³⁷⁹

Kays b. Mahreme anlatıyor: “Rasûlullah (s.a.s.) ve ben fil yılında dünyaya geldik...”³⁸⁰

Yahyâ b. Bükeyr anlatıyor: “Ebü’l-Yesar Ka‘b b. Amr 55/675 yılında Medine’de vefat etti. Bedre katılanlar içinde en son vefat eden kişi olduğu söylenmektedir.”³⁸¹

Muhammed b. Abdillâh anlatıyor: “Ebü’l-Ensârî, Muâviye zamanında Rum topraklarında vefat etti.”³⁸²

C. İKAMET BİLGİSİ

Hiz. Peygamber’in vefatından sonra yapılan cihat faaliyetleri ve fethedilen yerlerde ilmi faaliyetler yürütme sebebiyle Rasûlullah’ın ashâbından bir kısmı farklı coğrafyalara yerleşmiş ve orada vefat etmiştir. Taberânî özellikle bazı bab başlıklarında sahâbenin ikamet ettiği yer hakkında bilgi vermiştir. Genellikle ayrıntılı bilgi vermeden ikamet yeri olarak şehir isimlerini zikretmiştir.

“Hakem b. Amr; Basra’da otururdu...”³⁸³

“Zinbâ’ Ebû Ravh el-Cüzâmî; Şam’da otururdu.”³⁸⁴

“Züheyr b. Ebî Alkame ed-Dubaî; Kûfe’de otururdu.”³⁸⁵

“Sa’d b. Mesûd el-Ensârî; Medine’de otururdu.”³⁸⁶

³⁷⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 10/233.

³⁷⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 13/88.

³⁷⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/113.

³⁷⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/268.

³⁸⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/343.

³⁸¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/164.

³⁸² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/118.

³⁸³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/208.

³⁸⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/268.

³⁸⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/273.

³⁸⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 6/28.

Muhammed b. İsmâil anlatıyor: “Uceyr b. Yezîd, Mekke’de oturdu.”³⁸⁷

“Ukbe b. Âmir el-Cühenî; Mısır’da ikamet ediyordu.”³⁸⁸

“Âs b. Hişâm Ebû Hâlid el-Mahzûmî; Mekke’nin sakinlerindendir.”³⁸⁹

Enes anlatıyor: “Rasûlullah (s.a.s.) Mekke’ye geldiğinde Kays b. Sa’d’ın evi hemen evinin önündeydi...”³⁹⁰

D. AKRABALIK BİLGİSİ

İslamiyet Arap coğrafyasında ortaya çıkıp yayılmaya başladığı ve yakın çevreden uzak çevreye doğru bir genişleme olduğu için Müslümanlar arasında hem din kardeşliği hem de kan kardeşliği hâkimdi. Taberânî, akrabalığı bulunan sahâbilerin tercemelerinde veya ilgili hadislerde varsa sahâbe akrabası anne, baba, kardeş, dayı, hala, amca gibi bilgilere bunun yanında aileden sayılabilecek hizmetçi, mükâtib ve mevlâ gibi bilgilere de yer vermiştir. Bu bilgileri her zaman senedli bir şekilde vermemiş, bab başlığında bu bilgilere kısaca temas etmiştir.³⁹¹

Cünâde anlatıyor: “Câbir b. Semure’nin nisbesi; Câbir b. Semure b. Cünâde b. Cündeb b. Huceyr b. Riyâb b. Hubeyb b. Sevâe b. Âmir’dir. Câbir’in künyesi, Ebû Abdillâh’dır. Câbir b. Semure’nin Annesi, Sa’d b. Ebî Vakkâs’ın kız kardeşi Hâlide bnt Ebî Vakkâs’dır.”³⁹²

“Büsre bint Safvân; Mervân b. el-Hakem’in teyzesi, Abdûlmelik b. Mervân’ın da ninesidir.”³⁹³

Ebû Abbâs babasından rivâyet ediyor: “Abdûlmuttalib, Hâle bint Üheyb b. Abdi Menâf b. Zühre ile evlendi. Bu evlilikten Hamza ve Safiyye dünyaya geldi.”³⁹⁴

“Utbe b. Mes’ûd el-Hüzelî; Abdullah b. Mes’ûd’un kardeşidir.”³⁹⁵

“Sa’b b. Cessâme’nin annesi Ebû Süfyân’ın kız kardeşidir. O da Zeynep bint Harb b. Ümeyye’dir.”³⁹⁶

³⁸⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/188.

³⁸⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/267.

³⁸⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/15.

³⁹⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/346.

³⁹¹ Bk. Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/70; 6/94,209; 8/33, 356; 13/87, 188.

³⁹² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/194.

³⁹³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr* 24/192.

³⁹⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr* 3/137.

³⁹⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr* 17/136.

³⁹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr* 8/81.

“‘Âs b. Hişâm Ebû Hâlid el-Mahzûmî; İkrime b. Hâlid’in dedesidir.”³⁹⁷

Anbese b. Ebî Süfyân anlatıyor: “Şeddâd b. Evs, Hasan b. Sâbit el-Ensârî’nin kardeşinin oğludur...”³⁹⁸

“Urve b. Mes’ûd es-Sekafî; Mugîre b. Şu‘be’nin amcasıdır.”³⁹⁹

“Ebû Hâşim Şeybe b. Utbe b. Rebîa b. Abdişems b. Abdimenâf; Muâviye b. Ebî Süfyan’ın dayısıdır.”⁴⁰⁰

“Eymen b. Ubeyd ve kardeşi Üsâme b. Zeyd ana bir kardeşir.”⁴⁰¹

İbn Abbas anlatıyor: “... Hasan ve Hüseyin’in dedeleri Rasûlullah (s.a.s.)’dır. Nineleri Hatice bint Huveylid’dir. Anneleri Fatıma bint Rasûlullah’dır. Babaları Ali b. Ebî Tâlib’dir. Amcaları Ca’fer b. Ebî Tâlib’dir. Halaları Ümmü Hânî bint Ebî Tâlib’dir. Dayıları Kasım b. Rasûlullah’dır. Teyzeleri Rasûlullah’ın kızları olan Zeyneb, Rukıyye ve Ümmü Külsüm’dür...”⁴⁰²

Ebû Abdurrahman Hz. Âişe’nin hizmetçisi (حَاضِنُ عَائِشَةَ) anlatıyor: “Rasûlullah ve Âişe’yi yarısı Peygamber’in yarısı da Âişe’nin üzerine gelen tek bir örtü/kumaş içinde gördüm.”⁴⁰³

“Sefîne Ebû Abdurrahman; Rasûlullah’ın mevlâsıdır(مَوْلَى رَسُولِ اللَّهِ).”⁴⁰⁴

“Berîre, Hz. Peygamber’in eşi Âişe’nin mükâtebe akdi yaptığı kimsedir (بَرِيرَةُ).”⁴⁰⁵

E. KABİLE BİLGİSİ

Hız. Peygamber döneminde genel olarak insanlar kabilelerine nispetle tanınmakta ve öne çıkmaktaydılar. Taberânî bu bilgilerin bir kısmını senetsiz olarak bab başlıklarında verirken diğer bir kısmını da sahâbe bilgisi konusunda uzman olan İbn

³⁹⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr* 18/15.

³⁹⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr* 7/296.

³⁹⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr* 17/147.

⁴⁰⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/301.

⁴⁰¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr* 1/288.

⁴⁰² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr* 3/66.

⁴⁰³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr* 22/292.

⁴⁰⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr* 7/80.

⁴⁰⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr* 24/204.

Şihâb,⁴⁰⁶ Urve⁴⁰⁷ ve Muhammed b. İshâk⁴⁰⁸ kanalıyla nakletmektedir. Bazen kabile ismi doğrudan zikredilirken bazen de mensup olunan kabilenin kolu hakkında bilgi verilmektedir. Konuyla ilgili misaller şunlardır:

Urve anlatıyor: “Erkam b. Ebi'l-Erkam, Kureyş kabilesinin Mahzum oğulları koluna mensuptur.”⁴⁰⁹

İbn Şihâb anlatıyor: “Esved b. Zeyd, Hazrec kabilesinin Seleme oğulları kolundandır.”⁴¹⁰

İbn Şihâb anlatıyor: “Muhammed b. Mesleme, Evs kabilesinin Hârise oğulları koluna mensuptur.”⁴¹¹

F. FİZİKSEL ÖZELLİK

Taberânî, bazı sahâbenin saç, sakal, vb. fiziki özelliklerine dair rivâyetlere de yer vermiştir. Konuyla ilgili misaller şunlardır:

Hiz. Ali anlatıyor: “Bir kimseyi insanlar arasında baş kısmı Rasûlullah’a en çok benzeyen kişiye bakmak sevindirecekse Hasan b. Alî’ye baksın. Kimi de insanlar arasında boynundan topuklarına kadar yaratılış ve renk olarak Rasûlullah’a bakmak sevindirecekse Hüseyin b. Alî’ye baksın.”⁴¹²

Zeyd b. Sâbit anlatıyor: “Hz. Peygamber bana bazı ayetleri yazdırıyordu. İbn Ümmi Mektûm da ayetleri bana yazdırmak için gelmişti. Ey Allah’ın Rasûlü dedi. Şayet güç yetirebilseydim ben de cihat ederdim dedi. İbn Mektûm kör bir adamdı...”⁴¹³

Osman b. Ubeydillah b. Râfî anlatıyor: “Ebû Saîd el-Hudrî’nin saçını sarı renge boyanmış bir halde gördüm.”⁴¹⁴

Sâib b. Yezîd’in mevlası Atâ anlatıyor: “Sâib’in başının ortası siyahtı, başının kalan yeri ve sakalı beyazdı. Bir gün bunun sebebini sordum. Dedi ki: Çocuklarla oynarken Rasûlullah çıkıp geldi ve ona selam verdim. Selamımı aldı ve ismimi sordu. Ben de Sâib b. Yezîd olduğunu söyledim. Başımı okşadı ve Allah mübarek etsin diye

⁴⁰⁶ Yazıcı, *Sahâbe Bilgisinin Tespiti*, 147-152.

⁴⁰⁷ Yazıcı, *Sahâbe Bilgisinin Tespiti*, 142-145.

⁴⁰⁸ Yazıcı, *Sahâbe Bilgisinin Tespiti*, 157-162.

⁴⁰⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr* 1/306.

⁴¹⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr* 1/288.

⁴¹¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/222.

⁴¹² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/95.

⁴¹³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/123.

⁴¹⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 6/33.

dua etti.”⁴¹⁵

“Şeybe b. Utbe; Ebû Hâşim olarak künyelenir. Yermük savaşında gözünü kaybetti. Muâviye zamanında ise vefât etti.”⁴¹⁶

Câbir b. Abdillâh anlatıyor: “Ebû Kuhâfe, Rasûlullah’a (s.a.s.) getirildiğinde saç sakalı beyaz pamuk gibiydi. Rasûlullah, Onu kızlarının yanına götürün saçını sakalını siyaha boyasınlar buyurdu.”⁴¹⁷

Hübeyre b. Yerîm anlatıyor: “İbn Mes’ûd başını yıkar ve saçlarını kulaklarının arkasından bırakırdı.”⁴¹⁸

Muhammed b. İshâk anlatıyor: “Abdullah b. Abbâs uzun boylu, sarı renkli, heybetli, yakışıklı ve iki tane örgüsü bulunan biriydi.”⁴¹⁹

Muhammed b. İshâk anlatıyor: “Abdullah b. Ca’fer kına yakardı.”⁴²⁰

“Ukbe b. Âmir; Siyah boya kullanırdı.”⁴²¹

Zürâre b. Evfâ anlatıyor: “İmrân b. Husayn’ı ipek ve yün karışımı bir elbise içinde gördüm.”⁴²²

G. İSLAMİYETİ KABUL ETME TARİHİ

İslam dinini sonraki nesillere aktarmış olan sahâbenin İslâmiyet’i kabul etme tarihlerinin bilinmesi, sahâbe bilgisi açısından önem arz etmektedir. Bu bilgi neticesinde bir kimsenin hicret edip etmediği, hangi savaşlara katılmış olabileceği, hangi olaylara şahitlik etmiş olabileceğine ulaşılabilir. Sahâbe hakkında yazılan eserlerin bir kısmı sahâbîleri faziletlerine ve gruplara göre ayırırken onların müslüman olma zamanlarını da göz önünde bulundurdıkları görülmektedir.⁴²³ Taberânî, ilgili sahâbînin isminin altında bu bilgilere yer vermiştir. Konuyla ilgili misaller şunlardır:

Hişâm b. Urve anlatıyor: “Zübeyr 16 yaşında müslüman oldu. 60 küsür yaşında

⁴¹⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/160.

⁴¹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/361.

⁴¹⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 9/29.

⁴¹⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 9/65.

⁴¹⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 10/233.

⁴²⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 13/72.

⁴²¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/267.

⁴²² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/106.

⁴²³ İbn Sa’d, sahâbe bölümünü yazarken Sahâbeyi genel olarak kronolojik olarak sıralamıştır. Bk. İbn Sa’d, *et-Tabakâtü’l-kübrâ*; Hâkim en-Nisâbü’rî’de aynı şekilde kitabında sahâbeyi islâmı kabul tarihini dikkate alarak on ikili tasnife tâbî tutmuştur. Bk. Ebû Abdillâh Muhammed b. Abdillâh Nisâbü’rî, *Ma‘rifetü ‘ulûmi’l-hadîs*, thk. Seyyid Mu‘azzam Hüseyin (Beyrut: Dâru’l-Kütübi’l-İlmiyye, 1397/1977), 23-24.

ise şehit edildi.”⁴²⁴

İbn İshâk anlatıyor: “Zeyd b. Hârise, Ali’den sonra ilk müslüman olan kişidir.”⁴²⁵

Abdullah b. Ebî Talha anlatıyor: “Ebû Talhâ Ümmü Süleym ile evlendi. Anlaştıkları mehir İslam’dı. Ümmü Süleym, Ebû Talha’dan önce müslüman oldu...”⁴²⁶

“Şeybe b. Osman; Mekke’nin feth edildiği gün müslüman oldu. Huneyn günü müslüman olduğu da söylenmektedir.”⁴²⁷

“Fâtıma binti’l-Hattâb; Künyesi Ümmü Cemîl’dir. Ömer’in kız kardeşidir. Ömer’den önce müslüman olmuştur.”⁴²⁸

İbn Ömer anlatıyor: “Ebû Bekr, Mekke’nin fethedildiği gün babası Ebû Kuhâfe’yi Rasûlullah’ın (s.a.s.) yanına getirdi ve orada babası müslüman oldu...”⁴²⁹

İbn İshâk anlatıyor: “Amr b. el-Âs, Hâlid b. el-Velîd ve Osman b. Talha Hicretin 8. yılının Safer ayında Medine’ye geldiler ve müslüman oldular.”⁴³⁰

Vâkidî anlatıyor: “İyâz b. Ganm b. Züheyr: Hudeybiye’den önce müslüman oldu...”⁴³¹

H. HADİS RİVAYETİ BİLGİSİ

Sahâbe bilgisinin tespitinde hadis rivâyeti önemli bir yere sahiptir. Hz. Peygamberden bir tane dahi olsa rivâyette bulunduğu bilinen sahâbîlerin sayısına dair yapılan çalışmalarda 1000-1300 rakamları verilmektedir.⁴³² Ancak bu elbette mezkûr sahâbîlerin sahâbîliğinin sadece rivâyetleri sebebiyle bilindiği anlamına gelmemektedir. Bununla birlikte Peygamberimizden doğrudan rivâyette bulunmak, sahâbîlik için gerekli olan lika ve birliktelik şartlarını sağladığı için sahâbe bilgisinin tespitinde önemli bir veri olarak değerlendirilmektedir.

Taberânî de *Mu‘cem*’inde yer vermiş olduğu sahâbenin varsa hadis rivâyetlerini de zikretmeye özen göstermiş ya da varsa başka birisinin kendisinden haber verdiği rivâyetlere yer vermiştir. Rivâyeti olmayanları ise ayrıca belirtmiştir. Ancak bu hususta

⁴²⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/121.

⁴²⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/84.

⁴²⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/91.

⁴²⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/297.

⁴²⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/363.

⁴²⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 9/40.

⁴³⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 9/61.

⁴³¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/366.

⁴³² Kadir Paksoy, “*Sahabe’nin Sayısı, Hadislerin Sayısı ve Hadis Hafızlarının Dehaları Hakkında Bazı Tespitler*”, *Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 3 (Haziran 1997), 231.

rivâyeti olan her sahâbînin rivâyetini aktarmayı genel bir kural veya metot olarak benimseyip benimsememiş olması hususu ayrı bir çalışmanın konusudur. Zira Taberânî'nin rivâyetlerini aktarmadığı sahâbîlerin tamamının hadis rivâyeti olup olmadığını tüm hadis literatüründe taramak bu çalışmanın sınırlarını zorlayacak genişliktedir. Rivâyetlerine işaret edilen sahâbîlerden bazılarını göstermesi açısından şu misallere bakılabilir:

“Ebû Evs Temîm b. Hucr, Büreyde b. Süfyân'ın dedesidir. Sohbeti vardır. Hadis rivâyeti bulunmamaktadır.”⁴³³

Bazı sahâbîlerin hadis rivâyetleri olmamasına rağmen Urve ve İbn Şihâb gibi sahâbe bilgisi uzmanlarının⁴³⁴ rivâyetlerinden yararlanmıştır. Konuyla ilgili misaller şunlardır:

İbn Şihâb anlatıyor: “Cündüb b. Amr Humeme ed-Devsî, Ecnâdeyn savaşında şehit olanlar arasındadır. Ümeyye b. Abdişems oğullarının halîfidir.”⁴³⁵

Urve anlatıyor: “İtbân b. Mâlik b. Amr, Sâlim b. Avf oğullarındandır. Ensardan olup Bedir'e katılanlar içinde yer almıştır.”⁴³⁶

Sahâbe'nin birden fazla hadis rivâyeti bulunuyorsa farklı tarikleriyle birlikte bunlar da zikredilmiştir.

“Suheyb b. Sinân, Ebû Yahyâ olarak künyelenmektedir. Ondan Abdullah b. Ömer,⁴³⁷ Ebû Leylâ,⁴³⁸ Saîd b. el-Müseyyib,⁴³⁹ Eslem,⁴⁴⁰ Ka'bû'l-Ahbâr⁴⁴¹ Sayfiy b. Suheyb,⁴⁴² Hamza b. Suheyb,⁴⁴³ Osmân b. Suheyb,⁴⁴⁴ Ubeyd b. Umeyr,⁴⁴⁵ Abdurrahman b. Ebî Leyla⁴⁴⁶ ve Ebû's-Selîl⁴⁴⁷ rivâyette bulunmuştur.

III. el-MU'CEMÜ'L KEBÎR'DE YER ALAN SAHÂBÎLER

⁴³³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/60.

⁴³⁴ Yazıcı, *Sahâbe Bilgisinin Tespiti*, 142, 147.

⁴³⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/180.

⁴³⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/24.

⁴³⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/30.

⁴³⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/31.

⁴³⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/31.

⁴⁴⁰ Eslem, Ömer b. el-Hattâb'ın mevlasıdır. Bk. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/32.

⁴⁴¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/33.

⁴⁴² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/34.

⁴⁴³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/38.

⁴⁴⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/38.

⁴⁴⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/39.

⁴⁴⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/39.

⁴⁴⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/45.

Taberânî’de sahâbîler önce erkekler, sonra da kadınlar olmak üzere sıralanmaktadır. Taberânî, erkeklerde Aşere-i mübeşşere’ye öncelik verirken kadın sahabilerde önce Hz. Peygamber’in kızları ve hanımlarına öncelik vermektedir. Daha sonra her iki grupta önce isimleriyle meşhur olanları ardından da künyesiyle meşhur olanları Arap alfabesindeki hece harflerine göre sıralamaktadır. Biz sırlamada türkçe alfabeyi esas aldık. Ayrıca örneğin Türkçemizde yer almayan ع/ayn harfi ile başlayan isimleri, yerine göre “A” veya “U” ile başlayan isimler arasında zikrettik.

A. ERKEK SAHÂBÎLER

1. Aşere-i Mübeşşere

- 1- Ebû Bekir es-Sıddîk⁴⁴⁸
- 2- Ömer b. el-Hattâb⁴⁴⁹
- 3- Osman b. Affân⁴⁵⁰
- 4- Ali b. Ebî Tâlib⁴⁵¹
- 5- Talha b. Ubeydullah⁴⁵²
- 6- Zübeyr b. el-Avvâm⁴⁵³
- 7- Abdurrahman b. Avf⁴⁵⁴
- 8- Sa’d b. Ebî Vakkâs⁴⁵⁵
- 9- Saîd b. Zeyd⁴⁵⁶
- 10- Ebû Ubeyde b. el-Cerrâh⁴⁵⁷

2. İsimleriyle Bilinen Sahâbîler

1. Abde b. Hazn el-Ensârî⁴⁵⁸

⁴⁴⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/51; Ebû Abdillâh Ahmed b. Muhammed b. Hanbel b. Hilâl eş-Şeybânî, Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, thk. Şuayb el-Arnaût ve dğr. (Beyrut: Müessesetü’r-Risâle, 1421/2001), 1/177; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/38.

⁴⁴⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/64; İbn Hanbel, *Müsned*, 1/244; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/484.

⁴⁵⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/74; İbn Hanbel, *Müsned*, 1/459; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/377.

⁴⁵¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/92; İbn Hanbel, *Müsned*, 2/5; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/464.

⁴⁵² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/109; İbn Hanbel, *Müsned*, 3/5; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/432.

⁴⁵³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/118; İbn Hanbel, *Müsned*, 3/24; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/457.

⁴⁵⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, İbn Hanbel, *Müsned*, 1/126; 3/192; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/290.

⁴⁵⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/136; İbn Hanbel, *Müsned*, 3/48; İbn Hacer, Bu sahâbî’nin ismini Sa’d b. Mâlik b. Üheyb olarak ifade etmiştir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/61.

⁴⁵⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/148; İbn Hanbel, *Müsned*, 3/170; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/87.

⁴⁵⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/154; İbn Hanbel, *Müsned*, 3/219; Künyesiyle meşhur olmuş sahâbîlerdendir. İsmi Âmir b. Abdullah’tır. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/475.

⁴⁵⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/86; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/323.

2. Abdullah b. el-Abbâs⁴⁵⁹
3. Abdullah b. Amr⁴⁶⁰
4. Abdullah b. Câbir el-Abdî⁴⁶¹
5. Abdullah b. Ca'fer b. Ebî Tâlib⁴⁶²
6. Abdullah b. Ebî Habîbe el-Eşhelî⁴⁶³
7. Abdullah b. Ebi's-Sıddîk⁴⁶⁴
8. Abdullah b. Ebî Ümeyye⁴⁶⁵
9. Abdullah b. Ekrem el-Huzâî⁴⁶⁶
10. Abdullah b. Erkam ez-Zührî⁴⁶⁷
11. Abdullah b. Hârise b. en-Nu'mân⁴⁶⁸
12. Abdullah b. Mes'ûd el-Hüzelî⁴⁶⁹
13. Abdullah b. Ömer b. el-Hattâb⁴⁷⁰
14. Abdullah b. Revâha el-Ensârî⁴⁷¹
15. Abdullah b. Selâm⁴⁷²
16. Abdullah b. Üneys b. Harâm el-Cühenî⁴⁷³
17. Abdullah b. Üneys el-Ensârî⁴⁷⁴
18. Abdullah b. Zem'a b. el-Esved⁴⁷⁵
19. Abdullah b. ez-Zübeyr b. el-Avvâm⁴⁷⁶

⁴⁵⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 10/286; İbn Hanbel, *Müsned*, 3/337; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/121.

⁴⁶⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 13/7; İbn Hanbel, *Müsned*, 11/7; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/165.

⁴⁶¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 13/197; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/30.

⁴⁶² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 13/72; İbn Hanbel, *Müsned*, 3/271; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/35.

⁴⁶³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 13/191; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/463; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/47.

⁴⁶⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 13/130; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/24.

⁴⁶⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 13/131; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/10.

⁴⁶⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 13/197; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/327; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/9.

⁴⁶⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 13/192; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/325; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/4.

⁴⁶⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 13/131; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/45.

⁴⁶⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 9/56; İbn Hanbel, *Müsned*, 6/7; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/198.

⁴⁷⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 12/257; İbn Hanbel, *Müsned*, 8/7; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/121.

⁴⁷¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 13/172; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/11; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/72.

⁴⁷² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 13/145; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/196; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/102.

⁴⁷³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 13/136; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/431; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/13.

⁴⁷⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 13/132; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/15.

⁴⁷⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 13/188; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/160; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/83.

⁴⁷⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 13/87; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/22; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/35.

20. Abdullah Ebû Yezîd el-Müzenî⁴⁷⁷
21. Abdullah el-Müzenî⁴⁷⁸
22. Âbi'l-Lahm⁴⁷⁹
23. Âbis el-Gıfârî⁴⁸⁰
24. Addâ b. Hâlid b. Hevze⁴⁸¹
25. Adî b. Beddâ⁴⁸²
26. Adî el-Cüzâmî⁴⁸³
27. Adî b. Hâtım et-Tâî⁴⁸⁴
28. Adî b. Rebîa b. Süvâe⁴⁸⁵
29. Adî b. Umeyra el-Kindî⁴⁸⁶
30. Adî b. Zeyd⁴⁸⁷
31. Afîf b. Ma'dî Kerib el-Kindî⁴⁸⁸
32. Ahî Huzeyme b. Sâbit⁴⁸⁹
33. Ahmer b. Cez'i es-Sedûsî⁴⁹⁰
34. Âiz b. Amr el-Müzenî⁴⁹¹
35. Âiz b. Kurt⁴⁹²
36. Âiz b. Saîd el-Cesrî⁴⁹³
37. Akîl b. Ebî Tâlib⁴⁹⁴

⁴⁷⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 13/199; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/232.

⁴⁷⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 13/198; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/196; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/232.

⁴⁷⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/196; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/167.

⁴⁸⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/34; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/459.

⁴⁸¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/10; İbn Hanbel, *Müsned*, 33/445; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/385.

⁴⁸² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/109; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/387.

⁴⁸³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/110; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/396.

⁴⁸⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/68; İbn Hanbel, *Müsned*, 30/177; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/388.

⁴⁸⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/111; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/391.

⁴⁸⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/106; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/254; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/393.

⁴⁸⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/111; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/392.

⁴⁸⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/99; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/426.

⁴⁸⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/379; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/26.

⁴⁹⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/279; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/186.

⁴⁹¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/16; İbn Hanbel, *Müsned*, 34/240; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/494.

⁴⁹² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/22; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/494.

⁴⁹³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/21; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/493.

⁴⁹⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/191; İbn Hanbel, *Müsned*, 3/260; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/378.

38. Akkâf b. Vedâ‘a el-Hilâlî⁴⁹⁵
39. el-Alâ b. Habbâb⁴⁹⁶
40. Alâ b. el-Hadramî⁴⁹⁷
41. el-Alâ b. Hârîce⁴⁹⁸
42. Alkame b. Fegvâ el-Huzâî⁴⁹⁹
43. Alkame b. Havşeb el-Gıfârî⁵⁰⁰
44. Alkame b. el-Huveyris el-Gıfârî⁵⁰¹
45. Alkame b. Nâciye b. el-Hâris⁵⁰²
46. Alkame b. Nadle⁵⁰³
47. Alkame b. Rimse el-Belevî⁵⁰⁴
48. Alkame b. Süfyân es-Sekafî⁵⁰⁵
49. Alkame b. Ulâse el-Âmirî⁵⁰⁶
50. Alkame Ebû Evfâ el-Eslemî⁵⁰⁷
51. Alyâ es-Sülemî⁵⁰⁸
52. Amr b. Ahtab el-Ensârî⁵⁰⁹
53. Amr b. el-Ahves et-Temîmî⁵¹⁰
54. Amr b. Atıyye⁵¹¹
55. Amr b. Avf⁵¹²

⁴⁹⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/85; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/441.

⁴⁹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/98; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/446.

⁴⁹⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/88; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/321; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/445.

⁴⁹⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/98; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/446.

⁴⁹⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/6; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/459.

⁵⁰⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/9; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/452.

⁵⁰¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/8; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/452-453.

⁵⁰² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/6; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/461.

⁵⁰³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/8; İbn Hacer, bu sahâbîyi Abdullah b. Nadle’nin tercemesinde zikretmiştir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/213.

⁵⁰⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/5; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/513; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/453.

⁵⁰⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/9; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/454.

⁵⁰⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/9; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/455.

⁵⁰⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/10; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/453.

⁵⁰⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/84; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/472; İsmi İlbâ olarak geçmektedir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/449.

⁵⁰⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/27; İbn Hanbel, *Müsned*, 34/332; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/493.

⁵¹⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/31; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/465; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/492.

⁵¹¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/41; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/548.

⁵¹² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/24; İbn Hanbel, *Müsned*, 28/469; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/552.

56. Amr b. Avf b. Milha el-Müzeni⁵¹³
57. Amr b. el-Fegvâ el-Huzâi⁵¹⁴
58. Amr b. Gaylân es-Sekafi⁵¹⁵
59. Amr b. Gaziyye el-Ensârî⁵¹⁶
60. Amr b. el-Hâris el-Huzâi⁵¹⁷
61. Amr b. Hanne el-Ensârî⁵¹⁸
62. Amr b. Hârice el-Es‘adî⁵¹⁹
63. Amr b. Ma‘dî Kerib⁵²⁰
64. Amr b. en-Nu‘mân⁵²¹
65. Amr b. Sa‘lebe el-Cühenî⁵²²
66. Amr b. Seleme el-Cermî⁵²³
67. Amr b. Se‘vâ⁵²⁴
68. Amr b. Süfyân el-Muhâribî⁵²⁵
69. Amr b. Şerâhîl⁵²⁶
70. Amr b. Ükayş el-Ensârî⁵²⁷
71. Amr el-Bikâlî⁵²⁸
72. Amr el-Cinnî⁵²⁹
73. Amr Ebü’s-Senâbil b. Ba‘kek⁵³⁰

⁵¹³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/12; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/552.

⁵¹⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/36; İbn Hanbel, *Müsned*, 37/159; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/555.

⁵¹⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/31; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/554.

⁵¹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/37; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/553.

⁵¹⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/44; İbn Hanbel, *Müsned*, 30/400; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/508.

⁵¹⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/37; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/516.

⁵¹⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/32 Hârice b. Amr da denilmektedir.; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/210; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/517.

⁵²⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/45; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/568.

⁵²¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/39; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/574.

⁵²² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/40; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/502.

⁵²³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/30; İbn Hanbel, *Müsned*, 34/287; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/34.

⁵²⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/43; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/526.

⁵²⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/31; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/529.

⁵²⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/39; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/535.

⁵²⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/39; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/500.

⁵²⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/43; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/580.

⁵²⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/45; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/581.

⁵³⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/38; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/7; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/161.

74. Amr el-Ensârî el-Aclânî⁵³¹
75. Amr el-Ensârî Bedrî⁵³²
76. Amr el-Yemânî⁵³³
77. Aneme el-Cühenî⁵³⁴
78. Antere Ebû Hârûn⁵³⁵
79. Arfece b. Durayh el-Eşcaî⁵³⁶
80. Arfece b. Es'ad b. Kerb et-Temîmî⁵³⁷
81. Arîb el-Müleykî⁵³⁸
82. Âsım b. Adî el-Ensârî⁵³⁹
83. Âsım b. Sâbit b. Ebi'l-Eflah⁵⁴⁰
84. Âsım b. Süfyân es-Sekafî⁵⁴¹
85. Âsım el-Leysî⁵⁴²
86. Atâ b. İbrahim⁵⁴³
87. Atâ eş-Şeybî⁵⁴⁴
88. Atıyye b. el-Hâris⁵⁴⁵
89. Atıyye b. Sa'd es-Sa'dî⁵⁴⁶
90. Atıyye el-Kurazî⁵⁴⁷

⁵³¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/12; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/549 İbn Hacer'de Amr b. Ebî Amr olarak geçmektedir.

⁵³² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/41; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/497.

⁵³³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/42; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/491.

⁵³⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/83; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/611.

⁵³⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/87; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/610.

⁵³⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/141; İbn Hanbel, *Müsned*, 30/227; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/400.

⁵³⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/145; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/344; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/400.

⁵³⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/188; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/410.

⁵³⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/171; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/191; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/463.

⁵⁴⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/174 İbnü'l-Eflah el-Ensârî de denilmektedir.; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/460.

⁵⁴¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/175; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/463.

⁵⁴² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/176; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/464 İbn Hacer de Âsım b. Amr olarak geçmektedir.

⁵⁴³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/170; İbn Hacer, bu kişinin İbrahim et-Tâi olduğunu ifade etmektedir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/173.

⁵⁴⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/170; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/418.

⁵⁴⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/170; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/420.

⁵⁴⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/165; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/421.

⁵⁴⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/163; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/67; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/422.

91. Attâb b. Esîd b. Ebi'l-Âs⁵⁴⁸
92. Attâb b. Şümejr ed-Dabbî⁵⁴⁹
93. Avf b. el-Ka'kâ' b. Ma'bed⁵⁵⁰
94. Avf b. Mâlik el-Eşcaî⁵⁵¹
95. Avf Ebû Seleme el-Ensârî⁵⁵²
96. Avf Ebû Şibl⁵⁵³
97. Âzib b. el-Hâris el-Ensârî⁵⁵⁴
98. Basra b. Ebî Basra el-Gıfârî⁵⁵⁵
99. Behz⁵⁵⁶
100. Bekir b. Habîb el-Hanefî⁵⁵⁷
101. Berâ b. Âzib el-Ensârî⁵⁵⁸
102. Berâ b. Mâlik⁵⁵⁹
103. Berâ b. Ma'rûr el-Ensârî⁵⁶⁰
104. Besbes el-Cühenî⁵⁶¹
105. Beşîr b. Abdillâh el-Ensârî⁵⁶²
106. Beşîr b. Akrebe el-Cühenî⁵⁶³
107. Beşîr b. el-Hasâsiye es-Sedûsî⁵⁶⁴
108. Beşîr b. Sa'd el-Ensârî⁵⁶⁵

⁵⁴⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/161; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/356.

⁵⁴⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/162; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/358.

⁵⁵⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/81; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/616.

⁵⁵¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/37; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/391; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/617.

⁵⁵² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/82; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/616.

⁵⁵³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/82; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/443.

⁵⁵⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/189; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/460.

⁵⁵⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/48; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/449.

⁵⁵⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/47; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/459.

⁵⁵⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/47; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/452.

⁵⁵⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/23; İbn Hanbel, *Müsned*, 30/413; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/411.

⁵⁵⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/26; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/412.

⁵⁶⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/28; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/415.

⁵⁶¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/48; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/420.

⁵⁶² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/46; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/443.

⁵⁶³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/42; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/475; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/433.

⁵⁶⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/43; İbn Hanbel, *Müsned*, 34/380; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/441.

⁵⁶⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/40; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/442.

109. Beşîr b. Yezîd ed-Duba'î⁵⁶⁶
110. Beşîr el-Eslemî⁵⁶⁷
111. Beşîr es-Sülemî⁵⁶⁸
112. Beyhara b. Âmir⁵⁶⁹
113. Bilâl b. el-Hâris el-Müzenî⁵⁷⁰
114. Bilâl b. Rabâh⁵⁷¹
115. Bişr b. Âsım⁵⁷²
116. Bişr b. el-Berâ b. Ma'rûr el-Ensârî⁵⁷³
117. Bişr b. Isme⁵⁷⁴
118. Bişr b. Sühaym el-Gıfârî⁵⁷⁵
119. Bişr Ebû Halîfe⁵⁷⁶
120. Bişr el-Ganevî⁵⁷⁷
121. Büceyr b. Ebî Büceyr el-Ensârî Bedrî⁵⁷⁸
122. Büdeyl b. Verkâ el-Huzâî⁵⁷⁹
123. Büheyr b. el-Heysem el-Ensârî⁵⁸⁰
124. Bünne el-Cühenî⁵⁸¹
125. Büreyde b. el-Husayb el-Eslemî⁵⁸²
126. Büsr b. Ebî Ertâ el-Kuraşî⁵⁸³

⁵⁶⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/46; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/446.

⁵⁶⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/41; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/445.

⁵⁶⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/42; İbn Hacer'de Bişr es-Sülemî olarak yer almaktadır. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/439.

⁵⁶⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/47; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/461.

⁵⁷⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/367; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/180; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/454.

⁵⁷¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/336; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/315; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/455.

⁵⁷² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/39; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/429.

⁵⁷³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/34; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/426.

⁵⁷⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/38; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/432.

⁵⁷⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/36; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/158; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/428.

⁵⁷⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/38; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/438.

⁵⁷⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/38; Bişr el-Has'amî olarak geçmektedir. Bk. İbn Hanbel, *Müsned*, 31/487; el-Has'amî de denilmektedir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/439.

⁵⁷⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/49; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/402.

⁵⁷⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/29; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/408.

⁵⁸⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/47; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/460.

⁵⁸¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/30; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/458.

⁵⁸² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/19; İbn Hanbel, *Müsned*, 38/18; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/418.

⁵⁸³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/33; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/168; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/421.

127. Büsr b. Cehhâş el-Kuraşî⁵⁸⁴
128. Büsr Ebû Abdillâh el-Mâzinî⁵⁸⁵
129. Cabbâr b. Sahr el-Ensârî⁵⁸⁶
130. Câbir b. Abdillâh b. Amr⁵⁸⁷
131. Câbir b. Abdillâh b. Hâlid⁵⁸⁸
132. Câbir b. Atîk el-Ensârî⁵⁸⁹
133. Câbir b. Hâlid el-Ensârî⁵⁹⁰
134. Câbir b. Semure es-Süvâî⁵⁹¹
135. Câbir b. Târik⁵⁹²
136. Câbir b. Umeyr el-Ensârî⁵⁹³
137. Câbir b. Üsâme el-Cühenî⁵⁹⁴
138. Câbir Ebû Abdillâh el-Abdî⁵⁹⁵
139. Ca‘de b. Hübeyra⁵⁹⁶
140. Ca‘de el-Cüşemî⁵⁹⁷
141. Ca‘fer b. Ebî Tâlib et-Tayyâr⁵⁹⁸
142. Cahcâh el-Gıfârî⁵⁹⁹
143. Câhime es-Sülemî⁶⁰⁰

⁵⁸⁴ Bişr de denilmektedir. Bk. Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/32; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/385; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/423.

⁵⁸⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/31; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/422.

⁵⁸⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/270; İbn Hanbel, *Müsned*, 34/215; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/559.

⁵⁸⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/180; İbn Hanbel, *Müsned*, 22/9; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/546.

⁵⁸⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/187; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/545.

⁵⁸⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/189; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/156; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/548.

⁵⁹⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/187; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/541.

⁵⁹¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/194; İbn Hanbel, *Müsned*, 34/398; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/542.

⁵⁹² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/258; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/447; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/544.

⁵⁹³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/193; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/550.

⁵⁹⁴ İki farklı yerde aynı kişi zikredilmiştir. Bk. Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/193, 257.; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/540.

⁵⁹⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/257; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/547.

⁵⁹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/284; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/590.

⁵⁹⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/284; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/203; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/589.

⁵⁹⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/104; İbn Hanbel, *Müsned*, 37/170; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/592.

⁵⁹⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/274; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/621.

⁶⁰⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/289; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/556.

144. Cahş el-Cühenî⁶⁰¹
145. Câriye b. Kudâme es-Sa‘dî⁶⁰²
146. Câriye b. Mücemmi⁶⁰³
147. Câriye b. Zufur⁶⁰⁴
148. el-Cârûd b. Amr b. Muallâ⁶⁰⁵
149. Cebele b. Amr⁶⁰⁶
150. Cebele b. el-Ezrak⁶⁰⁷
151. Cebele b. Hârise el-Kelbî⁶⁰⁸
152. Cebele b. Sa‘lebe el-Ensârî⁶⁰⁹
153. Cebr b. Enes⁶¹⁰
154. Cedd b. Kays el-Ensârî⁶¹¹
155. Cefşîş el-Kindî⁶¹²
156. Cehm el-Belevî⁶¹³
157. Cehr Ebû Abdillâh⁶¹⁴
158. Cemîl b. Basra el-Gıfârî⁶¹⁵
159. Cendere b. Hayşene⁶¹⁶
160. Cerhed el-Eslemî⁶¹⁷

⁶⁰¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/288; İbn Hacer, bu sahâbîyi hem birinci kısımda hem de dördüncü kısımda zikretmiştir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/574, 645.

⁶⁰² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/261; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/329; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/555.

⁶⁰³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/261; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/556.

⁶⁰⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/259; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/555.

⁶⁰⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/264; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/510; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/552.

⁶⁰⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/287; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/566.

⁶⁰⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/287; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/564.

⁶⁰⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/286; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/437; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/565.

⁶⁰⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/288; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/565.

⁶¹⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/259; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/560.

⁶¹¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/275; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/575.

⁶¹² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/285; İbn Hacer, Cefşîş b. en-Nu‘mân el-Kindî ve Cefşîş b. el-Esved el-Kindî olmak üzere iki farklı isim zikretmiştir. Zehebî ise bu ikisinin de tek bir sahâbîyi karşıladığını belirtmiştir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/597.

⁶¹³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/275; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/624.

⁶¹⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/288; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/622.

⁶¹⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/276; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/267; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/604.

⁶¹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/17; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/596; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/618.

⁶¹⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/271; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/274; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/580.

161. Cerîr b. Abdillâh el-Becelî⁶¹⁸
162. Cerrâh el-Eşcaî⁶¹⁹
163. Cidâr⁶²⁰
164. Cuayl el-Eşcaî⁶²¹
165. Cûdân⁶²²
166. Cufeyne⁶²³
167. Cübeyr b. Hubâb b. el-Münzir⁶²⁴
168. Cübeyr b. İyâs el-Ensârî⁶²⁵
169. Cübeyr b. Mâlik en-Nevfelî⁶²⁶
170. Cübeyr b. Mut'im b. Adî⁶²⁷
171. Cübeyr b. Nevfel⁶²⁸
172. Cüleyha b. Abdillâh el-Leysî⁶²⁹
173. Cünâde b. Ebî Ümeyye el-Ezdî⁶³⁰
174. Cünâde b. Cerâd el-Gaylânî⁶³¹
175. Cünâde b. Mâlik⁶³²
176. Cüneyd b. Seb'⁶³³
177. Cündüb b. Abdillâh b. Süfyân⁶³⁴
178. Cündüb b. Cünâde⁶³⁵

⁶¹⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/290; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/489; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/581.

⁶¹⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/288; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/577.

⁶²⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/289; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/574.

⁶²¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/280; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/595.

⁶²² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/275; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/626.

⁶²³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/289; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/598.

⁶²⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/146; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/569.

⁶²⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/146; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/568.

⁶²⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/146; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/570.

⁶²⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/112; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/290; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/570.

⁶²⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/146; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/571.

⁶²⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/275; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/601.

⁶³⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/281; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/142; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/607.

⁶³¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/283; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/609.

⁶³² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/282; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/610.

⁶³³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/290; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/620.

⁶³⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/158; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/94; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/613.

⁶³⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/147; İbn Hanbel, *Müsned*, 35/215; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/611.

179. Cündüb b. Humeme ed-Devsî⁶³⁶
180. Cündüb b. Ka‘b el-Ezdî⁶³⁷
181. Cündüb b. Mekîs el-Cühenî⁶³⁸
182. Cündüb b. Nâciye⁶³⁹
183. Cürmûz el-Hüceymî⁶⁴⁰
184. Cüz’⁶⁴¹
185. Cüz’ b. Mâlik b. Âmir el-Ensârî⁶⁴²
186. Cüz’ es-Sülemî⁶⁴³
187. Dağfel b. Hanzala⁶⁴⁴
188. Dahhâk b. Hârîse b. Sa‘lebe⁶⁴⁵
189. Dahhâk b. Kays el-Fihri⁶⁴⁶
190. Dahhâk b. Süfyân el-Kilâbî⁶⁴⁷
191. Dahhâk b. Ziml el-Cühenî⁶⁴⁸
192. Dahhâk el-Ensârî⁶⁴⁹
193. Damura b. Sa‘lebe es-Sülemî⁶⁵⁰
194. Deylem b. Feyrûz el-Himyerî⁶⁵¹
195. Dîhye b. Halîfe el-Kelbî⁶⁵²
196. Dîmâm b. Sa‘lebe el-Ezdî⁶⁵³

⁶³⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/180; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/614.

⁶³⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/177; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/615.

⁶³⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/178; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/169; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/617.

⁶³⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/179; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/617.

⁶⁴⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/283; İbn Hanbel, *Müsned*, 34/278; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/578.

⁶⁴¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/269; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/586.

⁶⁴² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/269; İbn Hacer, ismini Cerv b. Mâlik olarak zikretmiştir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/579.

⁶⁴³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/268; İbn Hacer, ismini Cezî olarak zikretmiştir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/586.

⁶⁴⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/226; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/324.

⁶⁴⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 8/360; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/383.

⁶⁴⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 8/356; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/31; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/387.

⁶⁴⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 8/358; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/22; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/386.

⁶⁴⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 8/361; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/385.

⁶⁴⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 8/361; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/389.

⁶⁵⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 8/368; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/317; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/396.

⁶⁵¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/227; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/566; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/328.

⁶⁵² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/224; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/90; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/321.

⁶⁵³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 8/363; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/395.

197. Dırâr b. el-Ezver el-Esedî⁶⁵⁴
198. Dirhem Ebû Muâviye⁶⁵⁵
199. Dumeyra b. Ebî Dumeyra⁶⁵⁶
200. Dükeyn b. Saîd el-Müzenî⁶⁵⁷
201. Ebân b. Sa'îd b. el-Âs⁶⁵⁸
202. Ebân el-Muhâribî⁶⁵⁹
203. Ebyad b. Hammâl el-Mâzinî⁶⁶⁰
204. el-Eğar el-Müzenî⁶⁶¹
205. el-Ekra' b. Hâbis et-Temîmî⁶⁶²
206. Ekram el-Huzâî⁶⁶³
207. Eksem b. Ebi'l-Cevn⁶⁶⁴
208. Enese⁶⁶⁵
209. Enes b. Evs el-Ensârî⁶⁶⁶
210. Enes b. Mâlik el-Ensârî⁶⁶⁷
211. Enes b. Mâlik el-Kuşeyrî⁶⁶⁸
212. Enes b. Muâz b. Evs el-Ensârî⁶⁶⁹
213. Enes b. en-Nadr el-Ensârî⁶⁷⁰
214. el-Erkam b. Ebi'l-Erkam⁶⁷¹
215. el-Eska' el-Bekrî⁶⁷²

⁶⁵⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/353; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/255; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/390.

⁶⁵⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/229; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/323.

⁶⁵⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/368; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/401.

⁶⁵⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/228; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/118; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/326.

⁶⁵⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/231; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/168.

⁶⁵⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/231; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/171.

⁶⁶⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/277; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/176.

⁶⁶¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/300; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/390; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/247.

⁶⁶² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/300; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/369; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/252.

⁶⁶³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/306; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/256.

⁶⁶⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/296; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/258.

⁶⁶⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/269; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/283.

⁶⁶⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/265; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/280.

⁶⁶⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/238; İbn Hanbel, *Müsned*, 21/137; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/275.

⁶⁶⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/262; İbn Hanbel, *Müsned*, 33/436; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/278.

⁶⁶⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/265; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/281.

⁶⁷⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/264; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/281.

⁶⁷¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/306; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/182; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/196.

⁶⁷² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/334; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/211.

216. el-Esla‘ b. Şerîk el-Eşcalı⁶⁷³
217. el-Esved b. Halef el-Huzâ‘î⁶⁷⁴
218. el-Esved b. Serî‘ el-Mücâşî‘î⁶⁷⁵
219. Es‘ad b. Hârise b. Levzân el-Ensârî⁶⁷⁶
220. Es‘ad b. Selâme el-Ensârî⁶⁷⁷
221. Es‘ad b. Zeyd el-Ensârî⁶⁷⁸
222. Es‘ad b. Zürâre el-Ensârî⁶⁷⁹
223. Esed b. Kürz el-Becelî⁶⁸⁰
224. Eslem b. Becra el-Ensârî⁶⁸¹
225. Esmâ b. Hârise el-Eslemî⁶⁸²
226. Esmer b. Müdarris⁶⁸³
227. Esram⁶⁸⁴
228. Esved b. Esram el-Muhâribî⁶⁸⁵
229. Esved b. Zeyd el-Ensârî⁶⁸⁶
230. el-Eş‘as b. Kays el-Kindî⁶⁸⁷
231. Evfâ b. Mevele el-Anezî⁶⁸⁸
232. Evs b. Abdillâh⁶⁸⁹
233. Evs b. Ebî Evs⁶⁹⁰
234. Evs b. el-Hadesân⁶⁹¹

⁶⁷³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/298; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/212.

⁶⁷⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/280; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/75; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/224.

⁶⁷⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/282; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/351; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/226.

⁶⁷⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/303; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/207.

⁶⁷⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/305; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/210.

⁶⁷⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/303; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/209.

⁶⁷⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/303; İbn Hanbel, *Müsned*, 28/474; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/208.

⁶⁸⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/334; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/214; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/206.

⁶⁸¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/334; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/213.

⁶⁸² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/296; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/273; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/216.

⁶⁸³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/280; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/220.

⁶⁸⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/298; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/467.

⁶⁸⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/281; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/221.

⁶⁸⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/288; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/226.

⁶⁸⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/232; İbn Hanbel, *Müsned*, 36/157; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/239.

⁶⁸⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/293; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/309.

⁶⁸⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/223; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/304.

⁶⁹⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/221; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/77; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/292.

⁶⁹¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/224; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/296.

235. Evs b. Havlî el-Ensârî⁶⁹²
 236. Evs b. Erkam el-Ensârî⁶⁹³
 237. Evs b. Evs es-Sekafî⁶⁹⁴
 238. Evs b. Huzeyfe es-Sekafî⁶⁹⁵
 239. Evs b. Muâz b. Evs el-Ensârî⁶⁹⁶
 240. Evs b. el-Münzir el-Ensârî⁶⁹⁷
 241. Evs b. Sâbit el-Ensârî⁶⁹⁸
 242. Evs b. Sâbit el-Ensârî⁶⁹⁹
 243. Evs b. es-Sâmit Ebû Şeddâd⁷⁰⁰
 244. Evs b. Şürahbîl⁷⁰¹
 245. Evs b. Yezîd b. Esram el-Ensârî⁷⁰²
 246. Evs el-Ensârî⁷⁰³
 247. Eymen b. Hureym b. Fâtik el-Esedî⁷⁰⁴
 248. Eymen b. Ümmi Eymen⁷⁰⁵
 249. Ezher Ebû Abdirrahman ez-Zührî⁷⁰⁶
 250. Fadl b. el-Abbâs⁷⁰⁷
 251. Fâkih b. Sa‘d⁷⁰⁸
 252. Fedâle b. Ubeyd el-Ensârî⁷⁰⁹
 253. Fedâle el-Leysî⁷¹⁰

⁶⁹² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/229; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/299.

⁶⁹³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/230; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/291.

⁶⁹⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/214; İbn Hanbel, *Müsned*, 28/161; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/291.

⁶⁹⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/220; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/362; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/297.

⁶⁹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/228; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/306.

⁶⁹⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/228; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/307.

⁶⁹⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/228; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/292.

⁶⁹⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/231; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/293.

⁷⁰⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/224; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/302.

⁷⁰¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/227; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/591; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/302.

⁷⁰² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/230; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/307.

⁷⁰³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/226; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/307.

⁷⁰⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/290; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/145; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/316.

⁷⁰⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/288; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/316.

⁷⁰⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/335; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/436; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/199.

⁷⁰⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/267; İbn Hanbel, *Müsned*, 3/310; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/287.

⁷⁰⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/320; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/277; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/268.

⁷⁰⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/298; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/359; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/283.

⁷¹⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/319; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/368; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/286.

254. el-Feltân b. Âsım⁷¹¹
255. Ferve b. Âmir el-Beyâzî⁷¹²
256. Ferve b. Müseyk el-Murâdî⁷¹³
257. Feyrûz ed-Deylemî⁷¹⁴
258. Fücey' el-Âmirî⁷¹⁵
259. Füdeyk⁷¹⁶
260. Fürât b. Hayyân el-Iclî⁷¹⁷
261. Gâlib b. Ebcer el-Müzenî⁷¹⁸
262. Garfe b. el-Hâris el-Ezdî⁷¹⁹
263. Gaylân b. Seleme es-Sekafî⁷²⁰
264. Gaziyye b. el-Hâris el-Ensârî⁷²¹
265. Gudayf Ebû İyâz⁷²²
266. Habbâb b. el-Eret⁷²³
267. Habbâb Ebû İbrâhîm el-Huzâî⁷²⁴
268. Habbân b. Munkız el-Ensârî⁷²⁵
269. Habbe ve Sevâ ibnâ Hâlid b. Benî Amr⁷²⁶
270. Habeşiy b. Cünâde es-Selûlî⁷²⁷

⁷¹¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/332; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/288.

⁷¹² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/327; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/278 İbn Hacer'de Ferve b. Amr olarak bahsi geçmektedir.

⁷¹³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/323; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/527; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/281.

⁷¹⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/328; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/572; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/290.

⁷¹⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/321; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/270.

⁷¹⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/336; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/272.

⁷¹⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/322; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/299; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/272.

⁷¹⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/265; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/241.

⁷¹⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/261; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/244.

⁷²⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/263; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/253.

⁷²¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/262; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/684 İbn Hacer'de el-Hâris b. Gaziyye el-Ensârî olarak geçmektedir.

⁷²² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/264; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/247.

⁷²³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/54; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/190; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/221.

⁷²⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/81; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/222.

⁷²⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/35; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/10.

⁷²⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/7; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/186; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/13-3/180 Habbe ve Sevâ iki kardeşir.

⁷²⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/14; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/49; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/12.

271. Habîb b. Füreyk⁷²⁸
272. Habîb b. Hırâş el-Asarî⁷²⁹
273. Habîb b. İshâk el-Ensârî⁷³⁰
274. Habîb b. Mesleme el-Fihri⁷³¹
275. Habîb b. Sibâ' el-Ensârî⁷³²
276. Habîb b. Zeyd b. Âsım⁷³³
277. Hâbis b. Rabîa el-Yemânî⁷³⁴
278. Hâbis b. Sa'd et-Tâi⁷³⁵
279. Hâbis Ebû Hayye et-Temîmî⁷³⁶
280. Haccâc b. Abdillâh en-Nasrî⁷³⁷
281. Haccâc b. Âmir es-Sümâlî⁷³⁸
282. Haccâc b. Amr b. Gaziyye el-Ensârî⁷³⁹
283. Haccâc b. el-Hâris b. Kays el-Kuraşî⁷⁴⁰
284. Haccâc b. İlât es-Sülemî⁷⁴¹
285. Haccâc b. Mâlik el-Eslemî⁷⁴²
286. Haccâc el-Bâhilî⁷⁴³
287. el-Hakem b. Amr el-Gıfârî⁷⁴⁴
288. el-Hakem b. Ebi'l-Âs b. Ümeyye⁷⁴⁵

⁷²⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/25; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/20.

⁷²⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/25; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/16.

⁷³⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/24; İbn Hacer isminin Habîb değil de Hubeyb olduğunu ifade etmiştir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/224.

⁷³¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/17; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/7; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/22.

⁷³² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/22; İbn Hanbel, *Müsned*, 28/180; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/620.

⁷³³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/24; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/18.

⁷³⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/31; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/656.

⁷³⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/32; İbn Hanbel, *Müsned*, 28/212; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/656.

⁷³⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/31; İbn Hanbel, *Müsned*, 34/279; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/82.

⁷³⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/249; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/28.

⁷³⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/254; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/27.

⁷³⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/252; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/508; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/30.

⁷⁴⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/255; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/27.

⁷⁴¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/247; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/29.

⁷⁴² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/250; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/7; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/31.

⁷⁴³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/256; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/32.

⁷⁴⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/233; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/403; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/93.

⁷⁴⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/239; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/91.

289. el-Hakem b. el-Hâris es-Sülemî⁷⁴⁶
290. el-Hakem b. Hazn el-Külfî⁷⁴⁷
291. el-Hakem b. Keysân el-Mahzûmî⁷⁴⁸
292. el-Hakem b. Saîd b. el-Âs⁷⁴⁹
293. el-Hakem b. Süfyân es-Sekafî⁷⁵⁰
294. el-Hakem b. Umeyr es-Sümâlî⁷⁵¹
295. Hakîm b. Hazn el-Mahzûmî⁷⁵²
296. Hakîm b. Hizâm b. Huveylid⁷⁵³
297. Hakîm b. Muâviye en-Nümeyrî⁷⁵⁴
298. Hâlid b. Abdilaziz b. Selâme el-Huzâî⁷⁵⁵
299. Hâlid b. Abdillâh b. Harmele el-Müdlîcî⁷⁵⁶
300. Hâlid b. Adî el-Cühenî⁷⁵⁷
301. Hâlid b. el-Âs el-Mahzûmî⁷⁵⁸
302. Hâlid b. Ebî Cebel el-Advânî⁷⁵⁹
303. Hâlid b. Ebî Dücâne el-Ensârî⁷⁶⁰
304. Hâlid b. Ebî Hâlid⁷⁶¹
305. Hâlid b. Hakîm b. Hızâm⁷⁶²
306. Hâlid b. el-Havârî el-Habeşî⁷⁶³

⁷⁴⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/241; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/86.

⁷⁴⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/239; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/399; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/86.

⁷⁴⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/242; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/95.

⁷⁴⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/240; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/89.

⁷⁵⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/242; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/104; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/89.

⁷⁵¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/244; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/94.

⁷⁵² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/233; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/98.

⁷⁵³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/207; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/25; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/97.

⁷⁵⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/232; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/99.

⁷⁵⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/187; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/207 Hâlid b. Abdi'l-Uzzâ olarak ismi geçmektedir.

⁷⁵⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/198; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/206.

⁷⁵⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/196; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/456; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/208.

⁷⁵⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/195; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/205.

⁷⁵⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/197; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/195.

⁷⁶⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/199; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/198.

⁷⁶¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/197; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/198.

⁷⁶² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/195; İbn Hanbel, *Müsned*, 28/20; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/196.

⁷⁶³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/196; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/197.

307. Hâlid b. Saîd b. el-Âs⁷⁶⁴
308. Hâlid b. Ubeyd es-Sülemî⁷⁶⁵
309. Hâlid b. Urfuta el-Uzrî⁷⁶⁶
310. Hâlid b. el-Velîd el-Mahzûmî⁷⁶⁷
311. Hâlid b. Zeyd el-Ensârî⁷⁶⁸
312. Hâlid b. Zeyd b. Küleyb el-Ensârî⁷⁶⁹
313. Halîfe b. Adî el-Ensârî⁷⁷⁰
314. Hallâd b. Râfi‘ el-Ensârî⁷⁷¹
315. Hallâd b. es-Sâib el-Ensârî⁷⁷²
316. Hamel b. Mâlik el-Hüzeli⁷⁷³
317. Hamza b. Abdilmuttalib⁷⁷⁴
318. Hamza b. Amr el-Eslemî⁷⁷⁵
319. Hâni’ b. Amr⁷⁷⁶
320. Hâni’ b. Niyâr⁷⁷⁷
321. Hâni’ b. Yezîd⁷⁷⁸
322. Hânî Ebû Mâlik⁷⁷⁹
323. Hanîfe er-Rakâşî⁷⁸⁰
324. Hanzala b. Ebî Âmir el-Ensârî⁷⁸¹

⁷⁶⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/193; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/202 Burada Hâlid b. Sa‘d b. el-Âs olarak geçmektedir.

⁷⁶⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/198; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/208.

⁷⁶⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/188; İbn Hanbel, *Müsned*, 37/177; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/209.

⁷⁶⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/103; İbn Hanbel, *Müsned*, 28/9; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/216.

⁷⁶⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/188; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/201.

⁷⁶⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/117; İbn Hanbel, *Müsned*, 38/484; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/199.

⁷⁷⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/217; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/289.

⁷⁷¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/200; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/284.

⁷⁷² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/199; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/285.

⁷⁷³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/8; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/287; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/108.

⁷⁷⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/149; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/105.

⁷⁷⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/167; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/421; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/182.

⁷⁷⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/181; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/409.

⁷⁷⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/192; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/151; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/410.

⁷⁷⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/178; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/411.

⁷⁷⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/199; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/300 Abdurrahman b. Ebî Mâlik olarak geçmektedir.

⁷⁸⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/53; İbn Hanbel, *Müsned*, 34/299; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/121.

⁷⁸¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/10; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/119.

325. Hanzala b. Hızyem el-Mâlikî⁷⁸²
 326. Hanzala b. en-Nu‘mân⁷⁸³
 327. Hanzala b. er-Rebî‘ el-Üseyyidî⁷⁸⁴
 328. Harâm b. Milhân el-Ensârî⁷⁸⁵
 329. Haraşe b. el-Hâris⁷⁸⁶
 330. Haraşe el-Muhâribî⁷⁸⁷
 331. Harb b. el-Hâris el-Muhâribî⁷⁸⁸
 332. Hârîce b. Amr el-Cumahî⁷⁸⁹
 333. Hârîce b. Huzâfe el-Adevî⁷⁹⁰
 334. Hârîce b. Zeyd b. Ebî Züheyr⁷⁹¹
 335. Hârîce b. Zeyd el-Ensârî⁷⁹²
 336. el-Hâris⁷⁹³
 337. el-Hâris b. Abdillâh b. Evs es-Sekafî⁷⁹⁴
 338. el-Hâris b. Adî b. Mâlik el-Ensârî⁷⁹⁵
 339. el-Hâris b. Amr⁷⁹⁶
 340. el-Hâris b. Amr es-Sehmî⁷⁹⁷
 341. el-Hâris b. Avf el-Leysî⁷⁹⁸
 342. el-Hâris b. Dırâr el-Huzâî⁷⁹⁹

⁷⁸² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/13; İbn Hanbel, *Müsned*, 34/262; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/115.

⁷⁸³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/14; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/120.

⁷⁸⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/10; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/150; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/117.

⁷⁸⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/51; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/42.

⁷⁸⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/218; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/65; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/233.

⁷⁸⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/218; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/233.

⁷⁸⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/32; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/42.

⁷⁸⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/202; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/191.

⁷⁹⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/200; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/442; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/189.

⁷⁹¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/201; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/190.

⁷⁹² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/202; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/190.

⁷⁹³ Hârîse b. Sürâka el-Ensârî de denilmektedir. Bk. Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/303; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/670.

⁷⁹⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/297; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/174; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/660.

⁷⁹⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/285; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/679.

⁷⁹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/313; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/681.

⁷⁹⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/295; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/342; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/681.

⁷⁹⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/274; İbn Hanbel, *Müsned*, 36/222; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/684.

⁷⁹⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/310; İbn Hanbel, *Müsned*, 30/403; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/674.

343. el-Hâris b. Enes b. Mâlik⁸⁰⁰
 344. el-Hâris b. Eşyem b. Râfi‘ el-Ensârî⁸⁰¹
 345. el-Hâris b. Evs el-Ensârî⁸⁰²
 346. el-Hâris b. Evs b. Râfi‘ el-Ensârî⁸⁰³
 347. el-Hâris b. Gaziyye⁸⁰⁴
 348. el-Hâris b. Gutayf el-Kindî⁸⁰⁵
 349. el-Hâris b. el-Hâris el-Kuraşî⁸⁰⁶
 350. el-Hâris b. el-Hâris el-Gâmîdî⁸⁰⁷
 351. el-Hâris b. Hassân el-Bekrî⁸⁰⁸
 352. el-Hâris b. Hâtîb el-Cumahî⁸⁰⁹
 353. el-Hâris b. Hâtîb el-Ensârî⁸¹⁰
 354. el-Hâris b. Hazme b. Ebî Ganm el-Ensârî⁸¹¹
 355. el-Hâris b. Hişâm el-Mahzûmî⁸¹²
 356. el-Hâris b. Kays b. Mahled el-Ensârî⁸¹³
 357. el-Hâris b. Mâlik b. Bersâ el-Leysî⁸¹⁴
 358. el-Hâris b. Mâlik el-Ensârî⁸¹⁵
 359. el-Hâris b. Mes‘ûd b. Abd⁸¹⁶
 360. el-Hâris b. Muâz b. en-Nu‘mân⁸¹⁷

⁸⁰⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/286; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/658.

⁸⁰¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/308; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/659.

⁸⁰² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/286; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/659.

⁸⁰³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/308; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/659.

⁸⁰⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/309; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/684.

⁸⁰⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/312; İbn Hanbel, *Müsned*, 37/169; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/684.

⁸⁰⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/305; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/662.

⁸⁰⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/304; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/662.

⁸⁰⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/287; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/303; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/664.

⁸⁰⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/315; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/663.

⁸¹⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/313; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/664.

⁸¹¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/312; İbn Hanbel, *Müsned*, 3/240; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/666.

⁸¹² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/292; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/581; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/697.

⁸¹³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/305; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/685.

⁸¹⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/290; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/130; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/688.

⁸¹⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/302; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/689.

⁸¹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/286; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/691.

⁸¹⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/306; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/692.

361. el-Hâris b. Nevfel⁸¹⁸
362. el-Hâris b. en-Nu‘mân el-Ensârî⁸¹⁹
363. el-Hâris b. en-Nu‘mân el-Ensârî Bedrî⁸²⁰
364. el-Hâris b. es-Sımma el-Ensârî⁸²¹
365. el-Hâris b. Rib’î el-Ensârî⁸²²
366. el-Hâris b. Sevvâd el-Ensârî⁸²³
367. el-Hâris b. Ükayş el-‘Uklî⁸²⁴
368. el-Hâris b. Ziyâd el-Ensârî⁸²⁵
369. el-Hâris Ebû Mâlik el-Eş’arî⁸²⁶
370. Hârise b. el-Humeyyir el-Eşcai⁸²⁷
371. Hârise b. en-Nu‘mân el-Ensârî⁸²⁸
372. Hârise b. Vehb el-Huzâî⁸²⁹
373. Hârise b. Zeyd el-Ensârî⁸³⁰
374. Hârise İbnü’r-Rubeyyi‘ el-Ensârî⁸³¹
375. Harîz (Ebû Harîz)⁸³²
376. Harmele b. Amr el-Eslemî⁸³³
377. Harmele b. Zeyd el-Ensârî⁸³⁴
378. Harmele Ebû Uleybe el-Anberî⁸³⁵
379. Hasan b. Ali b. Ebî Talib⁸³⁶

⁸¹⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/268; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/695.

⁸¹⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/311; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/694.

⁸²⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/309; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/694.

⁸²¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/306; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/673.

⁸²² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/270; İbn Hanbel, *Müsned*, 32/160; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/667.

⁸²³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/303; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/671.

⁸²⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/300; İbn Hanbel, *Müsned*, 37/337; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/657.

⁸²⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/299; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/457; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/669.

⁸²⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/316; İbn Hanbel, *Müsned*, 37/529; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/295.

⁸²⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/262; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/704.

⁸²⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/256; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/82; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/707.

⁸²⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/262; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/25; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/708.

⁸³⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/261; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/704.

⁸³¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/260; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/704.

⁸³² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/37 Cerîr yada Ebû Cerîr olarak da bilinmektedir.; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/50.

⁸³³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/5; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/45.

⁸³⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/5; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/44.

⁸³⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/6; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/45.

⁸³⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/5; İbn Hanbel, *Müsned*, 3/254; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/60.

380. Hassân b. Ebî Câbir es-Sülemî⁸³⁷
381. Hassân b. Sâbit el-Ensârî⁸³⁸
382. Hassân b. Şeddâd et-Tuhavî⁸³⁹
383. Haşhâş el-Anberî⁸⁴⁰
384. Hâşim b. Utbe⁸⁴¹
385. Haşrac⁸⁴²
386. Hâtib b. Ebî Beltea⁸⁴³
387. Hâtib b. el-Hâris b. Ma‘mer⁸⁴⁴
388. Havt b. Abdi‘l-Uzzâ⁸⁴⁵
389. Havt b. Yezîd el-Ensârî⁸⁴⁶
390. Havvât b. Cübeyr el-Ensârî⁸⁴⁷
391. Hayyân b. Buh es-Sudâî⁸⁴⁸
392. Hayyân b. Ebcer el-Kinânî⁸⁴⁹
393. Hayyân Ebû İmrân el-Ensârî⁸⁵⁰
394. Hâzım b. Harmele el-Gıfârî⁸⁵¹
395. Hazn b. Ebî Vehb el-Mahzûmî⁸⁵²
396. Hazrec el-Ensârî⁸⁵³
397. Hebbâr b. el-Esved⁸⁵⁴
398. Hevze⁸⁵⁵

⁸³⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 3/44; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/57.

⁸³⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 4/37; İbn Hanbel, *Müsned*, 36/266; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/55.

⁸³⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 4/43; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/58.

⁸⁴⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 4/217; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/376; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/244.

⁸⁴¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 22/168; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/404.

⁸⁴² Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 4/52; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/72.

⁸⁴³ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 3/205; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/4.

⁸⁴⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 3/206; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/6.

⁸⁴⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 4/221; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/293.

⁸⁴⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 4/46; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/123.

⁸⁴⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 4/203; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/291.

⁸⁴⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 4/36; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/126.

⁸⁴⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 4/36; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/125.

⁸⁵⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 4/35; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/126.

⁸⁵¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 4/32; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/3.

⁸⁵² Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 4/46; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/54.

⁸⁵³ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 4/220; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/238.

⁸⁵⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 22/200; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/411.

⁸⁵⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 22/201; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/440.

399. Hevze el-Ensârî⁸⁵⁶
400. Hezzâl⁸⁵⁷
401. Hıdâş Ebû Selâme es-Sülemî⁸⁵⁸
402. el-Hırbâk⁸⁵⁹
403. Hızâm Ebû Vedîa⁸⁶⁰
404. Hızıyem b. Amr es-Sa'dî⁸⁶¹
405. Hızıyem Ebû Hanzala el-Hanefî⁸⁶²
406. Hilâl b. el-Hâris⁸⁶³
407. Hilâl el-Eslemî⁸⁶⁴
408. Hind b. Ebî Hâle⁸⁶⁵
409. Hind b. Esmâ⁸⁶⁶
410. Hirmâs b. Ziyâd⁸⁶⁷
411. Hişâm b. Âmir⁸⁶⁸
412. Hişâm b. el-Âs⁸⁶⁹
413. Hişâm b. Hakîm⁸⁷⁰
414. Hubâb b. Amr el-Ensârî⁸⁷¹
415. Hubâb b. el-Münzir el-Ensârî⁸⁷²
416. Hubeyb b. Adî el-Ensârî⁸⁷³
417. Hubeyb b. İsfâf⁸⁷⁴

⁸⁵⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/201; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/473; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/440.

⁸⁵⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/201; İbn Hanbel, *Müsned*, 36/214; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/420.

⁸⁵⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/219; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/85; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/158.

⁸⁵⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/219; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/261; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/233.

⁸⁶⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/218; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/230.

⁸⁶¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/7; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/301; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/41.

⁸⁶² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/6; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/40.

⁸⁶³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/199; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/429.

⁸⁶⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/200; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/430.

⁸⁶⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/154; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/436.

⁸⁶⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/207; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/324; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/435.

⁸⁶⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/202; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/339; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/417.

⁸⁶⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/171; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/183; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/425.

⁸⁶⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/177; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/424.

⁸⁷⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/168; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/46; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/422.

⁸⁷¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/44; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/8.

⁸⁷² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/45; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/9.

⁸⁷³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/221; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/225.

⁸⁷⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/223; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/42; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/224.

418. Hubeyş b. Hâlid el-Huzâî⁸⁷⁵
419. Huceyr Ebû Maşiy⁸⁷⁶
420. Hucr b. Adî el-Kindî⁸⁷⁷
421. Hufâf b. İmâ b. Rahada el-Gıfârî⁸⁷⁸
422. Humâm el-Eslemî⁸⁷⁹
423. Humeyd b. Sevr el-Hilâlî⁸⁸⁰
424. Humeme ed-Devsî⁸⁸¹
425. Hureym b. Evs b. Hârise et-Tâî⁸⁸²
426. Hureym b. Fâtik el-Esedî⁸⁸³
427. Hureys b. Gânim eş-Şeybânî⁸⁸⁴
428. Hureys b. Zeyd b. Sa'lebe el-Ensârî⁸⁸⁵
429. Hureys Ebû Amr el-Mahzûmî⁸⁸⁶
430. Husayn b. Avf el-Has'amî⁸⁸⁷
431. Husayn b. Evs⁸⁸⁸
432. Husayn b. el-Hâris b. el-Muttalib⁸⁸⁹
433. Husayn b. Utbe el-Huzâî⁸⁹⁰
434. Husayn b. Vahvah el-Ensârî⁸⁹¹
435. Husayn b. Yezîd el-Kelbî⁸⁹²

⁸⁷⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/48; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/24.

⁸⁷⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/34; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/36.

⁸⁷⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/34; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/32.

⁸⁷⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/215; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/103; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/282.

⁸⁷⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/45; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/104.

⁸⁸⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/47; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/109.

⁸⁸¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/54; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/108.

⁸⁸² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/213; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/235.

⁸⁸³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/205; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/194; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/236.

⁸⁸⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/343; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/49.

⁸⁸⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/344; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/47.

⁸⁸⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/343; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/48.

⁸⁸⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/25; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/77.

⁸⁸⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/30; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/72.

⁸⁸⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/29; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/73.

⁸⁹⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/27; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/76.

⁸⁹¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/28; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/81.

⁸⁹² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/30; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/81.

436. Husayn el-Hımmânî⁸⁹³
 437. Huseyl b. Hârice el-Eşcaî⁸⁹⁴
 438. Huveylid b. Amr el-Ensârî⁸⁹⁵
 439. Huveytîb b. Abdi'l-Uzza⁸⁹⁶
 440. Huveyyisa b. Mes'ûd⁸⁹⁷
 441. Huzeyfe b. Üseyd el-Gıfârî⁸⁹⁸
 442. Huzeyfe b. el-Yemân⁸⁹⁹
 443. Huzeyme b. Cüzey es-Sülemî⁹⁰⁰
 444. Huzeyme b. Ma'mer el-Ensârî⁹⁰¹
 445. Huzeyme b. Sâbit el-Ensârî⁹⁰²
 446. Hübeyb b. Mugaffel⁹⁰³
 447. Hülûb Ebû Kabîsa⁹⁰⁴
 448. Hüseyin b. Ali b. Ebî Talib⁹⁰⁵
 449. İbrahim b. Atâ et-Tâifî⁹⁰⁶
 450. İbrahim Ebû Râfî⁹⁰⁷
 451. İkrâş b. Züeyb et-Temîmî⁹⁰⁸
 452. İkrime b. Ebî Cehil⁹⁰⁹
 453. İlâka b. Suhâr⁹¹⁰

⁸⁹³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/29 Husayn b. Müşmit olarak da bilinmektedir.; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/79 Husayn b. Müşmit olarak geçmektedir.

⁸⁹⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/33; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/60.

⁸⁹⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/199; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/294.

⁸⁹⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/206; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/124.

⁸⁹⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/53; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/124.

⁸⁹⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/189; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/63; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/38.

⁸⁹⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/178; İbn Hanbel, *Müsned*, 38/275; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/39.

⁹⁰⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/101; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/241.

⁹⁰¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/101; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/243.

⁹⁰² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/82; İbn Hanbel, *Müsned*, 36/169; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/239.

⁹⁰³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/205; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/371; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/415.

⁹⁰⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/163; İbn Hanbel, *Müsned*, 36/297; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/271.

⁹⁰⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 3/98; İbn Hanbel, *Müsned*, 3/254; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/67.

⁹⁰⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/333; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/173.

⁹⁰⁷ İsmine Eslem de denilmektedir. Bk. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/309; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/278; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/173.

⁹⁰⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/82; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/442.

⁹⁰⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/371; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/443.

⁹¹⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/190 İsmi; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/448.

454. İmrân b. Husayn⁹¹¹
455. İmrân Ebû Ebî Hamza⁹¹²
456. İrbâz b. Sâriye es-Sülemî⁹¹³
457. İsâ b. Akîl⁹¹⁴
458. İsâm el-Müzenî⁹¹⁵
459. İsme b. Kays es-Sülemî⁹¹⁶
460. İsme b. Mâlik el-Hatmî⁹¹⁷
461. İtbân b. Mâlik el-Ensârî⁹¹⁸
462. İyâs b. Abdi'l-Müzenî⁹¹⁹
463. İyâs b. Abdillâh b. Ebî Zübâb⁹²⁰
464. İyâs b. Evs el-Ensârî⁹²¹
465. İyâs b. Muâz el-Ensârî⁹²²
466. İyâs b. Sa'lebe⁹²³
467. İyâs b. Vezeka el-Ensârî⁹²⁴
468. İyâz b. Amr el-Eş'arî⁹²⁵
469. İyâz b. Ganm el-Fihri⁹²⁶
470. İyâz b. Himâr el-Mücâşî⁹²⁷
471. İyâz b. Mersed el-Âmirî⁹²⁸

⁹¹¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/102; İbn Hanbel, *Müsned*, 33/49; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/584.

⁹¹² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/243; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/586.

⁹¹³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/245; İbn Hanbel, *Müsned*, 28/366; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/398.

⁹¹⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/102; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/633.

⁹¹⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/177; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/487; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/413.

⁹¹⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/187; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/415.

⁹¹⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/178; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/416.

⁹¹⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/24; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/7; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/358.

⁹¹⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/269; İbn Hanbel, *Müsned*, 28/472; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/312.

⁹²⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/270; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/311.

⁹²¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/275; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/309.

⁹²² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/276; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/313.

⁹²³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/271; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/310.

⁹²⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/275; İbn Hacer, İyâs b. Vedeka olarak zikretmiştir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/314.

⁹²⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/371; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/629.

⁹²⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/366; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/629.

⁹²⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/357; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/27; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/625.

⁹²⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/370; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/631 İbn Hacer de İyâz b. Yezîd olarak geçmektedir.

472. İyâz b. Zeyd el-Abdî⁹²⁹
 473. İyâz Ebû Abdillâh es-Sekafî⁹³⁰
 474. İyâz el-Ensârî⁹³¹
 475. Kabâs b. Eşyem el-Leysî⁹³²
 476. Ka'b b. Amr el-Hazrecî⁹³³
 477. Ka'b b. Amr el-Yâmî⁹³⁴
 478. Ka'b b. Âsım el-Eş'arî⁹³⁵
 479. Ka'b b. İyâz el-Eş'arî⁹³⁶
 480. Ka'b b. Kutbe⁹³⁷
 481. Ka'b b. Mâlik el-Ensârî⁹³⁸
 482. Ka'b b. Ucra el-Ensârî⁹³⁹
 483. Ka'b b. Züheyr b. Ebî Sûlmâ⁹⁴⁰
 484. Kabîsa b. Bürme el-Esedî⁹⁴¹
 485. Kabîsa b. Muhârik el-Hilâlî⁹⁴²
 486. Kabîsa b. Vakkâs es-Sülemî⁹⁴³
 487. el-Ka'kâ' b. Amr⁹⁴⁴
 488. el-Ka'kâ' b. Ebî Hadred el-Eslemî⁹⁴⁵
 489. Karaze b. Ka'b el-Ensârî⁹⁴⁶

⁹²⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/369; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/627.

⁹³⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/368; İsmi İyâz b. Abdillâh olarak ifade edilmiştir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/628.

⁹³¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/369; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/632.

⁹³² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/35; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/310.

⁹³³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/163; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/278; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/453.

⁹³⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/180; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/454.

⁹³⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/171; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/84; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/447.

⁹³⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/179; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/15; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/454.

⁹³⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/182; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/455.

⁹³⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/41; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/44; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/456.

⁹³⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/104; İbn Hanbel, *Müsned*, 30/25; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/448.

⁹⁴⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/176; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/443.

⁹⁴¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/375; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/312.

⁹⁴² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/368; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/255; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/312.

⁹⁴³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/375; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/314.

⁹⁴⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/40; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/342.

⁹⁴⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/40; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/342.

⁹⁴⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/39; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/335 İbn Hacer'de Kaze'a b. Ka'b olarak geçmektedir.

490. Katâde b. Milhân el-Kaysî⁹⁴⁷
491. Katâde b. en-Nu‘mân el-Ensârî⁹⁴⁸
492. Katâde Ebû Hâşim er-Rehâvî⁹⁴⁹
493. Kays b. Abdillâh⁹⁵⁰
494. Kays b. Âiz⁹⁵¹
495. Kays b. Âsım el-Minkarî⁹⁵²
496. Kays b. Ebî Garaze el-Gıfârî⁹⁵³
497. Kays b. Ebî Sa‘sa‘a el-Hazrecî⁹⁵⁴
498. Kays b. Haraşe el-Kaysî⁹⁵⁵
499. Kays b. el-Hâris el-Esedî⁹⁵⁶
500. Kays b. Kahd el-Ensârî⁹⁵⁷
501. Kays b. Mahreme b. Abdilmuttalib⁹⁵⁸
502. Kays b. en-Nu‘mân es-Sekûnî⁹⁵⁹
503. Kays b. Sa‘d b. Ubâde⁹⁶⁰
504. Kays b. es-Sâib b. Âiz⁹⁶¹
505. Kays b. Zeyd el-Cühenî⁹⁶²
506. Kays el-Cüzâmî⁹⁶³

⁹⁴⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/15; İbn Hanbel, *Müsned*, 33/428; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/316.

⁹⁴⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/3 Ebû Ömer olarak da bilinmektedir.; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/147; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/317.

⁹⁴⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/14; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/316.

⁹⁵⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/364 en-Nâbiga el-Ca‘dî olarak da bilinmektedir.; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/308 İbn Hacer de en-Nâbiga el-Ca‘dî olarak geçmektedir.

⁹⁵¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/360; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/271; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/370.

⁹⁵² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/336; İbn Hanbel, *Müsned*, 34/216; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/367.

⁹⁵³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/354; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/56; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/374.

⁹⁵⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/344; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/382.

⁹⁵⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/344; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/353.

⁹⁵⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/359 el-Hâris b. Kays da denilmektedir.; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/349.

⁹⁵⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/367; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/171 İbn Hanbel’de Kays b. Amr olarak zikredilmiştir ve bu isimle hadisine yer vermiştir.; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/372 İbn Hacer’de de Kays b. Amr olarak geçmektedir.

⁹⁵⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/342; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/422; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/379.

⁹⁵⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/343; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/382.

⁹⁶⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/346; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/221; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/359.

⁹⁶¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/363; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/358.

⁹⁶² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/365; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/358.

⁹⁶³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/366; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/322; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/386.

507. Kays et-Temîmî⁹⁶⁴
508. Keden b. Abdi'l-Akkî⁹⁶⁵
509. Kehmes el-Hilâlî⁹⁶⁶
510. Kelede b. Hanbel el-Gassânî⁹⁶⁷
511. Kennâz b. Husayn el-Ganevî⁹⁶⁸
512. Kerdem b. Ebi's-Sâib⁹⁶⁹
513. Kerdem b. Kays⁹⁷⁰
514. Kerdem b. Süfyân es-Sekafî⁹⁷¹
515. Kerîz b. Sâme⁹⁷²
516. Keysân Ebû Abdirrahman⁹⁷³
517. Keysân Ebû Nâfi'⁹⁷⁴
518. Kudâme b. Abdillâh el-Kilâbî⁹⁷⁵
519. Kudâme b. Maz'ûn el-Cumahî⁹⁷⁶
520. Kuheyd b. Mutarrîf el-Gıfârî⁹⁷⁷
521. Kurre b. Da'mûs en-Nümeyrî⁹⁷⁸
522. Kurre b. Hübeyre el-Kuşeyrî⁹⁷⁹
523. Kurre b. İyâs el-Müzenî⁹⁸⁰
524. Kusem b. el-Abbâs⁹⁸¹

⁹⁶⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/366; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/385.

⁹⁶⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/197; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/430.

⁹⁶⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/194; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/467.

⁹⁶⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/186; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/463.

⁹⁶⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/192; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/467.

⁹⁶⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/191; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/431.

⁹⁷⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/191; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/433.

⁹⁷¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/189; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/195; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/432.

⁹⁷² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/189; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/439.

⁹⁷³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/194; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/468.

⁹⁷⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/195; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/469 İbn Hacer'de Keysân b. Abdillâh olarak zikri geçmektedir.

⁹⁷⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/38; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/136; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/321.

⁹⁷⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/37; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/322.

⁹⁷⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/39; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/237; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/347.

⁹⁷⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/34; İbn Hanbel, *Müsned*, 34/294; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/331.

⁹⁷⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/33; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/333.

⁹⁸⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/21; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/177; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/330.

⁹⁸¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/40; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/320.

525. Kutbe b. Katâde es-Sedûsî⁹⁸²
 526. Kutbe b. Mâlik es-Sa‘lebî⁹⁸³
 527. Küdeyr ed-Dabbî⁹⁸⁴
 528. Küleyb b. Hazn⁹⁸⁵
 529. Küleyb el-Cühenî⁹⁸⁶
 530. Külsûm b. Husayn el-Gıfârî⁹⁸⁷
 531. Kürz b. Alkame el-Huzâî⁹⁸⁸
 532. Kürz b. Câbir el-Kuraşî⁹⁸⁹
 533. Kürz et-Temîmî⁹⁹⁰
 534. Lakît b. Âmir el-Ukaylî⁹⁹¹
 535. Lakît b. Ertât es-Sekûnî⁹⁹²
 536. Lakît b. er-Rebî‘ b. Abdiluzza⁹⁹³
 537. Lakît b. Sabire el-Ukaylî⁹⁹⁴
 538. Lâşûme b. Cürsûm⁹⁹⁵
 539. Lebîbe el-Ensârî⁹⁹⁶
 540. Leclâc Ebû Hâlid⁹⁹⁷
 541. Lübey b. Lebbâ⁹⁹⁸
 542. Ma‘bed b. Hevze⁹⁹⁹

⁹⁸² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/20; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/275; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/339.

⁹⁸³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/17; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/200; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/340.

⁹⁸⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/187; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/430.

⁹⁸⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/200; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/465.

⁹⁸⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/200; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/461.

⁹⁸⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/182; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/422; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/119.

⁹⁸⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/197; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/259; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/435.

⁹⁸⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/199; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/434.

⁹⁹⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/199; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/438.

⁹⁹¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/203; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/100; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/508.

⁹⁹² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/217; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/507.

⁹⁹³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/200; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/507.

⁹⁹⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/215; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/306; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/507.

⁹⁹⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/207; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/266; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/50 Ebû Sa‘lebe olarak künyesiyle yer almaktadır.

⁹⁹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/221; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/499.

⁹⁹⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/218; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/281; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/506.

⁹⁹⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/218; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/499.

⁹⁹⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/341; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/473; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/134.

543. Ma‘bed el-Cüzâmî¹⁰⁰⁰
 544. Ma‘dân Ebû Hâlid¹⁰⁰¹
 545. Mahled el-Ğıfârî¹⁰⁰²
 546. Mahmûd b. Mesleme el-Ensârî¹⁰⁰³
 547. Mahrafe el-Abdî¹⁰⁰⁴
 548. Mahreme b. Nevfel¹⁰⁰⁵
 549. Mâiz et-Temîmî¹⁰⁰⁶
 550. Ma‘kıl b. Ebî Ma‘kıl el-Esedî¹⁰⁰⁷
 551. Ma‘kıl b. Sinân el-Eşcaî¹⁰⁰⁸
 552. Ma‘kıl b. Yesâr¹⁰⁰⁹
 553. Mâlik b. Abdillâh el-Cühenî¹⁰¹⁰
 554. Mâlik b. Abdillâh Ebû Mûsâ¹⁰¹¹
 555. Mâlik b. Abdillâh el-Has‘amî¹⁰¹²
 556. Mâlik b. Abdillâh el-Huzâî¹⁰¹³
 557. Mâlik b. Ahmer el-Cüzâmî¹⁰¹⁴
 558. Mâlik b. Amr el-Kuşeyrî¹⁰¹⁵
 559. Mâlik b. Atâhiye¹⁰¹⁶
 560. Mâlik b. Avf en-Nasrî¹⁰¹⁷

¹⁰⁰⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/340; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/135.

¹⁰⁰¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/365; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/139.

¹⁰⁰² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/366; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/44.

¹⁰⁰³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/304; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/35.

¹⁰⁰⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/321; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/40.

¹⁰⁰⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/5; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/41.

¹⁰⁰⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/344; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/350; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/522.

¹⁰⁰⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/234; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/382; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/145.

¹⁰⁰⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/231; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/238; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/143.

¹⁰⁰⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/199; İbn Hanbel, *Müsned*, 33/409; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/146.

¹⁰¹⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/297; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/541.

¹⁰¹¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/295; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/540 İbn Hacer’de Mâlik b. Ubâde olarak yer almaktadır.

¹⁰¹² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/296; İbn Hanbel, *Müsned*, 36/293; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/541.

¹⁰¹³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/292; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/540.

¹⁰¹⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/293; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/523.

¹⁰¹⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/299 Amr b. Mâlik olarak da bilinmektedir.; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/375; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/547.

¹⁰¹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/301; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/597; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/544.

¹⁰¹⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/301; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/550.

561. Mâlik b. Būhayne el-Ezdî¹⁰¹⁸
562. Mâlik b. el-Haşhâş el-Anberî¹⁰¹⁹
563. Mâlik b. Hayde el-Kuşeyrî¹⁰²⁰
564. Mâlik b. el-Huveyris el-Leysî¹⁰²¹
565. Mâlik b. Hübeyre es-Sekûnî¹⁰²²
566. Mâlik b. Nadle el-Cüşemî¹⁰²³
567. Mâlik b. Rebî'a Ebû Meryem¹⁰²⁴
568. Mâlik b. Rebî'a Ebû Üseyd¹⁰²⁵
569. Mâlik b. Sa'sa'a el-Ensârî¹⁰²⁶
570. Mâlik b. et-Teyhân el-Ensârî¹⁰²⁷
571. Mâlik b. Umeyr es-Sülemî¹⁰²⁸
572. Mâlik b. Ühaymer¹⁰²⁹
573. Mâlik Ebü's-Sâib¹⁰³⁰
574. Ma'mer b. Abdillâh¹⁰³¹
575. Ma'n b. Yezîd es-Sülemî¹⁰³²
576. Matar b. Ukâmîs¹⁰³³
577. Mâzin b. el-Gadûbe¹⁰³⁴
578. Mâzin b. Hayseme¹⁰³⁵

¹⁰¹⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/298; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/527.

¹⁰¹⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/293; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/533.

¹⁰²⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/298; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/533.

¹⁰²¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/284; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/364; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/532.

¹⁰²² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/299; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/281; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/561.

¹⁰²³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/276; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/222; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/558.

¹⁰²⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/274; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/140; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/536.

¹⁰²⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/259; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/445; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/535.

¹⁰²⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/270; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/370; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/539.

¹⁰²⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/249; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/529.

¹⁰²⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/294; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/549.

¹⁰²⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/294; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/524.

¹⁰³⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/303; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/515.

¹⁰³¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 20/445; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/37; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/148.

¹⁰³² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/440; İbn Hanbel, *Müsned*, 30/210; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/151.

¹⁰³³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 20/343; İbn Hanbel, *Müsned*, 36/308; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/101.

¹⁰³⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 20/337; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/520.

¹⁰³⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 20/339; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/520.

579. Medlûk Ebû Süfyân¹⁰³⁶
580. Mersed b. Ebî Mersed¹⁰³⁷
581. Mervân b. Kays¹⁰³⁸
582. Merzûk es-Saykal¹⁰³⁹
583. Mes‘ab¹⁰⁴⁰
584. Mesleme b. Mahled el-Ensârî¹⁰⁴¹
585. Mesrûk b. Vâil¹⁰⁴²
586. Mes‘ûd¹⁰⁴³
587. Mes‘ûd b. Amr¹⁰⁴⁴
588. Mes‘ûd b. ed-Dahhâk¹⁰⁴⁵
589. Mes‘ûd b. el-Esved¹⁰⁴⁶
590. Mes‘ûd b. Hâlid¹⁰⁴⁷
591. Mes‘ûd b. Sa‘d¹⁰⁴⁸
592. Mes‘ûd Ebû Muhammed el-Ensârî¹⁰⁴⁹
593. Meymûn b. Sünbâd¹⁰⁵⁰
594. Meysere el-Fecr¹⁰⁵¹
595. Mezîde el-Abdî¹⁰⁵²
596. Mihcen b. el-Edra‘ es-Sülemî¹⁰⁵³
597. Mihcen ed-Dîlî¹⁰⁵⁴

¹⁰³⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/342; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/50.

¹⁰³⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/327; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/55.

¹⁰³⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/359; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/65.

¹⁰³⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/360; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/61.

¹⁰⁴⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/361; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/568.

¹⁰⁴¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/437; İbn Hanbel, *Müsned*, 28/158; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/91.

¹⁰⁴² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/335; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/73.

¹⁰⁴³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/330; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/82.

¹⁰⁴⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/332; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/80.

¹⁰⁴⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/331; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/79.

¹⁰⁴⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/333; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/74.

¹⁰⁴⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/335; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/76.

¹⁰⁴⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/332; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/78.

¹⁰⁴⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/331; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/75.

¹⁰⁵⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/353; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/189.

¹⁰⁵¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/353; İbn Hanbel, *Müsned*, 34/202; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/188.

¹⁰⁵² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/345; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/69.

¹⁰⁵³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/296; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/310; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/578.

¹⁰⁵⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/293; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/318; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/579.

598. Mihmer b. Hayde¹⁰⁵⁵
 599. Mihnef b. Süleyym el-Gâmidî¹⁰⁵⁶
 600. Mihrân¹⁰⁵⁷
 601. Mikdâd b. Amr b. el-Esedî¹⁰⁵⁸
 602. el-Mikdâm b. Ma‘dî Kerib el-Kindî¹⁰⁵⁹
 603. Mirdâs b. Urve¹⁰⁶⁰
 604. Mirdâs el-Eslemî¹⁰⁶¹
 605. Misver b. Mahreme¹⁰⁶²
 606. Misver b. Yezîd¹⁰⁶³
 607. Mişrah Ebû Mîl¹⁰⁶⁴
 608. Muâviye b. Ebî Süfyân¹⁰⁶⁵
 609. Muâviye b. el-Hakem es-Sülemî¹⁰⁶⁶
 610. Muâviye b. Hayde el-Kuşeyrî¹⁰⁶⁷
 611. Muâviye b. Hudeyc es-Sekûnî¹⁰⁶⁸
 612. Muâviye b. Muâviye el-Müzenî¹⁰⁶⁹
 613. Muâviye b. Nevfel ed-Dîlî¹⁰⁷⁰
 614. Muâviye el-Leysî¹⁰⁷¹
 615. Mu‘aykîb b. Ebî Fâtîma¹⁰⁷²
 616. Muâz b. Amr b. el-Cemûh¹⁰⁷³

¹⁰⁵⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/336; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/45.

¹⁰⁵⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/310; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/419; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/45.

¹⁰⁵⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/354; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/478; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/183.

¹⁰⁵⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/235; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/228; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/159.

¹⁰⁵⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/261; İbn Hanbel, *Müsned*, 28/408; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/285.

¹⁰⁶⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/299; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/57.

¹⁰⁶¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/298; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/264; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/60.

¹⁰⁶² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/6; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/206; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/93.

¹⁰⁶³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/27; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/241; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/95.

¹⁰⁶⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/322; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/97.

¹⁰⁶⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/304; İbn Hanbel, *Müsned*, 28/36; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/120.

¹⁰⁶⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/396; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/175; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/118.

¹⁰⁶⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/403; İbn Hanbel, *Müsned*, 33/213; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/118.

¹⁰⁶⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/430; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/227; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/116.

¹⁰⁶⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/428; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/126.

¹⁰⁷⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/429; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/129.

¹⁰⁷¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/430; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/297; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/128.

¹⁰⁷² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/349; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/268; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/153.

¹⁰⁷³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/177; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/113.

617. Muâz b. Cebel el-Ensârî¹⁰⁷⁴
 618. Muâz b. Enes el-Cühenî¹⁰⁷⁵
 619. Muâz b. el-Hâris el-Ensârî¹⁰⁷⁶
 620. Muâz Ebû Züheyr es-Sekafî¹⁰⁷⁷
 621. Muğîre b. Şu‘be¹⁰⁷⁸
 622. Muğîre Ebû Süfyân¹⁰⁷⁹
 623. Muhâcir¹⁰⁸⁰
 624. Muhâcir b. Kunfuz¹⁰⁸¹
 625. Muhammed b. Abdillâh b. Cahş¹⁰⁸²
 626. Muhammed b. Ebî Amîra el-Müzenî¹⁰⁸³
 627. Muhammed b. Fedâle el-Ensârî¹⁰⁸⁴
 628. Muhammed b. Hâtib b. el-Hâris¹⁰⁸⁵
 629. Muhammed b. Mesleme el-Ensârî¹⁰⁸⁶
 630. Muhammed b. Safvân¹⁰⁸⁷
 631. Muhammed b. Sayfî el-Ensârî¹⁰⁸⁸
 632. Muhammed b. Talha b. Ubeydillâh¹⁰⁸⁹
 633. Muhârik Ebû Târik¹⁰⁹⁰
 634. Muhârik Ebû Kâbûs¹⁰⁹¹

¹⁰⁷⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/28; İbn Hanbel, *Müsned*, 36/311; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/107.

¹⁰⁷⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/179; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/375; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/107.

¹⁰⁷⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/176; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/109.

¹⁰⁷⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/178; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/172; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/130.

¹⁰⁷⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/366; İbn Hanbel, *Müsned*, 30/59; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/156.

¹⁰⁷⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/366; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/155.

¹⁰⁸⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/330; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/181.

¹⁰⁸¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/329; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/381; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/181.

¹⁰⁸² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/245; İbn Hanbel, *Müsned*, 37/163; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/18.

¹⁰⁸³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/249; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/24.

¹⁰⁸⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/243; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/4 Muhammed b. Enes b. Fedâle olarak ifade edilmiştir.

¹⁰⁸⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/239; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/189; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/7.

¹⁰⁸⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/222; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/410; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/28.

¹⁰⁸⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/236 Safvân b. Muhammed de denilmektedir.; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/206; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/14.

¹⁰⁸⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/237; İbn Hanbel, *Müsned*, 32/200; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/15.

¹⁰⁸⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/243; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/427; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/15.

¹⁰⁹⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/313; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/270.

¹⁰⁹¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/313; İbn Hanbel, *Müsned*, 37/191; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/38 Muharik b. Abdillâh olarak bahsi geçmektedir.

635. Muharriş el-Ka'bi¹⁰⁹²
636. Muhavvel es-Sülemî¹⁰⁹³
637. Muhayyisa b. Mes'ûd el-Ensârî¹⁰⁹⁴
638. Mus'ab b. Umeyr¹⁰⁹⁵
639. Mus'ab el-Eslemî¹⁰⁹⁶
640. Mu'temir Ebû Haneş¹⁰⁹⁷
641. Mutî' b. el-Esved el-Adevî¹⁰⁹⁸
642. Muttalib b. Ebî Vedâa es-Sehmi¹⁰⁹⁹
643. Muttalib b. Rebîa b. el-Hâris¹¹⁰⁰
644. Mucâlid b. mes'ûd¹¹⁰¹
645. Mucâşi' b. Mes'ûd¹¹⁰²
646. Mucemmi' b. Cârîye el-Ensârî¹¹⁰³
647. Müdrike b. el-Hâris¹¹⁰⁴
648. Müneyzir el-Eslemî¹¹⁰⁵
649. Münîb el-Ezdî¹¹⁰⁶
650. Münka' et-Teymî¹¹⁰⁷
651. Münkedir Ebû Muhammed¹¹⁰⁸
652. Münzir b. Amr¹¹⁰⁹
653. Münzir b. Sâvâ¹¹¹⁰

¹⁰⁹² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 20/326; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/271; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/582.

¹⁰⁹³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 20/322; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/46.

¹⁰⁹⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 20/311; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/95; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/37.

¹⁰⁹⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 20/362; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/98.

¹⁰⁹⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 20/365; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/98.

¹⁰⁹⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 20/321; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/138.

¹⁰⁹⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 20/292; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/132; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/105.

¹⁰⁹⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 20/288; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/215; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/104.

¹¹⁰⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 20/284; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/69; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/104.

¹¹⁰¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 20/325; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/572.

¹¹⁰² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 20/323; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/176; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/569.

¹¹⁰³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/443; İbn Hanbel, *Müsned*, 32/226; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/577.

¹¹⁰⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 20/343; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/47.

¹¹⁰⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 20/355; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/179.

¹¹⁰⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 20/342; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/179.

¹¹⁰⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 20/299; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/177.

¹¹⁰⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 20/360; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/178.

¹¹⁰⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 20/355; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/171.

¹¹¹⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 20/355; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/169.

654. Mürre b. Ka‘b es-Sülemî¹¹¹¹
655. Mürre el-Fihri¹¹¹²
656. Müseyyib b. Hazn¹¹¹³
657. Müslim b. Abdirrahman¹¹¹⁴
658. Müslim b. el-Alâ b. el-Hadramî¹¹¹⁵
659. Müslim b. Eslem el-Ensârî¹¹¹⁶
660. Müslim b. el-Hâris et-Temîmî¹¹¹⁷
661. Müslim b. Umeyr es-Sekafî¹¹¹⁸
662. Müslim Ebû Avsece¹¹¹⁹
663. Müslim Ebû Râita¹¹²⁰
664. Müslim Ebû Safiyye¹¹²¹
665. Müstevrid b. Şeddâd el-Fihri¹¹²²
666. en-Nu‘mân b. Beşîr¹¹²³
667. Osman b. Âmir b. Ka‘b¹¹²⁴
668. Osman b. Amr el-Ensârî¹¹²⁵
669. Osman b. Ebi‘l-Âs¹¹²⁶
670. Osman b. Huneyf el-Ensârî¹¹²⁷
671. Osman b. Maz‘ûn el-Cumahî¹¹²⁸
672. Osman b. Talha b. Ebî Talha¹¹²⁹

¹¹¹¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/315; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/599; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/63.

¹¹¹² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/320; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/62.

¹¹¹³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/347; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/77; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/96.

¹¹¹⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/435; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/86.

¹¹¹⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/437; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/88.

¹¹¹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/435; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/83.

¹¹¹⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/433; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/592; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/83.

¹¹¹⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/436; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/89.

¹¹¹⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/436; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/90.

¹¹²⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/433; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/89.

¹¹²¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/437; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/90.

¹¹²² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 20/300; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/535; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/71.

¹¹²³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 21/23; İbn Hanbel, *Müsned*, 32/95; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/346.

¹¹²⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 9/28; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/374.

¹¹²⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 9/56; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/379.

¹¹²⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 9/30; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/196; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/373.

¹¹²⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 9/15; İbn Hanbel, *Müsned*, 28/478; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/371.

¹¹²⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 9/20; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/381.

¹¹²⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 9/53; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/107; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/373.

673. Ömer b. Ebî Seleme b. Abdi'l-Esed¹¹³⁰
 674. Ömer b. Mâlik el-Ensârî¹¹³¹
 675. Râfi' b. Amr el-Gıfârî¹¹³²
 676. Râfi' b. Amr el-Müzenî¹¹³³
 677. Râfi' b. Ca'debe el-Ensârî¹¹³⁴
 678. Râfi' b. Ebî Râfi' et-Tâî¹¹³⁵
 679. Râfi' b. Hadîc b. Râfi' el-Ensârî¹¹³⁶
 680. Râfi' b. el-Hâris el-Ensârî¹¹³⁷
 681. Râfi' b. Mâlik b. el-Aclân¹¹³⁸
 682. Râfi' b. Mekîs el-Cühenî¹¹³⁹
 683. Râfi' b. el-Muallâ¹¹⁴⁰
 684. Râfi' b. Umeyr¹¹⁴¹
 685. Râfi' b. Uncude el-Ensârî¹¹⁴²
 686. Râfi' b. Yezîd el-Ensârî¹¹⁴³
 687. Râfi' Ebü'l-Behî¹¹⁴⁴
 688. Rakb el-Mısrî¹¹⁴⁵
 689. Razîn b. Enes es-Sülemî¹¹⁴⁶
 690. Rebâh¹¹⁴⁷

¹¹³⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 9/5; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/249; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/487.

¹¹³¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 9/14; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/489.

¹¹³² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/19; İbn Hanbel, *Müsned*, 33/452; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/367.

¹¹³³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/18; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/267; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/368.

¹¹³⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/23; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/362.

¹¹³⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/21; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/364.

¹¹³⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/238; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/102; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/362.

¹¹³⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/23; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/362.

¹¹³⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/17; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/369.

¹¹³⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/17; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/487; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/370.

¹¹⁴⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/20; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/395; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/370.

¹¹⁴¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/24; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/368.

¹¹⁴² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/24; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/369.

¹¹⁴³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/22 Sehl ve İbn Zeyd olarak da bilinmektedir.; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/371.

¹¹⁴⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/23; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/372.

¹¹⁴⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/71; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/414.

¹¹⁴⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/75; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/402.

¹¹⁴⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/75; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/377.

691. Rebâh b. er-Rebî‘ el-Üseyyidî¹¹⁴⁸
692. Rebâh el-Ensârî¹¹⁴⁹
693. Rebâh el-Lahmî¹¹⁵⁰
694. Rebî‘ b. İyâs el-Ensârî¹¹⁵¹
695. Rebî‘ b. Zeyd¹¹⁵²
696. Rebî‘ el-Cermî¹¹⁵³
697. Rebî‘ el-Ensârî¹¹⁵⁴
698. Rebîa b. Abbâd ed-Dîlî¹¹⁵⁵
699. Rebîa b. Âmir b. Bicâd¹¹⁵⁶
700. Rebîa b. Eksem el-Esedî¹¹⁵⁷
701. Rebîa b. el-Fadl b. Habîb el-Ensârî¹¹⁵⁸
702. Rebîa b. el-Ğâz el-Cüraşî¹¹⁵⁹
703. Rebîa b. el-Hâris b. Abdilmuttalib¹¹⁶⁰
704. Rebîa b. el-Hâris Ebû Ervâ ed-Devşî¹¹⁶¹
705. Rebîa b. Ka‘b el-Eslemî¹¹⁶²
706. Rebîa b. Kays el-Advânî¹¹⁶³
707. Rebîa b. Ruvâ el-Ansî¹¹⁶⁴
708. Resîm el-Abdî¹¹⁶⁵

¹¹⁴⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/72; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/370; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/374.

¹¹⁴⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/75; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/376.

¹¹⁵⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/74; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/375.

¹¹⁵¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/68; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/379.

¹¹⁵² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/69; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/381.

¹¹⁵³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/67; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/383.

¹¹⁵⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/68; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/382.

¹¹⁵⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/61; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/401; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/390.

¹¹⁵⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/64; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/138; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/389.

¹¹⁵⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/66; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/383.

¹¹⁵⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/64; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/394.

¹¹⁵⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/65 İbn Amr olarak da bilinmektedir.; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/393.

¹¹⁶⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/54; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/374.

¹¹⁶¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/60 Abd b. el-Hâris olarak da bilinmektedir.; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/367; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/384.

¹¹⁶² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/56; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/109; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/394.

¹¹⁶³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/60; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/394.

¹¹⁶⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/66; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/387.

¹¹⁶⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/77; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/403.

709. Rib'î b. Amr el-Ensârî¹¹⁶⁶
710. Rib'î b. Râfi' el-Ensârî¹¹⁶⁷
711. Rifâa b. Abdi'l-Münzir b. Rifâa¹¹⁶⁸
712. Rifâa b. Abdi'l-Münzir Ebû Lübâbe¹¹⁶⁹
713. Rifâa b. Amr b. Zeyd b. Amr¹¹⁷⁰
714. Rifâa b. Arâbe el-Cühenî¹¹⁷¹
715. Rifâa b. Evs el-Ensârî¹¹⁷²
716. Rifâa b. Karaze el-Karazî¹¹⁷³
717. Rifâa b. Râfi' ez-Zürakî el-Ensârî¹¹⁷⁴
718. Rifâa b. Semev'el el-Karazî¹¹⁷⁵
719. Rifâa b. Zeyd el-Cüzâmî¹¹⁷⁶
720. Ri'ye el-Cühenî es-Sühaymî¹¹⁷⁷
721. Ruhayle b. Sa'lebe el-Ensârî¹¹⁷⁸
722. Rukâd b. Rebîa el-Ukaylî¹¹⁷⁹
723. Rukaym b. Sâbit el-Ensârî¹¹⁸⁰
724. Ruveyfi' b. Sâbit el-Ensârî¹¹⁸¹
725. Rükâne b. Abdi Yezîd¹¹⁸²
726. Rüseyd b. Mâlik es-Sa'dî¹¹⁸³

¹¹⁶⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/69; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/379.

¹¹⁶⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/69; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/378.

¹¹⁶⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/49; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/409.

¹¹⁶⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/29; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/313; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/289.

¹¹⁷⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/48; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/410.

¹¹⁷¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/49; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/152; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/409.

¹¹⁷² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/52; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/405.

¹¹⁷³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/53; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/410.

¹¹⁷⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/35; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/326; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/406.

¹¹⁷⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/53; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/408.

¹¹⁷⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/52; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/408.

¹¹⁷⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/78; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/405.

¹¹⁷⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/80; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/400.

¹¹⁷⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/76; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/412.

¹¹⁸⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/79; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/413.

¹¹⁸¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/25; İbn Hanbel, *Müsned*, 28/199; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/416.

¹¹⁸² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/70; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/532; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/413.

¹¹⁸³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/76; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/383; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/405.

727. es-Sa‘b b. Cessâme b. Kays el-Leysî¹¹⁸⁴
728. Sâbit b. Amr el-Eşca‘î¹¹⁸⁵
729. Sâbit b. Atûk el-Ensârî¹¹⁸⁶
730. Sâbit b. Ecda‘ el-Ensârî¹¹⁸⁷
731. Sâbit b. ed-Dahhâk b. Halîfe el-Ensârî¹¹⁸⁸
732. Sâbit b. Ekram el-Ensârî¹¹⁸⁹
733. Sâbit b. Hâlid b. en-Nu‘mân b. Hansâ el-Ensârî¹¹⁹⁰
734. Sâbit b. el-Hâris el-Ensârî¹¹⁹¹
735. Sâbit b. Hassân b. Amr el-Ensârî¹¹⁹²
736. Sâbit b. Hezzâl el-Ensârî¹¹⁹³
737. Sâbit b. Kays b. Şemmâs el-Ensârî¹¹⁹⁴
738. Sâbit b. Rebî‘a el-Ensârî¹¹⁹⁵
739. Sâbit b. Sa‘lebe el-Ensârî¹¹⁹⁶
740. Sâbit b. es-Sâmit el-Ensârî¹¹⁹⁷
741. Sâbit b. Vedî‘a el-Ensârî¹¹⁹⁸
742. Sâbit Ebû Abdirrahman el-Cumahî¹¹⁹⁹ (سَابِطُ)
743. Sa‘d¹²⁰⁰
744. Sa‘d¹²⁰¹

¹¹⁸⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 8/94; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/351; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/344.

¹¹⁸⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/82; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/509.

¹¹⁸⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/78; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/509.

¹¹⁸⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/79; İbn Hacer, Sâbit b. el-Cüz‘ olarak yer vermiştir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/501.

¹¹⁸⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/72; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/312; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/507.

¹¹⁸⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/77; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/500.

¹¹⁹⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/77; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/502.

¹¹⁹¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/81; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/501.

¹¹⁹² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/80; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/502.

¹¹⁹³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/79; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/513.

¹¹⁹⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/65; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/511.

¹¹⁹⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/80; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/503.

¹¹⁹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/79; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/501.

¹¹⁹⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/76; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/506.

¹¹⁹⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/80; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/449; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/514.

¹¹⁹⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/199; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/3.

¹²⁰⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 6/54 Ebû Bekir’in mevlasıdır.; İbn Hanbel, *Müsned*, 3/242; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/75.

¹²⁰¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 6/57 Hâtıb b. Ebî Beltea’nın mevlasıdır.; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/76.

745. Sa'd¹²⁰²
746. Sa'd b. Âiz el-Karaz el-Ensârî¹²⁰³
747. Sa'd b. Cünâde el-Avfî¹²⁰⁴
748. Sa'd b. Dumeyra es-Sülemî¹²⁰⁵
749. Sa'd b. Ebî Râfî¹²⁰⁶
750. Sa'd b. Ebî Zübâb ed-Devsî¹²⁰⁷
751. Sa'd b. el-Etvel el-Cühenî¹²⁰⁸
752. Sa'd b. Hârîse el-Ensârî¹²⁰⁹
753. Sa'd b. Havle¹²¹⁰
754. Sa'd b. Hayseme el-Ensârî¹²¹¹
755. Sa'd b. Hibbân el-Belevî¹²¹²
756. Sa'd b. Hilâl¹²¹³
757. Sa'd b. Himmân el-Ensârî¹²¹⁴
758. Sa'd b. Mâlik b. Sinân el-Hudrî¹²¹⁵
759. Sa'd b. Mes'ûd el-Ensârî¹²¹⁶
760. Sa'd b. Mes'ûd es-Sekafî¹²¹⁷
761. Sa'd b. el-Midhâs¹²¹⁸

¹²⁰² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/57; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/45 İbn Hacer'de Sa'd b. Havle olarak geçmektedir. Her iki sahâbî incelendiğinde ikisininde aynı kişi olduğu ortaya çıkmaktadır.

¹²⁰³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/39; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/54.

¹²⁰⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/51; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/41.

¹²⁰⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/41; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/53.

¹²⁰⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/50; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/48.

¹²⁰⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/43; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/286; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/48.

¹²⁰⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/46; İbn Hanbel, *Müsned*, 28/463; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/40.

¹²⁰⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/56; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/207 İbn Hacer'de Es'ad b. Hârîse olarak geçmektedir.

¹²¹⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/45; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/45.

¹²¹¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/29; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/46.

¹²¹² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/56; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/42.

¹²¹³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/50; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/74.

¹²¹⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/56 İbn Himâr olarak da bilinmektedir.; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/43 İsâbe'de Sa'd b. Hemmâz olarak geçmektedir.

¹²¹⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/33; İbn Hanbel, *Müsned*, 17/5; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/147.

¹²¹⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/28; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/68.

¹²¹⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/32; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/70.

¹²¹⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/56; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/68.

762. Sa'd b. Muâz el-Ensârî¹²¹⁹
763. Sa'd b. Muhayyisa el-Ensârî¹²²⁰
764. Sa'd b. el-Münzir el-Ensârî¹²²¹
765. Sa'd b. en-Nu'mân el-Ensârî¹²²²
766. Sa'd b. er-Rebî' el-Ensârî¹²²³
767. Sa'd b. Selâme el-Ensârî¹²²⁴
768. Sa'd b. Süheyl el-Ensârî¹²²⁵
769. Sa'd b. Süveyd el-Ensârî¹²²⁶
770. Sa'd b. Temîm es-Sekûnî¹²²⁷
771. Sa'd b. Ubâde el-Ensârî¹²²⁸
772. Sa'd b. Ubeyd b. en-Nu'mân el-Ensârî¹²²⁹
773. Sa'd b. Umâre el-Ensârî¹²³⁰
774. Sa'd b. Umâre es-Sa'dî¹²³¹
775. Sa'd b. Yezîd el-Ensârî¹²³²
776. Sa'd b. Zeyd el-Eşhelî¹²³³
777. Sa'd Ebü'l-Hâris¹²³⁴
778. Sa'd el-Ehram¹²³⁵
779. Sa'd ez-Zaferî¹²³⁶

¹²¹⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/5; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/70.

¹²²⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/47; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/67.

¹²²¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/51; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/447; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/72.

¹²²² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/54; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/74.

¹²²³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/24; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/49.

¹²²⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/48; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/53.

¹²²⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/49; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/53 İbn Hacer eserin de Sa'd b. Sehl olarak zikretmiştir.

¹²²⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/48; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/53.

¹²²⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/44; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/41.

¹²²⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/14; İbn Hanbel, *Müsned*, 37/120; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/55.

¹²²⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/53; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/57.

¹²³⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/32 Umâre b. Sa'd Ebû Saîd de denilmektedir.; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/58.

¹²³¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/44; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/58.

¹²³² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/49 Sa'd b. Osman da denilmektedir.; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/74.

¹²³³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/32; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/51.

¹²³⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/47; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/79.

¹²³⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/49; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/39.

¹²³⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/50; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/77.

780. Safvân¹²³⁷
781. Safvân b. Assâl el-Murâdî¹²³⁸
782. Safvân b. Kudâme el-Murâî¹²³⁹
783. Safvân b. el-Muattal es-Sülemî¹²⁴⁰
784. Safvân b. Muhammed¹²⁴¹
785. Safvân b. Ümeyye b. Halef el-Cumahî¹²⁴²
786. Safvân Ebü'l-Kâsım ez-Zührî¹²⁴³
787. Sahr b. el-Ayle el-Becelî¹²⁴⁴
788. Sahr b. Cebr el-Ensârî¹²⁴⁵
789. Sahr b. el-Ka'kâ' el-Bâhilî¹²⁴⁶
790. Sahr b. Harb b. Ümeyye¹²⁴⁷
791. Sahr b. Kudâme¹²⁴⁸
792. Sahr Ebû Hâzım el-Ahmesî¹²⁴⁹
793. Sahr el-Gâmidî¹²⁵⁰
794. es-Sâib b. Ebi's-Sâib el-Mahzûmî¹²⁵¹
795. es-Sâib b. Habbâb¹²⁵²
796. es-Sâib b. Hallâd b. Sübeyd el-Ensârî¹²⁵³
797. es-Sâib b. Hallâd el-Cühenî¹²⁵⁴

¹²³⁷ Safvân ya da İbn Safvân olarak bilinmektedir. Bk. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/86; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/359.

¹²³⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/63; İbn Hanbel, *Müsned*, 30/9; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/353.

¹²³⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/85; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/354.

¹²⁴⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/61; İbn Hanbel, *Müsned*, 37/331; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/356.

¹²⁴¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/86 Muhammed b. Safvân b. Muhammed de denilmiştir.; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/206; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/14.

¹²⁴² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/54; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/9; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/349.

¹²⁴³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/85; İbn Hanbel, *Müsned*, 30/239; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/356.

¹²⁴⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/29; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/71; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/335.

¹²⁴⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/31; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/332.

¹²⁴⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/31; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/337.

¹²⁴⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/5; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/332.

¹²⁴⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/31; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/336.

¹²⁴⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/30; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/274; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/338.

¹²⁵⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/28; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/171; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/338.

¹²⁵¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/164; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/258; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/18.

¹²⁵² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/166; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/265; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/16.

¹²⁵³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/167; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/102; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/17.

¹²⁵⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/167; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/18.

798. es-Sâib b. Yezîd el-Kindî¹²⁵⁵
799. Saîd b. Âmir b. Hızıyem el-Cumahî¹²⁵⁶
800. Saîd b. el-Âs¹²⁵⁷
801. Saîd b. Ebî Râşid¹²⁵⁸
802. Saîd b. el-Hâris es-Sehmî¹²⁵⁹
803. Saîd b. er-Rebî' b. Adiy el-Ensârî¹²⁶⁰
804. Saîd b. Hureys el-Mahzûmî¹²⁶¹
805. Saîd b. Kays b. Sahr el-Ensârî¹²⁶²
806. Saîd b. Osman b. Hâlid¹²⁶³
807. Saîd b. Sa'd b. Ubâde el-Ensârî¹²⁶⁴
808. Saîd b. Saîd b. el-Âs¹²⁶⁵
809. Saîd b. Ubeyd el-Kârî¹²⁶⁶
810. Saîd b. Yerbû' es-Surm el-Mahzûmî¹²⁶⁷
811. Saîd b. Yezîd el-Ezdî¹²⁶⁸
812. Saîd Ebû Kindîr¹²⁶⁹
813. Sakîf b. Amr el-Esedî¹²⁷⁰
814. Sa'lebe b. Amr el-Ensârî¹²⁷¹
815. Sa'lebe b. Aneme el-Ensârî¹²⁷²

¹²⁵⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/172; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/489; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/22.

¹²⁵⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/58; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/92.

¹²⁵⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/60; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/90.

¹²⁵⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/68; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/85.

¹²⁵⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/68; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/84.

¹²⁶⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/66; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/86.

¹²⁶¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/65; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/36; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/84.

¹²⁶² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/70; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/97.

¹²⁶³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/67 Ebû Ubâde olarak da bilinmektedir.; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/213 İbn Hacer'de Ebû Ubâde el-Ensârî olarak geçmektedir.

¹²⁶⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/63; İbn Hanbel, *Müsned*, 36/263; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/88.

¹²⁶⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/68; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/88.

¹²⁶⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/70; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/95 İbn Hacer'de Saîd b. Ubeyd b. en-Nu'mân olarak zikri geçmektedir.

¹²⁶⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/65; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/97.

¹²⁶⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/69; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/99.

¹²⁶⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/64; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/86.

¹²⁷⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/104; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/525

¹²⁷¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/88; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/521.

¹²⁷² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/89; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/521.

816. Sa'lebe b. Ebî Mâlik el-Kurazî¹²⁷³
817. Sa'lebe b. el-Hakem el-Leysî¹²⁷⁴
818. Sa'lebe b. Hâtib el-Ensârî¹²⁷⁵
819. Sa'lebe b. Kayzî el-Ensârî¹²⁷⁶
820. Sa'lebe b. Sa'd es-Sâidî¹²⁷⁷
821. Sa'lebe b. Sâide¹²⁷⁸
822. Sa'lebe b. Sa'ye¹²⁷⁹
823. Sa'lebe b. Suayr el-Uzrî¹²⁸⁰
824. Sa'lebe b. Zehdem el-Hanzalî¹²⁸¹
825. Sa'lebe Ebû Abdillâh el-Ensârî¹²⁸²
826. Sa'lebe Ebû Abdirrahman el-Ensârî¹²⁸³
827. Salih Şükrân¹²⁸⁴
828. Sâlim¹²⁸⁵
829. Sâlim¹²⁸⁶
830. Sâlim b. Harmele b. Züheyr el-Adevî¹²⁸⁷
831. Sâlim b. Ubeyd el-Eşcaî¹²⁸⁸
832. Sa'saa b. Muâviye b. Husayn¹²⁸⁹
833. Sa'saa b. Nâciye¹²⁹⁰

¹²⁷³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/86; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/522.

¹²⁷⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/82; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/517.

¹²⁷⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/87; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/516.

¹²⁷⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/87; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/522.

¹²⁷⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/89; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/519.

¹²⁷⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/88; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/518.

¹²⁷⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/87; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/519.

¹²⁸⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/87; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/519.

¹²⁸¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/85; İbn Hanbel, *Müsned*, 38/302; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/517.

¹²⁸² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/85; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/523.

¹²⁸³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/86; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/524.

¹²⁸⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/89; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/430; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/284.

¹²⁸⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/71 Rasûlullah'ın mevlasıdır.; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/13.

¹²⁸⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/67; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/11.

¹²⁸⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/71; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/7.

¹²⁸⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/64; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/273; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/8.

¹²⁸⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/90; İbn Hanbel, *Müsned*, 34/200; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/346.

¹²⁹⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/91; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/347.

834. Sebra b. Ebî Fâkih¹²⁹¹
835. Sebra b. Ebî Sebra el-Cu‘fî¹²⁹²
836. Sebra b. Fâtik el-Esedî¹²⁹³
837. Sebra b. Ma‘bed b. el-Cühenî¹²⁹⁴
838. Sefîne Ebû Abdirrahman¹²⁹⁵
839. Sehbera el-Ezdî¹²⁹⁶
840. Sehl b. Adî el-Ensârî¹²⁹⁷
841. Sehl b. Adî et-Temîmî¹²⁹⁸
842. Sehl b. Âmir el-Ensârî¹²⁹⁹
843. Sehl b. Atîk¹³⁰⁰
844. Sehl b. Ebî Hasme el-Ensârî¹³⁰¹
845. Sehl b. el-Hanzaliyye el-Ensârî¹³⁰²
846. Sehl b. Hârîse el-Ensârî¹³⁰³
847. Sehl b. Huneyf b. Vâhib¹³⁰⁴
848. Sehl b. Kays el-Ensârî¹³⁰⁵
849. Sehl b. Mâlik¹³⁰⁶
850. Sehl b. Sa‘d es-Sâidî¹³⁰⁷

¹²⁹¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/138; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/315; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/26.

¹²⁹² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/138; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/27 İbn Hacer’de Sebra b. Yezîd olarak geçmektedir.

¹²⁹³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/137; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/25.

¹²⁹⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/125; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/53; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/26.

¹²⁹⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/94 Rasûlullah’ın (s.a.s.) mevlasıdır.; İbn Hanbel, *Müsned*, 36/248; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/111.

¹²⁹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/163; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/30.

¹²⁹⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 6/106; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/169.

¹²⁹⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 6/106; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/169.

¹²⁹⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 6/106; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/168.

¹³⁰⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 6/106; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/168.

¹³⁰¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 6/98; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/9; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/163.

¹³⁰² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 6/94; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/158; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/164.

¹³⁰³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 6/104; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/163.

¹³⁰⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 6/71 Ukeym b. Sa‘lebe b. Mecdea b. el-Hâris b. Amr olarak da bilinmektedir. İbn Hanbel, *Müsned*, 25/345; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/165.

¹³⁰⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 6/105; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/171.

¹³⁰⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 6/104; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/171.

¹³⁰⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 6/107; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/332; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/167.

851. Sehl b. Sahr¹³⁰⁸
852. Sehl el-Belevî¹³⁰⁹
853. Sehl Ebû İyâs es-Sâidî¹³¹⁰
854. Selâme b. Kayser el-Hadramî¹³¹¹
855. Seleme b. Amr b. el-Ekva' el-Eslemî¹³¹²
856. Seleme b. Hişâm b. el-Mugîre¹³¹³
857. Seleme b. Kays el-Eşcaî¹³¹⁴
858. Seleme b. Nuaym el-Eşcaî¹³¹⁵
859. Seleme b. Nüfey'¹³¹⁶
860. Seleme b. Nüfeyl es-Sekûnî¹³¹⁷
861. Seleme b. Sa'd el-Anezî¹³¹⁸
862. Seleme b. Sahr el-Beyâdî¹³¹⁹
863. Seleme b. Selâme b. Vakş el-Ensârî¹³²⁰
864. Seleme b. Ümeyye¹³²¹
865. Seleme b. Yezîd el-Cu'fî¹³²²
866. Seleme Ebû Amr b. Seleme el-Cermî¹³²³
867. Seleme el-Huzâî¹³²⁴
868. Seleme el-Muhabbik el-Hüzeli¹³²⁵

¹³⁰⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/105 Süheyl olarak da bilinmektedir.; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/167.

¹³⁰⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/107; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/166 Sehl. B. Râfî' olarak ismi geçmektedir.

¹³¹⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/103; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/173.

¹³¹¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/64; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/114.

¹³¹² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/5; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/20; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/127.

¹³¹³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/62; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/130.

¹³¹⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/41; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/115; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/128.

¹³¹⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/55; İbn Hanbel, *Müsned*, 30/217; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/129.

¹³¹⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/62; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/130.

¹³¹⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/59; İbn Hanbel, *Müsned*, 28/163; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/130.

¹³¹⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/63; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/124.

¹³¹⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/47; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/347; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/126.

¹³²⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/46; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/164; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/124.

¹³²¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/62; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/121.

¹³²² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/44; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/268; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/131.

¹³²³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/55; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/133.

¹³²⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/64; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/132.

¹³²⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/51; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/248; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/128 İbn Hacer'de Seleme b. el-Muhabbik olarak geçmektedir.

869. Selî b. Sâbit el-Ensârî¹³²⁶
870. Selî Ebû Süleymân el-Ensârî¹³²⁷
871. Selmân b. Âmir ed-Dabbî¹³²⁸
872. Selmân b. Hâlid el-Huzâî¹³²⁹
873. Selmân el-Fârisî¹³³⁰
874. Semüre b. Cündüb el-Fezârî¹³³¹
875. Semüre b. Mi'yer el-Cumahî¹³³²
876. Semüre Ebû Câbir es-Süvâî¹³³³
877. Sender Ebû Abdillâh¹³³⁴
878. Se'r ed-Düelî¹³³⁵
879. Sevâ ve Habbe İbnâ Hâlid¹³³⁶
880. Sevâd b. Amr el-Ensârî¹³³⁷
881. Sevâd b. Kârib es-Sedûsî¹³³⁸
882. Sevâde b. er-Rebî' el-Cermî¹³³⁹
883. Sevbân¹³⁴⁰
884. Sevbân Ebû Abdirrahman¹³⁴¹
885. Sevre es-Sülemî¹³⁴²
886. Seyyâr b. Bilizk ed-Dârimî¹³⁴³

¹³²⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/125; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/134.

¹³²⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/123; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/137.

¹³²⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/272; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/164; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/118.

¹³²⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/276; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/116.

¹³³⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/212; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/107; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/118.

¹³³¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/211; İbn Hanbel, *Müsned*, 33/266; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/150.

¹³³² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/203; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/91; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/302.

¹³³³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/325; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/149.

¹³³⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/202; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/160.

¹³³⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/202; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/80.

¹³³⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/162; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/186; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/180 Bu iki sahâbe kardeş olarak bilinmektedir. Her ikisi de birlikte ama ayrı ayrı zikredilmiştir.

¹³³⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/112; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/180.

¹³³⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/109; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/181.

¹³³⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/113; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/323; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/184.

¹³⁴⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/91; İbn Hanbel, *Müsned*, 37/45; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/527.

¹³⁴¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/103; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/528.

¹³⁴² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/104; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/529.

¹³⁴³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/199; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/278; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/194.

887. Sıla b. el-Hâris el-Gıfârî¹³⁴⁴
888. Sırma el-Uzrî¹³⁴⁵
889. Sîdân Ebû Abdillâh¹³⁴⁶
890. Simâk b. Hareşe el-Ensârî¹³⁴⁷
891. Sîmuveyh¹³⁴⁸
892. Sinân b. Garafe¹³⁴⁹
893. Sinân b. Senne el-Eslemî¹³⁵⁰
894. Sinân b. Vebera el-Cühenî¹³⁵¹
895. Siyâbe b. Âsım es-Sülemî¹³⁵²
896. Sudey b. el-Aclân Ebû Ümâme el-Bâhilî¹³⁵³
897. Suhâr b. Abbâs¹³⁵⁴
898. Suheyb b. en-Nu‘mân¹³⁵⁵
899. Suheyb b. Sinân b. Mâlik¹³⁵⁶
900. Sunâbih b. el-A‘ser el-Becelî¹³⁵⁷
901. Süfyân b. Abdillâh es-Sekafî¹³⁵⁸
902. Süfyân b. Atıyye b. Rebîa es-Sekafî¹³⁵⁹
903. Süfyân b. Ebî'l-Avcâ el-Ensârî¹³⁶⁰
904. Süfyân b. Ebî Züheyr el-Ezdi¹³⁶¹

¹³⁴⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü'l-kebîr*, 8/88; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/362.

¹³⁴⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü'l-kebîr*, 8/89; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/344.

¹³⁴⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü'l-kebîr*, 7/197; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/195.

¹³⁴⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü'l-kebîr*, 7/121; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/146.

¹³⁴⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü'l-kebîr*, 7/201; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/197.

¹³⁴⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü'l-kebîr*, 7/119; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/158.

¹³⁵⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü'l-kebîr*, 7/117; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/354; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/156.

¹³⁵¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü'l-kebîr*, 7/119; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/159.

¹³⁵² Taberânî, *el-Mu‘cemü'l-kebîr*, 7/202; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/194.

¹³⁵³ Taberânî, *el-Mu‘cemü'l-kebîr*, 8/105; İbn Hanbel, *Müsned*, 36/451; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/16.

¹³⁵⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü'l-kebîr*, 8/87 İbnü Âbis el-Abdî olarak da bilinmektedir.; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/313; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/328.

¹³⁵⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü'l-kebîr*, 8/53; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/366.

¹³⁵⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü'l-kebîr*, 8/33 Huzeyme b. Ka‘b olarak da bilinmektedir.; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/259; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/364.

¹³⁵⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü'l-kebîr*, 8/93; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/362.

¹³⁵⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü'l-kebîr*, 7/77; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/141; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/104.

¹³⁵⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü'l-kebîr*, 7/80; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/106.

¹³⁶⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü'l-kebîr*, 7/86; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/401; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/106.

¹³⁶¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü'l-kebîr*, 7/82; İbn Hanbel, *Müsned*, 36/243; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/102.

905. Süfyân b. Esed el-Hadramî¹³⁶²
906. Süfyân b. el-Hakem es-Sekafî¹³⁶³
907. Süfyân b. Kays b. Ebân es-Sekafî¹³⁶⁴
908. Süfyân b. Vehb el-Havlânî¹³⁶⁵
909. Süfyân el-Muhâribî¹³⁶⁶
910. Süheyl b. Amr b. Abdi Şems¹³⁶⁷
911. Süheyl b. Beydâ el-Kuraşî¹³⁶⁸
912. Süheyl b. Hanzala¹³⁶⁹
913. Süheyl b. Râfî‘ el-Ensârî¹³⁷⁰
914. Süheyl b. Ubeyd b. en-Nu‘mân¹³⁷¹
915. Süleyk b. Amr¹³⁷²
916. Süleym b. Câbir el-Hüceymî¹³⁷³
917. Süleym el-Ensârî es-Sülemî¹³⁷⁴
918. Süleymân b. Surad el-Huzâî¹³⁷⁵
919. Süleymân b. Ükeyme el-Leysî¹³⁷⁶
920. Sümâme el-Kuraşî¹³⁷⁷
921. Süneyn Ebû Cemîle¹³⁷⁸

¹³⁶² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/80; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/101.

¹³⁶³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/76; İbn Hanbel, *Müsned*, 38/455; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/102.

¹³⁶⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/93; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/107.

¹³⁶⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/81; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/76; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/110.

¹³⁶⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/81; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/109.

¹³⁶⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 6/211; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/177.

¹³⁶⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 6/209; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/15; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/174.

¹³⁶⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 6/212; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/175.

¹³⁷⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 6/210; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/175.

¹³⁷¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 6/211; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/177 İbn Hacer’de Süheyl b. Atîk olarak geçmektedir.

¹³⁷² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/192 İbnü Hüdbe el-Gatafânî olarak da bilinmektedir.; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/138.

¹³⁷³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/72 Câbir b. Süleym de denilmektedir.; İbn Hanbel, *Müsned*, 34/234; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/55.

¹³⁷⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/75; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/142.

¹³⁷⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/114; İbn Hanbel, *Müsned*, 30/240; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/144.

¹³⁷⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/117; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/139.

¹³⁷⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/90; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/527.

¹³⁷⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/120; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/57.

922. Sürâka b. Amr b. Atıyye¹³⁷⁹
923. Sürâka b. el-Hubâb el-Ensârî¹³⁸⁰
924. Sürâka b. Mâlik b. Cu‘şüm el-Müdlîcî¹³⁸¹
925. Sürrak¹³⁸²
926. Süveyd b. Âmir¹³⁸³
927. Süveyd b. en-Nu‘mân el-Ensârî¹³⁸⁴
928. Süveyd b. Hanzala¹³⁸⁵
929. Süveyd b. Hübeyra¹³⁸⁶
930. Süveyd b. Kays el-Abdî¹³⁸⁷
931. Süveyd b. Mukarrin el-Müzenî¹³⁸⁸
932. Süveyd Ebû Abdillâh el-Elhânî¹³⁸⁹
933. Süveyd Ebû Ukbe¹³⁹⁰
934. Şatıb el-Memdûd¹³⁹¹
935. Şebîb b. Nuaym¹³⁹²
936. Şeddâd b. Evs el-Ensârî¹³⁹³
937. Şeddâd b. el-Hâd el-Leysî¹³⁹⁴
938. Şeddâd b. Şurahbîl el-Ensârî¹³⁹⁵
939. Şeddâd b. Üseyd es-Sülemî¹³⁹⁶

¹³⁷⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/161; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/34.

¹³⁸⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/161; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/33.

¹³⁸¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/139; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/120; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/35.

¹³⁸² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/197; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/37.

¹³⁸³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/105; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/187.

¹³⁸⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/102; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/98; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/190.

¹³⁸⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/104; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/284; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/186.

¹³⁸⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/107; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/172; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/191.

¹³⁸⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/105; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/444; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/189.

¹³⁸⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/100; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/472; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/190.

¹³⁸⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/107; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/191.

¹³⁹⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/106; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/192 İbn Hacer’de Süveyd el-Cühenî olarak geçmektedir.

¹³⁹¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/375; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/282.

¹³⁹² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/375; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/254.

¹³⁹³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/329; İbn Hanbel, *Müsned*, 28/334; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/258.

¹³⁹⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/326; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/419; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/262.

¹³⁹⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/328; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/260.

¹³⁹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/327; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/257.

940. Şeddâd Ebü'l-Müstevrid el-Fihri¹³⁹⁷
941. Şekel b. Humeyd el-Absî¹³⁹⁸
942. Şerâhîl b. Mürre el-Hemdânî¹³⁹⁹
943. eş-Şerîd b. Süveyd es-Sekafî¹⁴⁰⁰
944. Şerîk¹⁴⁰¹
945. Şerîk b. Hanbel¹⁴⁰²
946. Şerîk b. Târik b. Süfyân¹⁴⁰³
947. Şeybân Ebû Yahyâ el-Ensârî¹⁴⁰⁴
948. Şeybe b. Ebî Kesîr el-Eşcaî¹⁴⁰⁵
949. Şeybe b. Osman el-Hacebî¹⁴⁰⁶
950. Şeybe b. Utbe b. Rebîa¹⁴⁰⁷
951. Şihâb¹⁴⁰⁸
952. Şihâb b. el-Mecnûn¹⁴⁰⁹
953. Şuayb b. Amr¹⁴¹⁰
954. Şürahbîl b. el-A'ver ed-Dabâbî¹⁴¹¹
955. Şürahbîl b. Evs el-Kindî¹⁴¹²
956. Şürahbîl b. Hasene¹⁴¹³
957. Şürahbîl el-Cu'fî¹⁴¹⁴

¹³⁹⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/328; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/261.

¹³⁹⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/371; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/304; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/285.

¹³⁹⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/369; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/263.

¹⁴⁰⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/376; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/464; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/275.

¹⁴⁰¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/371; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/282.

¹⁴⁰² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/371; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/277.

¹⁴⁰³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/369; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/279.

¹⁴⁰⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/373; İsmi Şeybân b. Mâlik olarak zikredilmiştir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/296.

¹⁴⁰⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/363; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/300.

¹⁴⁰⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/356; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/102; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/298.

¹⁴⁰⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/361; İbn Hanbel, *Müsned*, 37/168; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/346.

¹⁴⁰⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/374; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/295.

¹⁴⁰⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/374; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/294.

¹⁴¹⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/375; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/283.

¹⁴¹¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/368; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/264.

¹⁴¹² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/366; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/591; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/264.

¹⁴¹³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/364; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/287; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/265.

¹⁴¹⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/366; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/268.

958. Şûrayh b. Ebrehe¹⁴¹⁵
 959. Şüveyfî¹⁴¹⁶
 960. Talha b. Amr el-Basrî¹⁴¹⁷
 961. Talha b. el-Berâ¹⁴¹⁸
 962. Talha b. Dâvud¹⁴¹⁹
 963. Talha b. Mâlik¹⁴²⁰
 964. Talk b. Ali b. el-Münzir b. Kays¹⁴²¹
 965. Târik b. Abdillâh el-Muhâribî¹⁴²²
 966. Târik b. Alkame¹⁴²³
 967. Târik b. Eşyem el-Eşcaî¹⁴²⁴
 968. Târik b. Süveyd el-Hadramî¹⁴²⁵
 969. Târik b. Şihâb el-Ahmesî¹⁴²⁶
 970. Telib b. Tağlib el-Anberî¹⁴²⁷
 971. Temîm b. Abd¹⁴²⁸
 972. Temîm b. Evs ed-Dârî¹⁴²⁹
 973. Temîm b. el-Hâris¹⁴³⁰
 974. Temîm b. Hucr¹⁴³¹
 975. Temîm b. Üseyd¹⁴³²

¹⁴¹⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/373; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/270.

¹⁴¹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/376; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/296.

¹⁴¹⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 8/371; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/433.

¹⁴¹⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 8/372; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/425.

¹⁴¹⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 8/373; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/428.

¹⁴²⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 8/370; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/434.

¹⁴²¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 8/396; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/211; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/437.

¹⁴²² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 8/374; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/197; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/414.

¹⁴²³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 8/388; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/415.

¹⁴²⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 8/377; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/212; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/411.

¹⁴²⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 8/387; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/82; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/412.

¹⁴²⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 8/384; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/124; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/413.

¹⁴²⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/62; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/508; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/486.

¹⁴²⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/60; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/491.

¹⁴²⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/49; İbn Hanbel, *Müsned*, 28/138; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/118.

¹⁴³⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/62; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/489.

¹⁴³¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/60; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/489.

¹⁴³² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/59; İbn Hanbel, *Müsned*, 34/355; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/487.

976. Temîm b. Yü'âr el-Ensârî¹⁴³³
 977. Temîm b. Zeyd el-Ensârî¹⁴³⁴
 978. Temîm Mevlâ Benî Ganm¹⁴³⁵
 979. Temîm Mevlâ Hırâş b. es-Sımma¹⁴³⁶
 980. et-Teyhân¹⁴³⁷
 981. Tihfe b. Kays el-Gıfârî¹⁴³⁸
 982. Tufeyl b. Amr ed-Devsî¹⁴³⁹
 983. Tufeyl b. en-Nu'mân el-Ensârî¹⁴⁴⁰
 984. Tufeyl b. Sehbera ed-Devsî¹⁴⁴¹
 985. Uceyr b. Yezîd b. Abdilaziz¹⁴⁴²
 986. Ufeyr b. Ebî Ufeyr¹⁴⁴³
 987. Ukbe b. Âmir el-Cühenî¹⁴⁴⁴
 988. Ukbe b. Amr el-Ensârî¹⁴⁴⁵
 989. Ukbe b. el-Hâris b. Âmir¹⁴⁴⁶
 990. Ukbe b. Mâlik el-Leysî¹⁴⁴⁷
 991. Ukkâşe b. Mihsan el-Esedî¹⁴⁴⁸
 992. Umeyr¹⁴⁴⁹

¹⁴³³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/61; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/492.

¹⁴³⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/60; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/490.

¹⁴³⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/61; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/492.

¹⁴³⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/61; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/492.

¹⁴³⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/64; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/493.

¹⁴³⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/392; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/307; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/442.

¹⁴³⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/390; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/422.

¹⁴⁴⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/390; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/425.

¹⁴⁴¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/388; İbn Hanbel, *Müsned*, 34/296; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/421.

¹⁴⁴² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/188; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/384.

¹⁴⁴³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/189; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/424 İbn Hacer'de Affân b. Ebî Ufeyr el-Ensârî olarak geçmektedir.

¹⁴⁴⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/267; İbn Hanbel, *Müsned*, 28/523; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/429.

¹⁴⁴⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/194; İbn Hanbel, *Müsned*, 37/30; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/432.

¹⁴⁴⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/351; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/70; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/427.

¹⁴⁴⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/355; İbn Hanbel, *Müsned*, 28/219; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/433.

¹⁴⁴⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/23; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/439.

¹⁴⁴⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/65 Âbü'l-Lahm el-Gıfârî'nin mevlasıdır.; İbn Hanbel, *Müsned*, 36/270; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/607.

993. Umeyr el-Abdî¹⁴⁵⁰
994. Umeyr b. Âmir el-Mâzinî¹⁴⁵¹
995. Umeyr b. Ebî Vakkâs ez-Zührî¹⁴⁵²
996. Umeyr b. Habîb b. Humâşe¹⁴⁵³
997. Umeyr b. Katâde el-Leysî¹⁴⁵⁴
998. Umeyr b. Sa'd el-Ensârî¹⁴⁵⁵
999. Umeyr b. Seleme ed-Damrî¹⁴⁵⁶
1000. Umeyr b. Ümeyye¹⁴⁵⁷
1001. Umeyr b. Vehb el-Cumahî¹⁴⁵⁸
1002. Umeyr el-Müzenî¹⁴⁵⁹
1003. Urs b. Umeyra el-Kindî¹⁴⁶⁰
1004. Urve b. Ebi'l-Ca'd el-Ezdî¹⁴⁶¹
1005. Urve b. Mes'ûd es-Sekafî¹⁴⁶²
1006. Urve b. Muattib el-Ensârî¹⁴⁶³
1007. Urve b. Mudarris b. Hârîse¹⁴⁶⁴
1008. Urve el-Fükaymî¹⁴⁶⁵
1009. Utârid b. Hâcib¹⁴⁶⁶
1010. Utbe b. Abd es-Sülemî¹⁴⁶⁷

¹⁴⁵⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/63; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/591 İbn Hacer'de Umeyr b. Cûdân olarak geçmektedir.

¹⁴⁵¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/54; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/195; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/598.

¹⁴⁵² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/55; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/598.

¹⁴⁵³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/50; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/592.

¹⁴⁵⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/47; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/601.

¹⁴⁵⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/51; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/596.

¹⁴⁵⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/63; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/186; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/597.

¹⁴⁵⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/64; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/590.

¹⁴⁵⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/56; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/603.

¹⁴⁵⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/65; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/607.

¹⁴⁶⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/137; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/400.

¹⁴⁶¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/154; İbn Hanbel, *Müsned*, 32/98; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/403.

¹⁴⁶² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/147; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/406.

¹⁴⁶³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/147; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/409.

¹⁴⁶⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/149; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/142; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/408.

¹⁴⁶⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/146; İbn Hanbel, *Müsned*, 34/269; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/409.

¹⁴⁶⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/15; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/419.

¹⁴⁶⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/118; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/187; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/362.

1011. Utbe b. Ferkad es-Sülemî¹⁴⁶⁸
1012. Utbe b. Gazvân es-Sülemî¹⁴⁶⁹
1013. Utbe b. Mes'ûd el-Hüzelî¹⁴⁷⁰
1014. Utbe b. en-Nüdder es-Sülemî¹⁴⁷¹
1015. Uteyr el-Uzrî¹⁴⁷²
1016. Uveyym b. Sâide el-Ensârî¹⁴⁷³
1017. Uveyym b. Sâide el-Hüzelî¹⁴⁷⁴
1018. Uyeyne b. Bedr el-Fezârî¹⁴⁷⁵
1019. Übey b. Ka'b¹⁴⁷⁶
1020. Übey b. Mâlik el-Kuşeyrî¹⁴⁷⁷
1021. Übey b. Umâre el-Ensârî¹⁴⁷⁸
1022. Ühbân b. Sayfî¹⁴⁷⁹
1023. Ümeyye b. Levzân el-Ensârî¹⁴⁸⁰
1024. Ümeyye b. Maḥşî el-Huzâ'î¹⁴⁸¹
1025. Üneys b. Atîk b. Âmir el-Ensârî¹⁴⁸²
1026. Üneys b. Ebî Mersed el-Ğanevî¹⁴⁸³
1027. Üneys b. Cünâde el-Gıfârî¹⁴⁸⁴
1028. Üneys b. Katâde el-Ensârî¹⁴⁸⁵
1029. Üneys b. Muâz b. Kays el-Ensârî¹⁴⁸⁶

¹⁴⁶⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/132; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/364.

¹⁴⁶⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/112; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/113; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/363.

¹⁴⁷⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/136; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/365.

¹⁴⁷¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/134; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/366.

¹⁴⁷² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 18/87; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/368.

¹⁴⁷³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/139; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/235; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/619.

¹⁴⁷⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/141; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/620.

¹⁴⁷⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/160; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/638.

¹⁴⁷⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/197; İbn Hanbel, *Müsned*, 35/9; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/180.

¹⁴⁷⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/202; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/373; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/182.

¹⁴⁷⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/202; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/179.

¹⁴⁷⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/293; İbn Hanbel, *Müsned*, 34/270; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/290.

¹⁴⁸⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/291; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/268.

¹⁴⁸¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/291; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/296; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/269.

¹⁴⁸² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/268; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/285.

¹⁴⁸³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/265; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/286.

¹⁴⁸⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/266; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/284.

¹⁴⁸⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/268; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/285.

¹⁴⁸⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/268; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/286.

1030. Üsâme b. Ehdarî¹⁴⁸⁷
 1031. Üsâme b. Şerîk¹⁴⁸⁸
 1032. Üsâme b. Umeyr¹⁴⁸⁹
 1033. Üsâme b. Zeyd b. Hârîse¹⁴⁹⁰
 1034. Üseyd b. Hudayr¹⁴⁹¹
 1035. Üseyd b. Mâlik¹⁴⁹²
 1036. Üseyd b. Yerbû¹⁴⁹³
 1037. Üseyd b. Zuheyr¹⁴⁹⁴
 1038. Üseyr b. Amr¹⁴⁹⁵
 1039. Üzeyne¹⁴⁹⁶
 1040. Vâbisa b. Ma‘bed¹⁴⁹⁷
 1041. Vahşî b. Harb¹⁴⁹⁸
 1042. Vâil b. Hucr¹⁴⁹⁹
 1043. Vâkîd¹⁵⁰⁰
 1044. Varaka b. Nevfel¹⁵⁰¹
 1045. Vâsile b. el-Eska¹⁵⁰²
 1046. Vebr b. Müşhir¹⁵⁰³
 1047. Vehb b. Abdillâh¹⁵⁰⁴

¹⁴⁸⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/196; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/201.

¹⁴⁸⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/179; İbn Hanbel, *Müsned*, 30/394; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/203.

¹⁴⁸⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/188; İbn Hanbel, *Müsned*, 34/308; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/204.

¹⁴⁹⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/159; İbn Hanbel, *Müsned*, 10/96; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/202.

¹⁴⁹¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/203; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/507; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/234.

¹⁴⁹² İsminde ihtilaf edilmiştir. Birden fazla ismi bulunmaktadır. Bk. Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/211; İsmi Beşîr b. Amr b. Mihsan olarak yer almaktadır. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/435.

¹⁴⁹³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/210; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/236.

¹⁴⁹⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/209; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/236.

¹⁴⁹⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/213; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/198; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/238.

¹⁴⁹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/297; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/193.

¹⁴⁹⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/140; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/523; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/461.

¹⁴⁹⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/136; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/480; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/470.

¹⁴⁹⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/9; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/134; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/466.

¹⁵⁰⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/154; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/371 Ebû Vâkîd olarak bahsi geçmektedir.

¹⁵⁰¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/153; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/477.

¹⁵⁰² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/52; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/385; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/462.

¹⁵⁰³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/153; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/468.

¹⁵⁰⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/99; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/40; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/490.

1048. Vehb b. Hamza¹⁵⁰⁵
 1049. Vehb b. Hanbeş¹⁵⁰⁶
 1050. Vehb b. Huzeyfe¹⁵⁰⁷
 1051. el-Velîd b. Kays¹⁵⁰⁸
 1052. Velîd b. Ukbe¹⁵⁰⁹
 1053. el-Velîd b. el-Velîd¹⁵¹⁰
 1054. Yahyâ b. Ezher¹⁵¹¹
 1055. Yaîş el-Cühenî¹⁵¹²
 1056. Yaîş el-Gıfârî¹⁵¹³
 1057. Ya‘lâ b. Mürre es-Âmirî¹⁵¹⁴
 1058. Ya‘lâ b. Mürre es-Sekaffî¹⁵¹⁵
 1059. Ya‘lâ b. Siyâbe¹⁵¹⁶
 1060. Ya‘lâ b. Ümeyye¹⁵¹⁷
 1061. Yâsir b. Süveyd¹⁵¹⁸
 1062. Yâsir Ebû Ammâr¹⁵¹⁹
 1063. Yesâr b. Abd¹⁵²⁰
 1064. Yesâr b. Süveyd¹⁵²¹
 1065. Yesribî¹⁵²²
 1066. Yezîd b. el-Ahnes¹⁵²³

¹⁵⁰⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/135; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/487.

¹⁵⁰⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/134; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/141; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/488.

¹⁵⁰⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/135; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/233; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/487.

¹⁵⁰⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/151; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/484.

¹⁵⁰⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/149; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/304; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/481.

¹⁵¹⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/152; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/108; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/484.

¹⁵¹¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/287; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/503.

¹⁵¹² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/276; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/541.

¹⁵¹³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/277; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/541.

¹⁵¹⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/273; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/540.

¹⁵¹⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/261; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/89; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/540.

¹⁵¹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/275; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/540.

¹⁵¹⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/249; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/468; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/538.

¹⁵¹⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/277; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/500.

¹⁵¹⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/277; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/500.

¹⁵²⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/276; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/301; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/534.

¹⁵²¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/276; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/533.

¹⁵²² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/277; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/39; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/502.

¹⁵²³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/239; İbn Hanbel, *Müsned*, 28/167; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/506.

1067. Yezîd b. Âmir¹⁵²⁴
 1068. Yezîd b. Ebî Süfyân¹⁵²⁵
 1069. Yezîd b. Esed¹⁵²⁶
 1070. Yezîd b. el-Esved¹⁵²⁷
 1071. Yezîd b. Hâlid¹⁵²⁸
 1072. Yezîd b. Husayn¹⁵²⁹
 1073. Yezîd b. Katâde¹⁵³⁰
 1074. Yezîd b. Ma'bed¹⁵³¹
 1075. Yezîd b. Neâme¹⁵³²
 1076. Yezîd b. Nuaym¹⁵³³
 1077. Yezîd b. Rükâne¹⁵³⁴
 1078. Yezîd b. Sâbit¹⁵³⁵
 1079. Yezîd b. Seleme¹⁵³⁶
 1080. Yezîd b. Seyf¹⁵³⁷
 1081. Yezîd b. Şecere¹⁵³⁸
 1082. Yezîd b. Şeybân¹⁵³⁹
 1083. Yezîd b. Uhti Nemr¹⁵⁴⁰
 1084. Yezîd b. Zem'a¹⁵⁴¹

¹⁵²⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/237; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/523.

¹⁵²⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/231; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/516.

¹⁵²⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/238; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/214; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/506.

¹⁵²⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/232; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/18; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/507.

¹⁵²⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/245; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/513.

¹⁵²⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/245; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/512.

¹⁵³⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/243; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/525.

¹⁵³¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/246; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/528.

¹⁵³² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/244; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/530.

¹⁵³³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/245; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/530.

¹⁵³⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/249; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/532; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/514.

¹⁵³⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/239; İbn Hanbel, *Müsned*, 32/201; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/509.

¹⁵³⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/242; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/518.

¹⁵³⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/248; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/519.

¹⁵³⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/246; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/520.

¹⁵³⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/245; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/522.

¹⁵⁴⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/241; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/516 Bu eserde Yezîd b. Saîd olarak bahsi geçmektedir.

¹⁵⁴¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/247; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/515.

1085. Yezîd Ebû Abdîrrahman¹⁵⁴²
1086. Yezîd Ebû Ma'n¹⁵⁴³
1087. Yezîd Ebû Ömer¹⁵⁴⁴
1088. Yusuf b. Abdillâh¹⁵⁴⁵
1089. Zâhir b. el-Esved el-Eslemî¹⁵⁴⁶
1090. Zâhir b. Harâm el-Eşcaî¹⁵⁴⁷
1091. Zahîr b. Râfi' el-Ensârî¹⁵⁴⁸
1092. Zâlim b. Sârik¹⁵⁴⁹
1093. Zâri' el-Abdî¹⁵⁵⁰
1094. Zekvân¹⁵⁵¹
1095. Zekvân b. Abdi Kays el-Ensârî¹⁵⁵²
1096. Zer' Ebû Talha el-Havlânî¹⁵⁵³
1097. Zeyd b. Abdi Rabbih el-Ensârî¹⁵⁵⁴
1098. Zeyd b. Bûlâ¹⁵⁵⁵
1099. Zeyd b. Cârîye el-Ensârî¹⁵⁵⁶
1100. Zeyd b. Ebî Evfâ el-Eslemî¹⁵⁵⁷
1101. Zeyd b. ed-Desine el-Ensârî¹⁵⁵⁸

¹⁵⁴² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/243; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/334; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/510 Burada Yezîd b. Cârîye olarak yer almaktadır.

¹⁵⁴³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/237; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/191; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/532.

¹⁵⁴⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/245; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/532.

¹⁵⁴⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/285; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/330; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/543.

¹⁵⁴⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/274; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/451.

¹⁵⁴⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/274; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/452.

¹⁵⁴⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/406; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/454.

¹⁵⁴⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/407 Ebû Safra el-Ezdî olarak da bilinmektedir.; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/453.

¹⁵⁵⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/275; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/451 İbn Hacer'de ez-Zâri' b. Âmir olarak zikredilmiştir.

¹⁵⁵¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/232 İsmiinde ihtilaf edilmiştir. Mihrân ya da Tahmân da olabilir.; İbn Hanbel, *Müsned*, 42/85; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/339.

¹⁵⁵² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/232; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/338.

¹⁵⁵³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/233; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/337.

¹⁵⁵⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/262; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/506.

¹⁵⁵⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/89; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/490.

¹⁵⁵⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/224; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/492.

¹⁵⁵⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/220; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/489.

¹⁵⁵⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/259; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/500.

1102. Zeyd b. Erkam el-Ensârî¹⁵⁵⁹
1103. Zeyd b. Eslem b. Sa'lebe el-Ensârî¹⁵⁶⁰
1104. Zeyd b. Hâlid el-Cühenî¹⁵⁶¹
1105. Zeyd b. Hârîce el-Ensârî¹⁵⁶²
1106. Zeyd b. el-Hâris el-Ensârî¹⁵⁶³
1107. Zeyd b. Hârîse b. Şerâhîl¹⁵⁶⁴
1108. Zeyd b. el-Hattâb b. Nüfeyl¹⁵⁶⁵
1109. Zeyd b. Ka'b es-Sülemî¹⁵⁶⁶
1110. Zeyd b. Lebîd el-Ensârî¹⁵⁶⁷
1111. Zeyd b. el-Müzeyyen el-Ensârî¹⁵⁶⁸
1112. Zeyd b. Rebîa el-Kuraşî¹⁵⁶⁹
1113. Zeyd b. Rukayş¹⁵⁷⁰
1114. Zeyd b. Sâbit el-Ensârî¹⁵⁷¹
1115. Zeyd b. es-Sâmit ez-Zürakî¹⁵⁷²
1116. Zeyd b. Sa'ne¹⁵⁷³
1117. Zeyd b. Sehl el-Ensârî¹⁵⁷⁴
1118. Zeyd b. Sürâka b. Ka'b el-Ensârî¹⁵⁷⁵
1119. Zeyd b. Üseyd b. Cârîye ez-Zührî¹⁵⁷⁶

¹⁵⁵⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/164 Ebû Üneyse ve Ebû Sa'd olarak da bilinmektedir.; İbn Hanbel, *Müsned*, 32/7; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/487.

¹⁵⁶⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/225; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/489.

¹⁵⁶¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/227; İbn Hanbel, *Müsned*, 28/255; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/499.

¹⁵⁶² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/218; İbn Hanbel, *Müsned*, 3/239; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/498.

¹⁵⁶³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/163; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/494.

¹⁵⁶⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/83; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/25; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/494.

¹⁵⁶⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/80; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/499-500.

¹⁵⁶⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/259; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/511.

¹⁵⁶⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/227; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/511.

¹⁵⁶⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/226; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/512.

¹⁵⁶⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/225; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/500.

¹⁵⁷⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/226; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/500.

¹⁵⁷¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/106; İbn Hanbel, *Müsned*, 35/454; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/490.

¹⁵⁷² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/213 Ubeyd b. Muâviye b. es-Sâmit, Zeyd b. en-Nu'mân ve el-Fudayl b. Muâz b. es-Sâmit olarak da bilinmektedir.; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/120; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/245.

¹⁵⁷³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/222; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/501.

¹⁵⁷⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/90; İbn Hanbel, *Müsned*, 26/264; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/502.

¹⁵⁷⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/226; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/501.

¹⁵⁷⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/227; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/489.

1120. Zeyd b. Vedîa b. Amr el-Ensârî¹⁵⁷⁷
 1121. Zeyd b. Vedîa el-Ensârî¹⁵⁷⁸
 1122. Zibrikân b. Bedr¹⁵⁷⁹
 1123. Zinbâ‘ Ebû Ravh el-Cüzâmî¹⁵⁸⁰
 1124. Ziyâd b. Amr el-Cühenî¹⁵⁸¹
 1125. Ziyâd b. el-Ferd¹⁵⁸²
 1126. Ziyâd b. el-Hâris es-Sudâî¹⁵⁸³
 1127. Ziyâd b. Lebîd el-Ensârî¹⁵⁸⁴
 1128. Zû Mahmer¹⁵⁸⁵
 1129. Zübeyb b. Sa‘lebe el-Anberî¹⁵⁸⁶
 1130. Züeyb el-Anberî¹⁵⁸⁷
 1131. Züeyb b. Kabîsa el-Huzâî¹⁵⁸⁸
 1132. Züheyr b. Alkame es-Sekafî¹⁵⁸⁹
 1133. Züheyr b. Amr el-Hilâlî¹⁵⁹⁰
 1134. Züheyr b. Ebî Alkame¹⁵⁹¹
 1135. Züheyr b. Muâviye el-Cüşemî¹⁵⁹²
 1136. Züheyr b. Osman es-Sekafî¹⁵⁹³
 1137. Züheyr b. Surad el-Cüşemî¹⁵⁹⁴

¹⁵⁷⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/226; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/515.

¹⁵⁷⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/164; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/515.

¹⁵⁷⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/277; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/454.

¹⁵⁸⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/268; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/470.

¹⁵⁸¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/266; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/483.

¹⁵⁸² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/266; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/484 İbn Hacer’de Ziyâd b. Ebî el-Gard el-Ensârî olarak geçmektedir.

¹⁵⁸³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/262; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/79; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/480.

¹⁵⁸⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/264; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/17; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/484.

¹⁵⁸⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/234 Mahmer b. Ehî en-Necâşî de denilmektedir.; İbn Hanbel, *Müsned*, 28/28; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/348.

¹⁵⁸⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/267; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/456.

¹⁵⁸⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/231; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/352.

¹⁵⁸⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/229; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/488; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/271.

¹⁵⁸⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/273; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/476.

¹⁵⁹⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/272; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/476.

¹⁵⁹¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/273; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/476.

¹⁵⁹² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/273; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/479.

¹⁵⁹³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/272; İbn Hanbel, *Müsned*, 33/433; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/475.

¹⁵⁹⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/269; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/473.

1138. Züheyr b. Ümeyye el-Hâşimî¹⁵⁹⁵
1139. Zü'l-Esâbi¹⁵⁹⁶
1140. Zü'l-Lihye el-Kilâbî¹⁵⁹⁷
1141. Zü'l-Yedeyn¹⁵⁹⁸
1142. Zürâre¹⁵⁹⁹
1143. Zürâre b. Cüzey¹⁶⁰⁰

3. Künyeleri ile Meşhur Olan Sahâbîler

1. Ebû Abdullah el-Hatmî¹⁶⁰¹
2. Ebû Abdirrahman¹⁶⁰²
3. Ebû Abdirrahman el-Cühenî¹⁶⁰³
4. Ebû Abdirrahman el-Fihri¹⁶⁰⁴
5. Ebû Abdirrahman el-Hatmî¹⁶⁰⁵
6. Ebû Abdirrahman el-Kaynî¹⁶⁰⁶
7. Ebû Abdirrahman el-Mahzûmî¹⁶⁰⁷
8. Ebû Akîl el-Büdeylî¹⁶⁰⁸
9. Ebû Akrab¹⁶⁰⁹
10. Ebû Âmine el-Fezârî¹⁶¹⁰
11. Ebû Âmir¹⁶¹¹

¹⁵⁹⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/273; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/472 İbn Hacer'de Züheyr b. Ebî Ümeyye olarak geçmektedir.

¹⁵⁹⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/238; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/344.

¹⁵⁹⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/237; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/347.

¹⁵⁹⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/233; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/350.

¹⁵⁹⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/276; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/465 İbn Hacer'de Zürâre el-Ensârî olarak zikredilmiştir.

¹⁶⁰⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/276; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/462.

¹⁶⁰¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/293; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/214.

¹⁶⁰² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/292; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/220.

¹⁶⁰³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/289; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/581; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/218.

¹⁶⁰⁴ Taberânî, isminin Hâris b. Hişâm olduğunu zikretmiştir. Bk. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/288; İbn Hanbel, *Müsned*, 37/134; İsmi konusunda ihtilaf edilmiştir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/219.

¹⁶⁰⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/292; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/218.

¹⁶⁰⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/291; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/220.

¹⁶⁰⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/292; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/220.

¹⁶⁰⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/386; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/234.

¹⁶⁰⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/316; İbn Hanbel, *Müsned*, 34/258; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/232.

¹⁶¹⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/360; Künyesi Ebû Ümeyye olarak geçmektedir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/3.

¹⁶¹¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/317; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/212.

12. Ebû Âmir es-Sekûnî¹⁶¹²
13. Ebû Amr¹⁶¹³
14. Ebû Amr b. Hafs¹⁶¹⁴
15. Ebû Amr el-Ensârî¹⁶¹⁵
16. Ebû Asîb¹⁶¹⁶
17. Ebû Atıyye¹⁶¹⁷
18. Ebû Azîz b. Umeyr¹⁶¹⁸
19. Ebû Beşîr el-Ensârî¹⁶¹⁹
20. Ebû Büheyse¹⁶²⁰
21. Ebû Bürde¹⁶²¹
22. Ebû Bürde el-Ensârî¹⁶²²
23. Ebû Câbir es-Sadeffî¹⁶²³
24. Ebû Cebîre b. ed-Dahhâk¹⁶²⁴
25. Ebû Cüneyde el-Fihri¹⁶²⁵
26. Ebû Dayâh el-Ensârî¹⁶²⁶
27. Ebû Ervâ ed-Devsî¹⁶²⁷
28. Ebû Fâtîma ed-Damrî¹⁶²⁸
29. Ebû Füseyile¹⁶²⁹

¹⁶¹² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/317; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/212.

¹⁶¹³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/382; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/241.

¹⁶¹⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/298; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/245; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/239.

¹⁶¹⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/381; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/240.

¹⁶¹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/391; İbn Hanbel, *Müsned*, 34/366; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/229.

¹⁶¹⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/378; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/231.

¹⁶¹⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/393; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/228.

¹⁶¹⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/294; İbn Hanbel, *Müsned*, 36/210; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/36.

¹⁶²⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/312; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/293; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/40.

¹⁶²¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/314; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/374; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/31.

¹⁶²² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/314; İbn Hanbel, *Müsned*, 39/308; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/32.

¹⁶²³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/374; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/53.

¹⁶²⁴ İsmine ed-Dahhâk b. Cebîre da denilmektedir. Bk. Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/389; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/202; İsimler bölümünde ed-Dahhâk b. Ebî Cebîre olarak zikredilmektedir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/383.

¹⁶²⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/375; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/59.

¹⁶²⁶ Künyesi Ebû Sabâh da olabilir. Bk. Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/392; İsmi en-Nu‘mân b. Sâbit’dir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/347.

¹⁶²⁷ İsmi Rebî‘a veya Ubeyd b. el-Hâris olabilir. Bk. Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/369; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/367; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/8.

¹⁶²⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/321; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/285; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/270.

¹⁶²⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/383; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/267.

30. Ebû Gâdiye el-Cühenî¹⁶³⁰
31. Ebû Gâdiye el-Müzenî¹⁶³¹
32. Ebû Gaziyye el-Ensârî¹⁶³²
33. Ebû Habbe el-Bedrî¹⁶³³
34. Ebû Habîb el-Anberî¹⁶³⁴
35. Ebû Hadred el-Eslemî¹⁶³⁵
36. Ebû Hâlid es-Sülemî¹⁶³⁶
37. Ebû Hallâd¹⁶³⁷
38. Ebû Hasan el-Ensârî¹⁶³⁸
39. Ebû Hâtîm el-Müzenî¹⁶³⁹
40. Ebû Hayra es-Sabbâhî¹⁶⁴⁰
41. Ebû Hayve¹⁶⁴¹
42. Ebû Hırâş es-Sülemî¹⁶⁴²
43. Ebû Hilâl et-Teymî¹⁶⁴³
44. Ebû Hind ed-Dârî¹⁶⁴⁴
45. Ebû Hind el-Haccâm¹⁶⁴⁵
46. Ebû Husayfe¹⁶⁴⁶
47. Ebû İsrâîl¹⁶⁴⁷
48. Ebû İyâs¹⁶⁴⁸

¹⁶³⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/363; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/252; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/258.

¹⁶³¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/365; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/260.

¹⁶³² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/329; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/262.

¹⁶³³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/325; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/381; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/71.

¹⁶³⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/308; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/72.

¹⁶³⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/352; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/475; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/73.

¹⁶³⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/318; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/88.

¹⁶³⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/392; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/92.

¹⁶³⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/394; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/266; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/76.

¹⁶³⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/299; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/68.

¹⁶⁴⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/368; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/94.

¹⁶⁴¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/302; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/82.

¹⁶⁴² İsmînin Hadrâd olduğu söylenmektedir. Bk. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/307; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/455; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/89.

¹⁶⁴³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/380; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/362.

¹⁶⁴⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/319; İbn Hanbel, *Müsned*, 37/7; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/364.

¹⁶⁴⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/321; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/363.

¹⁶⁴⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/396; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/91.

¹⁶⁴⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/391; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/73; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/10.

¹⁶⁴⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/313; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/21.

49. Ebû Kays el-Ensârî¹⁶⁴⁹
50. Ebû Kebşe el-Enmârî¹⁶⁵⁰
51. Ebû Kuteyle¹⁶⁵¹
52. Ebû Lâs el-Huzâî¹⁶⁵²
53. Ebû Leyla el-Eş‘arî¹⁶⁵³
54. Ebû Menfea el-Haneî¹⁶⁵⁴
55. Ebû Meryem el-Ezdî¹⁶⁵⁵
56. Ebû Meryem el-Gassânî¹⁶⁵⁶
57. Ebû Mes‘ûd el-Gıfârî¹⁶⁵⁷
58. Ebû Muattib b. Amr¹⁶⁵⁸
59. Ebû Muâviye b. Abdi’l-Lât¹⁶⁵⁹
60. Ebû Mucîbe el-Bâhilî¹⁶⁶⁰
61. Ebû Müveyhibe¹⁶⁶¹
62. Ebû Necîh¹⁶⁶²
63. Ebû Nemle el-Ensârî¹⁶⁶³
64. Ebû Nühayle¹⁶⁶⁴
65. Ebû Osman el-Ensârî¹⁶⁶⁵
66. Ebû Ömer el-Ensârî¹⁶⁶⁶

¹⁶⁴⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/393; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/279.

¹⁶⁵⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/338; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/552; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/283.

¹⁶⁵¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/316; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/274.

¹⁶⁵² İsmi Muhammed b. el-Esved’dir. Bk. Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 29/458; İbn Hanbel, *Müsned*, 7/289; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/274.

¹⁶⁵³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/373; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/293.

¹⁶⁵⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/310; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/321.

¹⁶⁵⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/331; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/308.

¹⁶⁵⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/332; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/308.

¹⁶⁵⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/388; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/309.

¹⁶⁵⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/359; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/311.

¹⁶⁵⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/394; İbn Hacer, Abdurrahman b. Abd’ın tercemesinde bu sahâbîden bahsetmiştir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 4/277.

¹⁶⁶⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/358; İbn Hanbel, *Müsned*, 33/432; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/298.

¹⁶⁶¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/346; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/374; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/324.

¹⁶⁶² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/366; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/338.

¹⁶⁶³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/349; İbn Hanbel, *Müsned*, 28/460; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/341.

¹⁶⁶⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/378; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/339.

¹⁶⁶⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/371; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/226.

¹⁶⁶⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/387; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/238.

67. Ebû Râita b. Kerâme¹⁶⁶⁷
68. Ebû Sâbit el-Ensârî¹⁶⁶⁸
69. Ebû Saîd b. el-Mu‘llâ¹⁶⁶⁹
70. Ebû Saîd el-Ensârî ez-Zürakî¹⁶⁷⁰
71. Ebû Sa‘d b. Fedâle¹⁶⁷¹
72. Ebû Sa‘d el-Hayr el-Ensârî¹⁶⁷²
73. Ebû Sa‘lebe el-Eşcaî¹⁶⁷³
74. Ebû Sebra el-Cu‘fî¹⁶⁷⁴
75. Ebû Sebra el-Ensârî¹⁶⁷⁵
76. Ebû Sekîne¹⁶⁷⁶
77. Ebû Sellâm¹⁶⁷⁷
78. Ebû Sellâm es-Sülemî¹⁶⁷⁸
79. Ebû Selmâ¹⁶⁷⁹
80. Ebû Sevd et-Temîmî¹⁶⁸⁰
81. Ebû Sevr el-Fehmî¹⁶⁸¹
82. Ebû Seyyâre¹⁶⁸²
83. Ebû Sırma el-Ensârî¹⁶⁸³
84. Ebû Sülâle es-Sülemî¹⁶⁸⁴

¹⁶⁶⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/376; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/123.

¹⁶⁶⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/376; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/47.

¹⁶⁶⁹ İsmi Râfi‘ olarak bilinmektedir. Bk. Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/303; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/505; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/148.

¹⁶⁷⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/313; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/144.

¹⁶⁷¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/307; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/161; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/145.

¹⁶⁷² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/304; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/143.

¹⁶⁷³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/383; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/194; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/49.

¹⁶⁷⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/295; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/141; İsmi Yezîd b. Mâlik b. Abdillâh’tır. Bk. İbn Abdilberr, *el-İstîâb*, 4/1667.

¹⁶⁷⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/296; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/142.

¹⁶⁷⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/335; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/155.

¹⁶⁷⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/367; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/157.

¹⁶⁷⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/373; İbn Hacer, Ebû Sülâle olarak eserine almıştır. Taberânî’nin ise Ebû Sellâm olarak eserinde yer verdiğini zikretmektedir. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/156.

¹⁶⁷⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/348; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/430; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/160.

¹⁶⁸⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/381; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/164.

¹⁶⁸¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/310; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/15; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/52.

¹⁶⁸² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/351; İbn Hanbel, *Müsned*, 29/610; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/166.

¹⁶⁸³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/329; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/33; İsminin Kays b. Mâlik, Mâlik b. Kays, İbn Ebî Kays, İbn Es‘ad olabileceği ihtimaller dahilindedir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/174.

¹⁶⁸⁴ Ebû Sellâm olarak da bilinir. Bk. Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/362; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/156.

85. Ebû Süveyd¹⁶⁸⁵
86. Ebû Şehm¹⁶⁸⁶
87. Ebû Şekra¹⁶⁸⁷
88. Ebû Şeybe el-Hudrî¹⁶⁸⁸
89. Ebû Talîk el-Eşcaî¹⁶⁸⁹
90. Ebû Tarîf el-Hüzelî¹⁶⁹⁰
91. Ebû Taybe el-Haccâm¹⁶⁹¹
92. Ebû Ubeyd¹⁶⁹²
93. Ebû Ubeyd¹⁶⁹³
94. Ebû Ümeyme¹⁶⁹⁴
95. Ebû Ümeyye el-Kuşeyrî¹⁶⁹⁵
96. Ebû Ümeyye el-Lahmî¹⁶⁹⁶
97. Ebû Ümeyye el-Mahzûmî¹⁶⁹⁷
98. Ebû Vehb el-Cüşemî¹⁶⁹⁸
99. Ebû Yezîd¹⁶⁹⁹
100. Ebû Zem‘a el-Belevî¹⁷⁰⁰
101. Ebû Zeyd el-Cermî¹⁷⁰¹
102. Ebû Züheyr el-Enmârî¹⁷⁰²
103. Ebû Züheyr en-Nümeyrî¹⁷⁰³

¹⁶⁸⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/337; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/165.

¹⁶⁸⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/372; İbn Hanbel, *Müsned*, 37/188; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/177.

¹⁶⁸⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/370; Nisbesi et-Temîmî’dir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/174.

¹⁶⁸⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/313; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/177.

¹⁶⁸⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/324; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/194.

¹⁶⁹⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/315; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/169; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/192.

¹⁶⁹¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/383; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/327.

¹⁶⁹² Rasûlullah’ın mevlâsıdır. Bk. Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/335; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/224.

¹⁶⁹³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/377; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/224.

¹⁶⁹⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/362; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/17.

¹⁶⁹⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/361; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/20.

¹⁶⁹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/361; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/19.

¹⁶⁹⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/360; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/20.

¹⁶⁹⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/380; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/377; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/374.

¹⁶⁹⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/354; İbn Hanbel, *Müsned*, 30/215; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/379.

¹⁷⁰⁰ İsmi Abd b. Erkam’dır. Bk. Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/311; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/129.

¹⁷⁰¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/372; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/134.

¹⁷⁰² Ebû’l-Ezher de denilmektedir. Bk. Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/298; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/9.

¹⁷⁰³ İsmi Hâtîm’dır. Bk. Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/296; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/131.

104. Ebü'l-Alâ el-Ensârî¹⁷⁰⁴
105. Ebü'l-Ca'd ed-Damrî¹⁷⁰⁵
106. Ebü'd-Dehdâh el-Ensârî¹⁷⁰⁶
107. Ebü'l-Fîl el-Huzâî¹⁷⁰⁷
108. Ebü'l-Haccâc es-Sümâlî¹⁷⁰⁸
109. Ebü'l-Hattâb¹⁷⁰⁹
110. Ebü'l-Heysem¹⁷¹⁰
111. Ebü'l-Kayn el-Eslemî¹⁷¹¹
112. Ebü'l-Muallâ el-Ensârî¹⁷¹²
113. Ebü'l-Mücebbir¹⁷¹³
114. Ebü'l-Münzir¹⁷¹⁴
115. Ebü'n-Nu'mân el-Ezdî¹⁷¹⁵
116. Ebü'r-Ramdâ el-Belevî¹⁷¹⁶
117. Ebü'r-Rudeyn¹⁷¹⁷
118. Ebü's-Semh¹⁷¹⁸
119. Ebü's-Senâbil b. Ba'kek¹⁷¹⁹
120. Ebü's-Şümûs el-Belevî¹⁷²⁰
121. Ebü'l-Uryân es-Sülemî¹⁷²¹
122. Ebü'l-Verd¹⁷²²

¹⁷⁰⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/374; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/236.

¹⁷⁰⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/365; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/255; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/55.

¹⁷⁰⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/300; İbn Hanbel, *Müsned*, 19/464; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/100.

¹⁷⁰⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/325; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/268.

¹⁷⁰⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/377; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/73.

¹⁷⁰⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/370; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/91.

¹⁷¹⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/363; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/366.

¹⁷¹¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/338; el-Hadramî' dir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/280.

¹⁷¹² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/328; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/266; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/314.

¹⁷¹³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/385; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/298.

¹⁷¹⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/337; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/320.

¹⁷¹⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/302; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/340.

¹⁷¹⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/355; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/119.

¹⁷¹⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/337; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/116.

¹⁷¹⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/384; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/161.

¹⁷¹⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/356; İbn Hanbel, *Müsned*, 31/7; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/161.

¹⁷²⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/328; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/176.

¹⁷²¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/371; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/226.

¹⁷²² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/382; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/373.

123. Ebü'z-Zevâid el-Yemânî¹⁷²³

B. HANIM SAHÂBÎLER

1. Hz. Peygamberin Kızları

1. Fâtıma bint Rasûlillah¹⁷²⁴
2. Rukıyye bint Rasûlillah¹⁷²⁵
3. Zeyneb bint Rasûlillah¹⁷²⁶
4. Ümâme bint Ebî'l-Âs¹⁷²⁷
5. Ümmü Külsûm bint Rasûlillah¹⁷²⁸

2. Hz. Peygamberin Hanımları

1. Âişe bint Ebî Bekr es-Sıddîk¹⁷²⁹
2. Cüveyriye bint el-Hâris b. Ebî Dırrâr¹⁷³⁰
3. Hafsa bint Ömer b. Hattâb¹⁷³¹
4. Hatîce bint Huveylid b. Esed¹⁷³²
5. Meymûne bint el-Hâris¹⁷³³
6. Safiyye bint Huyey b. Ahtab¹⁷³⁴
7. Sevde bint Zem'a¹⁷³⁵
8. Ümmü Habîbe bint Ebî Süfyân¹⁷³⁶
9. Ümmü Seleme¹⁷³⁷

¹⁷²³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/356; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/132.

¹⁷²⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/396; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/9; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/262.

¹⁷²⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/434; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/138.

¹⁷²⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/424; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/151.

¹⁷²⁷ Taberânî, Hz. Peygamber'in kızı Zeynep'den olan torunu Ümâme'ye Peygamberimizin kızları arasında yer vermiştir. Bk. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/438; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/24.

¹⁷²⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/435; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/460.

¹⁷²⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 23/16; İbn Hanbel, *Müsned*, 40/9; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/231.

¹⁷³⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/58; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/337; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/72.

¹⁷³¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 23/185; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/67; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/85.

¹⁷³² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/444; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/99.

¹⁷³³ İsmi Hâle b. Abbâs'dır. Bk. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 44/386; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/378; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/322.

¹⁷³⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/66; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/429; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/210.

¹⁷³⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/29; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/407; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/196.

¹⁷³⁶ İsmi Remle'dir. Bk. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 44/342; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/67; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/374.

¹⁷³⁷ İsmi Hind bint Ebî Ümeyye'dir. Bk. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 42/445; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/71; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/404.

10. Zeyneb bint Cahş¹⁷³⁸
11. Zeyneb bint Huzeyme el-Hilâliyye¹⁷³⁹

3. İsimleriyle Bilinen Hanım Sahâbîler

1. el-Acmâ el-Ensâriyye¹⁷⁴⁰
2. Âişe bint Kudâme¹⁷⁴¹
3. Akîle bint Ubeyd¹⁷⁴²
4. Amîre bint Mes'ûd¹⁷⁴³
5. Amre bint el-Hâris¹⁷⁴⁴
6. Amre bint Hizâm¹⁷⁴⁵
7. Amre bint Revâha¹⁷⁴⁶
8. Amre bint Sehl¹⁷⁴⁷
9. Âtike bint Abdilmuttalib¹⁷⁴⁸
10. Âtike bint Huleyf¹⁷⁴⁹
11. Âtike bint Zeyd¹⁷⁵⁰
12. Azze bint Hâbil¹⁷⁵¹
13. Azze el-Eşcaıyye¹⁷⁵²
14. Berîre¹⁷⁵³
15. Berre¹⁷⁵⁴

¹⁷³⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/37; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/403; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/153.

¹⁷³⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/57; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/157.

¹⁷⁴⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/350; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/238.

¹⁷⁴¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/343; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/618; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/236.

¹⁷⁴² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/342; İsmi Akîle bint Atîk olarak yer almaktadır. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/241.

¹⁷⁴³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/341; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/251.

¹⁷⁴⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/340; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/243.

¹⁷⁴⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/339; İsmi Amre bint Harâm olarak zikredilmiştir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/243.

¹⁷⁴⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/338; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/244.

¹⁷⁴⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/339; İbn Hacer İsmi Amre bint Harâm olarak zikredilmiştir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/250.

¹⁷⁴⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/344; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/229.

¹⁷⁴⁹ İsmi Amre bint Harâm olarak zikredilmiştir. Bk. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/349; Künyesiyle bilinenler kısmında Ümmü Ma'bed olarak yer almaktadır. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/475.

¹⁷⁵⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/348; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/227.

¹⁷⁵¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/341; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/238.

¹⁷⁵² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/349; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/239.

¹⁷⁵³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/204; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/50.

¹⁷⁵⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/205; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/49.

16. Büheyse¹⁷⁵⁵
17. Bükayra¹⁷⁵⁶
18. Büsra bint Safvân¹⁷⁵⁷
19. Cehdeme¹⁷⁵⁸
20. Cemîle bint Ebî Cehl¹⁷⁵⁹
21. Cemîle bint Übey b. Selûl¹⁷⁶⁰
22. Cemre bint Abdillâh¹⁷⁶¹
23. Cemre bint Kuhâfe¹⁷⁶²
24. Cüdâme bint Vehb¹⁷⁶³
25. Dubâa bint ez-Zübeyr¹⁷⁶⁴
26. Dürre bint Ebî Leheb¹⁷⁶⁵
27. Esmâ bint Ebî Bekr¹⁷⁶⁶
28. Esmâ bint Umeys¹⁷⁶⁷
29. Esmâ bint Yezîd¹⁷⁶⁸
30. Fâhite bint Amr¹⁷⁶⁹
31. Fâhite Ümmü Hânî¹⁷⁷⁰
32. Fâtıma bint Amr¹⁷⁷¹
33. Fâtıma bint Ebî Hubeyş¹⁷⁷²
34. Fâtıma bint Esed¹⁷⁷³

¹⁷⁵⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/206; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/293; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/53.

¹⁷⁵⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/203; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/99; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/52.

¹⁷⁵⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/192; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/265; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/51.

¹⁷⁵⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/207; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/72.

¹⁷⁵⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/210; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/68.

¹⁷⁶⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/211; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/66.

¹⁷⁶¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/209; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/64.

¹⁷⁶² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/210; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/64.

¹⁷⁶³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/208; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/584; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/62.

¹⁷⁶⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/332; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/347; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/220.

¹⁷⁶⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/257; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/420; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/127.

¹⁷⁶⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/77; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/481; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/11.

¹⁷⁶⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/131; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/13; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/14.

¹⁷⁶⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/157; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/541; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/21.

¹⁷⁶⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/439; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/257.

¹⁷⁷⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/405; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/455; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/256.

¹⁷⁷¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/364; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/276.

¹⁷⁷² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/357; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/350; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/270.

¹⁷⁷³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/351; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/268.

35. Fâtıma bint Hamza¹⁷⁷⁴
36. Fâtıma bint el-Hattâb¹⁷⁷⁵
37. Fâtıma bint Kays¹⁷⁷⁶
38. Fâtıma bint el-Mücellil¹⁷⁷⁷
39. Fâtıma bint Utbe¹⁷⁷⁸
40. Fâtıma bint el-Velîd¹⁷⁷⁹
41. Füreyy'a bint Mâlik¹⁷⁸⁰
42. Gaziyye bint Câbir¹⁷⁸¹
43. el-Gumeydâ¹⁷⁸²
44. Habîbe bint Cahş¹⁷⁸³
45. Habîbe bint Ebî Süfyân¹⁷⁸⁴
46. Habîbe bint Ebî Tecrâh¹⁷⁸⁵
47. Habîbe bint Sehl¹⁷⁸⁶
48. Habîbe bint Zeyd¹⁷⁸⁷
49. Hadra¹⁷⁸⁸
50. Hâlide bint Enes¹⁷⁸⁹
51. Halîme bint Ebî Züeyb¹⁷⁹⁰
52. Hamne bint Cahş¹⁷⁹¹
53. Hansâ bint Hıdâm¹⁷⁹²

¹⁷⁷⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/353; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/270.

¹⁷⁷⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/363; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/271.

¹⁷⁷⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/365; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/53; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/276.

¹⁷⁷⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/363; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/277.

¹⁷⁷⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/364; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/275.

¹⁷⁷⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/362; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/278.

¹⁷⁸⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/439; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/28; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/280.

¹⁷⁸¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/351; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/359; Künyesi olan Ümmü Şerîk olarak yer almaktadır. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/417.

¹⁷⁸² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/350; İsmi Gumeysâ olarak ifade edilmiştir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/255.

¹⁷⁸³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/224; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/79.

¹⁷⁸⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/224; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/80.

¹⁷⁸⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/225; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/363; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/79.

¹⁷⁸⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/222; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/432; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/81.

¹⁷⁸⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/224; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/80.

¹⁷⁸⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/250; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/106.

¹⁷⁸⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/250; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/97.

¹⁷⁹⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/212; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/87.

¹⁷⁹¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/216; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/121; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/88.

¹⁷⁹² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/251; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/370; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/108.

54. el-Harkâ es-Sevdâ¹⁷⁹³
55. Hasene¹⁷⁹⁴
56. el-Havlâ bint Tüveyt¹⁷⁹⁵
57. Havle¹⁷⁹⁶
58. Havle bint Âsım¹⁷⁹⁷
59. Havle bint Hakîm b. Ümeyye¹⁷⁹⁸
60. Havle bint Hakîm el-Ensâriyye¹⁷⁹⁹
61. Havle bint Kays Ümmü Subeyye¹⁸⁰⁰
62. Havle bint Kays b. Kahd¹⁸⁰¹
63. Havle bint Mâlik¹⁸⁰²
64. Havle bint Sâmir el-Ensâriyye¹⁸⁰³
65. Havle bint el-Yemân¹⁸⁰⁴
66. Havvâ bint Zeyd¹⁸⁰⁵
67. Hayra¹⁸⁰⁶
68. Hayra bint Ebî Hadred¹⁸⁰⁷
69. Hıkka bint Amr¹⁸⁰⁸
70. Hind bint Utbe¹⁸⁰⁹
71. Huleyde bint Ka‘neb¹⁸¹⁰

¹⁷⁹³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/256; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/104.

¹⁷⁹⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/215; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/85.

¹⁷⁹⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/222; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/93.

¹⁷⁹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/248; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/122.

¹⁷⁹⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/249; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/118.

¹⁷⁹⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/236; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/87; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/116.

¹⁷⁹⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/240; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/291; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/117.

¹⁸⁰⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/235; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/624; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/120.

¹⁸⁰¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/227; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/607; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/119.

¹⁸⁰² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/247; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/114.

¹⁸⁰³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/242; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/299; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/113.

¹⁸⁰⁴ İsmiinin Fâtıma olduğu söylenmektedir. Bk. Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 44/561; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/121.

¹⁸⁰⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/219; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/440; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/92.

¹⁸⁰⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/256; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/124.

¹⁸⁰⁷ İsmiinin Hüceyme olduğu söylenmektedir. Bk. Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/252; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/587; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/123.

¹⁸⁰⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/215; İsmiinin Hafsa ya da Hıkka olma ihtimali mevcuttur. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/87.

¹⁸⁰⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/69; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/346.

¹⁸¹⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/250; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/106.

72. Hüceyme¹⁸¹¹
73. Kayle bint Mahreme¹⁸¹²
74. Kayle Ümmü Benî Enmâr¹⁸¹³
75. Kebîre bint Süfyân¹⁸¹⁴
76. Kerîme bint Külsûm¹⁸¹⁵
77. Kuteyle bint Sayfî¹⁸¹⁶
78. Kübeyşe¹⁸¹⁷
79. Küleybe bint Bürsün¹⁸¹⁸
80. Leylâ bint Ebî Hasme¹⁸¹⁹
81. Leylâ bint Kânîf¹⁸²⁰
82. Leylâ el-Gıfâriyye¹⁸²¹
83. Lübâbe bint el-Hâris¹⁸²²
84. Lübeyse bint Ka‘b¹⁸²³
85. Mâriye¹⁸²⁴
86. Meryem el-Megâliyye¹⁸²⁵
87. Meymûne bint Ebî Asîb¹⁸²⁶
88. Meymûne bint Kerdem¹⁸²⁷
89. Meymûne bint Sa‘d¹⁸²⁸

¹⁸¹¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/73; Künyesi ile bahsi geçmektedir. Bk. İbn Hanbel, *Müsned*, 45/539; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/351.

¹⁸¹² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/7; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/288.

¹⁸¹³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/13; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/291.

¹⁸¹⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/15; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/296.

¹⁸¹⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/16; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/297.

¹⁸¹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/13; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/43; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/284.

¹⁸¹⁷ İsmi Kebşe olarak da bilinmektedir. Bk. Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/15; İsmi Kebşe bint Sâbit olarak zikredilmiştir. Bk. İbn Hanbel, *Müsned*, 45/438; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/293-294.

¹⁸¹⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/16; İsmi كلسم olarak geçmektedir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/297.

¹⁸¹⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/29; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/303.

¹⁸²⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/29; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/106; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/306.

¹⁸²¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/28; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/307.

¹⁸²² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/17; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/439; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/449.

¹⁸²³ İsmi Lübeyse bint Harb olarak da bilinmektedir. Bk. Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/30; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/614; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/302.

¹⁸²⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/41; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/312.

¹⁸²⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/42; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/316.

¹⁸²⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/39; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/327.

¹⁸²⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/39; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/620; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/328.

¹⁸²⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/32; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/596; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/324.

90. Meymûne bint Subeyh¹⁸²⁹
91. Mûleyke bint Amr¹⁸³⁰
92. Nesîke¹⁸³¹
93. Nu'mâ bint Ca'fer¹⁸³²
94. Nûseybe¹⁸³³
95. Nûveyle bint Müslim¹⁸³⁴
96. Râita bint Abdillâh¹⁸³⁵
97. Râita bint Süfyân¹⁸³⁶
98. Ravda¹⁸³⁷
99. Rayta bint Münebbih¹⁸³⁸
100. Rubeyyi' bint en-Nadr¹⁸³⁹
101. Rubeyyi' bint Mu'avviz¹⁸⁴⁰
102. Rukayka bint Ebî Sayfî¹⁸⁴¹
103. Rukayka es-Sekafiyye¹⁸⁴²
104. Rumeyse el-Ensâriyye¹⁸⁴³
105. Ruzeyne¹⁸⁴⁴
106. Safiyye bint Abdilmuttalib¹⁸⁴⁵
107. Safiyye bint Ömer¹⁸⁴⁶

¹⁸²⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/40; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/327.

¹⁸³⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/42; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/319.

¹⁸³¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/44; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/335.

¹⁸³² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/43; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/336.

¹⁸³³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/44; İbn Hanbel, *Müsned*, 34/384; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/333.

¹⁸³⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/43; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/338.

¹⁸³⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/263; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/556; İsmi Rayta olarak ifade edilmiştir. Rayta'nın lakabı, isminin ise Zeynep olabileceği de ihtimaller arasındadır. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/148.

¹⁸³⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/261; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/618; Burada ismi Râbita olarak zikredilmiştir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/130.

¹⁸³⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/279; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/145.

¹⁸³⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/262; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/148.

¹⁸³⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/262; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/133.

¹⁸⁴⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/265; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/565; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/132.

¹⁸⁴¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/259; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/136.

¹⁸⁴² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/261; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/137.

¹⁸⁴³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/276; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/376; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/144.

¹⁸⁴⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/277; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/134.

¹⁸⁴⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/319; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/213.

¹⁸⁴⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/324; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/216.

108. Safiyye bint Şeybe¹⁸⁴⁷
109. es-Sammâ¹⁸⁴⁸
110. Seffâne bint Hâtim¹⁸⁴⁹
111. Sehle bint Âsim¹⁸⁵⁰
112. Sehle bint Süheyl¹⁸⁵¹
113. Selâme bint el-Hur¹⁸⁵²
114. Selâme bint Ma‘kıl¹⁸⁵³
115. Selmâ¹⁸⁵⁴
116. Selmâ bint Kays¹⁸⁵⁵
117. Selmâ bint Nasr¹⁸⁵⁶
118. Selmâ bint Umeys¹⁸⁵⁷
119. Semrâ bint Nehîk¹⁸⁵⁸
120. es-Sevdâ bint Âsim¹⁸⁵⁹
121. Sevde bint Müsrih¹⁸⁶⁰
122. Sîrîn¹⁸⁶¹
123. Sumeyte el-Leysiyye¹⁸⁶²
124. Sü‘dâ¹⁸⁶³
125. Sü‘dâ el-Mürriyye¹⁸⁶⁴ سُعدَى

¹⁸⁴⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/322; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/213.

¹⁸⁴⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/324; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/7; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/217.

¹⁸⁴⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/303; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/180.

¹⁸⁵⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/292; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/193.

¹⁸⁵¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/289; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/555; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/193.

¹⁸⁵² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/310; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/111; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/181.

¹⁸⁵³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/309; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/576; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/182.

¹⁸⁵⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/297; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/590; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/187.

¹⁸⁵⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/296; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/103; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/185.

¹⁸⁵⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/302; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/186.

¹⁸⁵⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/302; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/184.

¹⁸⁵⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/311; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/189.

¹⁸⁵⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/303; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/195.

¹⁸⁶⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/311; İsmi Sevâde olarak zikredilmiştir. Aynı zamanda Sevde de denilmektedir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/195.

¹⁸⁶¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/306; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/197.

¹⁸⁶² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/331; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/217-218.

¹⁸⁶³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/304; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/178.

¹⁸⁶⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/304; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/176.

126. Sübey'a bint el-Hâris¹⁸⁶⁵
127. Südeyse¹⁸⁶⁶
128. Sümeyye bint Habât¹⁸⁶⁷
129. Şemûs bint en-Nu'mân¹⁸⁶⁸
130. Şerâf bint Halîfe¹⁸⁶⁹
131. Şeymâ bint el-Hâris¹⁸⁷⁰
132. Şifâ bint Abdillâh¹⁸⁷¹
133. Temlik¹⁸⁷² تَمْلِكُ
134. et-Tev'eme bint Ümeyye¹⁸⁷³
135. Tüveyle bint Eslem¹⁸⁷⁴
136. Ümeyme¹⁸⁷⁵
137. Ümeyme bint Rukayka bint Sayfiy¹⁸⁷⁶
138. Ümeyme bint Rukayka et-Teymiyye¹⁸⁷⁷
139. Üneyse bint Adî¹⁸⁷⁸
140. Üneyse bint Hubeyb¹⁸⁷⁹
141. Yesîra¹⁸⁸⁰
142. Zeyneb bint Ebî Muâviye¹⁸⁸¹
143. Zeyneb bint Ebî Seleme¹⁸⁸²

¹⁸⁶⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/293; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/422; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/171.

¹⁸⁶⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/305; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/174.

¹⁸⁶⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/303; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/189.

¹⁸⁶⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/317; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/204.

¹⁸⁶⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/318; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/200.

¹⁸⁷⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/318; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/205.

¹⁸⁷¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/312; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/45; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/201.

¹⁸⁷² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/206; İbn Hacer, bu sahâbiyi تَمَاضِرُ İsmi altında zikretmiştir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/57.

¹⁸⁷³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/207; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/58.

¹⁸⁷⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/207; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/59.

¹⁸⁷⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/190; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/36.

¹⁸⁷⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/189; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/32.

¹⁸⁷⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/186; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/556; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/31.

¹⁸⁷⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/192; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/39.

¹⁸⁷⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/191; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/427; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/38.

¹⁸⁸⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/73; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/35; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/352-353.

¹⁸⁸¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/283; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/595; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/163.

¹⁸⁸² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/280; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/159.

144. Zeyneb bint Humeyd¹⁸⁸³
145. Zeyneb bint Kays¹⁸⁸⁴
146. Zeyneb bint Nübeyt¹⁸⁸⁵
147. Zeyneb el-Esediyye¹⁸⁸⁶

4. Künyeleriyle Bilinen Hanım Sahâbîler

1. Ümmü Abd¹⁸⁸⁷
2. Ümmü Abdillâh¹⁸⁸⁸
3. Ümmü Abdillâh (İmraetü Ebî Mûsâ)¹⁸⁸⁹
4. Ümmü Afîr¹⁸⁹⁰
5. Ümmü Âmir bint Yezîd¹⁸⁹¹
6. Ümmü Atâ¹⁸⁹²
7. Ümmü Ayyâş¹⁸⁹³
8. Ümmü Bilâl bint Hilâl¹⁸⁹⁴
9. Ümmü Bişr bint el-Berâ¹⁸⁹⁵
10. Ümmü Cündüb¹⁸⁹⁶
11. Ümmü Enes el-Ensâriyye¹⁸⁹⁷
12. Ümmü Evs el-Behziyye¹⁸⁹⁸
13. Ümmü Eymen¹⁸⁹⁹

¹⁸⁸³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/289; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/156.

¹⁸⁸⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/288; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/162.

¹⁸⁸⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/288; İsmi Zeyneb bint Câbir olarak geçmektedir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/167.

¹⁸⁸⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/288; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/164.

¹⁸⁸⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/174; Künyesi Ümmü Ubeyd bint Sûd olarak geçmektedir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/433.

¹⁸⁸⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/174; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/427-428.

¹⁸⁸⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/175; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/430.

¹⁸⁹⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/168; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/438.

¹⁸⁹¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/148; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/51; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/425-426.

¹⁸⁹² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/100; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/436.

¹⁸⁹³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/91; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/445.

¹⁸⁹⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/164; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/632; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/365.

¹⁸⁹⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/104; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/364.

¹⁸⁹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/159; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/77; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/369-370.

¹⁸⁹⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/149; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/357.

¹⁸⁹⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/151; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/358.

¹⁸⁹⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/85; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/357; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/358-359.

14. Ümmü Eyyûb bint Kays¹⁹⁰⁰
15. Ümmü Ferve bint Ebî Kuhâfe¹⁹⁰¹
16. Ümmü Gülsüm bint Ebî Seleme¹⁹⁰²
17. Ümmü Habîb¹⁹⁰³
18. Ümmü Habîb bint el-Abbâs¹⁹⁰⁴
19. Ümmü Hakîm bint Vedâ¹⁹⁰⁵
20. Ümmü Hakîm bint ez-Zübeyr¹⁹⁰⁶
21. Ümmü Hâlid bint el-Esved¹⁹⁰⁷
22. Ümmü Hâlid bint Hâlid¹⁹⁰⁸
23. Ümmü Hânî¹⁹⁰⁹
24. Ümmü Harâm bint Milhân¹⁹¹⁰
25. Ümmü Hişâm bint Hârîse¹⁹¹¹
26. Ümmü Hufeyd¹⁹¹²
27. Ümmü Humeyd¹⁹¹³
28. Ümmü İshâk¹⁹¹⁴
29. Ümmü Kays bint Mihsan¹⁹¹⁵
30. Ümmü Kebşe¹⁹¹⁶
31. Ümmü Külsûm bint Ukbe¹⁹¹⁷
32. Ümmü Kürz¹⁹¹⁸

¹⁹⁰⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/136; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/430; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/362.

¹⁹⁰¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/81; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/470; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/448.

¹⁹⁰² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/81; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/461.

¹⁹⁰³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/93; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/373.

¹⁹⁰⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/92; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/373.

¹⁹⁰⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/162; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/382.

¹⁹⁰⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/84; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/39; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/380.

¹⁹⁰⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/95; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/385.

¹⁹⁰⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/94; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/610; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/385.

¹⁹⁰⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/136; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/486.

¹⁹¹⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/130; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/376; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/375.

¹⁹¹¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/141; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/600; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/487.

¹⁹¹² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/170; Künyesi Ümmü Hufeyz olarak geçmektedir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/377.

¹⁹¹³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/148; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/37; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/382-383.

¹⁹¹⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/169; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/626; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/354-355.

¹⁹¹⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/177; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/547; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/453-454.

¹⁹¹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/176; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/455.

¹⁹¹⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/74; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/239; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/463.

¹⁹¹⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/164; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/604; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/458.

33. Ümmü Leylâ¹⁹¹⁹
34. Ümmü Ma‘bed¹⁹²⁰
35. Ümmü Ma‘bed b Ka‘b¹⁹²¹
36. Ümmü Ma‘kıl el-Esediyye¹⁹²²
37. Ümmü Mâlik el-Ensâriyye¹⁹²³
38. Ümmü Mâlik el-Behziyye¹⁹²⁴
39. Ümmü Muâz¹⁹²⁵
40. Ümmü Mübeşşir¹⁹²⁶
41. Ümmü Müğîs¹⁹²⁷
42. Ümmü Müslim¹⁹²⁸
43. Ümmü Nasr¹⁹²⁹
44. Ümmü Osmân bint Ebi‘l-Âs¹⁹³⁰
45. Ümmü Osmân bint Süfyân¹⁹³¹
46. Ümmü Rûmân¹⁹³²
47. Ümmü Sa‘d bint Amr¹⁹³³
48. Ümmü Sa‘d el-Ensâriyye¹⁹³⁴
49. Ümmü Subeyye¹⁹³⁵
50. Ümmü Süfyân¹⁹³⁶
51. Ümmü Süleyym bint Ebî Hakîm¹⁹³⁷

¹⁹¹⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 25/138; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/467.

¹⁹²⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 25/170; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/477.

¹⁹²¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 25/147; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/478.

¹⁹²² Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 25/152; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/67; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/478-479.

¹⁹²³ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 25/145; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/468.

¹⁹²⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 25/150; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/342; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/469.

¹⁹²⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 25/146; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/475.

¹⁹²⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 25/100; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/353; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/470.

¹⁹²⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 25/176; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/479.

¹⁹²⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 25/156; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/457; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/473-474.

¹⁹²⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 25/161; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/484.

¹⁹³⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 25/147; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/435-436.

¹⁹³¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 25/97; İbn Hanbel, *Müsned*, 27/195; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/435.

¹⁹³² Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 25/83; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/628; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/391.

¹⁹³³ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 25/98; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/402.

¹⁹³⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 25/137; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/400.

¹⁹³⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 25/168; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/624; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/421.

¹⁹³⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 25/161; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/403-404.

¹⁹³⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü‘l-kebîr*, 25/130; İsmi Ümmü Süleyymân bint Ebî Hakîm olarak geçmektedir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/410.

52. Ümmü Süleyym bint Milhân¹⁹³⁸
53. Ümmü Sünbüle¹⁹³⁹
54. Ümmü Sinân¹⁹⁴⁰
55. Ümmü Şerîk¹⁹⁴¹
56. Ümmü Şihâb¹⁹⁴²
57. Ümmü Talîk¹⁹⁴³
58. Ümmü Târik¹⁹⁴⁴
59. Ümmü Varaka bint Abdillâh¹⁹⁴⁵
60. Ümmü Ziyâd¹⁹⁴⁶
61. Ümmü'l-Alâ¹⁹⁴⁷
62. Ümmü'l-Ezher¹⁹⁴⁸
63. Ümmü'l-Hakem¹⁹⁴⁹
64. Ümmü'l-Hâris¹⁹⁵⁰
65. Ümmü'l-Husayn¹⁹⁵¹
66. Ümmü'l-Münzir¹⁹⁵²
67. Ümmü't-Tufeyl¹⁹⁵³
68. Ümmü'l-Velîd¹⁹⁵⁴

5. Mübhem Hanım Sahâbîler

1. Husayn b. Mihsan'ın Halası¹⁹⁵⁵

¹⁹³⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/105; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/79; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/408-409.

¹⁹³⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/163; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/412-413.

¹⁹⁴⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/173; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/411.

¹⁹⁴¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/96; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/359; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/417.

¹⁹⁴² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/169; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/420.

¹⁹⁴³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/173; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/424.

¹⁹⁴⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/144; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/95; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/423.

¹⁹⁴⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/134; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/253; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/489.

¹⁹⁴⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/137; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/42; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/396.

¹⁹⁴⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/139; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/449; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/439.

¹⁹⁴⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/172; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/354.

¹⁹⁴⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/138; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/344; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/377-378.

¹⁹⁵⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/173; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/371.

¹⁹⁵¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/156; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/233; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/376-377.

¹⁹⁵² İsmi Selmâ bint Kays'tır. Bk. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/99; İbn Hanbel, *Müsned*, 44/603; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/480.

¹⁹⁵³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/143; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/75; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/424.

¹⁹⁵⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/172; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/490.

¹⁹⁵⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/183.

2. Biat Eden Bir Hanım¹⁹⁵⁶
3. Abdi'l-Eşhel Oğullarından Bir Hanım¹⁹⁵⁷
4. Ebû Ümâme'nin Teyzesi¹⁹⁵⁸
5. Esed Oğullarından Bir Hanım¹⁹⁵⁹
6. Osman b. Ebi'l-Âs'ın Annesi¹⁹⁶⁰
7. Sakîf'ten Yetim Bir Hanım¹⁹⁶¹
8. Habbâb'ın Kızı¹⁹⁶²

C. TABERÂNÎ'NİN MUHADRAM OLARAK KABUL ETTİĞİ KİMSELER

Taberânî, eserinde yer verdiği bazı isimlerin sahâbeden olmadıklarını aksine muhadram olduklarını belirtmektedir. Tespitlerimize göre bu isimler şunlardır:

1. Ahnef b. Kays¹⁹⁶³
2. İmrân b. Teym el-Utâridî¹⁹⁶⁴
3. Saîd b. İyâs Ebû Amr eş-Şeybânî¹⁹⁶⁵
4. Süveyd b. Gafele¹⁹⁶⁶
5. Yesîr b. Amr es-Sekûnî¹⁹⁶⁷

¹⁹⁵⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/184.

¹⁹⁵⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/184.

¹⁹⁵⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/185.

¹⁹⁵⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/185.

¹⁹⁶⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/186.

¹⁹⁶¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/186.

¹⁹⁶² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/187.

¹⁹⁶³ İsmi'nin Sahr b. Kays b. Muâviye b. Husayn olduğu belirtilmektedir. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-Kebîr*, 8/32; İbn Hacer, Ahnef b. Kays'ın Hz. Peygamber zamanına ulaştığını ancak onu görmediğini Hz. Peygamber'in onun hakkında (اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَاحْنَفٍ) diye dua ettiğini bildirir. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/331.

¹⁹⁶⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-Kebîr*, 17/189, 18/244 İki farklı yerde aynı isim yer almaktadır.; İbn Hacer, kitabının 3. kısmında yer vermiştir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/125.

¹⁹⁶⁵ Ebû Amr eş-Şeybanî şöyle diyor: “Ben Kâzima'da ailem için deve otlatırken Rasûlullah hakkında bir şeyler konuşulduğunu hatırlıyorum.” Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/67; İbn Hacer muhadram olarak kabul etmiştir. Ancak Taberânî'nin Saîd isminin yazımında yanlışlık yaptığını bildirmektedir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/233; Doğru yazımı Sa'd b. İyâs olacaktır. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/209; İbn Sa'd, *et-Tabakâtü'l-kübrâ*, 6/161; İbnü'l-Esîr, *Üsdü'l-gâbe*, 2/421.

¹⁹⁶⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-Kebîr*, 7/108; İbn Hacer eserinin üçüncü kısmında yer vermiştir. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/221

¹⁹⁶⁷ Yesîr b. Amr, kendisinin henüz 10 yaşındayken Hz. Peygamber'in vefat ettiğini söyler. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-Kebîr*, 22/287; İbn Hacer eserinin dördüncü bölümünde yer vermiştir. İsmi'nin Beşîr b. Amr olduğunu belirtmektedir. Ancak ismi konusunda 3 farklı görüş vardır. Birincisi Beşîr, olabileceği, ikincisi Yesîr olabileceği, üçüncüsü ise Esîr olabileceği ihtimalidir. Ayrıntılı bilgi için bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/482-483; İbn Sa'd, *et-Tabakâtü'l-kübrâ*, 6/194.

D. TABERÂNÎ'DE ZİKRİ GEÇEN ANCAK İBN HACER'DE TESPİT EDİLEMEYEN SAHÂBÎLER

1. Amr b. Süheyl el-Ensârî¹⁹⁶⁸
2. Beşîr el-Muhâribî¹⁹⁶⁹
3. Ebû Ebî Mîsma' el-Hacebî¹⁹⁷⁰
4. Ebû Ebi'l-Harîf¹⁹⁷¹
5. Ebû Küleyb¹⁹⁷²
6. Ebû Sa'saa el-Ensârî¹⁹⁷³
7. Fâtıma el-Huzâiyye¹⁹⁷⁴
8. Hısl¹⁹⁷⁵
9. Lebîd Ebû Abdillâh¹⁹⁷⁶
10. Ma'bed el-Kuraşî¹⁹⁷⁷
11. Rama¹⁹⁷⁸
12. Seleme b. Cârîye¹⁹⁷⁹
13. Serrâ bint Nebhân¹⁹⁸⁰
14. es-Sevdâ bint Halef¹⁹⁸¹
15. Ümmü'l-Hakem bint Abbâs¹⁹⁸²
16. Ümmü Üseyd el-Ensâriyye Ümmü Mâlik el-Behziyye¹⁹⁸³

E. İBN HACER'İN İKİNCİ KISIMDA YER VERDİĞİ KİMSELER

İbn Hacer, *el-İsâbe* 'yi tasnif ederken ikinci kısmında Hz. Peygamber zamanında doğan ancak Rasûllullah (s.a.s.) vefat ettiğinde henüz temyiz çağına ulaşamayan

¹⁹⁶⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/41.

¹⁹⁶⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/46.

¹⁹⁷⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/376; İbnü'l-Esîr, *Üsdü'l-gâbe*, 6/355.

¹⁹⁷¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/380.

¹⁹⁷² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/395.

¹⁹⁷³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/319.

¹⁹⁷⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/405.

¹⁹⁷⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 4/33.

¹⁹⁷⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/222.

¹⁹⁷⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 20/342.

¹⁹⁷⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/279.

¹⁹⁷⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/62.

¹⁹⁸⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/307.

¹⁹⁸¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/304.

¹⁹⁸² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/172.

¹⁹⁸³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 25/150.

kimseleri zikretmiştir. Bu kimseler bazı müellifler tarafından sahâbe arasında zikredilmelerine rağmen İbn Hacer onları ikinci kısımda değerlendirmiştir.¹⁹⁸⁴ Taberânî'nin *Mu'cem*'inde sahâbe arasında zikrettiği ancak İbn Hacer'in ikinci kısımda değerlendirdiği kimselerden tespit edilenler şunlardır:

1. Âsım b. Ömer b. el-Hattâb¹⁹⁸⁵
2. Büseyne bint ed-Dahhâk¹⁹⁸⁶
3. Es'ad b. Sehl b. Huneyf¹⁹⁸⁷
4. İbrahim b. Hallâd b. Süveyd¹⁹⁸⁸
5. Kesîr b. el-Abbâs¹⁹⁸⁹
6. Mervân b. el-Hakem¹⁹⁹⁰
7. Muhammed es-Sa'dî¹⁹⁹¹
8. Ravh b. Zinbâ' el-Cüzâmî¹⁹⁹²
9. Sinân b. Seleme b. el-Muhabbik¹⁹⁹³
10. Temmâm b. el-Abbâs¹⁹⁹⁴

F. İBN HACER'İN ÜÇÜNCÜ KISIMDA YER VERDİĞİ KİMSELER

İbn Hacer, Hz. Peygamber döneminde yaşayıp, cahiliye ve İslam dönemlerine mülâkî olup da Rasûlullah'ı (s.a.s.) görme ya da bir arada bulunduklarına dair haber bulunmayan Müslümanları *el-İsâbe*'deki tasnifinde üçüncü kısım adını verdiği muhadramûn arasında ele almıştır. Muhaddislerin ittifakına göre bu kimseler sahâbî değillerdir.¹⁹⁹⁵ Taberânî'nin sahâbe arasında zikredip İbn Hacer'in üçüncü kısımda zikrettiği sahabilerden tespit edilenler şunlardır:

¹⁹⁸⁴ İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/155.

¹⁹⁸⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/176; İbn Hanbel, *Müsned*, 25/270; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/3.

¹⁹⁸⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 24/204; İbn Hanbel, *Müsned*, 45/99; İbn Hacer, ismini Sübeyte bint ed-Dahhâk olarak zikretmiştir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/61.

¹⁹⁸⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/305; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/326.

¹⁹⁸⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/333; Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/322.

¹⁹⁸⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/188; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/473.

¹⁹⁹⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 20/359; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/203.

¹⁹⁹¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 19/242; İbn Hacer, kitabında Muhammed b. Atiyye es-Sa'dî olarak zikretmiştir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/199.

¹⁹⁹² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/80; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/419.

¹⁹⁹³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/118; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/201.

¹⁹⁹⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/64; İbn Hanbel, *Müsned*, 3/334; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/493.

¹⁹⁹⁵ İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/156.

1. Ferve b. Neâme¹⁹⁹⁶
2. Habbe b. Cüveyn el-Uranî¹⁹⁹⁷
3. Hucr b. Kays¹⁹⁹⁸
4. Müslim el-Huzâî¹⁹⁹⁹
5. Şibl b. Ma‘bed el-Medenî²⁰⁰⁰
6. Umeyr Zû Merrân el-Hemdânî²⁰⁰¹
7. Ebû Ma‘bed el-Cühenî²⁰⁰²
8. Ebû Rehm es-Semeî²⁰⁰³
9. Kayle bint Kays²⁰⁰⁴

G. İBN HACER’İN DÖRDÜNCÜ KISIMDA YER VERDİĞİ KİMSELER

İbn Hacer *el-İsâbe*’deki tasnifinde dördüncü bölümde çeşitli sebeplerle sahâbî olmadığı halde yanlışlıkla sahâbe arasında zikredilen kimseleri beyan etmiştir. Taberânî’nin *el-Mu‘cemü’l-kebîr*’inde tercemesine yer verdiği fakat İbn Hacer’in dördüncü kısımda değerlendirdiği tespit edilen kimseler şunlardır:

1. Adî b. Adî²⁰⁰⁵
2. Afîf b. el-Hâris el-Yemânî²⁰⁰⁶
3. Amr b. Evs es-Sekafî²⁰⁰⁷
4. el-Âs b. Hişâm el-Mahzûmî²⁰⁰⁸
5. Atıyye b. Süfyân es-Sekafî²⁰⁰⁹

¹⁹⁹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/326 Nübâte ve Âmir el-Cüzâmî olarak da bilinmektedir.; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/295.

¹⁹⁹⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/8; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/140.

¹⁹⁹⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/34 Hucr b. Anbes el-Kindî olarak da bilinmektedir.; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/143 Hucr b. el-Anbes olarak geçmektedir.

¹⁹⁹⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/432; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/233.

²⁰⁰⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/372; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/303.

²⁰⁰¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/50; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/126.

²⁰⁰² İsmine Abdullah b. Ukeym de denilmektedir. Bk. Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/385; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/329.

²⁰⁰³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/336; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 7/126.

²⁰⁰⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 25/15; Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/292.

²⁰⁰⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/109; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/205.

²⁰⁰⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/99; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/211.

²⁰⁰⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/41; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/221.

²⁰⁰⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/15; İbn Hanbel, *Müsned*, 24/167; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/130.

²⁰⁰⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 17/169; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/210.

6. Dikra Ümmü Veled Üzeyne²⁰¹⁰
7. Ebû Ubeyde ed-Düelî²⁰¹¹
8. Ertae b. el-Münzir es-Sekûnî²⁰¹²
9. Gidayf b. el-Hâris el-Kindî²⁰¹³
10. Hâlid Ebû Nâfi‘ el-Huzâî²⁰¹⁴
11. el-Hâris b. Bedel et-Temîmî²⁰¹⁵
12. el-Hâris b. Evs b. en-Nu‘mân²⁰¹⁶
13. Hârise b. Mâlik el-Ensârî²⁰¹⁷
14. Hubâb Ebû Akîl el-Ensârî²⁰¹⁸
15. İyâs b. Muâviye el-Müzenî²⁰¹⁹
16. Kays b. Zeyd²⁰²⁰
17. Küleyb b. Şihâb b. Mahbûb²⁰²¹
18. Osman b. el-Ezrak²⁰²²
19. Rebîa b. Ümeyye b. Halef el-Cumahî²⁰²³
20. Rib‘î b. Ebî Rib‘î el-Ensârî²⁰²⁴
21. Riyâb el-Müzenî²⁰²⁵
22. Sâbık²⁰²⁶
23. Sâbit b. Amr el-Ensârî²⁰²⁷

²⁰¹⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 24/259; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 8/129.

²⁰¹¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 22/309; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/195 İbn Hacer, bu sahâbînin isim ve künyesinde hata yapıldığını isminin Ubeyd ez-Zühî olduğunu ifade etmiştir.

²⁰¹² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/333; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/365; 5/507.

²⁰¹³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/264; İbn Hanbel, *Müsned*, 28/169; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/264.

²⁰¹⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/192; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/315.

²⁰¹⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/303; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/162.

²⁰¹⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/308; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/161.

²⁰¹⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 3/261; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/169.

²⁰¹⁸ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 4/45; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/170.

²⁰¹⁹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 1/271; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/395.

²⁰²⁰ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 18/365; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/418.

²⁰²¹ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 19/199; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/495.

²⁰²² Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 9/56; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/200.

²⁰²³ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/67; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/432.

²⁰²⁴ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/70; İbn Hacer bu sahâbînin Rib‘î b. Râfi‘ ile aynı kişi olduğunu ifade etmiştir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/378.

²⁰²⁵ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 5/77; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/450.

²⁰²⁶ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 7/19; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/224.

²⁰²⁷ Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, 2/80; İbn Hacer, Sâbit b. Amr el-Ensârî ile Sâbit b. Amr el-Eşcaî’nin aynı kişiler olduğunu belirtip kitabının dördüncü bölümünde zikretmiştir. Bk. İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/534.

24. Sâbit b. el-Münzir el-Ensârî²⁰²⁸
25. Saîd Ebû Abdilazîz²⁰²⁹
26. Sa'lebe el-Cüzû'î el-Ensârî²⁰³⁰
27. Şüfey b. Mâtî' el-Esbehî²⁰³¹
28. Talha b. Muâviye es-Sülemî²⁰³²
29. Ukbe Ebû Abdirrahman²⁰³³
30. Umeyr Ebû Ebî Bekr²⁰³⁴
31. Ümeyye b. Amr ed-Damrî²⁰³⁵
32. Ümeyye b. Hâlid b. Üseyd²⁰³⁶
33. Yezîd b. Hârise²⁰³⁷
34. Zeyd b. İshâk el-Ensârî²⁰³⁸
35. Zeyd b. el-Mîrs el-Ensârî²⁰³⁹
36. Ziyâd b. Cehver el-Hahmî²⁰⁴⁰
37. Ziyâd Ebü'l-Eğar en-Nehşeli²⁰⁴¹
38. Zürâre b. Kerib es-Sehmi²⁰⁴²

²⁰²⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/77; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/536.

²⁰²⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 6/69; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/236 İsmi, Saîd b. Abdilazîz olarak geçip eserin dördüncü bölümünde yer almaktadır.

²⁰³⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 2/89; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/538.

²⁰³¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 7/372; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/321.

²⁰³² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 8/372; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 3/450.

²⁰³³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/357; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/212.

²⁰³⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 17/64; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 5/235.

²⁰³⁵ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/292; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/383.

²⁰³⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 1/292; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 1/381.

²⁰³⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 22/245; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 6/560.

²⁰³⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/225; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/540.

²⁰³⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/163; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/542.

²⁰⁴⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/267; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/539.

²⁰⁴¹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/266; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/538.

²⁰⁴² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, 5/276; İbn Hacer, *el-İsâbe*, 2/535.

SONUÇ

Genel olarak “Hz. Peygamber”le Müslüman olarak karşılaşp İslam üzere vefat eden kimseler” olarak tarifi yapılan sahâbe nesli, Hz. Peygamber’le sohbet etme şerefine nail olup vahyin nüzulüne şahitlik etmiş bir nesildir. Ayet ve hadislerin sonraki kuşaklara aktarılmasında ilk tabaka olmaları sebebiyle bilinmeleri oldukça önem arz etmektedir. İlk yıllarda sahâbe bilgisi şifâhî olarak aktarılırken Hz. Ömer’in gelirlerin sistemli olarak dağıtılması için tesis ettiği Divanlar, sahâbeye dair bilgilerin erken dönemde kayıt altına alınmaya başlandığını göstermektedir.

Sahâbe tercemelerini ele alan ve günümüze ulaştığı bilinen en eski müstakil eser hicri 3. asırda yazılmış olsa da sahâbe bilgisini bünyesinde barındıran bilgiler daha erken dönemde başta siyer ve megazi kitaplarında yer almıştır. Taberânî’nin *el-Mu‘cemü’l-kebîr* adlı eseri de ilk dönem kaynakları arasında kabul edilmektedir. Taberânî, kitabında sahâbe tercemelerini oluştururken hadis rivâyetlerin esas almanın yanında gerekli olan bilgileri siyer, megâzî ve ensab kitaplarından da nakletmiştir.

Taberânî’nin *el-Mu‘cemü’l-kebîr* adlı eserinde sahâbe bilgisini konu alan bu çalışmada Taberânî’nin sahâbeyi tespit metodu ortaya konulmaya çalışılmış, sahâbe bilgisinin muhtevası tespit edilmiş ve kitabında bahsi geçen sahâbîlerin, muhadramların ve İbn Hacer tarafından tespiti yapılan ve yanlışlıkla sahâbe arasında zikredilen kimselerin listesi sunulmuştur.

Taberânî’nin sahâbe râvîlerini esas alarak alfabetik bir şekilde kaleme almış olduğu bu eserde, sahâbeyi tespit etmek için öncelikle hadis rivâyeti varsa onu zikrettiği rivayet yoksa kitap ismi zikretmeksizin siyer ve megâzi konularında Urve b. ez-Zübeyr, Âsım b. Ömer b. Katâde, İbn Şihâb ez-Zührî, Abdullah b. Ebî Bekr b. Muhammed, Mûsâ b. Ukbe, Muhammed b. İshâk, Muhammed b. Ömer el-Vâkıdî gibi şahsiyetlerin rivâyetlerine yer verdiği tespit edilmiştir. Ayrıca nadir de olsa herhangi bir bilgi vermeyip sadece ismini zikrettiği sahâbîlere de yer verdiği görülmüştür. Bununla birlikte Taberânî bu eserinde yalnızca hadis rivâyeti bulunan ya da başka birinin bildirmesi dışında Hz. Peygamber zamanında henüz temyiz çağına gelmemiş veya muhadram olan kimseleri de eserine alarak bunları belirtmiştir.

İlk dönem eserleri arasında kabul edilen *el-Mu‘cemü’l-kebîr* sahâbîlerle ilgili vermiş olduğu bilgiler göz önünde bulundurulduğunda sahâbenin tespitinde önemli bir yere sahiptir. Kendinden sonra sahâbe konusunda yazılan Ebû Nuaym’ın *Ma‘rifetü’s-*

sahâbe, İbnü'l-Esîr'in *Üsdü'l-gâbe*, Ru'aynî'nin *el-Câmi' li-mâ fi'l-musannefâti'l-cevâmi'* ve İbn Hacer'in *el-İsâbe fî temyîzi's-sahâbe* gibi eserlerinde başta Taberânî'nin *el-Mu'cemü'l-kebîr*'i olmak üzere diğer eserlerine de atıfta bulunulduğu görülmüştür.

Araştırmamıza konu olan bu eserde yer alan sahâbîler Ahmed b. Hanbel'in *Müsned* adlı eseriyle hadis rivâyeti bulunması açısından mukayesesi yapılmıştır. Bunun neticesinde kitapta yer alan sahâbîlerin yaklaşık 1/3'ünü teşkil eden 558 kişinin *Müsned* adlı eserde rivâyetlerinin bulunduğu tespit edilmiştir. Hadis rivâyeti bulunmayan sahâbîler ise genellikle siyer ve megâzi eserlerinden alınmıştır. Bunun yanında bir başkasının haber vermesi şeklinde tespit edilen sahâbîler de oldukça fazladır. Müellifin herhangi bir kaynak göstermeden eserine aldığı sahâbîler de az da olsa yer almaktadır.

Müellif eserinde sahâbîleri; Aşere-i mübeşşere, isimleriyle bilinen erkek sahâbîler, künyeleriyle bilinen erkek sahâbîler, Hz. Peygamber'in kızları, Hz. Peygamber'in hanımları, isimleriyle bilinen hanım sahâbîler, künyeleriyle tanınan hanım sahâbîler ve müphem kimseler şeklinde kısımlara ayırmıştır. Taberânî'nin kitabın eksik ciltleri de göz önünde bulundurulmak suretiyle tüm bu bölümlerde tercemesini zikrettiği kişi sayısı 1593'tür. İbn Hacer'in *el-İsâbe* adlı eserini esas alarak yapmış olduğumuz sınıflandırmaya göre tercemesi zikredilen bu kişilerin 1276'sı erkek, 231'i hanım sahâbî olmak üzere 1507 sahâbeye yer verilmiştir. Bunların yanında 8 müphem, 10 temyiz çağına ulaşamayan, 14 muhadram ve 38 kişinin de yanlılıkla sahâbe arasında zikredildiği belirlenmiştir. Ayrıca 16 sahâbenin ise sadece Taberânî'de yer aldığı tespit edilmiştir.

Sahâbe bilgisinin tespitine dair yapılan tezlerin ilk dönemden başlayarak müteahhir dönem eserlerini de kapsayacak şekilde sistemli bir şekilde devamı sağlanmalıdır. Bunun neticesinde sahâbe neslinin önemi göz önüne alındığında sahâbenin daha sağlam bir şekilde tespiti gerçekleşmiş olacaktır.

KAYNAKÇA

Ahmed b. Hanbel, Ebû Abdillâh Ahmed b. Muhammed b. Hanbel b. Hilâl eş-Şeybânî(ö. 241/855). *Müsned*. thk. Şuayb el-Arnaût ve dğr. 50 Cilt. Beyrut: Müessesetü'r-Risâle, 1. Basım, 1421/2001.

Akpınar, Cemil. "*İcâzet*". TDV İslâm Ansiklopedisi. 21/393-400. İstanbul: TDV Yayınları, 2000.

Algül, Hüseyin. "*Ensar*". TDV İslâm Ansiklopedisi. 11/251-252. İstanbul: TDV Yayınları, 1995.

Algül, Hüseyin. "*Gazve*". TDV İslâm Ansiklopedisi. 13/488-489. İstanbul: TDV Yayınları, 1996.

Aydınlı, Abdullah. *Hadis İstılahları Sözlüğü*. İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2013.

Aydınlı, Abdullah. "*Semâ*". TDV İslâm Ansiklopedisi. 36/457-458. İstanbul: TDV Yayınları, 2009.

Aydınlı, Abdullah – Çakan, İsmail Lütfi. "*Aşere-i Mübeşşere*". TDV İslâm Ansiklopedisi. 3/547. İstanbul: TDV Yayınları, 1991.

Bağdâdî, Ebû Bekir Ahmed b. Alî b. Sâbit b. Ahmed b. Mehdî. *el-Kifâye fî İlmi'r-rivâye*. thk. Ebû Abdullâh es-Sevrakî - İbrahim Hamdi el-Medenî. Medine: el-Mektebetü'l-İlmiyye. 1. Basım, 1357/1938.

Bakırcıoğlu, Mehmet Zeki. *İbn Sa'd'ın Et-Tabakâtü'ül-Kübra'sında sahâbe bilgisi*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2007.

Begavî, Ebû'l-Kâsım Abdullâh b. Muhammed b. Abdilazîz. *Mu'cemu's-sahâbe*. thk. Muhammed el-Emîn b. Muhammed el-Cekenî. 5 Cilt. Kuveyt: Mektebetu Dâri'l-Beyân, 1. Basım, 1421/2000.

Bozkurt, Nebi. "*Künye*". TDV İslâm Ansiklopedisi. 26/558-559. Ankara: TDV Yayınları, 2002.

Buhârî, Ebû Abdullâh Muhammed b. İsmail (ö. 256/869). *el-Câmiu's-Sahîh*, thk. Mustafa Dîb el-Buğâ. 7 Cilt. Dimaşk: Dâru İbn Kesîr, 5. Basım, 1414/1993.

Ebû Nuaym el-İsfahânî, Ahmed b. Abdillâh b. Ahmed b. İshâk b. Mûsâ b. Mihrân. *Ma'rifetü's-sahâbe*. thk. Âdil b. Yûsuf el-Azêzî. 7 Cilt. Riyad: Dâru'l-Vatan, 1419/1998.

Ebû Nuaym el-İsfahânî, Ahmed b. Abdillâh b. Ahmed b. İshâk b. Mûsâ b. Mihrân. *Târîhu İsfahân*. thk. Seyyid Kisrevî Hasan. 2 Cilt. Beyrut: Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, 1. Basım, 1410/1990.

Erkal, Mehmet. "*Âmil*". TDV İslâm Ansiklopedisi. 3/58-60. İstanbul: TDV Yayınları, 1991.

Erul, Bünyamin. *Sahâbenin Sünnet Anlayışı*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 9. Basım, 2016.

Fayda, Mustafa. "*Bey'atürrıdvân*". TDV İslâm Ansiklopedisi. 6/39-40. İstanbul: TDV Yayınları, 1992.

Fayda, Mustafa. "*Ensâb*". TDV İslâm Ansiklopedisi. 11/244-249. İstanbul: TDV Yayınları, 1995.

Fayda, Mustafa. "*Senetü'l-vüfûd*". TDV İslâm Ansiklopedisi. 36/520-521. İstanbul: TDV Yayınları, 2009.

Gökçe, Aziz. *İbn Ebî Hayseme'de sahabe bilgisi*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2011.

Görmez Mehmet. "*Taberânî*". TDV İslâm Ansiklopedisi, 39/310-312. İstanbul: TDV Yayınları, 2010.

Halebî, Ebü'l-Ferec Ali b. İbrahim b. Ahmed el-Halebî. *es-Sîratü'l-Halebiyye-İnsânü'l-uyûn fî sîrati'l-emîni'l-me'mûn*. 2. Basım, 1-3, Beyrut: Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 2006.

Halife b. Hayyât, Ebû Amr b. Halife eş-Şeybânî el-Basrî. *Tabakatu Halîfe b. Hayyât*. thk. Süheyl Zekkar. Beyrut: Dâru'l-Fikr, 1414/1993.

Hamîdullah, Muhammed. "*Hendek Gazvesi*". TDV İslâm Ansiklopedisi. 17/194-195. İstanbul: TDV Yayınları, 1998.

Hatiboğlu İbrahim. "*Mu'cem*". TDV İslâm Ansiklopedisi, 30/343-345. İstanbul: TDV Yayınları, 2020.

Hatiboğlu, İbrahim. "*Rihle*". TDV İslâm Ansiklopedisi, 35/106-108. İstanbul: TDV Yayınları, 2008.

Heysemî, Ebü'l-Hasen Nûreddîn Alî b. Ebî Bekr b. Süleymân el-Heysemî. *Mecma'u'z-zevâ'id ve Menbau'l-Fevâid*. thk. Hüsâmeddîn el-Kudsî. Kâhire: Mektebetü'l-Kudsî, 1414/1994.

İbn Abdilberr, Ebû Ömer Yûsuf b. Abdillâh b. Muhammed en-Nemerî. *el-İstî'âb fî ma'rifeti'l-ashâb*. thk. Alî Muhammed el-Becâvî. 4 Cilt. Beyrut: Darü'l-Ceyl, 1. Basım, 1412/1992.

İbn Asâkir, Ebü'l-Kâsım Alî b. el-Hasen b. Hibetillâh b. Abdillâh eş-Şâfiî. *Târîhu medîneti Dımaşk*. thk. Muhibbuddîn Ebû Saîd Ömer b. Ğarâme el-Amravî. 80 Cilt. Beyrut: Dâru'l-Fikr, 1415/1995.

İbn Hacer, Ahmed b. Alî el-Askalânî. *Fethu'l-bârî bi-şerhi Sahîhi'l-Buhârî* thk. Muhammed Fuâd Abdulbâkî - Muhibbuddîn el-Hatîb. 13 Cilt. Mısır: el-Mektebetü's-Selefiyye, 1380/1960.

İbn Hacer, Ebü'l-Fazl Ahmed b. Alî b. Hacer el-Askalânî (ö. 852/1448). *el-İsâbe fî temyizi's-sahâbe*. thk. Âdil Ahmed Abdülmevcûd – Ali Muhammed Muavvız. 8 Cilt. Beyrut: Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1. Basım, 1415/1994.

İbn Hacer, Ebü'l-Fazl Ahmed b. Alî b. Hacer el-Askalânî (ö. 852/1448). *Tehzîbü't-tehzîb*. thk. Halil Memûn Şeyhâ – Ömer es-Selâmî – Alî b. Mesûd. 6 Cilt. Beyrut: Dâru'l-Marife, 1. Basım, 1417/1996.

İbn Hallikân, Ebü'l-Abbâs Şemsüddîn Ahmed b. Muhammed b. İbrahim b. Ebî Bekir el-Bermekî el-İrbilî. *Vefeyâtü'l-A'yân ve Ebnâu Ebnâi'z-Zamân*. thk. İhsân Abbâs. 7. Cilt. Beyrut: Dâru Sâdır, 1994.

İbn Hişâm, Ebü Muhammed Cemâlüddîn Abdülmelik b. Hişâm b. Eyyûb el-Himyerî el-Meâfirî (ö. 218/833). *es-Sîretü'n-nebeviyye*. thk. Mustafa es-Sekâ vd. 2 Cilt. Mısır: Şeriketü Mektebe ve Matba'atu Mustafa el-Halebî ve evlâdühû, 2. Basım, 1375/1955.

İbn İshâk, Muhammed b. İshâk b. Yesâr el-Muttalibî (ö. 151/768). *Sîretü İbn İshâk*. thk. Süheyl Zekkâr. Beyrut: Dâru'l-Fikr, 1. Basım, (1398/1978).

İbn Kesir, Ebu'l-Fidâ İsmail b. Ömer b. Kesîr el-Kuraşî (ö. 774/1373), *el-Fusûl fî's-Sîre*, thk. Muhammed el-Îd el-Hatrâvî, 3. Basım, Müessesetü Ulûmi'l-Kur'ân, 1403/1982.

İbn Manzûr, Muhammed b. Mükerrrem b. Alî Ebü'l-Fazl Cemâlüddîn el-Ensârî er-Rüveyfî. *Lisânü'l-Arab*. 15 Cilt. Beyrut: Dâru Sâdır, 3. Basım. 1414.

İbn Mende, Ebü Zekerîyyâ Yahyâ b. Abdilvehhâb b. Muhammed el-Abdî el-İsfahânî. *Cüz' fîhi zikru Ebi'l-Kâsım eṭ-Ṭaberânî*. thk. Hamdî b. Abdilmecîd es-Silefî. Musul: Mektebetü'l-Ulûm ve'l-Hikem, 1404/1983.

İbn Sa'd, Ebü Abdillâh Muhammed b. Sa'd b. Menî' el-Hâşimî el-Basrî el-Bağdâdî (ö. 230/845). *et-Tabakâtü'l-kübrâ*. thk. Muhammed Abdülkâdir Atâ. 9 Cilt. Beyrut: Dârü'l-Kütübî'l-İlmiyye, 1410/1990.

İbnü'l-Cevzî, Ebü'l-Ferec Cemâlüddîn Abdurrahmân b. Alî b. Muhammed. *el Muntazam fî Târîhu'l-Mülûk ve'l-Ümem*. thk. Muhammed Abdülkâdir 'Atâ - Mustafa Abdülkâdir 'Atâ. 19 Cilt. Beyrut: Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, 1. Basım, 1412/1992.

İbnü'l-Esîr, Ebü'l-Hasen İzzüddîn Alî b. Ebi'l-Kerem Muhammed b. Muhammed b. Abdilkerîm eş-Şeybânî el-Cezerî. *Üsdü'l-gâbe fî ma'rifeti's-sahâbe*. thk. Alî Muhammed Muavvîd – Âdil Ahmed Abdülmevcûd. 8 Cilt. Beyrut: Dârü'l-Kütübî'l-İlmiyye, 1415/1994.

İpşirli, Mehmet. "Elçi". TDV İslâm Ansiklopedisi. 11/3-15. İstanbul: TDV Yayınları, 1995.

İşıker, Emine. *Taberânî ve Kitâbü'l-Evâ'il adlı eseri*. Şanlıurfa: Harran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019.

Kandemir, M. Yaşar. "el-İsâbe". TDV İslâm Ansiklopedisi. 22/487. İstanbul: TDV Yayınları, 2000.

Kandemir, M. Yaşar. "el-Müsned". TDV İslâm Ansiklopedisi. 32/104-105. İstanbul: TDV Yayınları, 2006.

Kandemir, M. Yaşar. "Cüz". TDV İslâm Ansiklopedisi. 8/147-148. İstanbul: TDV Yayınları, 1993.

Karaaslan, Âdem. *Halife b. Hayyât'ta Sahâbe Bilgisi*, Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018.

Kettânî, Ebû Abdillâh Muhammed b. Cafer b. İdrîs. *er-Risâletü'l-müstetrafe li beyâni meşhûri kütûbi's-sünneti'l-müşerreffe*. thk Muhammed el-Muntasır b. Muhammed ez-Zemzemî. Beyrut: Dâru'l-Beşâiri'l-İslâmiyye, 1421/2000.

Köktaş, Yavuz. *Tüm Yönleriyle Ahlak Hadisleri I*. Ankara: STS Yayınları, 2001.

Köten, Akif. "Duhaym". TDV İslâm Ansiklopedisi. 9/549. İstanbul: TDV Yayınları, 1994.

Müslim, Ebû'l-Hasan Müslim b. el-Haccâc el-Kuşeyrî (ö. 261/874). *Sahîhu Müslim*. thk. Muhammed Fuâd Abdalbâkî. 5 cilt. Beyrut: Dâru İhyâi't-Türâsi'l-Arabî. 1374/1955.

Nîsâbü'rî, Ebû Abdillâh Muhammed b. Abdillâh. *Ma'rifetü 'ulûmi'l-hadîs*. thk. Seyyid Mu'azzam Hüseyin. Beyrut: Dâru'l-Kütûbi'l-İlmiyye, 1397/1977.

Önkâl, Ahmet. "Akabe biatları". Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi. 2/211. İstanbul: TDV Yayınları, 1989.

Paksoy, Kadir. "Sahabe'nin Sayısı, Hadislerin Sayısı ve Hadis Hafızlarının Dehaları Hakkında Bazı Tespitler". Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi 3 (Haziran 1997), 228-248.

Ru'aynî, Ebû Mûsâ er-Ru'aynî Îsâ b. Süleymân el-Endülüsî el-Mâlikî er-Rundî. *el-Câmi' limâ fi'l-musannefâti'l-cevâmi' min esmâi's-sahâbeti'l-a'lâm uli'l-fazli ve'l-ahlâm*. thk. Mustafa Bâhû. 6 Cilt. Kahire: el-Mektebetü'l-İslâmîyye, 1. Basım, 1430/2009.

Sağdıç, Feyza. *İbnü'l-Esîr'in Üsdü'l-Gâbe isimli eseri bağlamında sahâbe bilgisi*. Malatya: İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2023.

Sainkaplan, İbrahim. *İbn hişâm'ın es-sîretü'n-nebeviyye'sinde sahâbe bilgisi*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2007.

Sandıkçı, Kemal. "Mü'telif ve Muhtelif". TDV İslâm Ansiklopedisi. 32/191-192. İstanbul: TDV Yayınları, 2006.

Sem'ânî, Ebû Sa'd Abdulkerîm b. Muhammed b. Mansûr et-Temîmî. *el-Ensâb*. thk. Abdurrahmân b. Yahyâ el-Muallimî el-Yemânî – Ebû Bekr Muhammed el-Hâşimî – Muhammed Eltâf Hüseyin. 13 Cilt. Haydarâbâd: Meclisü Dâirati'l-Meârifî'l-Osmâniyye, 1. Basım, 1382/1962.

Soylu, Şaban. *Taberani ve el-Mu'cemu'l-Kebir'i*. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 1999.

Suyûtî, Ebû'l-Fadl Celâleddin Abdurrahman b. Ebî Bekr. *Tabakâtü'l-Huffâz*. Beyrut: Dâru'l-Kütûbi'l-İlmiyye, 1. Basım, 1403/1982.

Suyûtî, Abdurrahman b. Ebî Bekr Celâlüddîn. *Tedribü'r-Râvî fi şerhi takrîbü'n-Nevevî*. thk. Ebû Kuteybe Nazar Muhammed el-Fâryâbî. 2 Cilt. nşr.: Dâru Taybe.

Taberânî, Ebû'l-Kâsım Süleyman b. Ahmed b. Eyyûb b. Mutayr el-Lahmî eş-Şâmî. *el-Evâil*. thk. Muhammed Şekûr b. Mahmûd el-Hâcî. Beyrut: Müessesetü'r-Risâle, 1. Basım, 1403/1982.

Taberânî, Ebü'l-Kâsım Süleyman b. Ahmed b. Eyyûb b. Mutayr el-Lahmî eş-Şâmî (ö. 360/970), *el-Mu'cemü'l-Evsat*. thk. Ebû Muâz Târik b. İvazullah b. Muhammed – Ebü'l-Fadl Abdülmuhsin b. İbrahim. 10 Cilt. Kâhire: Dâru'l-Harameyn. 1415/1995.

Taberânî, Ebü'l-Kâsım Süleyman b. Ahmed b. Eyyûb b. Mutayr el-Lahmî eş-Şâmî (ö. 360/970), *el-Mu'cemü'l-Kebîr*. thk. Hamdî b. Abdilmecîd es-Silefî. 25 Cilt. Kâhire: Mektebetü İbn Teymiyye, 1. Basım, 1415/1994.

Taberânî, Ebü'l-Kâsım Süleyman b. Ahmed b. Eyyûb b. Mutayr el-Lahmî eş-Şâmî (ö. 360/970), *el-Mu'cemü'l-Kebîr*. thk. Sa'd b. Abdullah el-Hamîd - Hâlid b. Abdurrahman el-Cureysî. 2 Cilt (13-14).

Taberânî, Ebü'l-Kâsım Süleyman b. Ahmed b. Eyyûb b. Mutayr el-Lahmî eş-Şâmî (ö. 360/970), *el-Mu'cemü'l-Kebîr*. thk. Sa'd b. Abdullah el-Hamîd - Hâlid b. Abdurrahman el-Cureysî. 1 Cilt (21). 1. Basım, 1427/2006.

Taberânî, Ebü'l-Kâsım Süleyman b. Ahmed b. Eyyûb b. Mutayr el-Lahmî eş-Şâmî. *el-Mu'cemü's-Sagîr*. thk. Muhammed Şekûr Mahmûd el-Hâcî Emiryâr. 2 Cilt. Beyrut: el-Mektebetü'l-İslâmî, 1. Basım, 1405/1985.

Taberânî, Süleyman b. Ahmed b. Eyyûb b. Mutayr el-Lahmî eş-Şâmî. *Müsnedü's-Şâmiyyîn*. thk. Hamdî b. Abdilmecîd es-Selefî. 4 Cilt. Beyrut: Müessesetü'r-Risâle, 1. Basım, 1405/1984.

Taberî, Ebû Ca'fer Muhammed b. Cerîr b. Yezîd et-Taberî. *Câmi'u'l-beyân fî te'vili'l-Kur'ân*. thk., Ahmed Muhammed Şâkir. 24 Cilt. Beyrut: Müessesetü'r-Risâle, 1. Basım, 1420/2000.

Taşkın, Mahmut. *Meşyeha Türü Eserlerin Ortaya Çıkışı ve Taberânî'nin el-Mu'cem'üs-Sagîr'i*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2003.

Tomar, Cengiz. "Taberiye". TDV İslâm Ansiklopedisi. 39/323-324. İstanbul: TDV Yayınları, 2010.

Türer, Osman. "Ebû Nuaym el-İsfahânî". TDV İslâm Ansiklopedisi. 10/201-204. İstanbul: TDV Yayınları, 1994.

Uğur, Mücteba. *Ansiklopedik Hadis Terimleri Sözlüğü*. Ankara: TDV Yayınları, 3. Basım 2021.

Uyar, Gülgün. "Nakib". TDV İslâm Ansiklopedisi. 32/321-322. İstanbul: TDV Yayınları, 2006.

Uysal, Fatih. *İbn Asâkir'in Târîhu Medîneti Dımaşk'ında Sahâbe Bilgisi (Başlangıçtan "Şin" Harfine Kadar)*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi, İslami İlimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2022.

Vâkıdî, Ebû Abdillâh Muhammed b. Ömer b. Vâkıd el-Vâkıdî. *Kitâbü'l-Megâzî*. thk. Marsden Jones. 3 Cilt. Beyrut: Dâru'l-Alemî, 3. Basım, 1409/1989.

Yâkût, Şihâbuddîn Ebû Abdillâh Yâkût b. Abdillâh er-Rûmî el-Hamevî. *Mu'cemu'l-Buldân*. 7 cilt. Beyrût: Dâru Sadır, 3. Basım, 1995.

Yazıcı, Mahmut. *Cin Sahâbîler ve Rivâyetleri*, Ankara: İlahiyat Yayınları, 1. Basım 2021.

Yazıcı, Mahmut. “Hz. Peygamber’in Cinlerle Görüşmesine Dair İhtilafı Rivâyetlerin Değerlendirilmesi”. Tasavvur / Tekirdağ İlahiyat Dergisi 4/2 (Aralık 2018), 784-825.

Yazıcı, Mahmut. *Sahâbe Bilgisinin Tespiti*. İstanbul: Marmara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 1. Basım 2015.

Zehebî, Şemsüddîn Ebû Abdullah Muhammed b. Ahmed b. Osman. *Siyeru a’lâmi’n-nübelâ*. thk. Şuayb Arnaût v. dğr. 25 Cilt. Beyrut: Müessesetü’r-Risâle, 3. Basım, 1405/1985.

Zehebî, Şemsüddîn Ebû Abdullah Muhammed b. Ahmed b. Osman. *Târîhu’l-İslâm*. thk. Ömer Abdüsselam Tedmürî. 52 Cilt. Beyrut: Dâru’l- Kitâbi’l-Arabî, 2. Basım, 1413/1993.

Zehebî, Şemsüddîn Ebû Abdullah Muhammed b. Ahmed b. Osman. *Tezkiretü’l-Huffâz*. 5 Cilt. Beyrut: Dâru’l-Kütübî’l-İlmiyye, 1. Basım, 1419/1998.

